

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Diplomová práce

Úloha a postavení starosty malé obce

Bc. Iveta Bártová

© 2020 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Iveta Bártová

Hospodářská politika a správa
Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Úloha a postavení starosty malé obce

Název anglicky

Role and status of mayor in small municipality

Cíle práce

Cílem diplomové práce je na základě obsahové analýzy právních textů vyhodnotit úlohu a postavení starosty malé obce, jeho pravomoci, působnost, odpovědnost jak trestní, tak i občanskoprávní, zařazení starosty v systému státní správy, vztah starosty k orgánům obce. Na část teoretickou navazuje část praktická, jejímž cílem je (na základě provedeného kvalitativního výzkumu u vybraných starostů) vyhodnocení získaných poznatků z teoretické části a jejich aplikace v praxi.

Metodika

- Shromáždění a prostudování literatury pro zpracování zadané práce s využitím metody excerptce
- Roztřídění dle předem stanovených klíčových znaků a provedení obsahové analýzy právních textů jednotlivých částí
- Získání podkladů pro analytickou část práce – konzultace s odborníky, rozhovory, statistická data.
- Vyhodnocení získaných dat metodou syntézy pro zpracování aplikační části práce.
- Sumarizace výsledků, vlastní zjištění.
- Vyhodnocení, diskuze a závěr s využitím metody komparace teoretické a aplikační části práce.

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

starosta, povinnosti, práva, odpovědnost, volba, zastupitelstvo, obec, samospráva, působnost, zákon o obcích

Doporučené zdroje informací

- GERLOCH, Aleš, HŘEBEJK, Jiří, ZOUBEK, Vladimír. Ústavní systém české republiky. 5. Aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, 516 s. ISBN 978-80-7380-423-7
- HROZINKOVÁ, Eva, NOVOTNÝ, Vladimír. Základy organizace veřejné správy v ČR. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, 234 s. ISBN 978-80-7380-096-3
- KOUDELKA, Zdeněk, ONDRUŠ, Radek, PRŮCHA, Petr. Komentář: Zákon o obcích (obecní zřízení). 4. Doplněné
- SCHELLE, Karel. Dějiny české veřejné správy. 1. Vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, 319 s. ISBN 978-80-7179-597-1
- SCHELLE, Karel. Vývoj veřejné správy v letech 1848 – 1990. Praha: Eurolex Bohemia, 2005, 430 s. ISBN 80-86861-66-X
- SVOBODA, Karel, GROSPÍČ, Jiří, VEDRAL, Josef, KUŽVART, Ladislav. Zákony o územní samosprávě (texty zákonů s výkladem). Vyd. 1. Praha: Eurounion, s.r.o., 2003, 507 s. ISBN 80-7317-017-5
- ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVA: prováděcí předpisy, související předpisy, k 1. 1. 2007. Praha: Eurounion, s.r.o., 2006, 453 s. ISBN 80-7317-056-6

Předběžný termín obhajoby

2019/20 LS – PEF

Vedoucí práce

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 2. 10. 2019

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 14. 10. 2019

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 23. 03. 2020

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Úloha a postavení starosty malé obce" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30. března 2020

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala JUDr. Janě Borské, Ph.D., vedoucí diplomové práce, za odborné vedení a podporu při vypracování této diplomové práce a za čas, který mi během mé diplomové práce věnovala.

Úloha a právní postavení starosty malé obce

Abstrakt

Předložená práce se zabývá úlohou a právním postavením starosty malé obce. Práce je rozdělena na dvě části, část teoretickou a část experimentální. První částí je část teoretická, využívající metody popisné a obsahové analýzy právních textů, která zpracovává postavení starosty v historii, dále podává komplexní pohled na pravomoci, povinnosti, odpovědnost, volbu starosty a jeho vztah k ostatním orgánům obce a v rámci dílčího cíle specifikuje pojem malá obec. Aplikační část je založena na výzkumu provedeného kvalitativní metodou s využitím nástroje interview a ankety provedené za účelem zjištění subjektivních názorů starostů a jejich priorit k problematice přímé volby starosty a s ohledem na pravomoci, odpovědnost a povinnosti, které z funkce starosty vyplývají, a to prostřednictvím metody analýzy, syntézy a komparace získaných dat. Aplikační část potvrdila shodu starostů zejména v oblasti časové náročnosti výkonu jejich funkce, ať ji vykonávají jako uvolnění či nikoliv. Součástí této diplomové práce je diskuze vedoucí k doporučením přispívajících k možnému usnadnění pozice starostů malých obcí, a to zejména ve smyslu možné právní úpravy týkající se uvolnění funkce starosty a financování. Výsledky šetření jsou diskutovány v závěru práce.

Klíčová slova: odpovědnost, obec, obecní úřad, povinnost, právo, starosta, zastupitelstvo, zákon

The role and legal status of mayor in small municipality

Abstract

Diploma thesis deals about role and law status of mayor in small villages. Work is divided in two parts - theoretical and practical. Theoretical part uses descriptive and content analysis of legal texts, deals with the position of the mayor in history, then gives a comprehensive view of the powers, duties, responsibilities, the choice of mayor and their relationship with municipal authorities and specifies the concept of small municipality. Application part is based on a research conducted by qualitative method using the interview tool and a survey conducted in order to find out the subjective opinions of the mayors and their priorities on the issue of direct election of the mayor and with regard to the powers, responsibilities and duties nad deals with synthesis and comparison of obtained data. The application part confirmed the consensus of mayors, especially in terms of time consuming performance of their function. Part of this thesis is a discussion leading to recommendations contributing to the possible facilitation of the position of mayors of small municipalities, especially in terms of possible legislation concerning the vacancy of the mayor and funding. The results of the investigation are discussed at the end of the thesis.

Keywords: duty, law, mayor, municipal council, municipal office, municipality, responsibility, rights

Obsah

1 Úvod.....	15
2 Cíl práce a metodika	16
2.1 Cíl práce	16
2.2 Metodika	16
Šetření dotazováním	17
3 Teoretická východiska	20
3.1 Veřejná správa.....	20
3.1.1 Kořeny územní samosprávy.....	20
3.1.2 Územní samospráva v českých zemích před rokem 1918	20
3.1.3 Územní samospráva po roce 1918	21
3.1.4 Návrat k územní samosprávě	23
3.2 Obec	23
3.2.1 Malá obec.....	24
3.2.2 Občané obce.....	26
3.2.3 Postavení obce v systému veřejné správy.....	26
3.2.4 Samostatná a přenesená působnost obce	27
3.3 Orgány obce	28
3.3.1 Zastupitelstvo obce	29
3.3.2 Rada obce.....	29
3.3.3 Obecní úřad.....	30
3.3.4 Orgány zastupitelstva obce a rady obce - výbory a komise.....	30
3.3.5 Zvláštní orgány obce.....	30
3.3.6 Starosta obce	31
4 Starosta obce.....	32
4.1 Právní postavení starosty obce	32
4.1.1 Postavení dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích.....	32
4.1.2 Postavení dle zákonů o volbách.....	33
4.1.3 Postavení dle zvláštních zákonů	34
4.1.4 Postavení vůči ostatním orgánům obce	34
4.2 Úloha starosty obce	35
4.3 Odpovědnost starosty obce	36
4.3.1 Právní odpovědnost starosty	36
4.3.1.1 Soukroměprávní odpovědnost.....	37
4.3.1.2 Trestněprávní odpovědnost	37
4.3.2 Politická a morální odpovědnost starosty	38

4.4	Volba starosty obce	38
4.5	Uvolněnost starosty obce.....	40
4.6	Neslučitelnost funkce starosty obce	41
5	Vlastní práce	42
5.1	Informace o výzkumných subjektech.....	42
5.2	Analýza ankety se starosty	42
5.3	Analýza interview se starosty.....	116
5.3.1	Interview se starostkou obce s počtem obyvatel v rozmezí 100 a méně. 117	
5.3.2	Interview se starostou obce s počtem obyvatel v rozmezí 101 – 299.....	119
5.3.3	Interview se starostou obce s počtem obyvatel v rozmezí 300 – 499.....	120
5.3.4	Interview se starostou obce s počtem obyvatel v rozmezí 501 - 1000....	122
5.3.5	Interview se starostou obce s počtem obyvatel v rozmezí 1000 – 2000.	123
5.4	Komparace pohledů starostů na danou problematiku	125
5.4.1	Komparace na základě anketního šetření.....	125
5.4.2	Komparace na základě interview	127
5.5	Výsledky, hodnocení, diskuse a doporučení	128
6	Závěr.....	132
	Seznam použitých zdrojů	134
7	Přílohy	139

Seznam grafů

Graf 1 - Otázka č. 1 - Všichni respondenti	43
Graf 2 - Otázka č. 1 - Starostové obcí s 0 - 100 obyvateli	44
Graf 3 - Otázka č. 1 - Starostové obcí s 101 - 299 obyvateli	44
Graf 4 - Otázka č. 1 - Starostové obcí s 300 - 499 obyvateli	45
Graf 5 - Otázka č. 1 - Starostové obcí s 500 - 1000 obyvateli	45
Graf 6 - Otázka č. 1 - Starostové obcí s 1001 - 2000 obyvateli	46
Graf 7 - Otázka č. 2 - Všichni respondenti	47
Graf 8 - Otázka č. 2 - Starostové obcí s 0 - 100 obyvateli	47
Graf 9 - Otázka č. 2 - Starostové obcí s 101 - 299 obyvateli	48
Graf 10 - Otázka č. 2 - Starostové obcí s 300 - 499 obyvateli	48
Graf 11 - Otázka č. 2 - Starostové obcí s 500 - 1000 obyvateli	49
Graf 12 - Otázka č. 2 - Starostové obcí s 1001 - 2000 obyvateli	49
Graf 13 - Otázka č. 3 - Všichni respondenti	50
Graf 14 - Otázka č. 3 - Starostové obcí s 0 - 100 obyvateli	51
Graf 15 - Otázka č. 3 - Starostové obcí s 101 - 299 obyvateli	51
Graf 16 - Otázka č. 3 - Starostové obcí s 300 - 499 obyvateli	52
Graf 17 - Otázka č. 3 - Starostové obcí s 500 - 1000 obyvateli	52
Graf 18 - Otázka č. 3 - Starostové obcí s 1001 - 2000 obyvateli	53
Graf 19 - Otázka č. 4 - Všichni respondenti	54
Graf 20 - Otázka č. 4 - Starostové obcí s 0 - 100 obyvateli	54

Graf 21 - Otázka č. 4 - Starostové obcí s 101 - 299 obyvateli.....	55
Graf 22 - Otázka č. 4 - Starostové obcí s 300 - 499 obyvateli.....	55
Graf 23 - Otázka č. 4 - Starostové obcí s 500 - 1000 obyvateli.....	56
Graf 24 - Otázka č. 4 - Starostové obcí s 1001 - 2000 obyvateli.....	56
Graf 25 - Otázka č. 5 - Všichni respondenti	57
Graf 26 - Otázka č. 5 - Starostové obcí s 0 - 100 obyvateli.....	58
Graf 27 - Otázka č. 5 - Starostové obcí s 101 - 299 obyvateli.....	58
Graf 28 - Otázka č. 5 - Starostové obcí s 300 - 499 obyvateli.....	59
Graf 29 - Otázka č. 5 - Starostové obcí s 500 - 1000 obyvateli.....	59
Graf 30 - Otázka č. 5 - Starostové obcí s 1001 - 2000 obyvateli.....	60
Graf 31 - Otázka č. 6 - Všichni respondenti	61
Graf 32 - Otázka č. 6 - Starostové obcí s 0 - 100 obyvateli.....	61
Graf 33 - Otázka č. 6 - Starostové obcí s 101 - 299 obyvateli.....	62
Graf 34 - Otázka č. 6 - Starostové obcí s 300 - 499 obyvateli.....	62
Graf 35 - Otázka č. 6 - Starostové obcí s 500 - 1000 obyvateli.....	63
Graf 36 - Otázka č. 6 - Starostové obcí s 1001 - 2000 obyvateli.....	63
Graf 37 - Otázka č. 7 - Všichni respondenti	64
Graf 38 - Otázka č. 7 - Starostové obcí s 0 - 100 obyvateli.....	65
Graf 39 - Otázka č. 7 - Starostové obcí s 101 - 299 obyvateli.....	65
Graf 40 - Otázka č. 7 - Starostové obcí s 300 - 499 obyvateli.....	66
Graf 41 - Otázka č. 7 - Starostové obcí s 500 - 1000 obyvateli.....	66
Graf 42 - Otázka č. 7 - Starostové obcí s 1001 - 2000 obyvateli.....	67
Graf 43 - Otázka č. 8 - Všichni respondenti	68
Graf 44 - Otázka č. 8 - Starostové obcí s 0 - 100 obyvateli.....	68
Graf 45 - Otázka č. 8 - Starostové obcí s 101 - 299 obyvateli.....	69
Graf 46 - Otázka č. 8 - Starostové obcí s 300 - 499 obyvateli.....	69
Graf 47 - Otázka č. 8 - Starostové obcí s 500 - 1000 obyvateli.....	70
Graf 48 - Otázka č. 8 - Starostové obcí s 1001 - 2000 obyvateli.....	70
Graf 49 - Otázka č. 9 - Všichni respondenti	71
Graf 50 - Otázka č. 9 - Starostové obcí s 0 - 100 obyvateli.....	72
Graf 51 - Otázka č. 9 - Starostové obcí s 101 - 299 obyvateli.....	72
Graf 52 - Otázka č. 9 - Starostové obcí s 300 - 499 obyvateli.....	73
Graf 53 - Otázka č. 9 - Starostové obcí s 500 - 1000 obyvateli.....	73
Graf 54 - Otázka č. 9 - Starostové obcí s 1001 - 2000 obyvateli.....	74
Graf 55 - Otázka č. 10 - Všichni respondenti	75
Graf 56 - Otázka č. 10 - Starostové obcí s 0 - 100 obyvateli.....	75
Graf 57 - Otázka č. 10 - Starostové obcí s 101 - 299 obyvateli.....	76
Graf 58 - Otázka č. 10 - Starostové obcí s 300 - 499 obyvateli.....	76
Graf 59 - Otázka č. 10 - Starostové obcí s 500 - 1000 obyvateli.....	77
Graf 60 - Otázka č. 10 - Starostové obcí s 1001 - 2000 obyvateli.....	77
Graf 61 - Otázka č. 11 - Všichni respondenti	78
Graf 62 - Otázka č. 11 - Starostové obcí s 0 - 100 obyvateli.....	79
Graf 63 - Otázka č. 11 - Starostové obcí s 101 - 299 obyvateli.....	79
Graf 64 - Otázka č. 11 - Starostové obcí s 300 - 499 obyvateli.....	80
Graf 65 - Otázka č. 11 - Starostové obcí s 500 - 1000 obyvateli.....	80
Graf 66 - Otázka č. 11 - Starostové obcí s 1001 - 2000 obyvateli.....	81
Graf 67 - Otázka č. 13 - Všichni respondenti	82
Graf 68 - Otázka č. 13 - Starostové obcí s 0 - 100 obyvateli.....	83

Graf 69 - Otázka č. 13 - Starostové obcí s 101 - 299 obyvateli	83
Graf 70 - Otázka č. 13 - Starostové obcí s 300 - 499 obyvateli	84
Graf 71 - Otázka č. 13 - Starostové obcí s 500 - 1000 obyvateli	84
Graf 72 - Otázka č. 13 - Starostové obcí s 1001 - 2000 obyvateli	85
Graf 73 - Otázka č. 14 - Všichni respondenti	86
Graf 74 - Otázka č. 14 - Starostové obcí s 0 - 100 obyvateli	87
Graf 75 - Otázka č. 14 - Starostové obcí s 101 - 299 obyvateli	87
Graf 76 - Otázka č. 14 - Starostové obcí s 300 - 499 obyvateli	88
Graf 77 - Otázka č. 14 - Starostové obcí s 500 - 1000 obyvateli	88
Graf 78 - Otázka č. 14 - Starostové obcí s 1001 - 2000 obyvateli	89
Graf 79 - Otázka č. 15 - Všichni respondenti	90
Graf 80 - Otázka č. 15 - Starostové obcí s 0 - 100 obyvateli	91
Graf 81 - Otázka č. 15 - Starostové obcí s 101 -299 obyvateli	91
Graf 82 - Otázka č. 15 - Starostové obcí s 300 - 499 obyvateli	92
Graf 83 - Otázka č. 15 - Starostové obcí s 500 - 1000 obyvateli	92
Graf 84 - Otázka č. 15 - Starostové obcí s 1001 - 2000 obyvateli	93
Graf 85 - Otázka č. 16 - Všichni respondenti	94
Graf 86 - Otázka č. 16 - Starostové obcí s 0 - 100 obyvateli	95
Graf 87 - Otázka č. 16 - Starostové obcí s 101 -299 obyvateli	96
Graf 88 - Otázka č. 16 - Starostové obcí s 300 - 499 obyvateli	97
Graf 89 - Otázka č. 16 - Starostové obcí s 500 - 1000 obyvateli	97
Graf 90 - Otázka č. 16 - Starostové obcí s 1001 - 2000 obyvateli	98
Graf 91 - Otázka č. 17 - Všichni respondenti	100
Graf 92 - Otázka č. 17 - Starostové obcí s 0 - 100 obyvateli	101
Graf 93 - Otázka č. 17 - Starostové obcí s 101 - 299 obyvateli	102
Graf 94 - Otázka č. 17 - Starostové obcí s 300 - 499 obyvateli	103
Graf 95 - Otázka č. 17 - Starostové obcí s 500 - 1000 obyvateli	103
Graf 96 - Otázka č. 17 - Starostové obcí s 1001 - 2000 obyvateli	104
Graf 97 - Otázka č. 18 - Podíl jednotlivých velikostních kategorií obcí ve statistickém souboru.....	105
Graf 98 - Otázka č. 19 - Všichni respondenti	106
Graf 99 - Otázka č. 19 - Starostové obcí s 0 - 100 obyvateli	107
Graf 100 - Otázka č. 19 - Starostové obcí s 101 - 299 obyvateli	107
Graf 101 - Otázka č. 19 - Starostové obcí s 300 - 499 obyvateli	108
Graf 102 - Otázka č. 19 - Starostové obcí s 500 - 1000 obyvateli	108
Graf 103 - Otázka č. 19 - Starostové obcí s 1001 - 2000 obyvateli	109
Graf 104 - Otázka č. 20 - Všichni respondenti	110
Graf 105 - Otázka č. 20 - Starostové obcí s 0 - 100 obyvateli	110
Graf 106 - Otázka č. 20 - Starostové obcí s 101 -299 obyvateli	111
Graf 107 - Otázka č. 20 - Starostové obcí s 300 - 499 obyvateli	111
Graf 108 - Otázka č. 20 - Starostové obcí s 500 - 1000 obyvateli	112
Graf 109 - Otázka č. 20 - Starostové obcí s 1001 - 2000 obyvateli	112
Graf 110 - Otázka č. 21 - Všichni respondenti	113
Graf 111 - Otázka č. 21 - Starostové obcí s 0 - 100 obyvateli	114
Graf 112 - Otázka č. 21 - Starostové obcí s 101 - 299 obyvateli	114
Graf 113 - Otázka č. 21 - Starostové obcí s 300 - 499 obyvateli	115
Graf 114 - Otázka č. 21 - Starostové obcí s 500 - 1000 obyvateli	115
Graf 115 - Otázka č. 21 - Starostové obcí s 1001 - 2000 obyvateli	116

Seznam tabulek

Tabulka 1: Velikostní kategorie obcí a městských obvodů a městských částí územně členěných statutárních měst	25
Tabulka 2: Funkci starosty vykonáváte jako?.....	43
Tabulka 3: Počet volebních období ve funkci?.....	46
Tabulka 4: Dosažené vzdělání?	50
Tabulka 5: Považujete stav, kdy jste ne/uvolněným starostou za optimální?.....	53
Tabulka 6: Domníváte se, že máte jako starosta dostatek pravomocí?	57
Tabulka 7: Jak vnímáte odpovědnost vyplývající z funkce starosty?.....	60
Tabulka 8: Kolik hodin týdně v průměru strávíte činností starosty?	64
Tabulka 9: Kde čerpáte znalosti potřebné pro výkon funkce?.....	67
Tabulka 10: Měl by být podle Vás starosta volen přímo?	71
Tabulka 11: Měl by být podle Vás přímo volený starosta odvolatelný občany?.....	74
Tabulka 12: Má Vaše obec radu?	78
Tabulka 13: Jaká má Vaše obec platná nařízení obce?.....	82
Tabulka 14: Jaké má Vaše obec platné Obecně závazné vyhlášky?.....	86
Tabulka 15: Jakou má Vaše obec uzavřenou veřejnoprávní smlouvu?	90
Tabulka 16: Jak zvládáte činnosti výkonu státní správy v následujících oblastech?.....	94
Tabulka 17: Jaký způsob u Vás převládá při zvládání činností veřejné správy v následujících oblastech?	99
Tabulka 18: Jak velká je Vaše obec?	105
Tabulka 19: Kolik místních částí se nachází ve Vašem správním území?	106
Tabulka 20: Jaké je Vaše pohlaví?	109
Tabulka 21: Do jaké věkové kategorie patříte?	113

Seznam použitých zkratk

ČR – Česká republika
Sb. – Sbírka zákonů
Sb. z. a n. – Sbírka zákonů a nařízení
ČNR – Česká národní rada
č. – číslo
čl. – článek
odst. – odstavec
DSO – Dobrovolný svazek obcí
SMO – Svaz měst a obcí
SMS – Svaz místních samospráv
OZV – Obecně závazná vyhláška
ORP – Obec s rozšířenou působností
ÚP – Územní plán
EO – Evidence obyvatel
ÚSC – Územně samosprávný celek
ZŠ – Základní škola

1 Úvod

Z historického vývoje vyplývá, že funkce starosty obce byla zřízena již v dobách habsburské monarchie. V této době byl však starosta váženým a významným člověkem a orgánem obce s poměrně rozsáhlými pravomocemi. Postupem času a zejména vývojem právní úpravy se postavení starosty změnilo. V současné době starosta obec zastupuje navenek a jeho pravomoci jsou značně omezeny. Hlavní rozhodovací pravomoc je svěřena zastupitelstvu obce, popřípadě radě obce, ve kterých je starosta členem. Zejména pak v malých obcích není starosta pouze představitelem obce, ale ze své pozice je odpovědný za zpracování většiny administrativních činností, to klade nároky na široké povědomí o věcech spojených s fungováním obce, jako je například znalost legislativy, a to nejen v přímé souvislosti s fungováním obce v samostatné působnosti, ale i s legislativou spojenou s působností přenesenou, dále alespoň základní povědomí o účetnictví obce, řešení pracovněprávních vztahů apod.

V malých obcích bývá pak starosta mylně považován za vrcholný orgán obce, v jehož kompetenci je rozhodovat samostatně ve všech záležitostech, což velmi často způsobuje mnohdy i osobní útoky vůči starostovi a bývá terčem kritiky v záležitostech, které mnohdy ani nemůže ovlivnit.

Posílení pravomocí starosty lze předpokládat přímou volbou starosty. Návrh přímé volby starosty však nebyl podpořen, jelikož nebyly dostatečně řešeny kompetence přímo voleného starosty, jeho odvolatelnost, odpovědnost a další důležité otázky spojené s přímou volbou. Přímá volba starosty je v ČR prozatím předmětem diskuze.

Postavení starosty s sebou nese i náležitou odpovědnost. Na straně jedné jde o odpovědnost trestněprávní a občanskoprávní, kde za své jednání nese plnou odpovědnost, a na straně druhé je odpovědný svým voličům, kdy zastupuje veřejný zájem, tedy zájmy občanů, a měl by jednat ve veřejném zájmu, nikoli ve svém vlastním.

O pravomoci starostovi svěřené a zároveň o jeho odpovědnosti má jak veřejnost, tak i někteří starostové velmi nízké povědomí a v mnoha případech i zkreslený pohled na danou problematiku. Což je důvodem volby daného tématu této práce. Dalším z důvodů je autorky osobní zkušenost ve funkci starostky s danou problematikou.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem předložené diplomové práce je na základě analýzy právní úpravy vyhodnocení problematiky úlohy a postavení starosty malé obce, jeho pravomocí, působnosti, odpovědnosti jak trestní, tak i občanskoprávní, zařazení starosty v systému státní správy a vztah starosty k orgánům obce.

Cílem teoretické části práce je vymezení dané problematiky jak v kontextu historického vývoje obecní samosprávy, tak i současného postavení starosty, a to zejména z právního hlediska zaměřeného na pravomoc, působnost a odpovědnost.

Dílčím cílem je na základě analýzy právních norem vymežit pojem „malá obec“.

Cílem praktické části práce je aplikace získaných poznatků z části teoretické do praxe z pohledu starostů obcí DSO CHOPOS, kterými jsou Bílkovice, Čakov, Český Šternberk, Divišov, Drahňovice, Litichovice, Mrač, Chotýšany, Ostředek, Petroupim, Popovice, Postupice, Psáře, Soběhrdy, Struhařov, Teplýšovice, Třebešice, Vodslivy, Vranov, Všechlapy a Xaverov, dále vyhodnocení názorů vybraných starostů na danou problematiku.

2.2 Metodika

Prvotním úkolem pro zajištění teoretické části práce bude sběr a nastudování zdrojů souvisejících s danou problematikou, kterými jsou zejména odborná literatura a související právní předpisy. Pro zpracování práce bude využito citování zdrojů poznámkami pod čarou.

Shromážděná data budou systematicky roztríděna a následně sjednocena a seřazena dle předem stanovených kritérií s využitím metody popisné a obsahové analýzy právních textů do na sebe navazujících kapitol.

Předložená práce bude vymezovat požadované cíle a metody k dosažení těchto cílů. Analytická část práce, která bude založena především na sběru a shromáždění dat, bude představovat teorii zabývající se historií samosprávy a právním postavením starosty. Experimentální část práce dále vymezuje práva a povinnosti vyplývající z funkce starosty. Zásadními zdroji pro získání relevantních informací budou zejména odborné publikace

zpracovávající danou problematiku a zákon 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), s komentářem.

Zásadní částí práce je výzkum provedený kvalitativní metodou s využitím nástroje ankety a interview. Výzkum se uskuteční se starosty předem stanovených obcí. Anketa je sestavena z 21 otázek, z nichž jsou tři identifikační, tj. pohlaví, věk a vzdělání. Jedna otázka poslouží pro roztrídění respondentů, kdy budou roztríděni do kategorií dle počtu obyvatel následovně: I. kategorie s počtem obyvatel v rozmezí 100 a méně, II. kategorie s počtem obyvatel v rozmezí 101 – 299, III. kategorie s počtem obyvatel v rozmezí 300 – 499, IV. Kategorie s počtem obyvatel v rozmezí 500 – 1000 a V. kategorie s počtem obyvatel v rozmezí 1001 – 2000. Zbývající otázky jsou zaměřeny na problematiku k naplnění stanoveného cíle, tj. posouzení postavení a odpovědnosti starosty obce pohledem vybraných starostů. Interview bude uskutečněno polostrukturovaným rozhovorem s vybranými starosty. Výběr starostů bude probíhat na základě informace, kterou uvedou v anketním lístku, kde bude stanoven souhlas s interview prostřednictvím udání kontaktu, emailové adresy.

Šetření dotazováním

Je jedním z nástrojů sběru dat kvantitativních metodologických postupů. Písemné dotazování je méně finančně i časově náročné a umožňuje kontaktovat respondenty jinak nedostižitelné. Poskytuje respondentovi dostatek času pro zodpovězení otázek a je zcela vyloučen vliv tazatele. Anonymita při vyplňování dotazníku zvyšuje upřímnost a pravdivost odpovědí respondenta. Častou nevýhodou písemného dotazování je nízká návratnost dotazníku.¹

Osobní dotazování je oproti písemnému časově i finančně náročnější, avšak spolehlivější, a to jak z hlediska výběru vzorku, tak i pružnosti, kdy umožňuje i pozorování. Vzorek respondentů je pečlivě vybírán tazatelem a odpadá zde problém s návratností dotazníku. Nevýhodou osobního dotazování je ztráta anonymity a s tím spojené zábrany a obavy respondenta při zodpovídání dotazů tazatele. Osobní dotazování

¹ *Sociologická encyklopedie*. [online]. Sociologický ústav AV ČR, V.V.I, hlavní editor: Zdeněk R. Nešpor. [cit. 2019-09-11]. Dostupné z: <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Dotazov%C3%A1n%C3%AD>

vedené jako nestandardizovaný rozhovor se blíží ke kvalitativní metodě výzkumu, která dává možnost hlubokého pohledu do zkoumané problematiky.²

Pro tento empirický výzkum je využito techniky dotazování v rámci kvalitativního výzkumu, a to interview a kvantitativní metody ankety.

Anketní lístek

Dotazování pomocí anketního lístku je jedním z nástrojů kvantitativní metody výzkumu³, který je využit ke zjištění informací od předem vybraných starostů, jejich názoru na postavení a pravomoci starosty. Dále pak dostatečnost právní podpory výkonu funkce, zejména pak povinností a oprávnění z funkce vyplývající.

Anketní lístek bude sestaven z 21 výzkumných otázek, kde tři budou identifikační a následují otázky uzavřené i polo uzavřené týkající se zkoumané problematiky.

Část anketních lístků bude respondentům rozeslána prostřednictvím e-mailu po předchozí telefonické domluvě a zbývající část bude předána osobně při osobním setkání. Osloveni budou starostové vybraného Dobrovolného svazku obcí působícího ve Středočeském kraji, který čítá 21 obcí..

Anketní lístek je přílohou č. 1 předložené práce.

Interview

Interview, neboli rozhovor, je společně s pozorováním jednou z nejdůležitějších technik sběru primárních dat v kvalitativním výzkumu.⁴ Bude využito individuálního rozhovoru pomocí návodu, tedy polostrukturovaný rozhovor, a to z důvodu, že ke zkoumané problematice mají respondenti určité znalosti, které lze dále rozvíjet.

Jako návod pro rozhovor poslouží anketní lístek, na základě kterého budou otázky k naplnění stanoveného cíle dále rozvinuty.

Interview bude vedeno se starosty, kteří udělí souhlas prostřednictvím anketního lístku.

Návod k rozhovoru je přílohou č. 2 předložené práce.

² tamtéž

³ *Sociologická encyklopedie*. [online]. Sociologický ústav AV ČR, V.V.I, hlavní editor: Zdeněk R. Nešpor. [cit. 2019-09-11]. Dostupné z: <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Dotazov%C3%A1n%C3%AD>

⁴ tamtéž

Metoda vyhodnocení

Navracené anketní lístky budou vyhodnoceny nejprve jako celek a následně roztrženy dle předem stanovených klíčových znaků do posuzovaných kategorií, podle počtu obyvatel, které budou následně porovnány. Veškeré odpovědi budou vyhodnoceny do přehledných tabulek a grafů společně s komentářem.

Poskytnutá interview budou nejprve zaznamenána záznamovým zařízením, poté převedena do formy textu, který bude poskytnut dotčeným respondentům, po jejich schválení budou data z interview nejprve vyhodnocena jako celek a následně porovnávána a hodnocena společně s anketními lístky roztržnými dle předem stanovených znaků.

Prezentaci zjištěných dat zachycuje praktická část předložené práce a zjištěné výsledky jsou interpretovány v závěru předložené práce.

V závěru práce budou na základě provedeného výzkumu a jeho následného vyhodnocení navržena opatření pro využití v praxi.

3 Teoretická východiska

Úvodem je třeba se seznámit s pojmy veřejná správa a její historií, obec, starosta a jeho začlenění v systému veřejné správy, a to pro ucelení pohledu na danou problematiku.

3.1 Veřejná správa

Veřejnou správu lze chápat dvěma způsoby, a to v širším smyslu, což představuje záležitosti celého státního společenstva a orgánů, vztahy a činnosti moci zákonodárné (parlament), soudní a výkonné (prezident, vláda, správní úřady), a v užším smyslu, což jsou činnosti vykonávané zmocněnými subjekty na základě zákona a rozsahu přikázané pravomoci a působnosti. Těmito subjekty jsou státní správa, kam řadíme ministerstva, ostatní ústřední správní úřady, veřejné ozbrojené sbory apod., a samospráva územní, kterou představuje obecní, krajská a zájmová samospráva (např. profesní komory).⁵

3.1.1 Kořeny územní samosprávy

Prvky samosprávy lze sledovat již v 9. století v Anglii, kde se vyvinul specifický model samosprávy, pro který bylo typické spojení se soudnictvím a vznik parlamentu jako protiváha královské moci.⁶

Počátkem 19. století se začala formovat samospráva ve Francii a Německu jako správa vlastních záležitostí se spoluúčastí na výkonu veřejné moci, nazývána též jako samospráva evropského kontinentálního typu. Postupem času se vyvinuly dva základní systémy veřejné správy – decentralizovaný, též angloamerický a kontinentální (dvoukolejný).⁷

3.1.2 Územní samospráva v českých zemích před rokem 1918

Historie územní samosprávy v českých zemích sahá již k roku 1848, kdy události tohoto roku přinesly změny zejména ve struktuře tehdejší územní správy, kdy došlo ke zrušení vrchnostenské správy, kterou nahradila státní správa. Zároveň došlo ke

⁵ ČMEJREK, J., KOPŘIVA, R. *Základy veřejné správy*. Praha: CZU, 2007, str. 6

⁶ GERLOCH, A., HŘEBEJK, J., ZOUBEK, V. *Ústavní systém České republiky*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 243.

⁷ tamtéž

dvojkolejnosti státní správy, což představuje rozdělení působnosti státní správy na samosprávnou - první kolej se samostatnou působností a státní správu – druhou kolej s působností přenesenou.⁸

Základním právním předpisem se stal prozatímní obecní zákon z března 1849, ve kterém je uvedeno, že: „*Základem svobodného státu je svobodná obec.*“ Je zde též zmíněna i dvojitá působnost, samostatná, do níž stát nemá právo zasahovat, a přenesená. Území bylo členěno na obec, okres a kraj. Veřejné záležitosti spravovaly obecní výbor a představenstvo. Obecní výbor byl voleným kolektivním orgánem, který nedisponoval výkonnou mocí. Výkonnou moc zastával představený obce, který měl nárok na odměnu za svou funkci, ale pouze v případě, že mu ji výbor přiznal.⁹

Obecní výbor ze svých řad volil představeného – starostu a radní obce. Starosta byl výkonným orgánem, který prováděl usnesení obecního výboru, pomocným orgánem mu byli radní. Při porušení povinností starosty v přenesené působnosti mu hrozila od politického úřadu pokuta.¹⁰

V 60. letech 19. století byly vydány obecní zákony v jednotlivých „historických zemích“ – v Čechách a na Moravě v roce 1864 a ve Slezsku v roce 1863, které vycházely z právní úpravy z roku 1849 a platily až do zániku Rakouska-Uherska roku 1918. Z těchto zákonů vycházela právní úprava územní samosprávy v prvorepublikovém Československu. Fungování územní samosprávy však bylo podmíněno určitým finančním zajištěním, které sice bylo dáno zákonem, avšak samospráva se neustále potýkala s finančními obtížemi.¹¹

3.1.3 Územní samospráva po roce 1918

V den vyhlášení samostatného československého státu 28. října 1918 byl též přijat tzv. recepční zákon č. 11/1918 Sb. z. a n., o zřízení samostatného státu Československého, doposud fungovala státní správa i samospráva tak, jak se vyvinula v Rakousku v 60. letech 19. století. Roku 1919 byla vydána Novela k obecním zřízením. Novelou byl zákon č. 76/1919 Sb., který vymezoval čtyři obecní orgány, a to obecní zastupitelstvo, dříve obecní výbor, obecní radu, dříve představenstvo obce, starostu, dříve představeného obce,

⁸ tamtéž

⁹ KOUDELKA, Z., *Samospráva*, Praha: Linde, 2007, s. 68

¹⁰ SCHELLE, K., *Vývoj české veřejné správy*. Ostrava: Key Publishing, 2008. Právo (Key Publishing), s. 41

¹¹ GERLOCH, A., HŘEBEJK, J., ZOUBEK, V. *Ústavní systém České republiky*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s.244.

a komise.¹² Obecní zastupitelstvo je voleno občany, radu volí zastupitelstvo ze svých řad a je složena ze starosty, jeho náměstků a ostatních členů rady. V tuto chvíli již rada neplní pouze funkci poradní, ale v jistém smyslu oslabuje pravomoc starosty.¹³

Významným mezníkem byl rok 1938, kdy začal proces fašizace, a to nejen v Československu. Došlo ke změnám hranic území a tím i ke změnám v územní samosprávě. Dosavadní starostové a členové zastupitelstev hlásící se k levicovým politickým stranám byli z funkcí odstraňováni a nahrazeni členy z Národní jednoty.¹⁴ V období protektorátu (1939-1945) byli čeští úředníci propuštěni a nahrazováni Němci. Docházelo ke zbavování funkcí českých starostů i k rušení zastupitelstev a k jejich nahrazování vládními komisaři německého původu, tedy k postupné likvidaci územní samosprávy, kdy mnohé okresy a obce byly přidruženy k Německu a ostatní Ministerstvo vnitra sloučilo, či rozdělilo. Byli jmenováni vedoucí úředníci, kteří zastupovali funkci orgánů obce a vykonávali pravomoci starostů.¹⁵

Po 2. světové válce byl opuštěn dvojkolejný systém samosprávy a státní správy a byl postupně nahrazován systémem národních výborů po vzoru sovětů. Národní výbory vznikly původně jako prozatímní orgány státní správy, až vyhlášením Košického vládního programu došlo k jejich vymezení jako orgánů stálých. Koncepce národních výborů byla potvrzena i Ústavou z 9. května 1945, v níž stojí, že „*nositelem a vykonavatelem státní moci v obcích, okresech a krajích a strážcem práv a svobod lidu jsou národní výbory*“. Vzhledem k tomu, že se zde hovoří o národních výborech jako o státních orgánech s výkonem veřejné správy, nelze hovořit o samosprávě. Národní výbory všech stupňů byly napojeny na státní rozpočet a bez významných změn fungovaly až do roku 1990, kdy byly zrušeny ústavním zákonem č. 294/1990 Sb., který mimo jiné odděluje územní samosprávu od správy státní.¹⁶

¹² HLEDÍKOVÁ, Z., JANÁK, J., DOBEŠ, J., *Dějiny správy v českých zemích: od počátků státu po současnost*. 1. vyd. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2005, s. 377

¹³ SCHELLE, K., *Dějiny české veřejné správy*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, s. 44 - 47

¹⁴ tamtéž

¹⁵ tamtéž

¹⁶ GERLOCH, A., HŘEBEJK, J., ZOUBEK, V. *Ústavní systém České republiky*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 244-246

3.1.4 Návrat k územní samosprávě

Návrat k územní samosprávě nebyl jednorázovou záležitostí, ale probíhal etapizací. Právní základ tvořily zejména již zmiňovaný ústavní zákon č. 294/1990 Sb., dále zákon ČNR č. 367/1990 S., o obcích (obecní zřízení) a zákon č. ČNR č. 524/1990 Sb., o okresních úřadech, úpravě jejich působnosti a o některých dalších opatřeních s tím souvisejících.¹⁷ Zkušenosti s pojetím místní samosprávy byly využity v přípravě Ústavy České republiky v roce 1992, kde již bylo počítáno s členěním územní samosprávy na obce jako samostatné celky a na země nebo kraje jako vyšší územní samosprávné celky, které vznikly zákonem č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona ČNR č. 1/1993 sb., Ústava České republiky. Dalšími důležitými právními předpisy jsou nově vzniklé právní předpisy, kterými jsou zejména zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), zákon č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí či zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností. Stejně jako návrat k územní samosprávě, probíhala i reforma veřejné správy na etapy, a to počátkem 21. století, kdy I. etapa znamenala změny do roku 2000 – zákon o obcích, zákon o krajích, o hlavním městě Praze a II. etapa do roku 2002, kdy došlo ke zrušení okresních úřadů a jejich působnost převzaly úřady s pověřeným úřadem, obce s rozšířenou působností a krajské úřady.¹⁸

3.2 Obec

Současná právní úprava územní samosprávy a pojem obec je zakotvena již v Ústavě České republiky, kde se praví: „*Česká republika se člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky*“. Obec lze též charakterizovat jako společenství občanů a jako územní celek, který je vymezen hranicemi území obce, tedy katastrálním územím. Dále jako veřejnou korporaci, která vlastní majetek a hospodaří s ním na vlastní odpovědnost dle vlastního rozpočtu, v právních vztazích vystupuje svým jménem a ze svého jednání nese odpovědnost. Právní postavení obcí konkretizuje zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) v platném znění. Zvláštní postavení má pouze hlavní město

¹⁷ GERLOCH, A., HŘEBEJK, J., ZOUBEK, V. *Ústavní systém české republiky*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 244-246

¹⁸ SCHELLE, K., *Dějiny české veřejné správy*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, s. 58

Praha, jehož postavení vymezuje samostatný zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze v platném znění.¹⁹

Obce jsou spravovány zastupitelstvem obce, které spravuje obec samostatně, dalšími orgány obce jsou rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce.²⁰

Obce jsou tradičně rozdělovány na obce, městyse a města, jde však pouze o prestižní označení, které nezakládá rozdílné právní postavení. V právním smyslu jsou si všechny obce rovny, což se však týká pouze samostatné působnosti. Dle rozsahu státní správy lze obce rozdělit na tři typy obcí. Obce I. typu jsou obce se základním rozsahem přenesené působnosti, které jsou nejrozšířenějším typem obcí, obce II. typu jsou obce s pověřeným úřadem, se stavebním a matričním úřadem a obce III. typu jsou obce s rozšířenou působností, které vykonávají mezičlánek přenesené působnosti samosprávy mezi krajskými úřady a obecními úřady nižšího stupně.²¹

3.2.1 Malá obec

Vymezením pojmu „malá obec“ je specifikován dílčí cíl této práce.

Pojem „malá obec“ sám o sobě není v českém právním řádu vymezen. Dělení obcí do velikostních kategorií je možné nalézt v zákoně č. 128/2000 S., o obcích, kde jsou v příloze tohoto zákona obce děleny do velikostních kategorií dle počtu obyvatel, jak uvádí tabulka 1.

Zákon o obcích též vymezuje podmínky, za kterých může nová obec vzniknout, a to oddělením části obce, popřípadě změnou nebo zrušením vojenského újezdu. Oddělená část obce musí mít vlastní katastrální území tvořící souvislý územní celek, který sousedí s nejméně dvěma obcemi, popřípadě s jednou obcí a cizím státem. Nově vzniklá obec musí mít nejméně 1000 občanů, což musí splňovat i obec po oddělení její části. Se vznikem nové obce, tedy s oddělením její části, musí souhlasit občané žijící na území té části obce, která se chce oddělit, a to prostřednictvím místního referenda.²²

V dokumentu zpracovaném Ministerstvem vnitra v roce 2012 je uvedeno:

¹⁹ GERLOCH, A., HŘEBEJK, J., ZOUBEK, V. *Ústavní systém České republiky*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 250

²⁰ SCHELLE, K. *Dějiny české veřejné správy*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, s. 58

²¹ *Charakteristika územní samosprávy – první část* [online]. [cit. 2019-05-29]. Dostupné z: <http://www.rokvobci.cz/zpravy-redaktoru/detail/593-charakteristika-uzemni-samospr/>

²² § 20a a § 21 zákona č. 128/2000 o obcích, v platném znění

„Na území ČR existuje celkem 5004 obcí se základní působností (80,1 % všech obcí). Ze souboru 5004 obcí se základní působností má 3445 obcí (68,8 %) méně než 500 obyvatel. Přičemž malých obcí (pokud pojem „malá obec“ vztáhneme k legislativnímu omezení vzniku nové obce, kdy minimální hranice pro vznik nové obce je 1000 obyvatel) je celkem 4607 (92,1 % obcí I).“²³

Dále pak na stránkách Ministerstva vnitra nalezneme dokument, který vymezuje pojem malé obce následovně:

„Malá obec = obec, která má méně než 500 obyvatel. Venkovská obec = obec, která má méně než 2000 obyvatel.“²⁴

Tabulka 1: Velikostní kategorie obcí a městských obvodů a městských částí územně členěných statutárních měst

Velikostní kategorie	Počet obyvatel s trvalým pobytem na území obce nebo městské části nebo městského obvodu územně členěného statutárního města
1.	do 300
2.	301 - 600
3.	601 - 1000
4.	1001 - 3000
5.	3001 - 5000
6.	5001 - 10000
7.	10001 - 20000
8.	20001 - 50000
9.	50001 - 100000 a územně nečleněná statutární města
10.	100001 - 200000 a územně členěná statutární města
11.	nad 200000

Zdroj: Příloha k zákonu č. 128/2000 Sb.²⁵

Jak z výše uvedeného vyplývá, lze předpokládat, že za malou obec lze považovat obec 1., 2. a 3. velikostní kategorie, které vykazují nižší počet obyvatel než 1000, což je, dle současně platné legislativy, minimální počet obyvatel pro nově vzniklou obec.

²³ Analýza výkonu státní správy u obcí se základním rozsahem přenesené působnosti [online]. © 2019 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena. [cit. 2019-07-19]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/analiza-kompetenci.aspx>, s.11

²⁴ Malé obce – sociologický pohled [online]. © 2019 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena. [cit. 2019-07-19]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/webpm/clanek/problematika-malych-obci.aspx>

²⁵ Zákon č. 99/2017 Sb. Zákon, kterým se mění zákon o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. [online]. © AION CS, s.r.o. 2010-2019. [cit. 2019-06-26]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2017-99>

3.2.2 Občané obce

Dle zákona o obcích jsou občany obce všechny fyzické osoby, které jsou státními občany ČR a jsou v obci hlášeny k trvalému pobytu.²⁶

Občané obce jsou personálním základem obce, což řadíme mezi základní a nutné prvky obce. Každá obec tedy musí být trvale obývána alespoň nějakými lidmi.²⁷ Zákon o obcích vymezuje specifická oprávnění, která občanům obce umožňují vyšší míru participace na činnosti obce. Mezi práva občana, který dosáhl věku 18 let, patří právo volit a být volen do obecního zastupitelstva²⁸, právo hlasovat v místním referendu.²⁹ Dále pak právo vyjadřovat se k návrhu rozpočtu a závěrečnému účtu obce, právo obracet se na orgány obce s podněty, připomínkami a s požadavky na projednání, právo zúčastňovat se zasedání zastupitelstva obce apod.

Stejná práva náleží též fyzické osobě, která dosáhla věku 18 let a na území obce vlastní nemovitost, ovšem bez práva volit a být volen do obecního zastupitelstva³⁰, a fyzické osobě, která dosáhla věku 18 let, je cizím státním občanem a je v obci hlášena k trvalému pobytu, stanoví-li tak mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána a která byla vyhlášena.³¹ Zde však platí, že členem zastupitelstva obce může být zvolen, za splnění podmínek stanovených zákonem o volbách do zastupitelstev obcí, též občan jiného členského státu Evropské unie, i když podle § 103 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, starostu a místostarostu volí zastupitelstvo z řad svých členů, podle téhož ustanovení musí být starosta a místostarosta občanem České republiky.

3.2.3 Postavení obce v systému veřejné správy

Postavení obcí v systému veřejné správy je zakotveno v ústavním pořádku. Ústava České republiky zaručuje samosprávu územních samosprávných celků.³² Bližší vymezení územní samosprávy podává hlava VII. Ústavy ČR, kde je mimo jiné uvedeno:

²⁶ § 16 zákona č. 128/2000 o obcích, v platném znění

²⁷ KOUDELKA, Zdeněk. *Obce a kraje*. 2. aktual. a doplň. vydání. Praha: Linde, 2001, s. 58

²⁸ zákon č. 491/2001 o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů

²⁹ zákon č. 22/2004 o místním referendu a o změně některých zákonů

³⁰ § 16 odst. 3 zákona č. 128/2000 o obcích, v platném znění

³¹ § 17 zákona č. 128/2000 o obcích, v platném znění

³² čl. 8 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

„Česká republika se člení na obce, které jsou základními samosprávnými celky, a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky“ (čl. 99)

„Obec je samostatně spravována zastupitelstvem“ (čl. 101)

„Členové zastupitelstva jsou voleni tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva“ (čl. 102)

„Výkon státní správy lze svěřit orgánům samosprávy jen tehdy, stanoví-li to zákon“ (čl. 105)³³

Územní samosprávou se nezabývá pouze Ústava ČR, ale je řešena i v Listině základních práv a svobod, zejména pak články 17, kde je stanoveno: *„Státní orgány a orgány územní samosprávy jsou povinny přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti.*

Pojem místní samosprávy vymezuje též čl. 3 Evropské charty místní samosprávy přijaté ve Štrasburku v roce 1985. Evropská charta místní samosprávy podtrhuje význam místních společenství, která jsou považována za jeden z hlavních základů jakéhokoli demokratického zřízení, stejně tak i právo občanů podílet se na chodu věcí veřejných a v neposlední řadě efektivnost a odpovědnost místních společenství, která jsou občanu nejbližší. V České republice je platná až od účinnosti předpisu č. 181/1999 Sb., Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o přijetí Evropské charty místní samosprávy, kdy Česká republika není vázána všemi ustanoveními Charty. Nejvýznamnější výhradou je vyvázání České republiky v článku 9, odstavců 3, 5 a 6, které se týkají financování územní samosprávy, kdy je přerozdělování finančních prostředků vázáno právním řádem České republiky a územní samospráva nemá vliv na výši poskytovaných finančních prostředků.³⁴

3.2.4 Samostatná a přenesená působnost obce

O samostatné působnosti hovoříme v případě, kdy obec spravuje své záležitosti samostatně, jedná se o právně vymezený okruh společenských vztahů, předmět, obsah a rozsah činností, kde obec realizuje svou pravomoc,³⁵ do které mohou orgány státní či krajů zasahovat pouze v případě ochrany zákona, a to pouze způsobem taxativně

³³ Ústava České republiky [online]. [cit. 2019-05-30]. Dostupné z: <http://www.pracepropravniky.cz/zakony/ustava-ceske-republiky-cr-online>

³⁴ Předpis 181/1999 Sb. [online]. [cit. 2019-31-05]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=181&r=1999>

³⁵ PRŮCHA, Petr. *Správní právo. Obecná část. 7. doplň. a aktual. vyd.* Brno: Doplněk, 2007, s. 207

vymezeným v zákoně.³⁶ Do samostatné působnosti obce spadají záležitosti, které jsou v zájmu obce a jejích občanů, a záležitosti do samostatné působnosti obci svěřené zákonem.³⁷ Jedná se zejména o záležitosti uvedené v zákoně o obcích, kde je zastupitelstvu vyhrazeno např. schvalovat program rozvoje obce, schvalovat rozpočet a závěrečný účet obce, zřizovat obecní policii, vydávat obecně závazné vyhlášky, určovat funkce, pro které budou členové zastupitelstva uvolněni,³⁸ nabývat a převod nemovitých věcí, vydávat komunální dluhopisy,³⁹ vydávat nařízení obce⁴⁰ apod.

*„Přenesená působnost zahrnuje státní správu, která patří státu, avšak ten považuje za vhodné tyto činnosti svěřit obcím coby představitelům místní samosprávy.“*⁴¹ O přenesené působnosti tedy hovoříme v případě, kdy stát zákonem svěřil výkon státní správy obci a obec je povinna tyto svěřené úkoly plnit. Že se jedná o přenesenou působnost, musí být stanoveno zákonem.⁴² Základní rozsah přenesené působnosti je svěřen všem obcím, další pravomoci v přenesené působnosti jsou odlišné v závislosti na typu obce – obce s pověřeným úřadem (obce II. typu) a obce s rozšířenou působností (obce III. typu).⁴³

3.3 Orgány obce

Orgány obce jsou vymezeny zákonem o obcích. Nejdůležitějším orgánem obce je zastupitelstvo, které je jediným orgánem, o kterém se přímo zmiňuje Ústava ČR. Dalšími orgány jsou rada obce, pokud je volena, starosta, obecní úřad a orgány zastupitelstva obce a rady obce – výbory a komise a zvláštní orgány obce.⁴⁴

³⁶ ČMEJREK, J., KOPŘIVA, R. *Základy veřejné správy*. Praha CZU, 2007, str. 26-27

³⁷ § 35 odst. 1 zákona č. 128/2000 o obcích, v platném znění

³⁸ § 84 odst. 2 zákona č. 128/2000 o obcích, v platném znění

³⁹ § 85 zákona č. 128/2000 o obcích, v platném znění

⁴⁰ § 102 odst. 4 zákona o č. 128/2000 obcích, v platném znění

⁴¹ PRŮCHA, Petr. *Správní právo. Obecná část. 7. doplň. a aktual. vyd.* Brno: Doplněk, 2007, s. 208

⁴² ČMEJREK, J., KOPŘIVA, R. *Základy veřejné správy*. Praha: CZU, 2007, str. 26-27

⁴³ § 61 odst. 1 zákona č. 128/2000 o obcích, v platném znění

⁴⁴ SVAZ MĚST A OBCÍ ČR. *Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách v roce 2018*. © SMO ČR 2018. Praha: SMO ČR, 2018, s. 14

3.3.1 Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce je vrcholným orgánem obce a jediným orgánem obce, který je přímo volen občany obce na základě všeobecného, rovného a přímého práva.⁴⁵

Počet členů zastupitelstva je dán v zákonem stanoveném rozsahu v závislosti na počtu obyvatel obce, a to 5 – 55 členů, o počtu členů zastupitelstva rozhoduje zastupitelstvo. Funkční období člena zastupitelstva je zákonem stanoveno na čtyřleté.⁴⁶

Status členů zastupitelstev je postavení členů zastupitelstva, určených jejich právy a povinnostmi.⁴⁷ Práva (např. předkládat zastupitelstvu návrhy k projednání, vznášet dotazy apod.)⁴⁸ a povinnosti (např. zúčastňovat se jednání zastupitelstva, hájit zájmy obce a jejích občanů apod.)⁴⁹ zastupitele jsou dány zákonem o obcích. Vedle pravomocí vyhrazených zastupitelstvu zákonem, zastupitelstvo rozhoduje i o dalších záležitostech v samostatné působnosti obce, které si vyhradí svým usnesením, s výjimkou těch, které zákon výslovně svěřuje radě obce.⁵⁰

Zastupitelstvo má možnost svým rozhodnutím ovlivnit ostatní orgány obce, neboť zastupitelstvu je vyhrazeno z řad svých členů volit starostu a místostarostu, členy rady obce a odvolávat je z funkce.⁵¹

3.3.2 Rada obce

Rada obce je výkonným orgánem obce v samostatné působnosti. Počet členů rady je dán zákonem o obcích v závislosti na počtu členů zastupitelstva, a to 5 – 11 radních, přičemž nesmí přesahovat třetinu počtu členů zastupitelstva. Rada obce není volena v obcích, kde je méně než patnáct členů zastupitelstva.⁵² V takovém případě vykonává její pravomoc starosta⁵³ či zastupitelstvo. „*Rada obce plní úkoly, jimiž ji pověřilo zastupitelstvo obce, a jemu se také zodpovídá. Kromě toho rada obce připravuje návrhy pro jednání zastupitelstva a zabezpečuje plnění jeho usnesení.*“⁵⁴

⁴⁵ Ústava České republiky [online]. [cit. 2019-08-09]. Dostupné z:

<http://www.pracepropravniky.cz/zakony/ustava-ceske-republiky-cr-online>

⁴⁶ PAVLÍČEK, V. *Ústavní právo a státní věda*. 2. aktual. vyd. Praha: Leges, 2015, s. 452-456

⁴⁷ tamtéž, s.1014

⁴⁸ § 82 zákona č. 128/2000 o obcích, v platném znění

⁴⁹ § 83 odst. 1 zákona č. 128/2000 o obcích, v platném znění

⁵⁰ § 84 odst. 4 zákona 128/2000 o obcích, v platném znění

⁵¹ § 84 odst. 2 písm. m zákona č. 128/2000 o obcích, v platném znění

⁵² § 99 odst. 3 zákona č. 128/2000 o obcích, v platném znění

⁵³ § 99 odst. 2 a § 102 odst. 4 zákona č. 128/2000 o obcích, v platném znění

3.3.3 Obecní úřad

Obecní úřad je tvořen starostou, místostarostou, tajemníkem úřadu, pokud je jeho funkce zřízena, a zaměstnanci obce zařazených do obecního úřadu. V čele obecního úřadu stojí starosta. Obecní úřad v samostatné působnosti plní úkoly uložené mu zastupitelstvem nebo radou obce, zejména však obecní úřad vykonává přenesenou působnost svěřenou obci s výjimkou věcí, které patří do působnosti jiného orgánu obce.⁵⁵ Funkce tajemníka obecního úřadu je zřizována v obcích s pověřeným úřadem a v obcích s rozšířenou působností, ostatní obce mohou tuto funkci zřídit. Tajemník obecního úřadu je zaměstnancem obce.⁵⁶

3.3.4 Orgány zastupitelstva obce a rady obce - výbory a komise

Výbory a komise obce jsou poradními a iniciativními orgány zastupitelstva obce a rady obce, nejedná se tedy o samostatné orgány obce. Zřídit výbor je právem zastupitelstva obce, nikoliv jeho povinností, s výjimkou výboru kontrolního a finančního, které zastupitelstvo zřizuje vždy.⁵⁷ Další výjimkou je výbor pro národnostní menšiny, který je obec povinna zřídit, pokud na jejím území žije více než 10 % obyvatel hlásících se k jiné národnosti než české.⁵⁸ Specifickým výborem jsou osadní výbory, které zastupitelstvo může zřizovat v souladu s § 120 a § 121 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích. Výbory plní úkoly svěřené mu zastupitelstvem a ze své činnosti odpovídají zastupitelstvu obce.⁵⁹ Rada obce si může zřídit komise, které mohou být na rozdíl od výborů zastupitelstva obce též výkonným orgánem. Komise je odpovědná ze své činnosti radě obce, ve věcech výkonu přenesené působnosti pak starostovi obce.⁶⁰

3.3.5 Zvláštní orgány obce

Mezi zvláštní orgány obce řadíme další komise, které v případech stanovených zvláštními zákony zřizuje starosta obce, jmenuje a odvolává jejich členy.⁶¹ Tyto komise

⁵⁴ SVAZ MĚST A OBCÍ ČR. *Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách v roce 2018*. © SMO ČR 2018. Praha: SMO ČR, 2018, s. 17

⁵⁵ § 109 zákona č. 128/2000 o obcích, v platném znění

⁵⁶ § 110 zákona č. 128/2000 o obcích, v platném znění

⁵⁷ § 117 odst. 2 zákona č. 128/2000 o obcích, v platném znění

⁵⁸ § 117 odst. 3 zákona č. 128/2000 o obcích, v platném znění

⁵⁹ § 118 odst. 1 zákona č. 128/2000 o obcích, v platném znění

⁶⁰ § 122 zákona č. 128/2000 o obcích, v platném znění

⁶¹ § 106 zákona č. 128/2000, o obcích, v platném znění

vykonávají pouze přenesenou působnost obce. Jedná se zejména o přestupkovou komisi podle zákona o přestupcích, v jejímž čele musí stát osoba splňující požadavky na oprávněnou úřední osobu.⁶² Dále povodňovou komisi, která je zřizována dle vodního zákona,⁶³ nebo komise pro sociálně-právní ochranu dětí dle zákona o sociálně-právní ochraně dětí.⁶⁴

3.3.6 Starosta obce

Starosta je předním představitelem obecní samosprávy zastupující obec navenek, který je volen zastupitelstvem ze svých řad. Základní úprava jeho postavení je provedena v zákoně o obcích.⁶⁵

Zásadním rozdílem mezi starostou malé obce a např. starostou města je v jeho úloze i postavení. Starostové malých obcí, zejména obcí I. typu, oproti starostům měst, či podstatně větších obcí (obce II. typu a III. typu - ORP) často zastávají veškerou agendu sami a nemají k dispozici úřední aparát, který by jejich výkon funkce částečně usnadnil. V malých obcích zpravidla nebývá volena rada, v takovýchto případech vykonává pravomoci rady starosta, jak je blíže specifikováno dále, pokud si je nevyhradilo zastupitelstvo obce. Stejně tak v obcích, kde není zřízena funkce tajemníka úřadu, plní jeho úkoly starosta obce, zabezpečuje výkon přenesené působnosti.⁶⁶ Ve většině případů starostové malých obcí využívají pouze služeb v oboru účetnictví, kdy jsou účetní externími pracovníky, často na smlouvu o poskytnutí služeb. A v neposlední řadě jsou starostové malých obcí pro výkon své funkce často neuvolněni a funkci tak vykonávají paralelně se svým zaměstnáním, což je v současné době velice náročné, a to zejména na čas.

Specifikaci pojmu starosta, jeho postavení, úlohy, odpovědnosti, pravomoci a povinnosti je věnována následující kapitola práce, která je zásadní pro praktickou část.

⁶² § 61 zákona č. 250/2016, o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

⁶³ zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)

⁶⁴ zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí

⁶⁵ HAVLAN, P., JANEČEK, J., KOPECKÝ, M., PRŮCHA, P. *Zákon o obcích (č. 128/2000 Sb.). Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2016, k § 103

⁶⁶ TRÍSKA, T. *Metodické doporučení k činnosti územních samosprávných celků 12. Rada obce, starosta obce, tajemník obecního úřadu*. Praha: tiskárna Ministerstva vnitra, 2016, s. 42-44. Též dostupné z: <https://www.mvcr.cz/odk2/clanek/metodicke-materialy-k-zakonnym-zmocnenim.aspx>

4 Starosta obce

Starosta zastupuje obec navenek a je společně s místostarostou volen zastupitelstvem ze svých řad. Za výkon své funkce jsou odpovědni zastupitelstvu.⁶⁷ Postavení starosty vymezují zákony a právní předpisy. Co se týče základního rozsahu přenesené působnosti obce, je tato vykonávána na základě 65 zákonů.⁶⁸

4.1 Právní postavení starosty obce

Jak již bylo zmíněno výše, postavení starosty je vymezeno zákony a právními předpisy, které jasně vymezují povinnosti starosty. Jedná se zejména o zákon o obcích, dále zákony o volbách a též plní úkoly vyplývající ze zvláštních zákonů.

4.1.1 Postavení dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích

Pouze v zákoně o obcích je zakotvena funkce starosty. Dle tohoto zákona je řazen do orgánů obce⁶⁹ a blíže jsou jeho povinnosti specifikovány v ustanovení § 103 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, kde se mimo jiné uvádí, že starosta zastupuje obec navenek, odpovídá za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce za uplynulý rok, může požadovat po Policii ČR spolupráci při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku, odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce, zabezpečuje výkon přenesené působnosti, rozhoduje o záležitostech samostatné působnosti obce, svolává a zpravidla řídí zasedání zastupitelstva apod. Dále společně s místostarostou podepisuje právní předpisy obce,⁷⁰ může pozastavit výkon usnesení rady obce, má-li za to, že je nesprávné,⁷¹ a je oprávněn užívat při významných příležitostech a občanských obřadech závěsný odznak se státním znakem.⁷²

⁶⁷ ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V., ČOPÍK, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. Praha: Grada Publishing, 2010, s. 45

⁶⁸ *Analýza výkonu státní správy u obcí se základním rozsahem přenesené působnosti* [online]. © 2019 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena. [cit. 2019-08-15]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/analyza-kompetenci.aspx>, s. 20

⁶⁹ § 5 zákona č. 128/2000 o obcích, v platném znění

⁷⁰ § 104 odst. 1 zákona č. 128/2000 o obcích, v platném znění

⁷¹ § 105 zákona č. 128/2000 o obcích, v platném znění

⁷² § 108 odst. 1 zákona č. 128/2000 o obcích, v platném znění

Starosta je současně členem zastupitelstva a má práva a povinnosti z tohoto postu vyplývající.⁷³ Starosta má tedy právo předkládat zastupitelstvu návrhy k projednání, vznášet dotazy, podněty a připomínky na radu obce nebo její členy, požadovat od zaměstnanců zařazených do obecního úřadu informace týkající se výkonu jeho funkce apod.⁷⁴

Povinnosti, které pro starostu vyplývají z postu zastupitele, jsou např. hájit zájmy obce a jejích občanů, zúčastňovat se jednání zastupitelstva a jiných orgánů obce, je-li jejich členem, plnit úkoly, které mu jsou těmito orgány uloženy, a jednat a vystupovat tak, aby nebyla ohrožena vážnost jeho funkce.⁷⁵

„V obci, kde se rada obce nevolí, vykonává její pravomoc starosta, nestanoví-li tento zákon jinak (§ 102 odst. 4).“⁷⁶ V obcích, kde starosta vykonává pravomoc rady obce (§ 99 odst. 2), je zastupitelstvu obce vyhrazeno rozhodování ve věcech uvedených v odstavci 2 písm. c), d), f), j), k) a o), kterými jsou např. vydávat nařízení obce, rozhodovat ve věcech obce jako jediného společníka obchodní společnosti, stanovit počet zaměstnanců obce v obecním úřadu, zřizovat a zrušovat odbory a oddělení obecního úřadu apod.⁷⁷ Dle zákona o obcích starosta svolává a zpravidla řídí zasedání zastupitelstva obce a připravuje návrhy pro jednání zastupitelstva obce. V obcích, kde není tajemník úřadu, zabezpečuje výkon přenesené působnosti. Plní úkoly zaměstnavatele podle zvláštních předpisů, a to vůči všem zaměstnancům obce, zejména uzavírá a ukončuje jejich pracovní poměr a stanovuje jim plat, dále odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce apod.⁷⁸

4.1.2 Postavení dle zákonů o volbách

V zákonech o volbách jsou taxativně vymezeny úkoly obecního úřadu a starosty pro uspořádání voleb. Mezi úkoly obecního úřadu patří například zajištění volební místnosti, zajištění telefonního spojení do volební místnosti a jeho nahlášení pověřenému obecnímu

⁷³ HAVLAN, P., JANEČEK, J., KOPECKÝ, M., PRŮCHA, P. *Zákon o obcích (č. 128/2000 Sb.). Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2016, k § 103 odst. 4

⁷⁴ § 82 zákona č. 128/2000 o obcích, v platném znění

⁷⁵ ČMEJREK, J., KOPŘIVA, R. *Základy veřejné správy*. Praha: CZU, 2007, str. 40

⁷⁶ § 99 odst. 2 zákona č. 128/2000 o obcích, v platném znění

⁷⁷ § 102 odst. 4 zákona č. 128/2000 o obcích, v platném znění

⁷⁸ TRÍSKA, T. *Metodické doporučení k činnosti územních samosprávných celků 12. Rada obce, starosta obce, tajemník obecního úřadu*. Praha: tiskárna Ministerstva vnitra, 2016, s. 45. Též dostupné z:

<https://www.mvcr.cz/odk2/clanek/metodicke-materialy-k-zakonnym-zmocnenim.aspx>

úřadu, vydávání voličských průkazů, archivace volební dokumentace apod.⁷⁹ Úkoly obecního úřadu však na většině malých obcí vykonává starosta, popřípadě ve spolupráci s místostarostou. Starosta na základě zákonů o volbách zajišťuje informování voličů o době a místě konání voleb, distribuci hlasovacích lístků, stanovuje počet členů okrskové volební komise, jmenuje a odvolává zapisovatele okrskové volební komise apod.⁸⁰

4.1.3 Postavení dle zvláštních zákonů

Pro starostu vyplývají úkoly též ze zvláštních zákonů, kterými jsou například:

Dle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), zajišťuje připravenost obce na řešení krizových situací, zabezpečuje varování osob, nařizuje a organizuje evakuaci osob apod.

Dle zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), je předsedou povodňové komise, jmenuje další členy komise, vyhláší a odvolává stupně povodňové aktivity v rámci územní působnosti apod.

Dle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, zajišťuje koordinaci provádění záchranných a likvidačních prací v průběhu řešení mimořádných událostí apod.

Dle zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, provádí zápis povinných údajů o veřejných funkcionářích do registru oznámení apod.

Dle zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, zpravidla řídí obecní policii.

Dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, poskytuje informace ve své působnosti na základě žádosti apod.

4.1.4 Postavení vůči ostatním orgánům obce

Starosta obce není nadřízeným orgánem zastupitelstva obce, ani rady obce. Vůči těmto orgánům má velmi omezené pravomoci, a to jen na organizační úrovni, které

⁷⁹ § 14 zákona č. 130/2000 o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

⁸⁰ § 15 zákona č. 491/2001 o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

spočívají v tom, že starosta svolává zasedání zastupitelstva či radu obce a zpravidla těmto orgánům předsedá při jejich jednání.⁸¹

4.2 Úloha starosty obce

Úloha starosty je dána povinnostmi danými mu právními předpisy, ze kterých plynou činnosti, které musí starosta při výkonu své funkce zvládat. Mezi základní činnosti lze zařadit tzv. manažerské funkce, což jsou plánování, organizování, vedení lidí, kontrola, dále pak komunikování, rozhodování, naslouchání a v neposlední řadě i vystupování na veřejnosti.

Starosta malé obce musí být při plnění svých úkolů a povinností pružnější a schopnější. Oproti starostům větších obcí přichází častěji do styku s občany a jejich požadavky, na které by měl reagovat okamžitě, proto je pro starostu malé obce důležitá důvěra občanů, kteří ve starostovi vidí nejbližšího člověka v systému veřejné správy a zároveň osobu, která je vyslechne a poradí i v běžných životních situacích.

Jako úlohu starosty obce lze chápat jeho kompetence ve smyslu ustanovení § 103 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, kdy starosta zastupuje obec navenek a vykonává povinnosti v přenesené působnosti v několika oblastech, jako například:

Přestupkové řízení - veřejnoprávní smlouvy k zajišťování výkonu činností podle zákona o obecní policii

Krizové řízení – příprava obce na krizové situace, uložení právnické nebo podnikající fyzické osobě sídlící v obci povinnost spolupráce

Sociální oblast – řešení sociálních situací, zřizování sociálních zařízení, poradenství

Doprava – zajištění ostatní dopravní obslužnosti, údržba místních komunikací

Životní prostředí a ochrana přírody – odpadové hospodářství

Volby a referenda – organizace voleb

Poskytování informací – informace o činnosti a údaje o obci

Vydávání povolení – povolování kácení dřevin

Ostatní kompetence – pronájem hrobových míst apod.⁸²

⁸¹ TRÍSKA, T. *Metodické doporučení k činnosti územních samosprávných celků 12. Rada obce, starosta obce, tajemník obecního úřadu*. Praha: tiskárna Ministerstva vnitra, 2016, s. 45. Též dostupné z: <https://www.mvcr.cz/odk2/clanek/metodicke-materialy-k-zakonnym-zmocnenim.aspx>

4.3 Odpovědnost starosty obce

S výkonem funkce starosty nejsou spojena pouze oprávnění a povinnosti, nýbrž i odpovědnost z této funkce vyplývající. Starosta je primárně odpovědný zastupitelstvu, které si jej volí a zároveň jej z funkce může odvolat.⁸³ Odpovědnost starosty vyplývající z jeho funkce je nejen odpovědnost vůči zastupitelstvu, dle zákona o obcích, nýbrž i individuální odpovědnost za trestný čin či přešůpek, dle trestního zákoníku, a v neposlední řadě i odpovědnost za škodu způsobenou obci, dle nového občanského zákoníku.⁸⁴

Obecně lze chápat odpovědnost jako sociální normu budoucího chování při uvědomění si odpovědnosti vedoucí k plnění právních povinností a odpovědnosti za chování minulé, v rozporu s těmito normami, tedy důsledek porušení právní povinnosti. Odpovědnost je možné chápat na více úrovních, tedy právní, politické, morální apod.⁸⁵

4.3.1 Právní odpovědnost starosty

„Právní odpovědnost je předvídaným následkem porušení právní povinnosti“⁸⁶

Pro specifikaci právní odpovědnosti starosty je klíčové ustanovení zákona č. 128/2000Sb., o obcích, kdy starosta zastupuje obec navenek a tím je oprávněn, v souladu s právní úpravou, obec zavazovat v právních vztazích. Ke zpřísnění dosavadního pojetí odpovědnosti starosty došlo v souvislosti s rekonifkací soukromého práva, kdy nová úprava postavení orgánů právnických osob podstatně mění i odpovědnost starosty jakožto vrcholného orgánu obce, která ze starosty obce činí statutární orgán obce. Právní odpovědnost starosty je odlišná i případech, kdy starosta jedná v samostatné nebo přenesené působnosti. Větší odpovědnost leží na starostovi malé obce, kde není volena rada obce, popřípadě není zřízena funkce tajemníka úřadu.⁸⁷

⁸² *Identifikace kompetencí zatěžujících výkon veřejné správy se zvláštním přihlédnutím k malým obcím* [online] © 2019 Ministerstvo vnitra, všechna práva vyhrazena. [cit. 2019-08-23]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/identifikace-kompetenci-zatezujících-vykon-verejne-spravy-se-zvláštím-přihlednutím-k-malým-obcím-1-etapa.aspx>, s. 20-27

⁸³ § 84 odst. 2 písm. m) zákona č. 128/2000 o obcích, v platném znění

⁸⁴ *Omezení odpovědnosti starosty* [online]. Alena Spilková 11. 8. 2014. Moderní obec, 2013 Profi Press s. r. o. [cit. 2019-08-30]. Dostupné z: <https://www.moderniobec.cz/omezení-odpovednosti-starosty/>

⁸⁵ ZOUBEK, V. *Právověda a státověda. Úvod do právního a státovědního myšlení*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010, s. 191

⁸⁶ tamtéž

⁸⁷ *Omezení odpovědnosti starosty* [online]. Alena Spilková 11. 8. 2014. Moderní obec, 2013 Profi Press s. r. o. [cit. 2019-08-30]. Dostupné z: <https://www.moderniobec.cz/omezení-odpovednosti-starosty/>

4.3.1.1 Soukroměprávní odpovědnost

Soukroměprávní, neboli občanskoprávní, odpovědnost je jednou z forem právní odpovědnosti, vedle ústavněprávní, správněprávní (administrativní), mezinárodněprávní a trestněprávní.⁸⁸

Občanskoprávní odpovědnost starosty je řešena zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, kde v ustanovení § 151 až § 160 je řešena úprava orgánů právnických osob a dále pak ustanovení § 2894 a následujících, kde je řešena náhrada způsobené újmy.

„Starosta ve své funkci nepožívá nějaké imunity, která by ho zbavovala odpovědnosti za škodu jím způsobenou, nýbrž jako každá jiná fyzická osoba nese i starosta odpovědnost za své jednání či opomenutí, v jehož důsledku vznikla jinému (v daném případě obci) újma ve formě škody, resp. majetková újma.“⁸⁹

4.3.1.2 Trestněprávní odpovědnost

Trestně právní odpovědnost starosty je řešena zákonem č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, kde jsou vymezeny trestné činy související s výkonem funkce starosty, jako například:

trestný čin - Zpronevěra - *„kdo si přisvojí cizí věc, která mu byla svěřena, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou...“* (ustanovení § 206)

trestný čin – Zneužití pravomoci úřední osoby - *„úřední osoba, která v úmyslu způsobit jinému škodu nebo neoprávněný prospěch nesplní povinnosti vyplývající z její pravomoci“* (ustanovení § 329)

trestný čin – Přijetí úplatku - *„kdo sám nebo prostřednictvím jiného v souvislosti s obstaráváním věcí obecného zájmu pro sebe nebo jiného přijme nebo si dá slíbit úplatek“* (ustanovení § 331)

trestný čin – Podplácení - *„kdo sám nebo prostřednictvím jiného poskytne, nabídne nebo slíbí úplatek jinému nebo pro jiného v souvislosti s obstaráváním věcí obecného zájmu“* (ustanovení § 332)

⁸⁸ ZOUBEK, V. *Právověda a státověda. Úvod do právního a státovědního myšlení*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010, s. 191-192

⁸⁹ *Omezení odpovědnosti starosty* [online]. Alena Spilková 11. 8. 2014. Moderní obec, 2013 Profi Press s. r. o. [cit. 2019-08-30]. Dostupné z: <https://www.moderniobec.cz/omezeni-odpovednosti-starosty/>

4.3.2 Politická a morální odpovědnost starosty

Politická odpovědnost není nikterak definována, lze ji pouze chápat jako odpovědnost za politická rozhodnutí, která mohou být vnímána i jako špatná a v neposlední řadě i jako morální jednání a chování starosty. Za porušení politické a morální odpovědnosti nehrozí žádné právní sankce, pouze „sankce politická“, tedy ztráta důvěry občanů voličů.

Jelikož je starosta ze zákona považován za odborníka v oblasti fungování obce, nese za svá rozhodnutí patřičnou odpovědnost. V oblastech, ve kterých si starosta není úplně jistý, by měl požádat o pomoc odborníka, čímž snižuje riziko odpovědnosti. Odborník, např. v oblasti práva, účetnictví apod., je totiž odpovědný za škodu, která by vznikla nesprávnou radou či informací, a starosta lépe prokáže, že jednal s péčí řádného hospodáře, neboť si přizval na pomoc odborníka.⁹⁰

4.4 Volba starosty obce

Volba starosty obce je v České republice taxativně dána zákonem č. 128/ 2000 Sb., o obcích, v platném znění, kde je zastupitelstvu vyhrazeno z řad svých členů volit starostu, což se zpravidla děje na prvním, tedy ustavujícím zasedání zastupitelstva. „*K platnému usnesení zastupitelstva obce, rozhodnutí nebo volbě je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva obce, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak.*“⁹¹ Volba starosty musí proběhnout na veřejném zasedání zastupitelstva obce a samo zastupitelstvo rozhodne o způsobu volby, zda bude volba veřejná například zdvihnutím ruky, nebo tajná volba pomocí hlasovacích lístků. Formu volby starosty je vhodné upravit v jednacím řádu zastupitelstva obce.⁹²

Dlouho diskutovaným tématem je přímá volba starosty obce. Z Analýzy zavedení přímé volby starostů (dále jen „Analýza“) je patrné, že je k tomuto kroku třeba legislativních změn, které by upravovaly postavení a kompetence starosty po zavedení přímé volby a zejména určení, ve kterých obcích bude starosta volen přímo. Z Analýzy

⁹⁰ *Odpovědnost starosty jako statutárního orgánu* [online]. Štrosová Ilona, 13.05.2014. Moderní obec, 2013 Profi Přes s. r. o. [cit. 2019-09-06]. Dostupné z: <https://www.moderniobec.cz/odpovednost-starosty-jako-statutarniho-organu/>

⁹¹ § 87 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v platném znění

⁹² TRÍSKA, T. *Metodické doporučení k činnosti územních samosprávných celků 12. Rada obce, starosta obce, tajemník obecního úřadu*. Praha: tiskárna Ministerstva vnitra, 2016, s. 37-39. Též dostupné z: <https://www.mvcr.cz/odk2/clanek/metodicke-materialy-k-zakonnym-zmocnenim.aspx>

dále vyplývá, že přímo by byl starosta volen v obcích, kde se nevolí rada obce, v nichž vykonává většinu pravomocí rady starosta, a proto by nedošlo k zásadnímu zásahu do současné koncepce. Bylo by však nutné změnit současnou úpravu volby rady, tedy i počtu členů zastupitelstva, kdy se rada volí v obci, kde je počet členů zastupitelstva alespoň 15. Analýza počítá se dvěma variantami, kdy v I. je rozhodující počet obyvatel, kdy Ministerstvo vnitra navrhuje hranici 1500 obyvatel obce. Varianta II. ponechává oprávnění zastupitelstvu rozhodnout o počtu členů zastupitelstva, tedy rozhodnout o tom, zda bude či nebude volena rada obce.⁹³

V Analýze jsou promítnuta stanoviska Svazu měst a obcí ČR, který zaujímá zamítavé stanovisko k přímé volbě⁹⁴ a Sdružení místních samospráv ČR, které zaujímá vstřícný postoj k přímé volbě starostů, avšak požaduje změnu právního postavení starosty a ostatních orgánů obce. Analýza dále představuje právní úpravu spojenou s přímou volbou starosty na Slovensku, v Bavorsku a Polsku, která odpovídá v mnoha pohledech návrhům kritiků současného modelu v České republice.⁹⁵

Otázka přímé volby starostů štěpí i politickou scénu, kdy na straně jedné lze očekávat problém, zda by přímo volený starosta neměl příliš svázané ruce v případě, kdy zastupitelstvo bude mít zcela odlišný názor na rozhodování, a měl by mít tedy rozšířené pravomoci, a na straně druhé, jakým způsobem přímo voleného starostu odvolat. Dle zastánce přímé volby starostů Stanislava Polčáka, předsedy Sdružení místních samospráv ČR a europoslance za TOP 09/STAN, by se měla přímá volba starostů nejprve vyzkoušet, a to dvěma různými způsoby, kdy jeden by byl přechodným stavem a přímo by se starosta volil pouze v obcích, které by se samy pro přímou volbu rozhodly, a druhou možností je, zavést povinně přímou volbu starosty v obcích do 1500 obyvatel, ve větších obcích dobrovolně a do několika let uzákonit přímou volbu plošně. Otázku rozšíření kompetencí přímo volených starostů by řešil ve větších obcích a městech, kde není volena rada. S touto variantou souhlasí i politolog Tomáš Lebeda: „Je to dobrý nápad v malých obcích, kde

⁹³ *Analýza zavedení přímé volby starostů* [online]. © 2019 Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2019-09-05]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/odk2/clanek/informace-o-moznosti-zavedeni-prime-volby-starostu-v-cr.aspx>

⁹⁴ *Přímá volba starostů – co možná nevíte* [online]. Copyright © 2019 Svaz měst a obcí České republiky. [cit. 2019-09-05]. Dostupné z: <http://www.smocr.cz/cz/oblasti-cinnosti/sprava-obce/prima-volba-starostu-co-mozna-nevite.aspx>

⁹⁵ *Analýza zavedení přímé volby starostů* [online]. © 2019 Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2019-09-05]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/odk2/clanek/informace-o-moznosti-zavedeni-prime-volby-starostu-v-cr.aspx>

neexistuje stranická soutěž a kandidují jednotlivci. Tam, kde se musí rada opírat o většinu v zastupitelstvu, by to mohlo přinést problémy. Velké město a malá obec, to je velký rozdíl. Problém by ale mohl nastat s definováním hranice, kde to rozdělit.⁹⁶ Naopak proti přímé volbě starostů vystupuje Jan Birke, poslanec ČSSD a starosta Náchoda, který zastává názor, že „*dělit přímou volbu starostů na malé a velké obce je hloupost. Dva systémy v samosprávních celcích namůžou fungovat. Bud' to zaved'me plošně, nebo to nedělejme.*“ Podobný názor zastává i Martin Kupka, místopředseda ODS a starosta Líbeznic: „*Starosta, který nemá oporu v zastupitelstvu, není schopen naplnit svůj program, nemůže obec dobře řídit.*“⁹⁷ Proti přímé volbě se vyjádřilo i několik starostů, kteří zastávají názor, že „přímo volený starosta by musel mít ze zákona daleko větší kompetence než teď. Starosta, který nebude mít podporu v zastupitelstvu, může obec paralyzovat. Jeden člověk sám nic neudělá, i na menší obci je třeba mít za sebou zastupitelstvo, je to spíš o kolektivu než o jedinci.“⁹⁸

4.5 Uvolněnost starosty obce

V současném systému je volba o uvolněnosti či neuvolněnosti pro funkci starosty na rozhodnutí zastupitelstva obce, kterému je toto vyhrazeno v § 84 odst. 2) písm. k) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích: „*určovat funkce, pro které budou členové zastupitelstva obce uvolněni.*“

Mezi uvolněným a neuvolněným starostou nacházíme dva rozdíly, nikoliv však v pravomocích. Zásadním rozdílem je, že „uvolněný“ starosta je pro výkon funkce dlouhodobě uvolněn ze svého zaměstnání, tedy vykonává funkci na plný úvazek a „neuvolněný“ starosta vykonává funkci v souběhu se svým zaměstnáním. Dalším rozdílem je odlišný způsob v odměňování, kdy uvolněnému starostovi je výše odměny

⁹⁶ *Starostové menších obcí s přímou volbou nesouhlasí* [online]. Jan Martinek, 6. 8. 2016. In: Novinky.cz, Copyright © 2003-2019 Borgis a.s., Copyright © 2019 Seznam.cz a.s., Copyright © ČTK, DPA, Reuters a fotobanka Profimedia. [cit. 2019-10-11]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/domaci/clanek/starostove-mensich-obci-s-primou-volbou-nesouhlasí-40003912>

⁹⁷ tamtéž

⁹⁸ tamtéž

pevně stanovena právním předpisem⁹⁹ a neuvolněnému starostovi výši odměny určuje zastupitelstvo dle právního předpisu.¹⁰⁰

Problematikou uvolněnosti starostů se zabývá i Analýza, ve které jsou navrženy varianty možného řešení v souvislosti s přímou volbou starosty, kdy s ohledem na nárůst odpovědnosti přímo voleného starosty lze uvažovat, že přímo volení starostové budou ze zákona uvolněni. Druhou variantou je ponechat toto rozhodnutí na zastupitelstvu, v obou případech pokud se uvolněnosti sám nevzdá, a třetí možností je, že zastupitelstvo před volbami určí, zda bude starosta v následujícím funkčním období pro výkon funkce uvolněn či nikoliv, kdy v případě, že bude pro svou funkci uvolněn, pouze on bude mít možnost změnit formu výkonu funkce.¹⁰¹

4.6 Neslučitelnost funkce starosty obce

S výkonem funkce starosty jsou spjata také omezení vyplývající z právních předpisů. Starosta obce je dle zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, veřejným funkcionářem, který nesmí být provozovatelem rozhlasového nebo televizního vysílání nebo vydavatelem periodického tisku ani společníkem či členem právnické osoby provozující rozhlasové nebo televizní vysílání nebo je vydavatelem periodického tisku. Současně tento zákon stanoví veřejnému funkcionáři povinnost podávat oznámení o činnostech, majetku, příjmech a závazcích prostřednictvím registru oznámení.¹⁰² Dále dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, starosta obce nemůže být členem kontrolního ani finančního výboru.

⁹⁹ nařízení vlády č. 202/2018 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 318/2017 Sb., o výši odměn členů zastupitelstva, pozn, autorky

¹⁰⁰ TRÍSKA, T. *Metodické doporučení k činnosti územních samosprávných celků 12. Rada obce, starosta obce, tajemník obecního úřadu*. Praha: tiskárna Ministerstva vnitra, 2016, s. 39. Též dostupné z: <https://www.mvcr.cz/odk2/clanek/metodicke-materialy-k-zakonnym-zmocnenim.aspx>

¹⁰¹ *Analýza zavedení přímé volby starostů* [online]. © 2019 Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2019-09-05]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/odk2/clanek/informace-o-moznosti-zavedeni-prime-volby-starostu-v-cr.aspx>

¹⁰² zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů

5 Vlastní práce

Na základě zvoleného cíle práce a v souladu s metodikou práce byl v teoretické části zachycen celkový pohled na funkci starosty obce, právní úpravu veřejné správy a identifikaci pojmu starosta, jeho pravomoc, působnost a odpovědnost. Ze zjištěných teoretických poznatků je proveden výzkum mezi cíleně zvolenými starosty pomocí ankety a polostrukturovaného interview.

Pomocí obsahové analýzy jsou hodnocena nejen druhotná data, získaná z internetových stránek, pro získání podobností či odlišností výzkumných subjektů, ale zároveň data prvotní, získaná anketou a interview se starosty.

Komparací dosažených informací objevíme možné problematické oblasti při výkonu funkce starosty pohledem samotných starostů.

5.1 Informace o výzkumných subjektech

Obce dotčené výzkumem se nachází ve Středočeském kraji a jsou sdruženy v Dobrovolném svazku obcí CHOPOS (dále jen „DSO“), který čítá celkem 21 obcí, s počty obyvatel v rozmezí od 59 do 1738, se správou jednoho i více správních obvodů.

Anketní lístky byly starostům předány při osobním setkání, některé odeslány prostřednictvím elektronické pošty, po předchozí telefonické domluvě. Z celkem 21 oslovených starostů, poskytnutí anketního lístku, odpovědělo 19. Anketní lístek obsahuje 21 otázek, z nichž jsou tři identifikační, jedna slouží pro roztřídění dle předem stanoveného kritéria, dle počtu obyvatel, a 17 vztahujících se k řešené problematice, poslední odkaz je souhlasem pro interview včetně kontaktu. Anketní lístek je přílohou č. 1 předložené práce.

Pro potřeby této práce jsou výzkumnými objekty obce s počtem obyvatel v rozmezí 1000 a méně.

5.2 Analýza ankety se starosty

Data získaná od všech respondentů prostřednictvím anketního lístku slouží k následnému třídění respondentů do porovnávaných skupin, a to dle počtu obyvatel spravované obce.

Odpovědi dotazovaných starostů jsou zaznamenávány dle pořadí, které je dáno anketním lístkem. Jednotlivé odpovědi jsou zaneseny do tabulek a znázorněny graficky.

1. Funkci starosty vykonáváte jako?

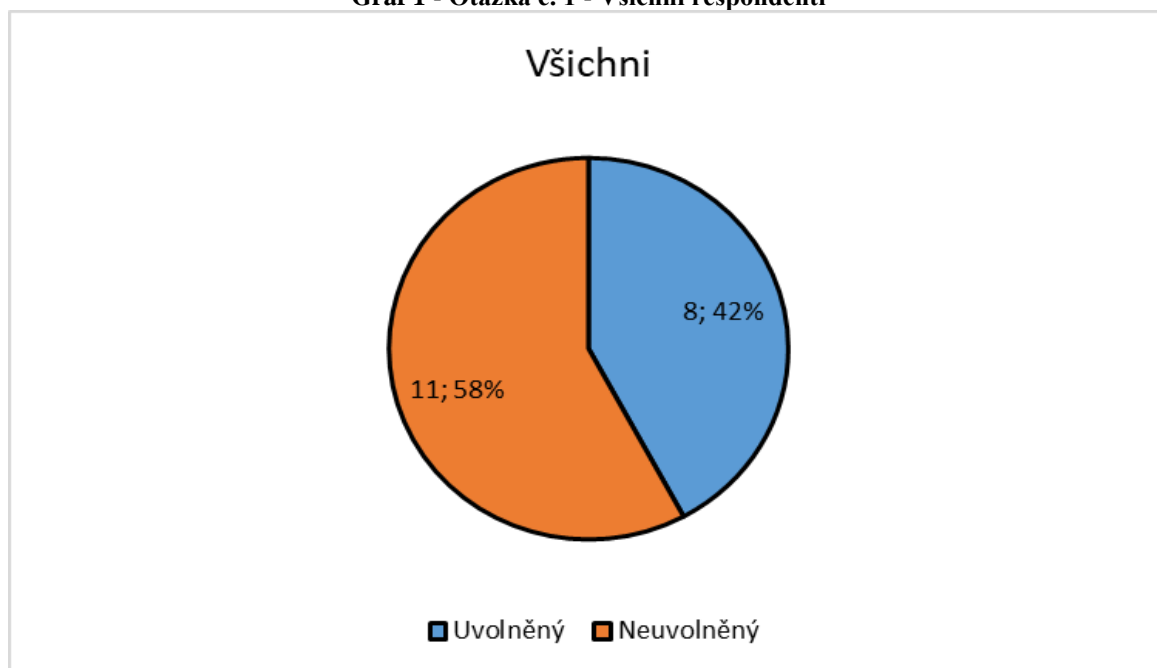
Jak je uvedeno v tabulce č. 2 a grafu č. 1, 11 respondentů vykonává funkci starosty jako neuvolněný, což je 58 % dotazovaných, zatímco neuvolněných starostů je 8, což je 42 %.

Tabulka 2: Funkci starosty vykonáváte jako?

Funkci starosty vykonáváte jako?						
Odpověď:	0-100	101-299	300-499	500-1000	1001-2000	Všichni
Uvolněný	0	2	0	4	2	8
Neuvolněný	2	4	5	0	0	11

Zdroj: Vlastní zpracování

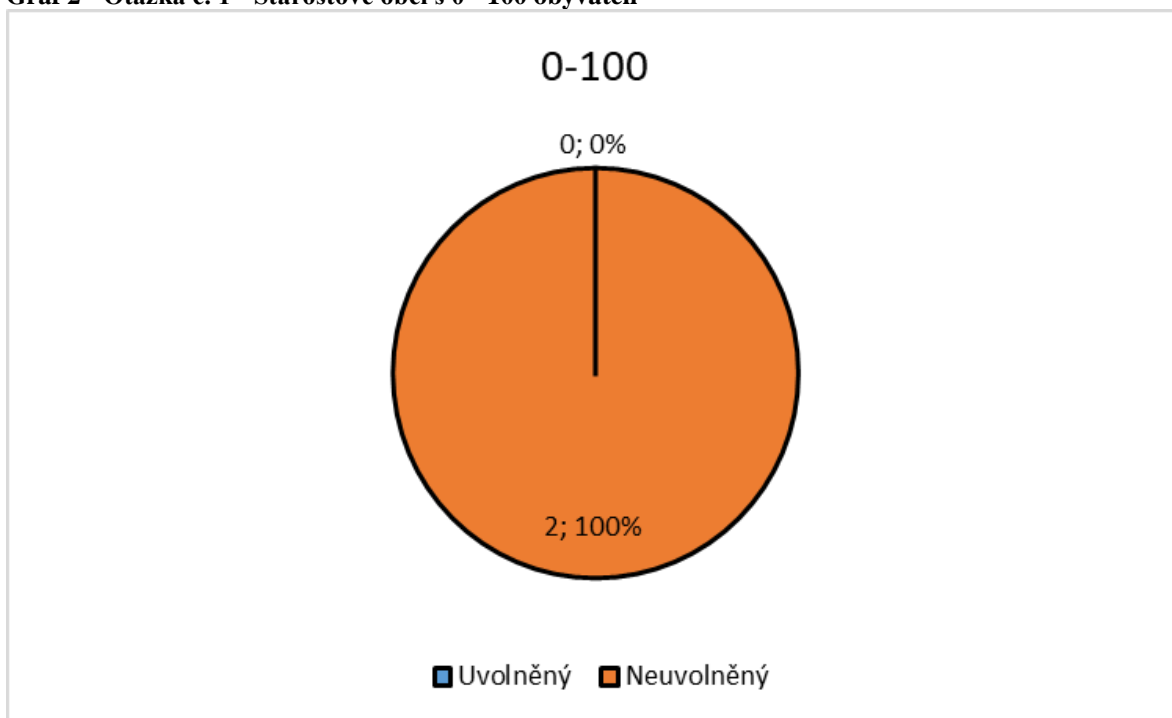
Graf 1 - Otázka č. 1 - Všichni respondenti

Zdroj: Vlastní zpracování

Následující grafy znázorňují odpovědi starostů na otázku č. 1 - Funkci starosty vykonáváte jako?, rozdělených dle předem stanovených kritérií, dle počtu obyvatel v obcích. Graf č. 2 uvádí odpovědi starostů obcí s počtem obyvatel v rozmezí 0 – 100, což jsou dva starostové, tedy 100 % ze stanovené skupiny. Jak je z tohoto grafu patrné, oba starostové vykonávají funkci starosty jako neuvolnění, tedy v souběhu se svým zaměstnáním.

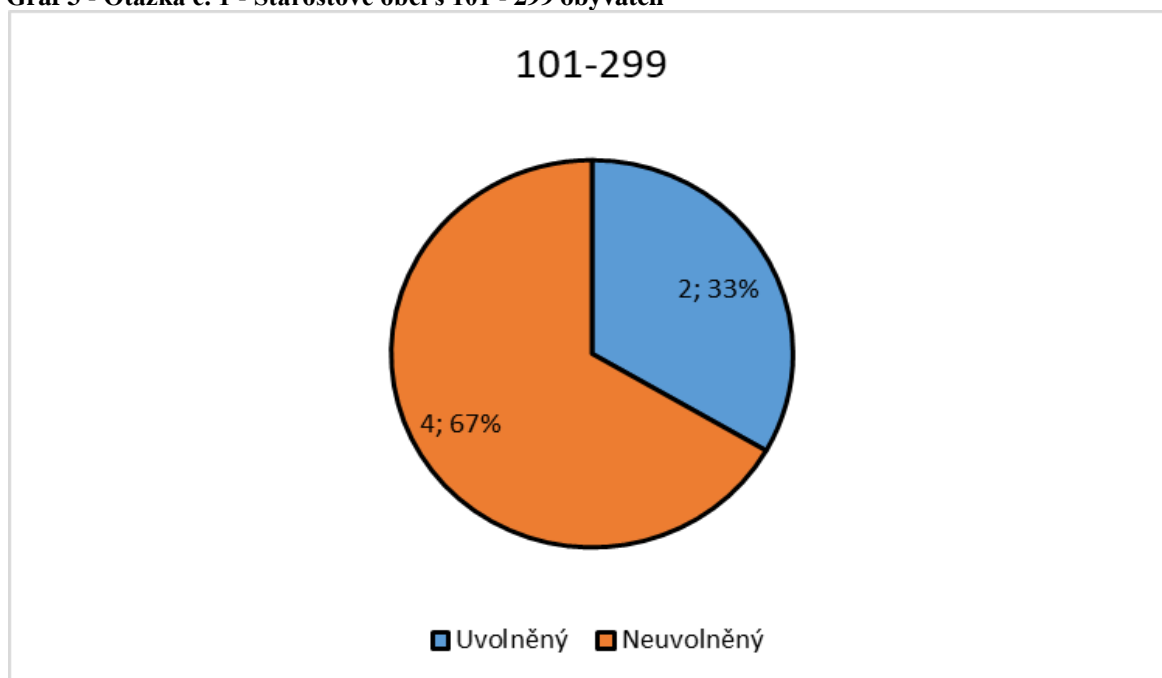
Graf 2 - Otázka č. 1 - Starostové obcí s 0 - 100 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

V obcích s počtem obyvatel v rozmezí 101- 299 vykonávají svou funkci jako uvolnění 4 starostové, což je 67 %, a neuvolnění 2 starostové, tedy 33 %, graf č. 3.

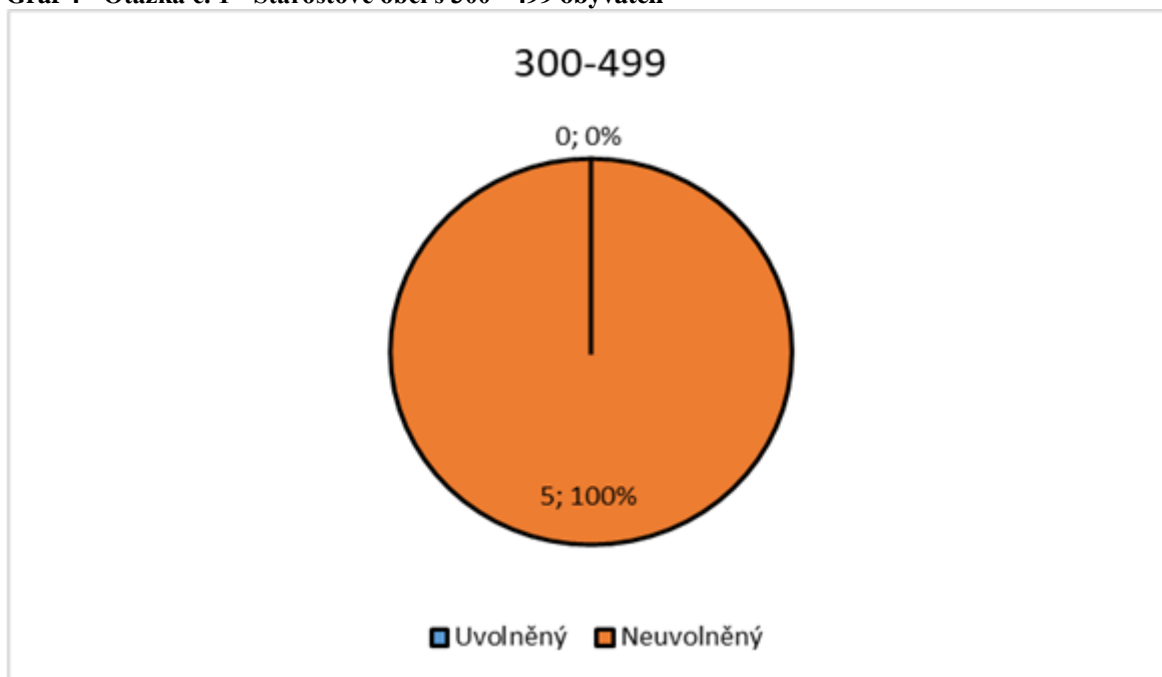
Graf 3 - Otázka č. 1 - Starostové obcí s 101 - 299 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

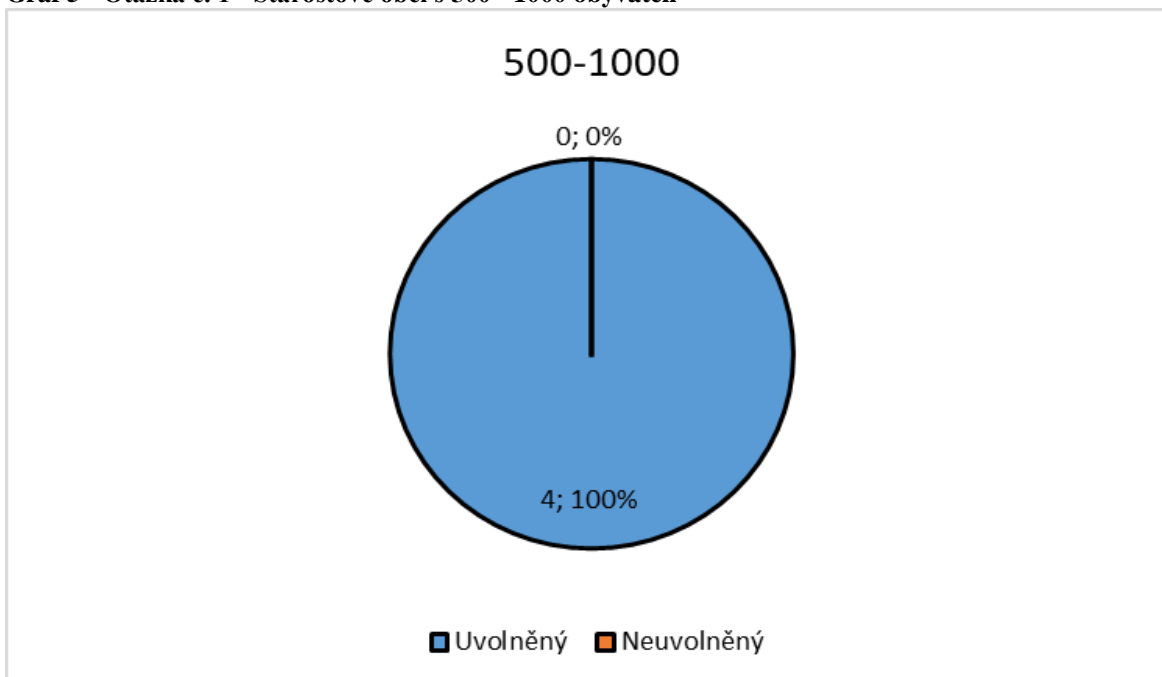
V obcích s počtem obyvatel v rozmezí 300 – 499 vykonává 100 % starostů, což je 5, svou funkci jako neuvolnění, graf č. 4. Oproti tomu v obcích s počtem obyvatel v rozmezí 500 – 1000 vykonává 100 % starostů, což jsou 4, svou funkci jako uvolnění, graf č. 5.

Graf 4 - Otázka č. 1 - Starostové obcí s 300 - 499 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

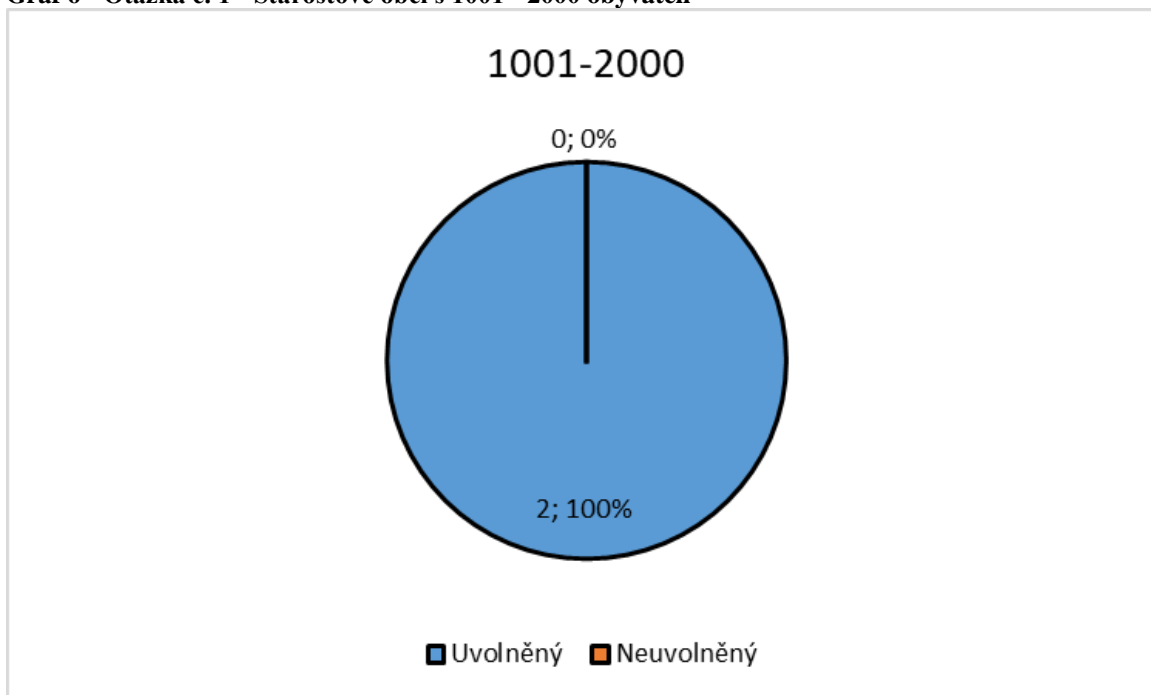
Graf 5 - Otázka č. 1 - Starostové obcí s 500 - 1000 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

Jak je patrné z grafu č. 6, starostové obcí s počtem obyvatel v rozmezí 1001 – 2000 vykonávají ve 100 % svou funkci jako uvolnění, což jsou 2 starostové.

Graf 6 - Otázka č. 1 - Starostové obcí s 1001 - 2000 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

2. Počet volebních období ve funkci?

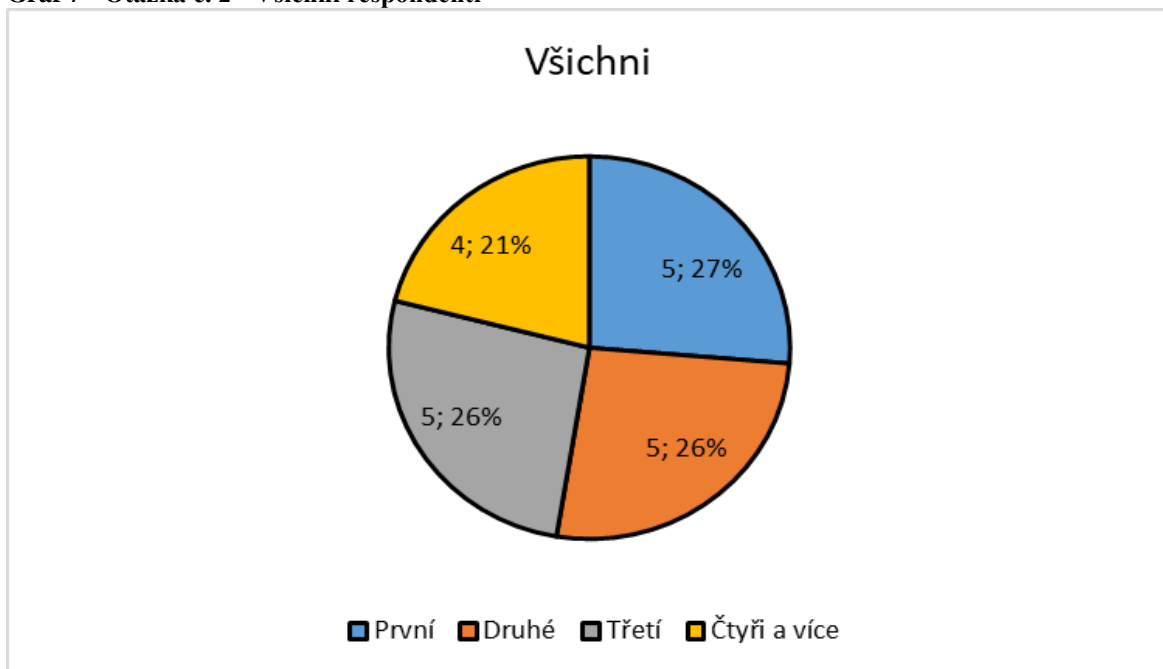
Počet volebních období ve funkci starosty je u respondentů takřka totožný, jak je uvedeno v tabulce č. 3 a grafu č. 7. První volební období zastává svou funkci 5 respondentů, stejný počet zastává svou funkci druhé a třetí volební období, nejmenší zastoupenou skupinou jsou starostové, kteří vykonávají funkci čtyři roky a více, a to 4 starostové (21 %).

Tabulka 3: Počet volebních období ve funkci?

Počet volebních období ve funkci?						
Odpověď:	0-100	101-299	300-499	500-1000	1001-2000	Všichni
První	1	3	0	0	1	5
Druhé	1	1	1	1	1	5
Třetí	0	2	3	0	0	5
Čtyři a více	0	0	1	3	0	4

Zdroj: Vlastní zpracování

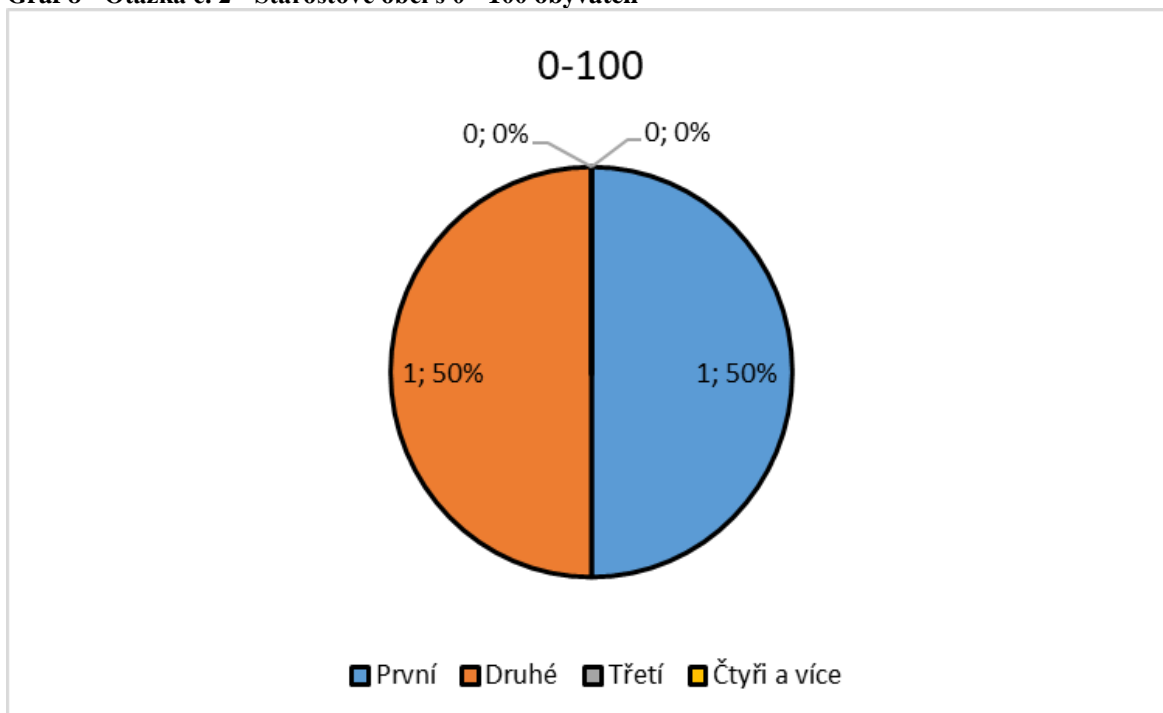
Graf 7 - Otázka č. 2 - Všichni respondenti

Zdroj: Vlastní zpracování

V obcích s počtem obyvatel v rozmezí 100 a méně obyvatel vykonává svou funkci 1 starosta první volební období a 1 druhé volební období (graf č. 8).

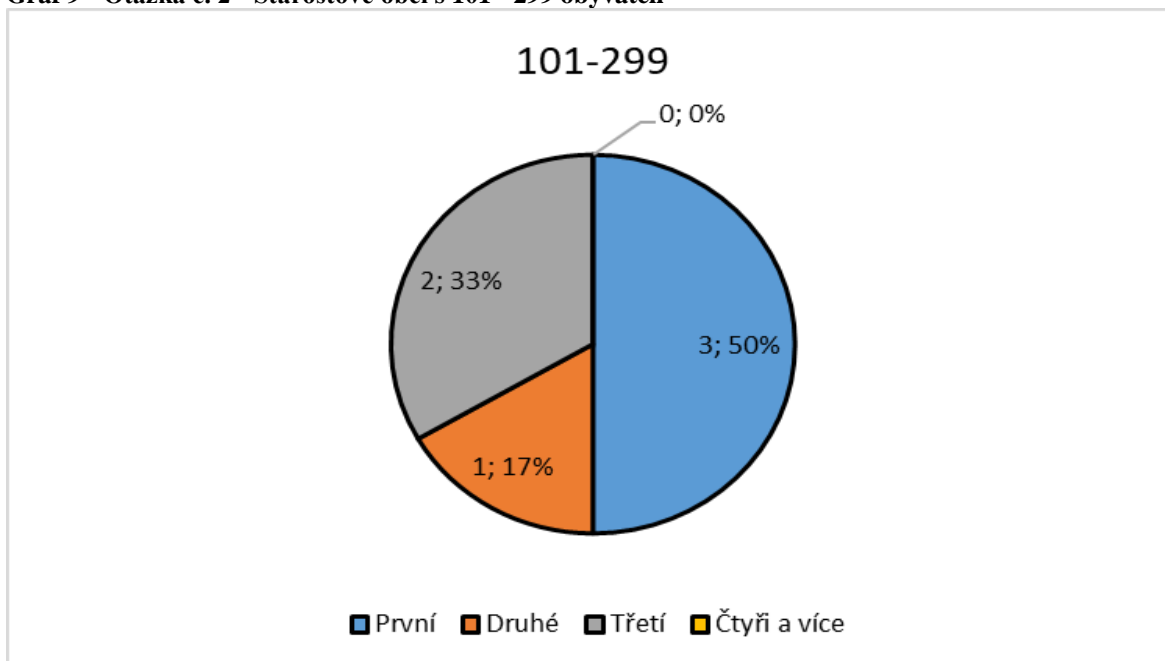
Graf 8 - Otázka č. 2 - Starostové obcí s 0 - 100 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

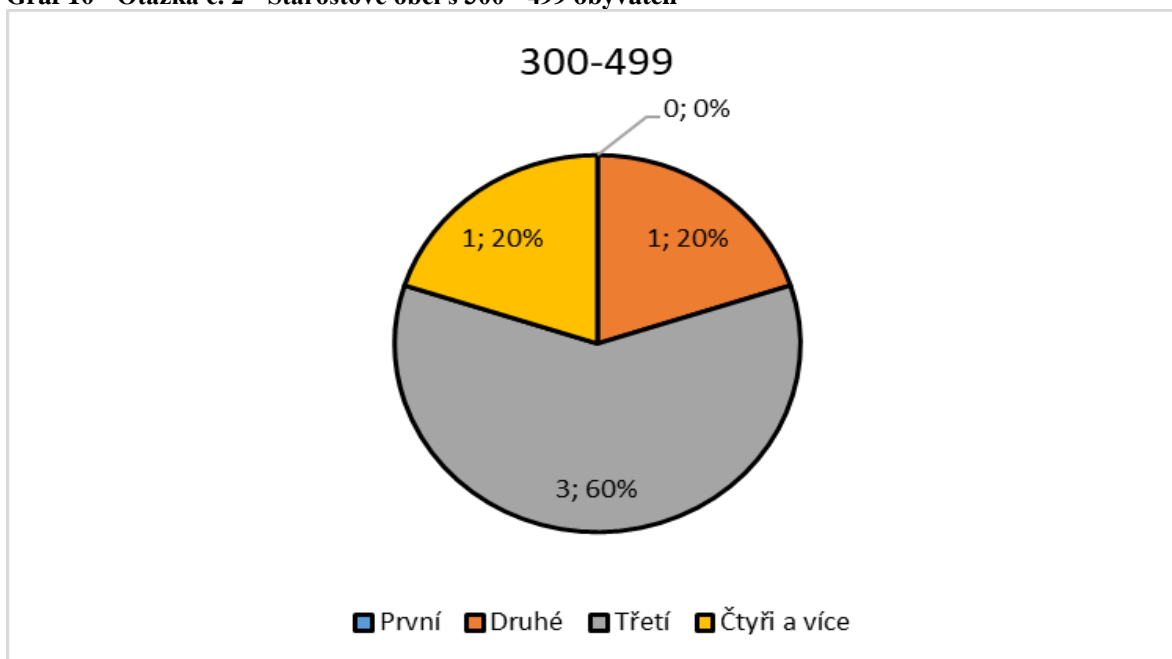
V obcích s počtem obyvatel v rozmezí 101 – 299 jsou nejpočetnější skupinou starostové, kteří vykonávají svou funkci první volební období, což jsou 3. Ve druhém volebním období svou funkci vykonává 1 starosta a ve třetím volebním období svou funkci vykonávají 2 starostové, jak je uvedeno v grafu č. 9.

Graf 9 - Otázka č. 2 - Starostové obcí s 101 - 299 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

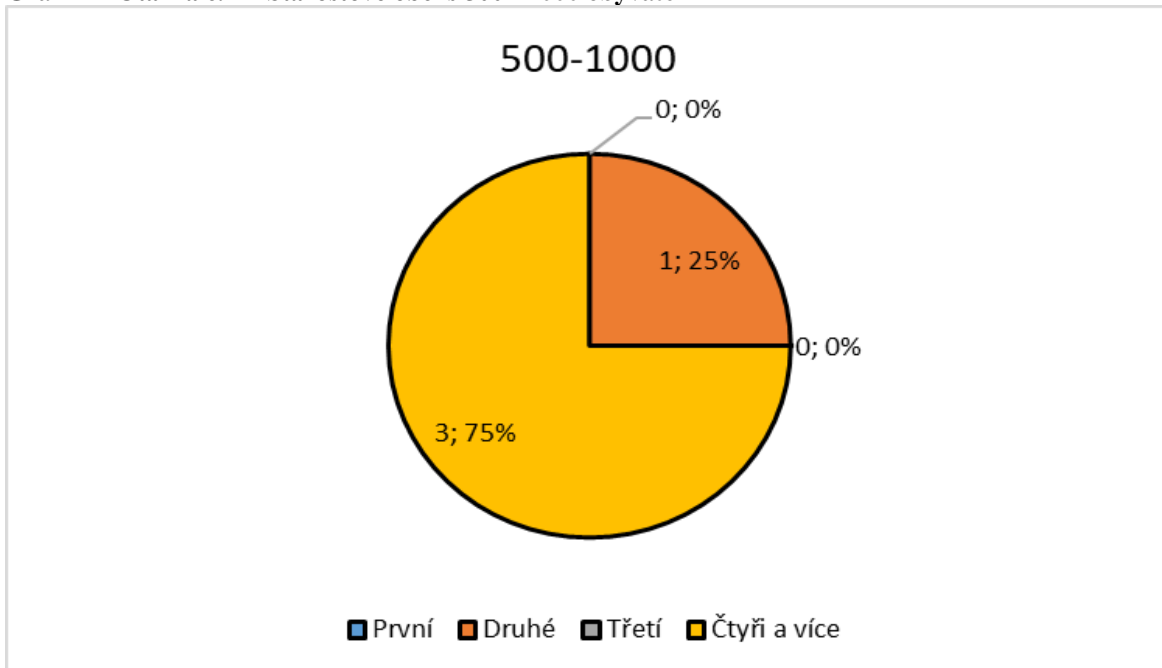
Graf 10 - Otázka č. 2 - Starostové obcí s 300 - 499 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

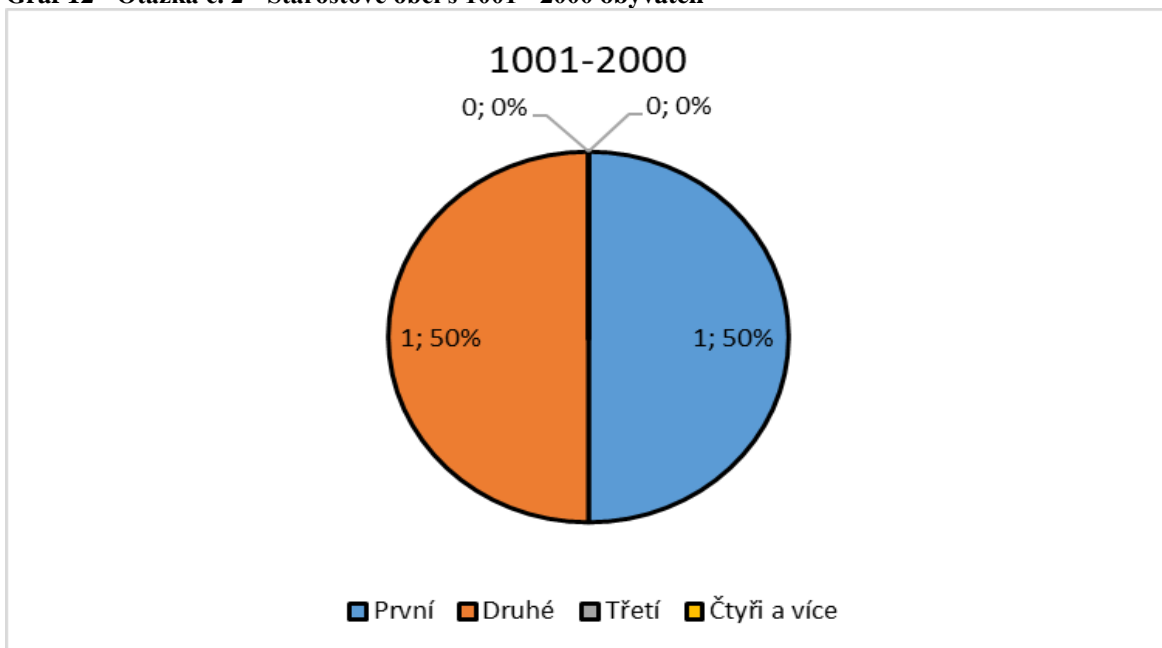
Tři starostové obcí s počtem obyvatel v rozmezí 500 – 1000 vykonávají svou funkci čtyři a více volebních období a 1 vykonává svou funkci druhé volební období, graf č. 11. V obcích s počtem obyvatel v rozmezí 1001 – 2000 vykonává svou funkci v prvním období 1 starosta, stejně tak 1 ve druhém volebním období, graf č. 12.

Graf 11 - Otázka č. 2 - Starostové obcí s 500 - 1000 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 12 - Otázka č. 2 - Starostové obcí s 1001 - 2000 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

3. Dosažené vzdělání?

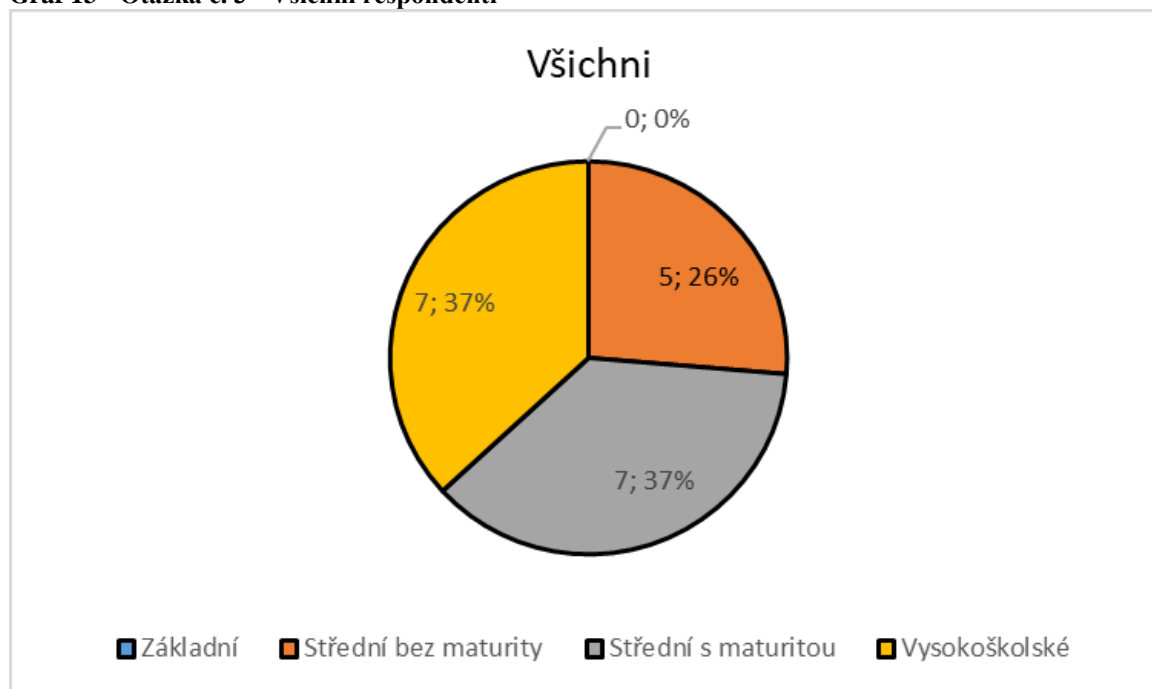
Ze záznamu respondentů vyplývá, že jsou nejpočetnější skupinou respondenti s vysokoškolským vzděláním, spolu s respondenty se středním s maturitou, a to 7. Méně početnou skupinou jsou starostové se středním vzděláním bez maturity, a to 5. Základní vzdělání neuvedl žádný z respondentů, jak je uvedeno v tabulce č. 4 a grafu č. 13.

Tabulka 4: Dosažené vzdělání?

Dosažené vzdělání?						
Odpověď:	0-100	101-299	300-499	500-1000	1001-2000	Všichni
Základní	0	0	0	0	0	0
Střední bez maturity	1	1	0	3	0	5
Střední s maturitou	1	2	4	0	0	7
Vysokoškolské	0	3	1	1	2	7

Zdroj: Vlastní zpracování

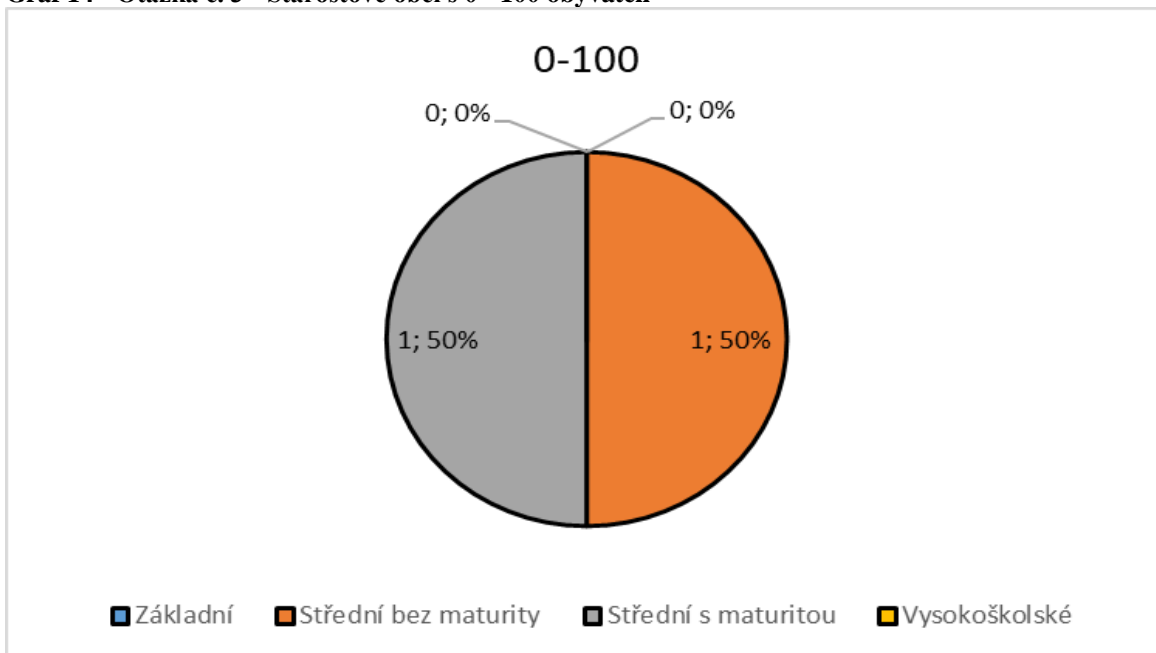
Graf 13 - Otázka č. 3 - Všichni respondenti

Zdroj: Vlastní zpracování

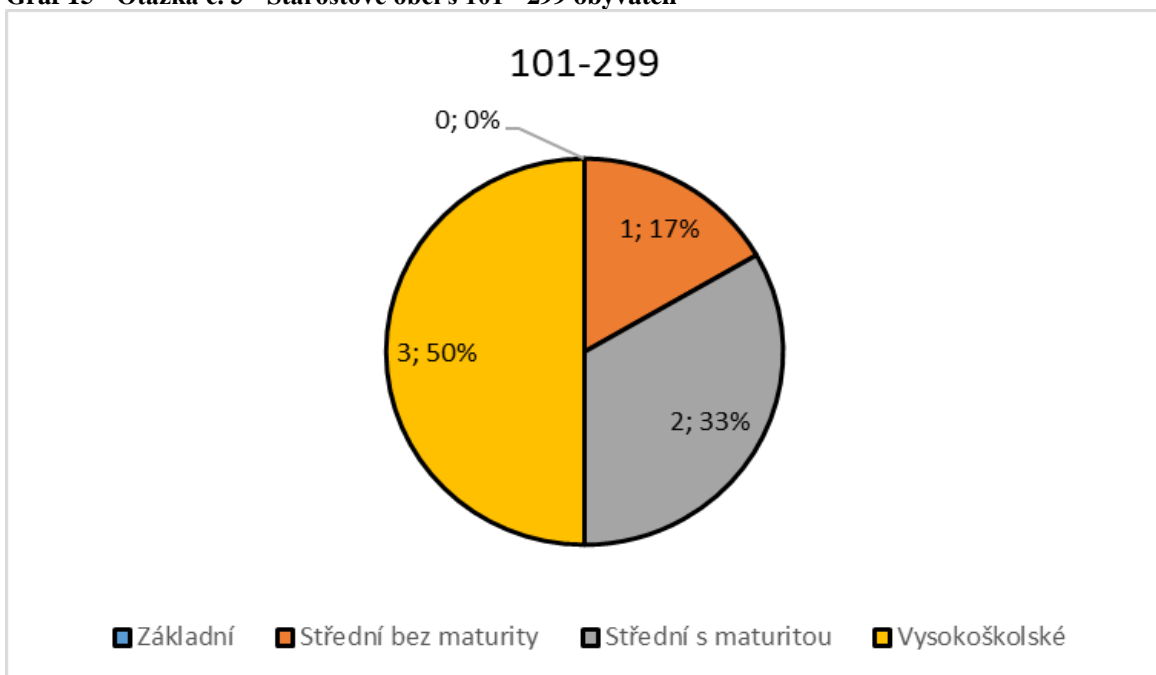
Dosažené vzdělání u starostů obcí s počtem obyvatel v rozmezí 100 a méně znázorňuje graf č. 14. Střední vzdělání bez maturity uvedl 1 starosta a střední vzdělání s maturitou též 1 starosta. U starostů obcí s počtem obyvatel v rozmezí 101 – 299 jsou zastoupeni 3 vysokoškoláci, 2 starostové se středním vzděláním s maturitou a jeden se středním bez maturity, jak je uvedeno v grafu č. 15.

Graf 14 - Otázka č. 3 - Starostové obcí s 0 - 100 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

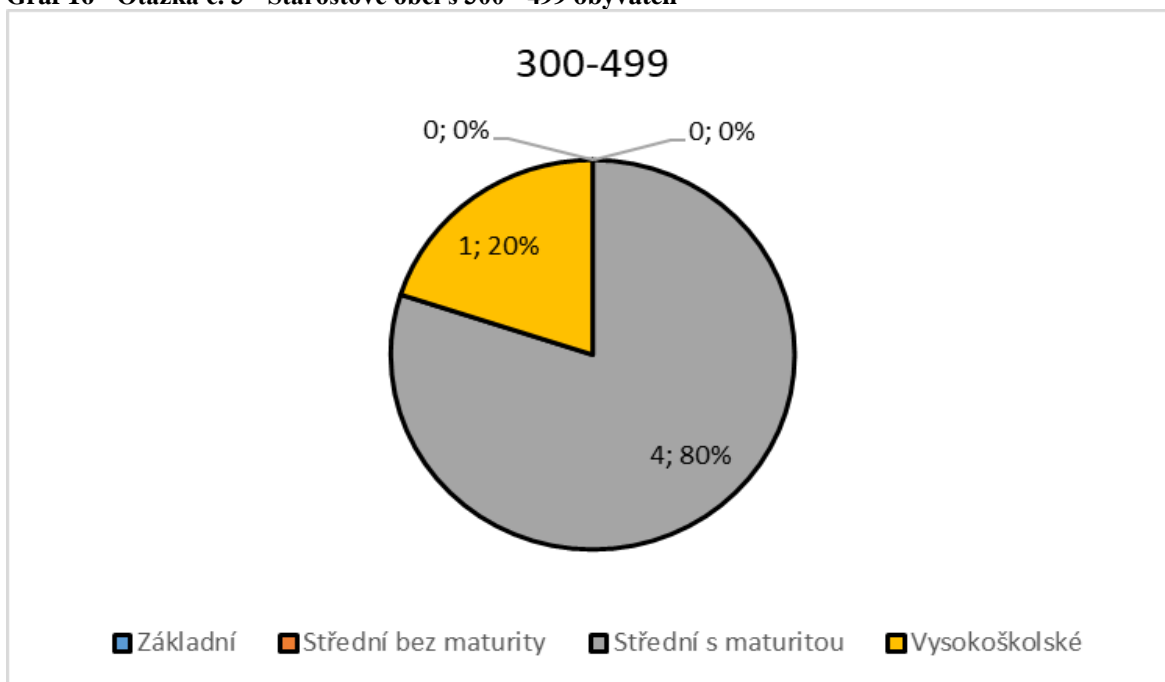
Graf 15 - Otázka č. 3 - Starostové obcí s 101 - 299 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

Se středním vzděláním s maturitou jsou 4 starostové obcí s počtem obyvatel v rozmezí 300 – 499 a 1 s vysokoškolským vzděláním, jak je uvedeno v grafu č. 16.

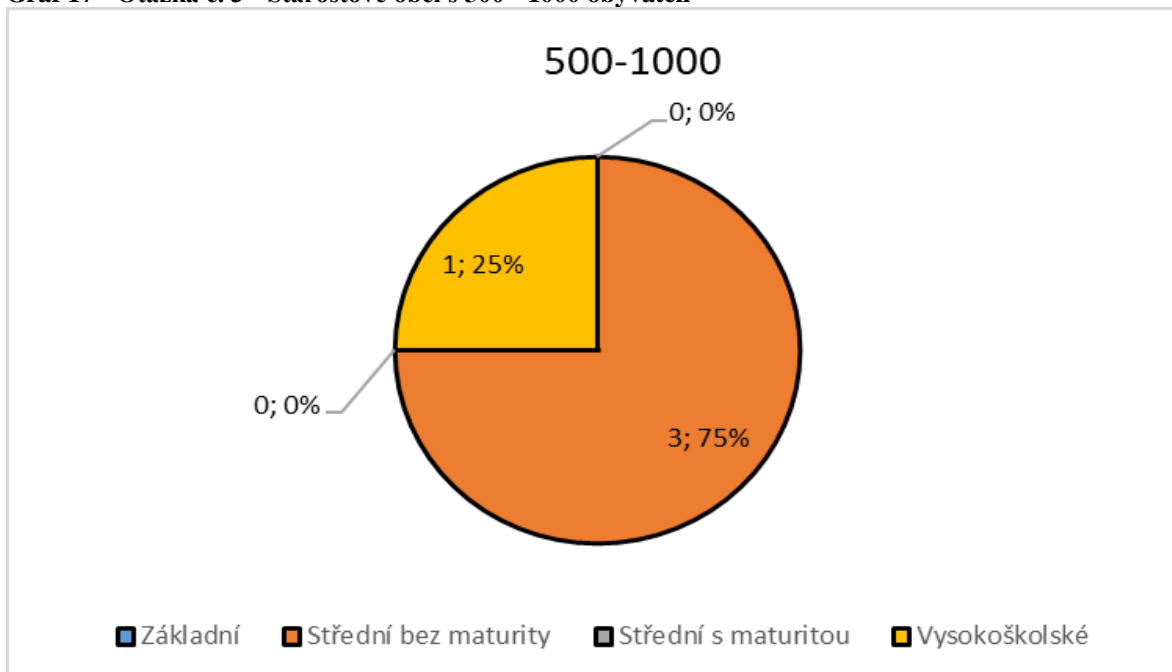
Graf 16 - Otázka č. 3 - Starostové obcí s 300 - 499 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

V obcích s počtem obyvatel v rozmezí 500 – 1000 obyvatel je zastoupen 1 vysokoškolač a 3 starostové se středním vzděláním bez maturity (graf č. 17).

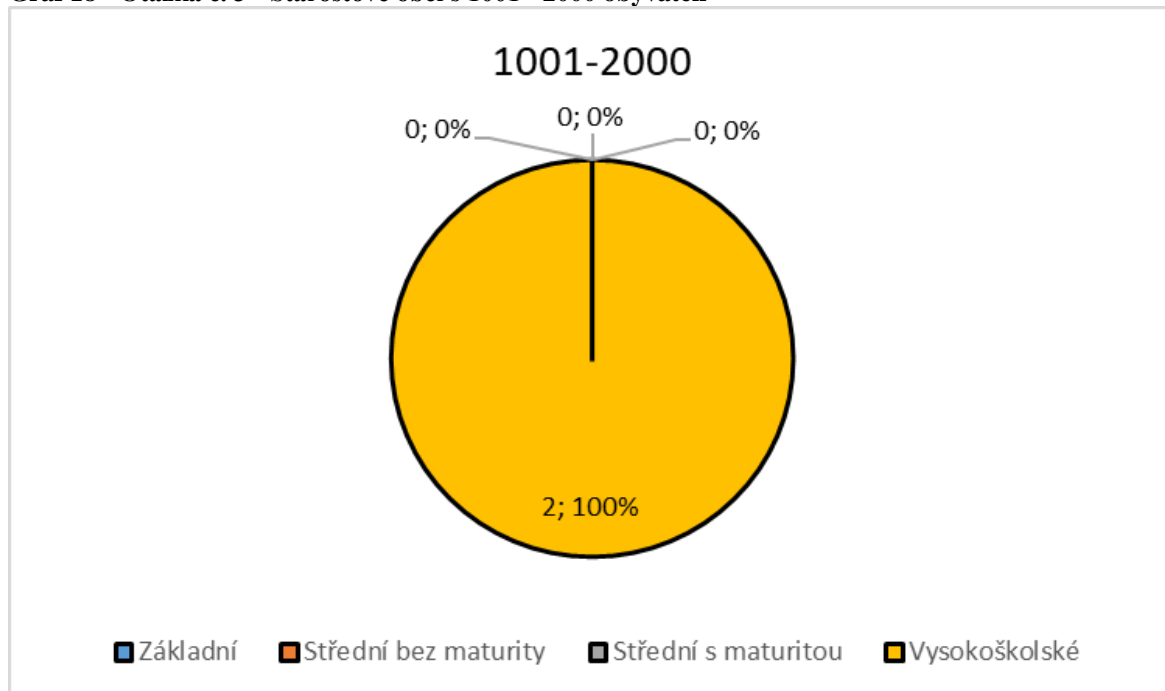
Graf 17 - Otázka č. 3 - Starostové obcí s 500 - 1000 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

V obcích s počtem obyvatel v rozmezí 1001 – 2000 jsou ve 100 % zastoupeni starostové s vysokoškolským vzděláním, jak je uvedeno v grafu č. 18.

Graf 18 - Otázka č. 3 - Starostové obcí s 1001 - 2000 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

4. Považujete stav, kdy jste ne/uvolněným starostou za optimální?

Jako optimální stav výkon své funkce považuje 12 starostů, 7 za příliš vhodné nepovažuje, bylo by vhodné změnit, jak uvádí tabulka č. 5 a graf č. 19.

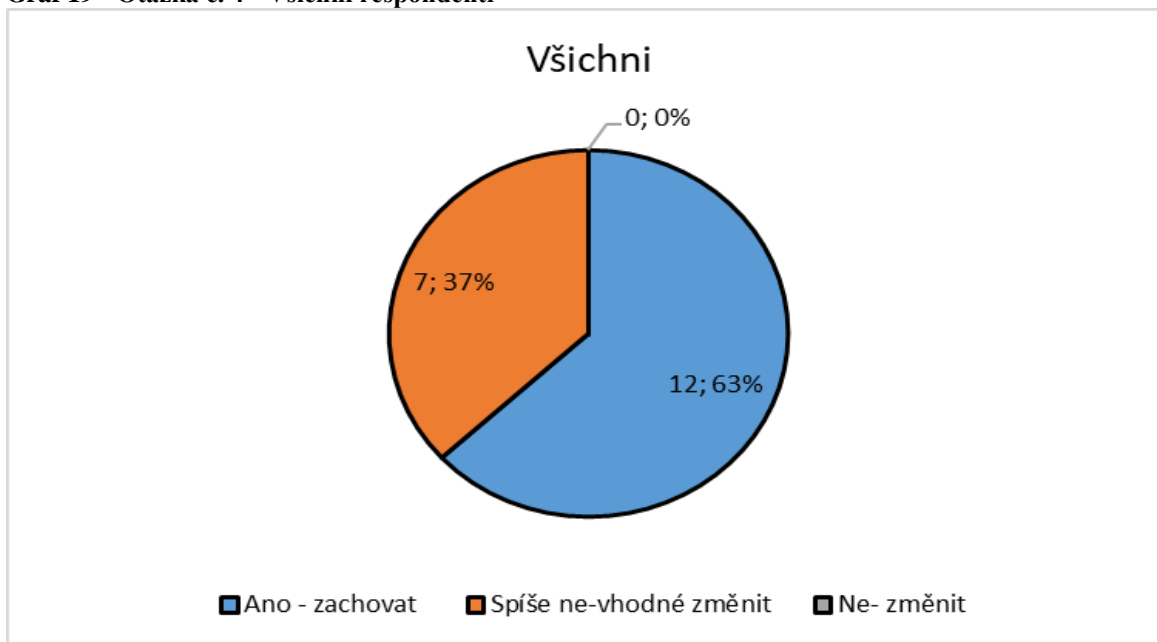
Tabulka 5: Považujete stav, kdy jste ne/uvolněným starostou za optimální?

Považujete stav, kdy jste ne/uvolněným starostou za optimální?						
Odpověď:	0-100	101-299	300-499	500-1000	1001-2000	Všichni
Ano - zachovat	1	4	1	4	2	12
Spíše ne-vhodné změnit	1	2	4	0	0	7
Ne- změnit	0	0	0	0	0	0

Zdroj: Vlastní zpracování

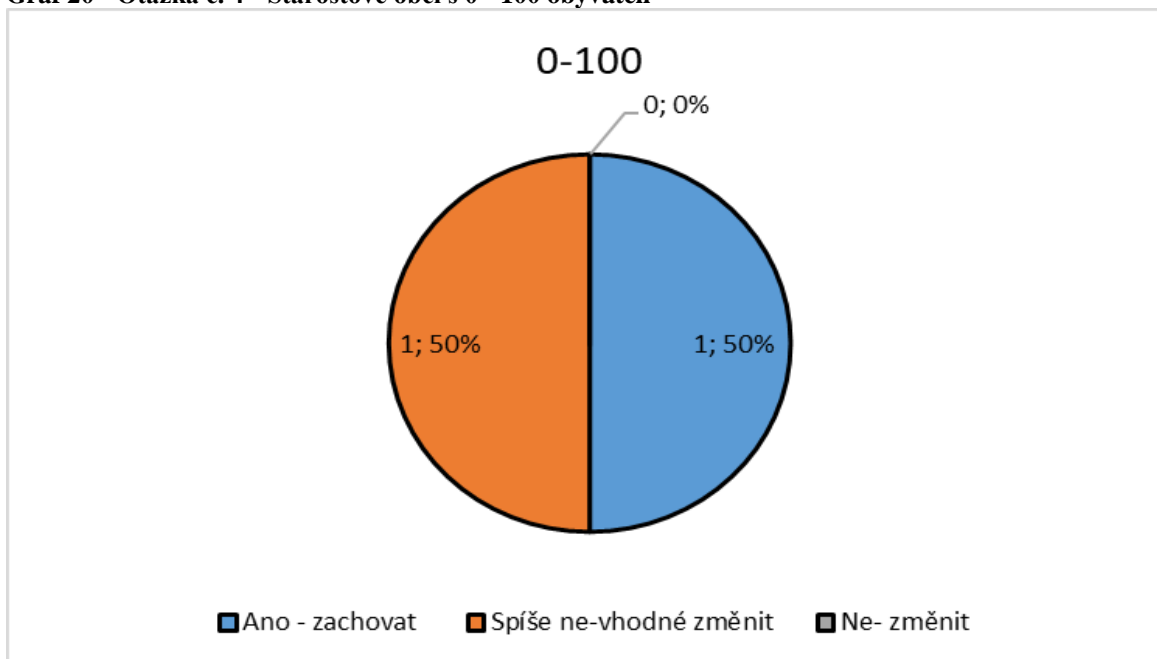
Starostové obcí s počtem obyvatel v rozmezí 100 a méně odpověděli na otázku č. 4, zda považují stav, kdy vykonávají funkci jako ne/uvolněný za optimální, odpověděli rozdílně, 1 tento stav považuje za optimální a zachoval by jej, oproti tomu 2. starosta tento stav za optimální nepovažuje a tento stav by změnil, jak je uvedeno v grafu č. 20.

Graf 19 - Otázka č. 4 - Všichni respondenti

Zdroj: Vlastní zpracování

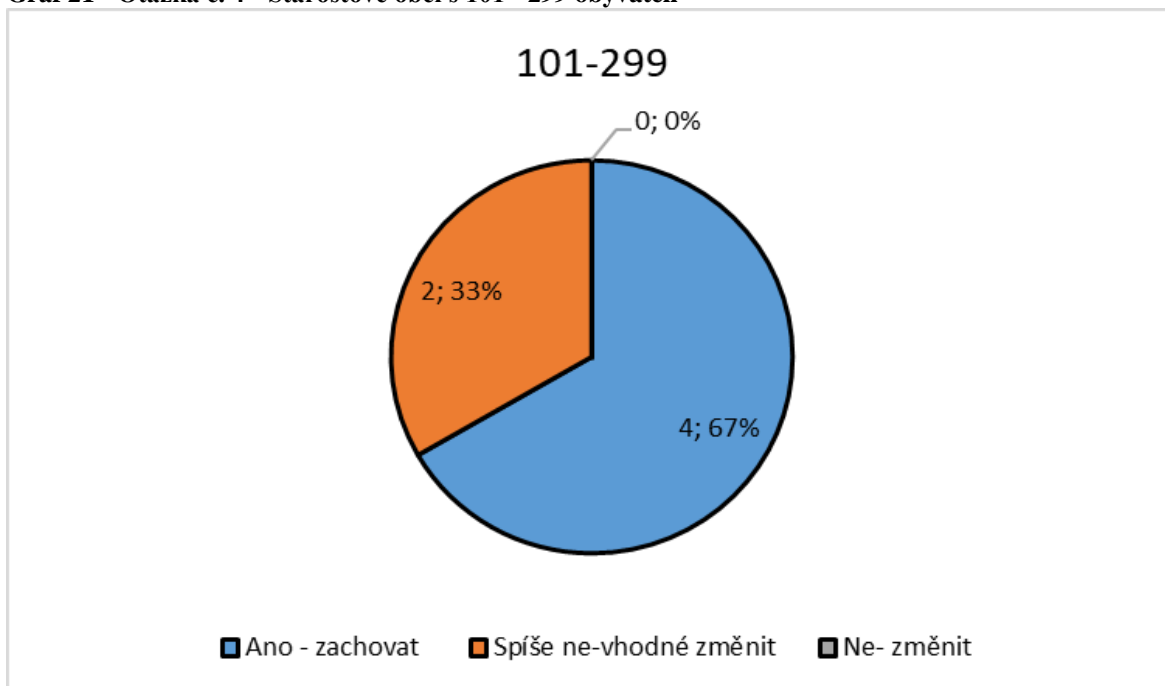
Graf 20 - Otázka č. 4 - Starostové obcí s 0 - 100 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

Odpovědi starostů obcí s počtem obyvatel v rozmezí 101 – 299, kde jsou pro zachování stavu výkonu své funkce 4 starostové a 2 pro změnu, jsou uvedeny v grafu č. 21.

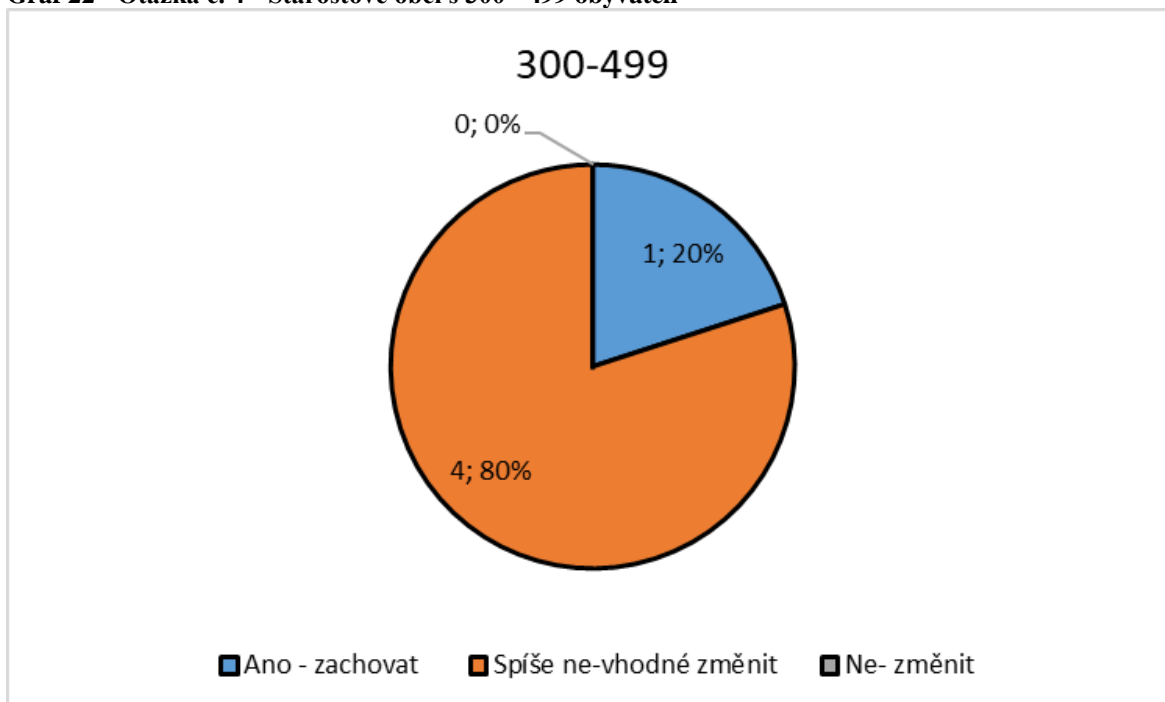
Graf 21 - Otázka č. 4 - Starostové obcí s 101 - 299 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

Pro zachování stavu ne /uvolnění funkce starosty vyslovil souhlas pouze 1 starosta obce s počtem obyvatel v rozmezí 300 – 499, ostatní 4 jsou spíše pro změnu (graf č. 22).

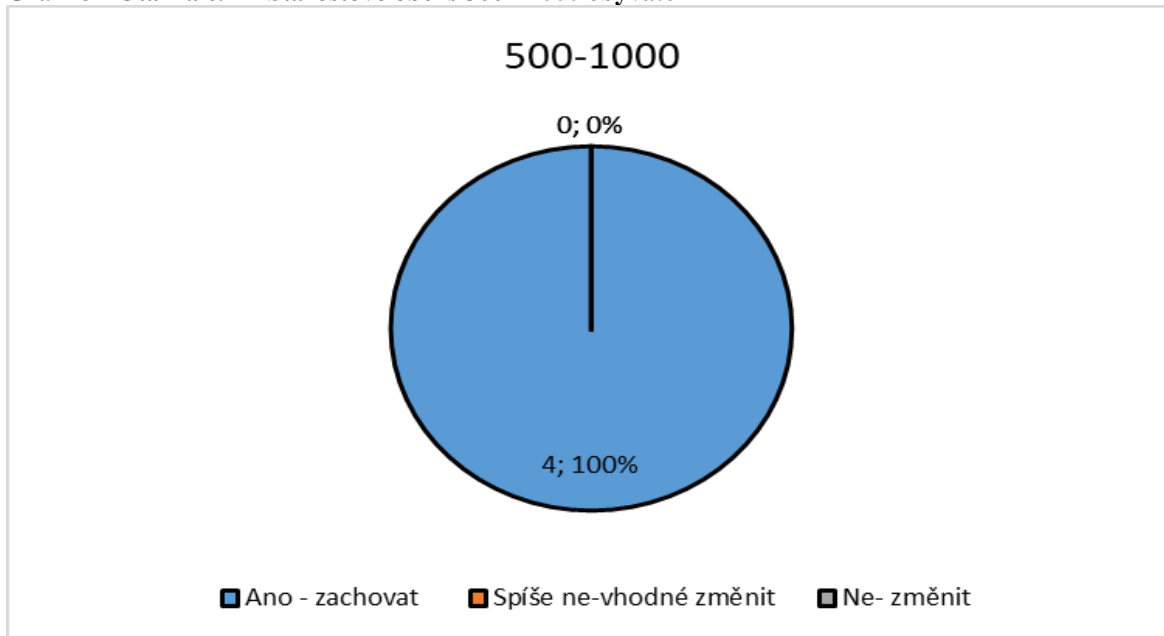
Graf 22 - Otázka č. 4 - Starostové obcí s 300 - 499 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

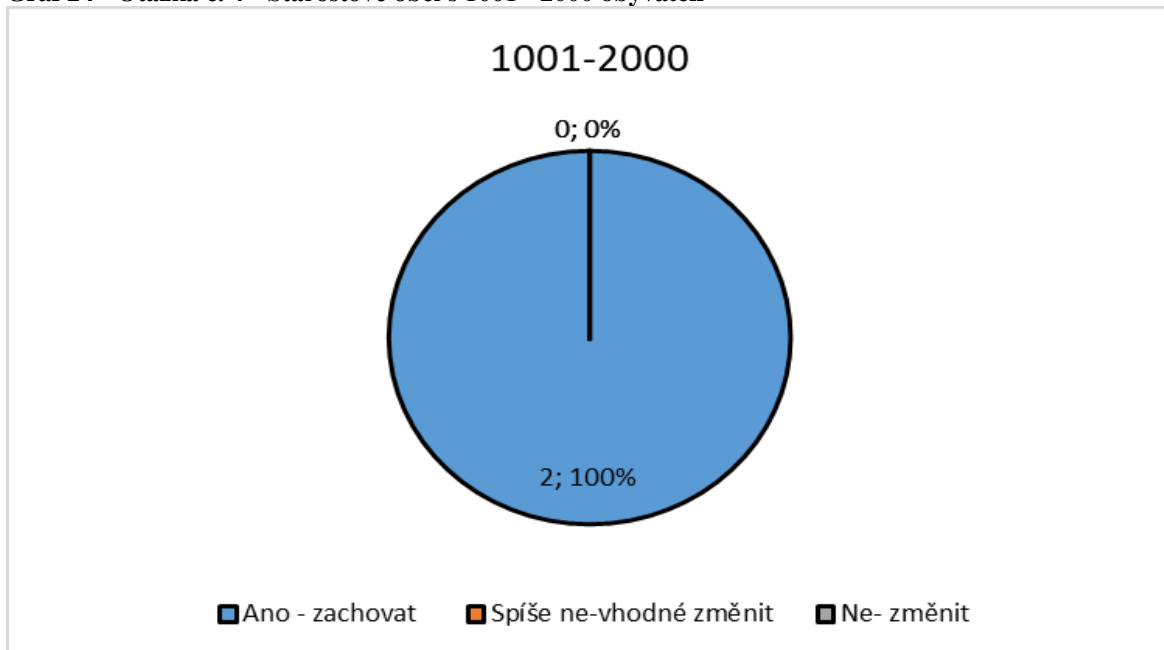
Všichni 4 starostové obcí s počtem obyvatel v rozmezí 500 – 1000 jsou pro zachování stavu výkonu své funkce, graf. č. 23. Stejně tak starostové obcí s počtem obyvatel v rozmezí 1001 – 2000, tedy 2, jsou pro zachování stavu výkonu funkce, graf č. 24, kdy jsou pro výkon své funkce uvolnění.

Graf 23 - Otázka č. 4 - Starostové obcí s 500 - 1000 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 24 - Otázka č. 4 - Starostové obcí s 1001 - 2000 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

5. Domníváte se, že máte jako starosta dostatek pravomocí?

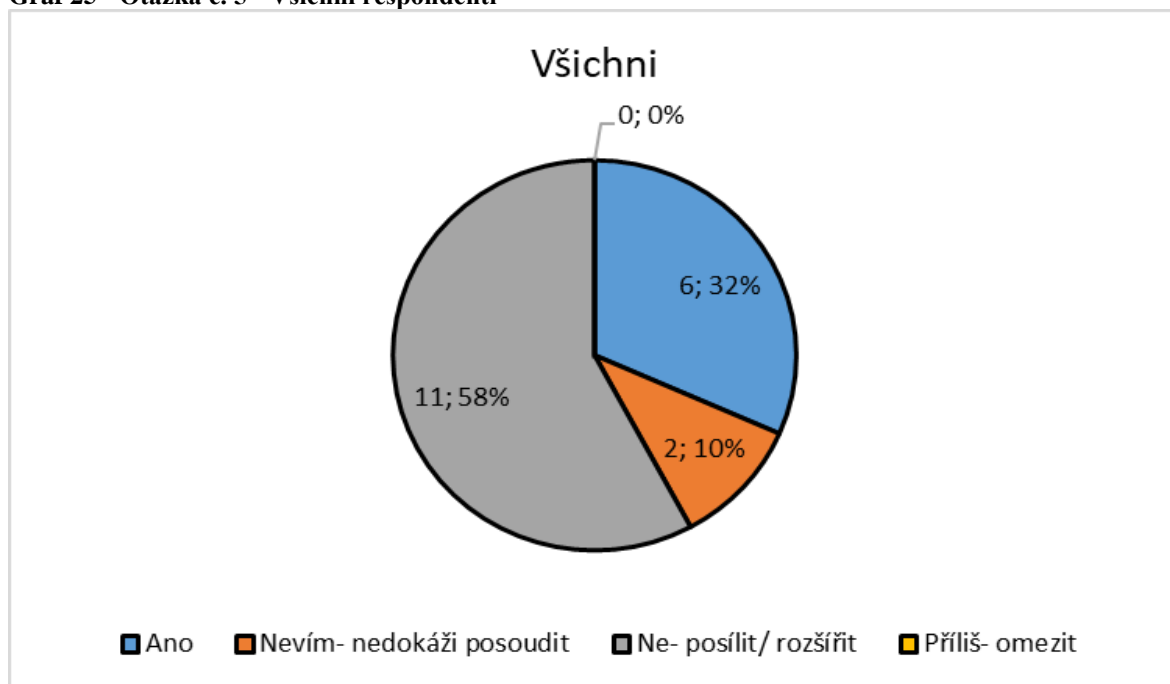
Celkem 11 starostů by uvítalo posílení/rozšíření svých pravomocí. Oproti tomu stojí 6 starostů, kteří se domnívají, že jejich pravomoci jsou dostatečné a 2 nedokáží posoudit, zda mají pravomoci dostatečné, či nikoliv, jak uvádí tabulka č. 6 a graf č. 25.

Tabulka 6: Domníváte se, že máte jako starosta dostatek pravomocí?

Domníváte se, že máte jako starosta dostatek pravomocí?						
Odpověď:	0-100	101-299	300-499	500-1000	1001-2000	Všichni
Ano	0	2	2	0	2	6
Nevím- nedokáží posoudit	1	1	0	0	0	2
Ne- posílit/ rozšířit	1	3	3	4	0	11
Příliš- omezit	0	0	0	0	0	0

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 25 - Otázka č. 5 - Všichni respondenti

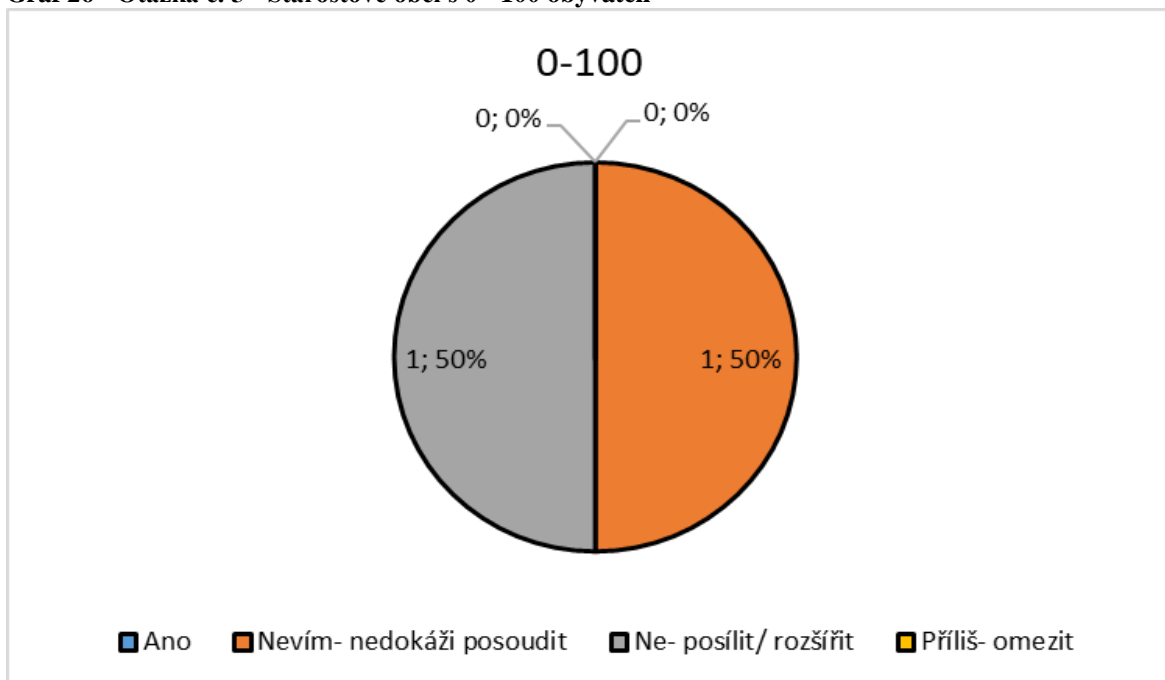

Zdroj: Vlastní zpracování

Ze dvou starostů obcí s počtem obyvatel v rozmezí 100 a méně 1 nedokáže posoudit, zda má dostatek pravomocí, a 1 by uvítal posílení/rozšíření svých pravomocí (graf č. 26).

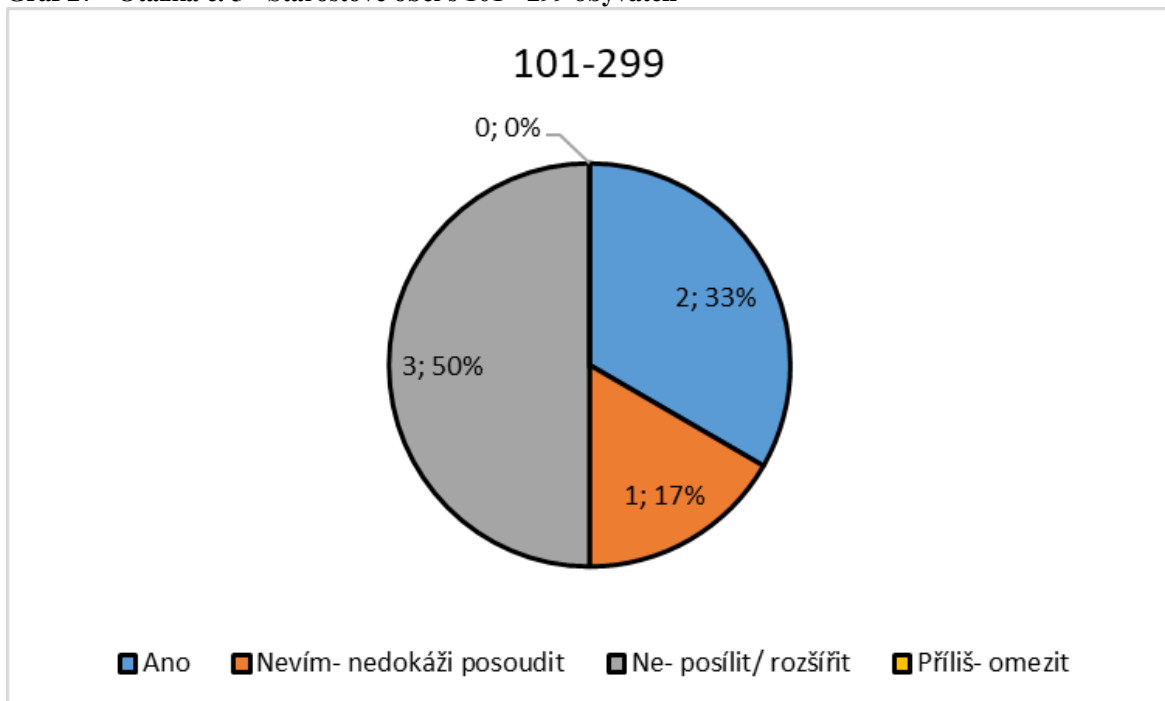
Ze šesti starostů obcí s počtem obyvatel v rozmezí 101 – 299 jsou 2, kteří považují své pravomoci za dostatečné, 1 nedokáže posoudit a 3 se domnívají, že jejich pravomoci nejsou dostatečné a jsou pro posílení/rozšíření pravomocí starosty (graf č. 27).

Graf 26 - Otázka č. 5 - Starostové obcí s 0 - 100 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

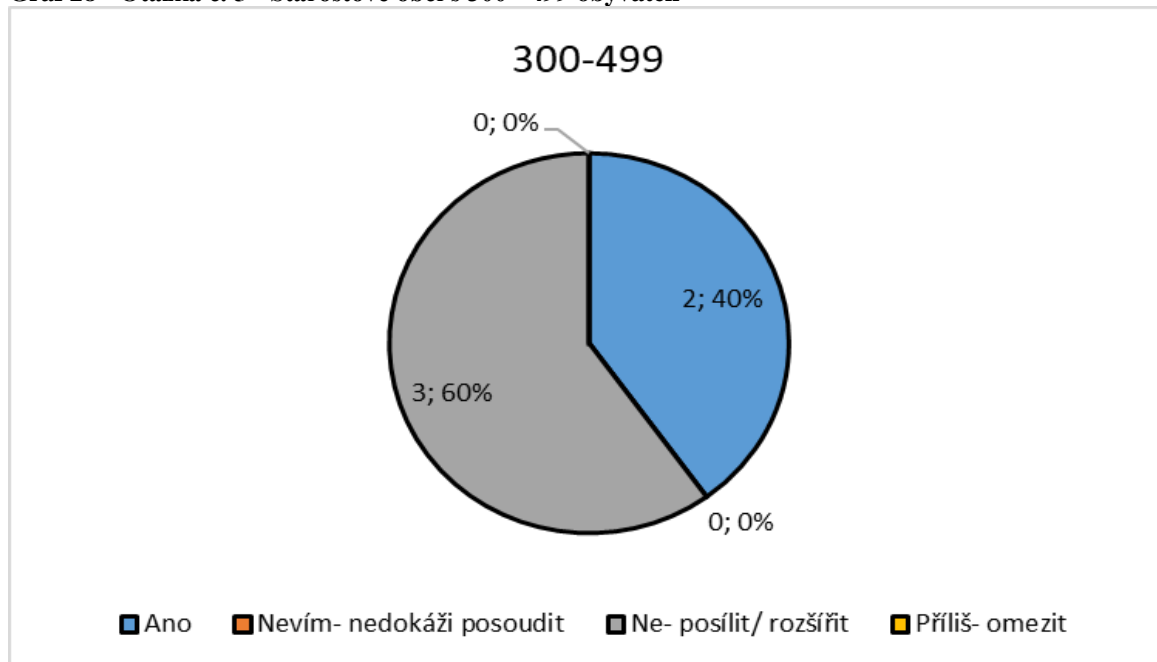
Graf 27 - Otázka č. 5 - Starostové obcí s 101 - 299 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

Z pěti starostů obcí s počtem obyvatel v rozmezí 300 – 499 jsou 3 pro rozšíření svých pravomocí, oproti 2, kteří považují své pravomoci za dostatečné (graf č. 28).

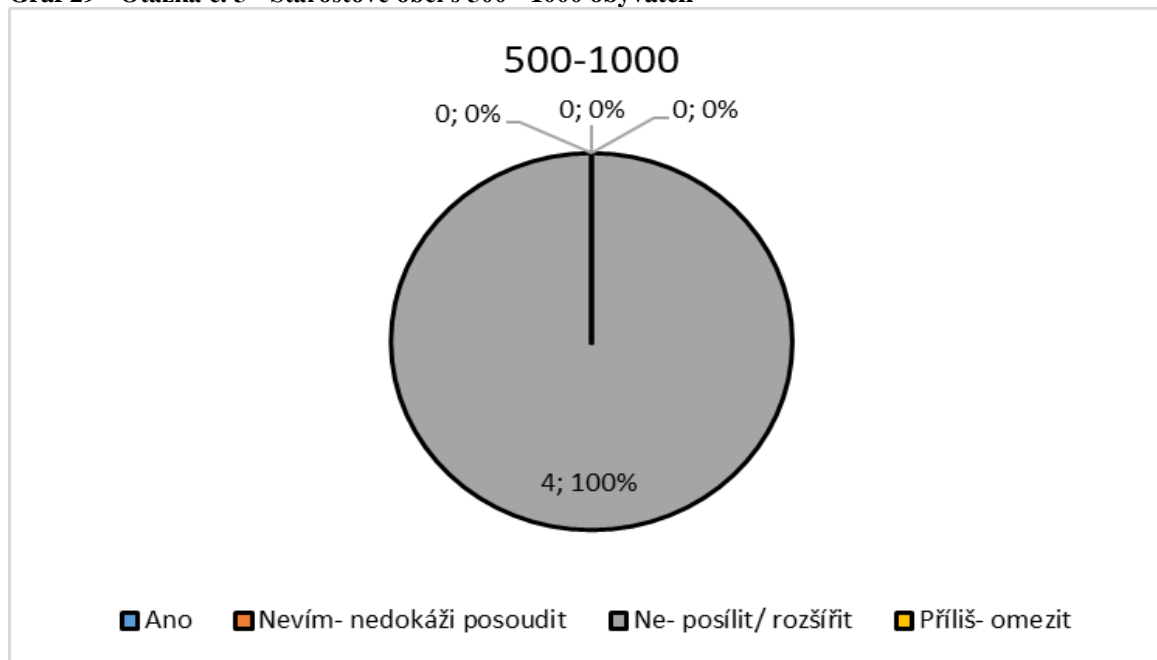
Graf 28 - Otázka č. 5 - Starostové obcí s 300 - 499 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

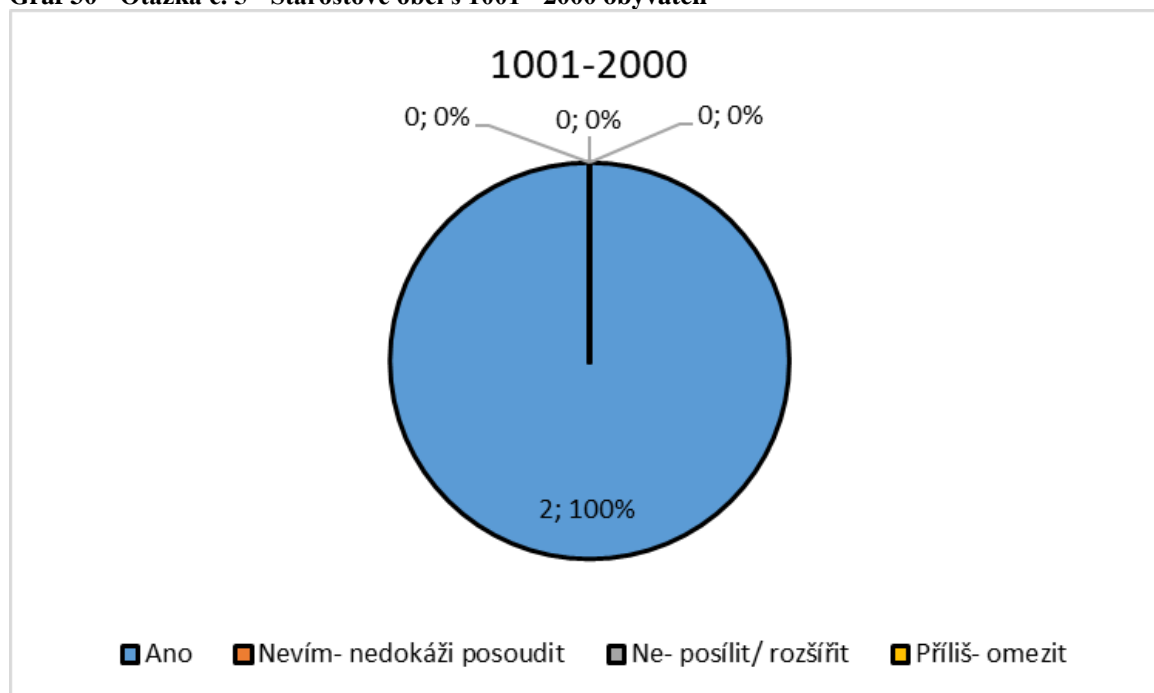
Všichni 4 starostové obcí s počtem obyvatel v rozmezí 500 – 1000 jsou pro rozšíření/posílení svých pravomocí, jak je uvedeno v grafu č. 29.

Graf 29 - Otázka č. 5 - Starostové obcí s 500 - 1000 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 30 - Otázka č. 5 - Starostové obcí s 1001 - 2000 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

Výše uvedený graf č. 30 zobrazuje názor dvou starostů obcí s počtem obyvatel v rozmezí 1001 – 2000, kdy oba považují své pravomoci za dostatečné.

6. Jak vnímáte odpovědnost vyplývající z funkce starosty?

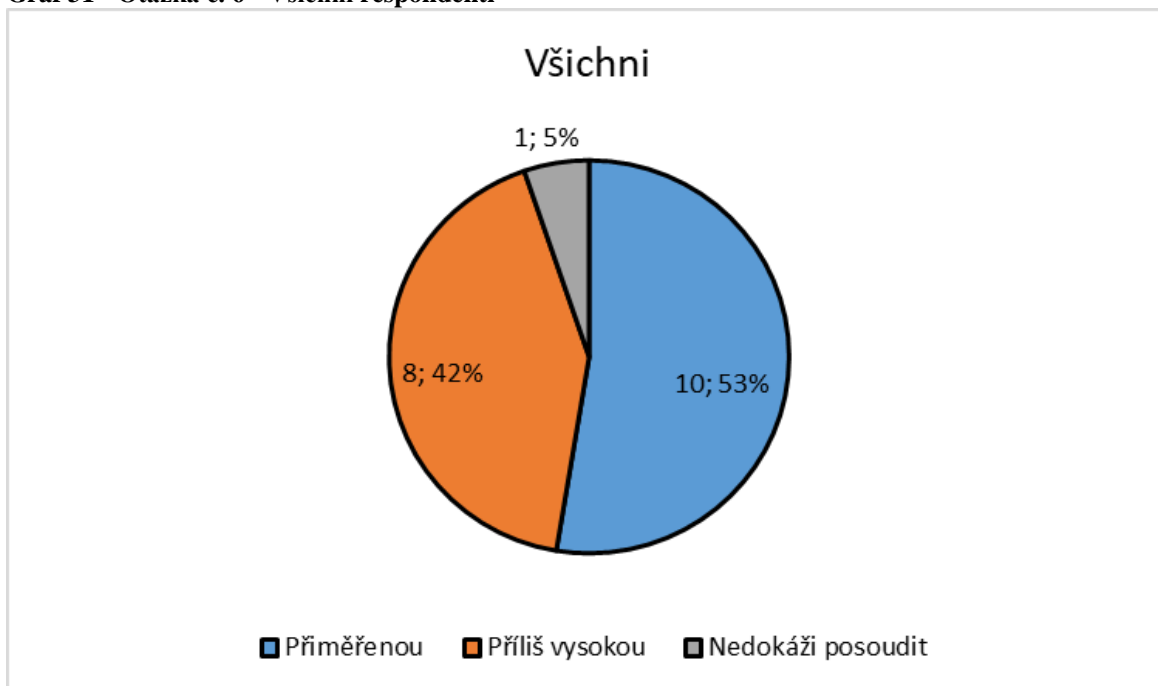
Odpovědnost vyplývající z funkce starosty vnímá 10 respondentů jako přiměřenou, osm jako příliš vysokou a jeden zástupce nedokáže posoudit, jak uvádí tabulka č. 7 společně s grafem č. 31.

Tabulka 7: Jak vnímáte odpovědnost vyplývající z funkce starosty?

Jak vnímáte odpovědnost vyplývající z funkce starosty?						
Odpověď:	0-100	101-299	300-499	500-1000	1001-2000	Všichni
Přiměřenou	2	1	4	1	2	10
Příliš vysokou	0	4	1	3	0	8
Nedokáži posoudit	0	1	0	0	0	1

Zdroj: Vlastní zpracování

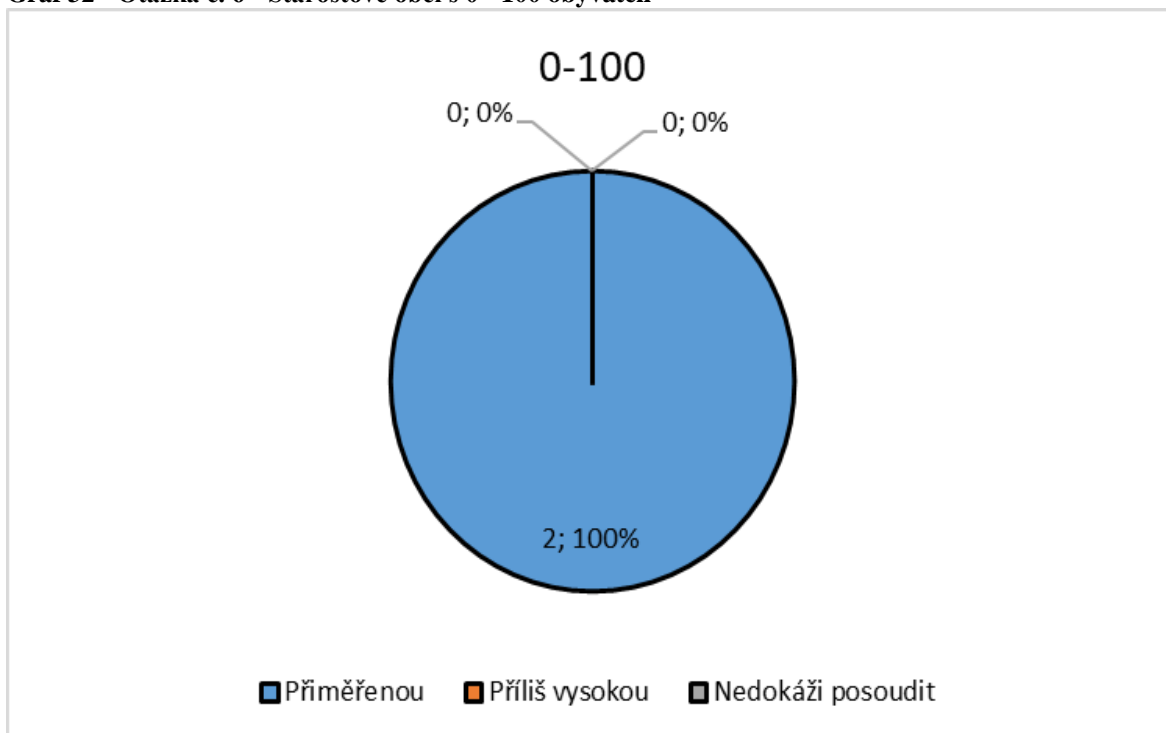
Graf 31 - Otázka č. 6 - Všichni respondenti

Zdroj: Vlastní zpracování

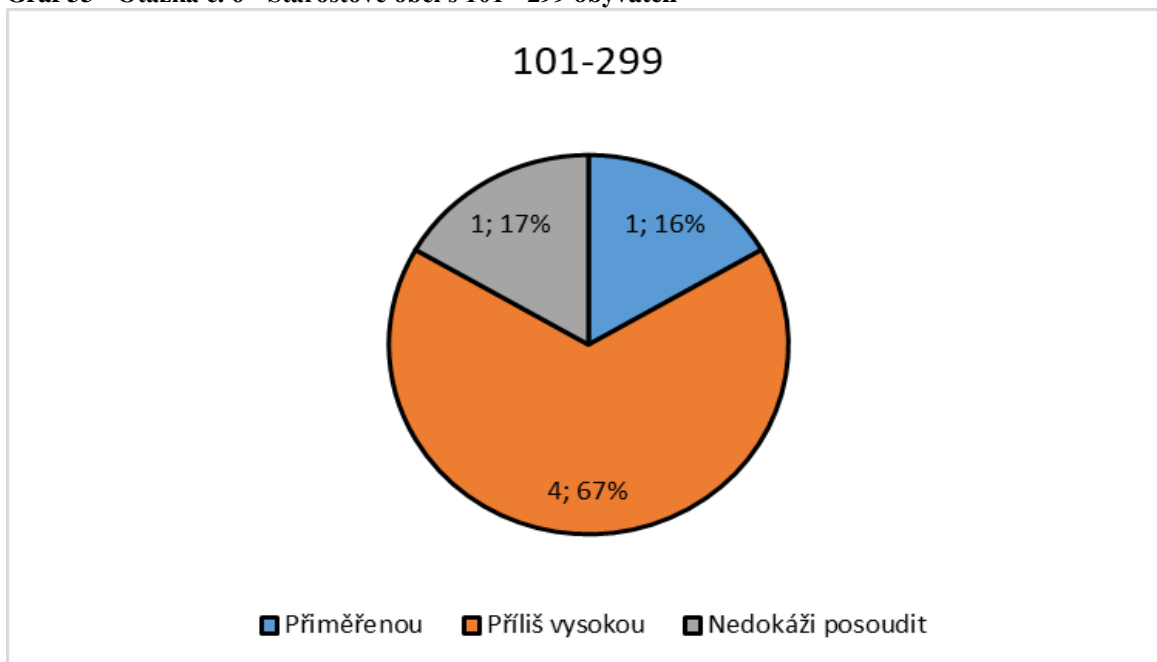
Oba starostové obcí s počtem obyvatel v rozmezí 100 a méně považují svou odpovědnost za přiměřenou, graf č. 32.

Graf 32 - Otázka č. 6 - Starostové obcí s 0 - 100 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

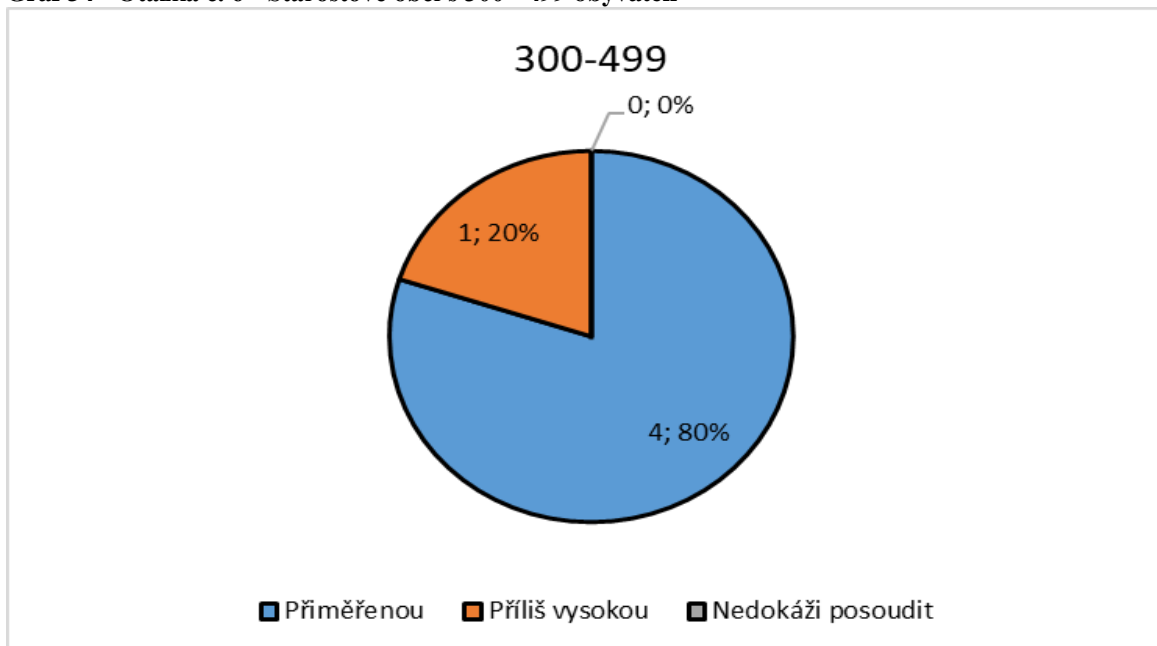
Graf 33 - Otázka č. 6 - Starostové obcí s 101 - 299 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

Z šesti starostů obcí s počtem obyvatel v rozmezí 101 – 299 považují 4 svou odpovědnost za příliš vysokou, 1 nedokáže posoudit a 1 za přiměřenou (graf č. 33). Oproti tomu z pěti starostů obcí s počtem obyvatel v rozmezí 300 – 499 považují 4 svou odpovědnost za přiměřenou a 1 za příliš vysokou (graf č. 34).

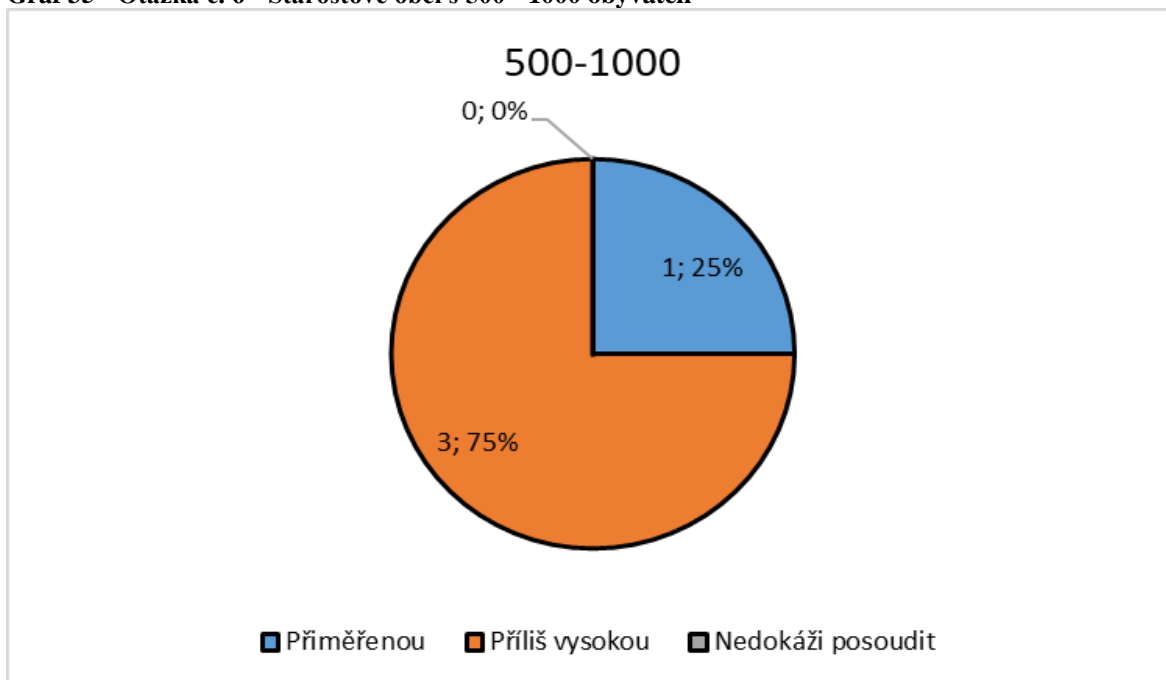
Graf 34 - Otázka č. 6 - Starostové obcí s 300 - 499 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

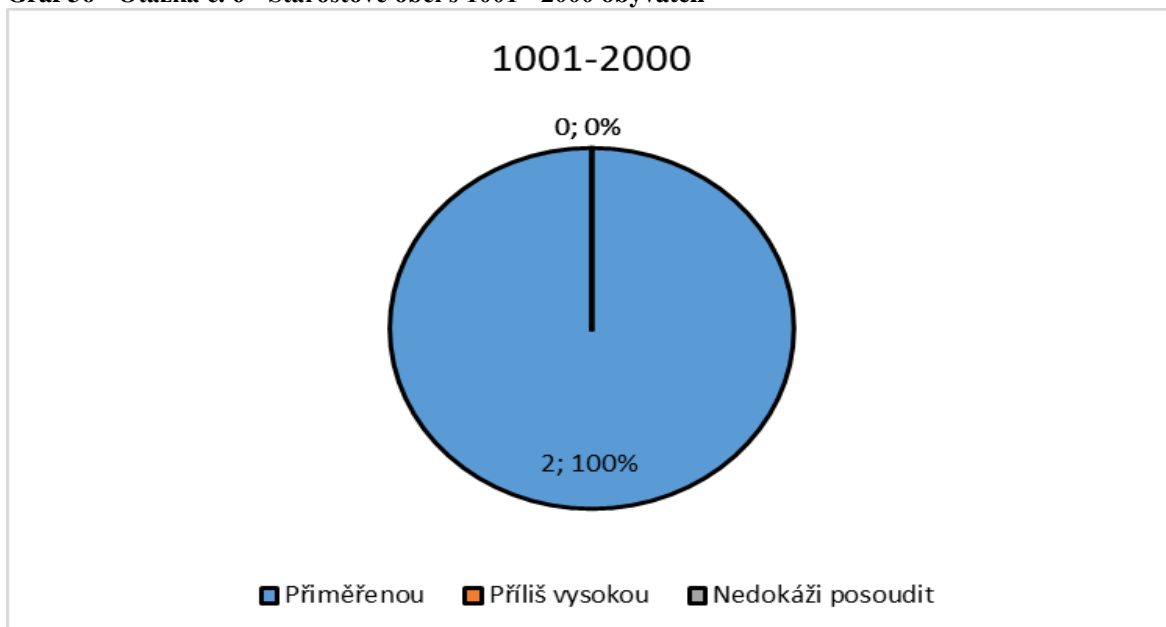
Za příliš vysokou odpovědnost považují 3 z celkem čtyř starostů obcí s počtem obyvatel v rozmezí 500 – 1000 a 1 za přiměřenou (graf č. 35), oproti starostům obcí s počtem obyvatel v rozmezí 1001 – 2000, kdy všichni (2) starostové považují svou odpovědnost za přiměřenou (graf č. 36).

Graf 35 - Otázka č. 6 - Starostové obcí s 500 - 1000 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 36 - Otázka č. 6 - Starostové obcí s 1001 - 2000 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

7. Kolik hodin týdně v průměru strávíte činností starosty?

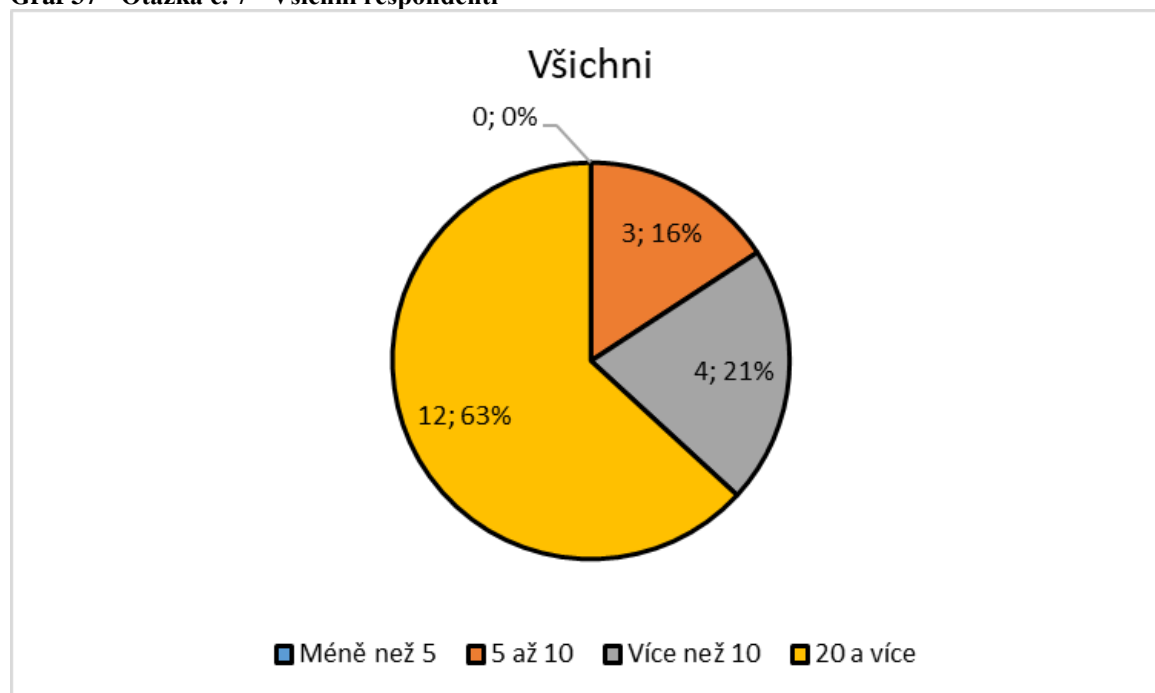
Dobu strávenou činností starosty uvádí tabulka č. 8 a graf č. 37. Dvacet a více hodin týdně stráví činností starosty 12 respondentů, více než deset hodin týdně touto činností tráví 4 respondenti a tři v rozmezí 5 – 10 hodin týdně.

Tabulka 8: Kolik hodin týdně v průměru strávíte činností starosty?

Kolik hodin týdně v průměru strávíte činností starosty?						
Odpověď:	0-100	101-299	300-499	500-1000	1001-2000	Všichni
Méně než 5	0	0	0	0	0	0
5 až 10	1	2	0	0	0	3
Více než 10	0	2	2	0	0	4
20 a více	1	2	3	4	2	12

Zdroj: Vlastní zpracování

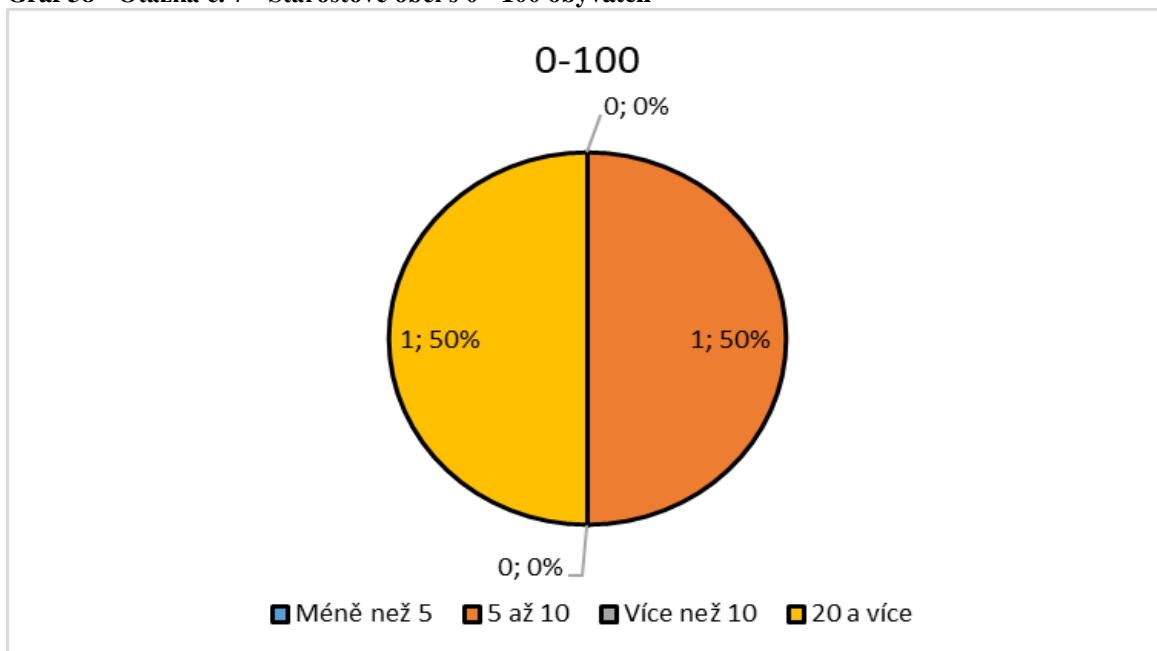
Graf 37 - Otázka č. 7 - Všichni respondenti

Zdroj: Vlastní zpracování

Ze dvou starostů obcí s počtem obyvatel v rozmezí 100 a méně tráví činností starosty 5 – 10 hodin týdně 1 starosta a 1 touto činností tráví více jak 20 hodin týdně (graf č. 38).

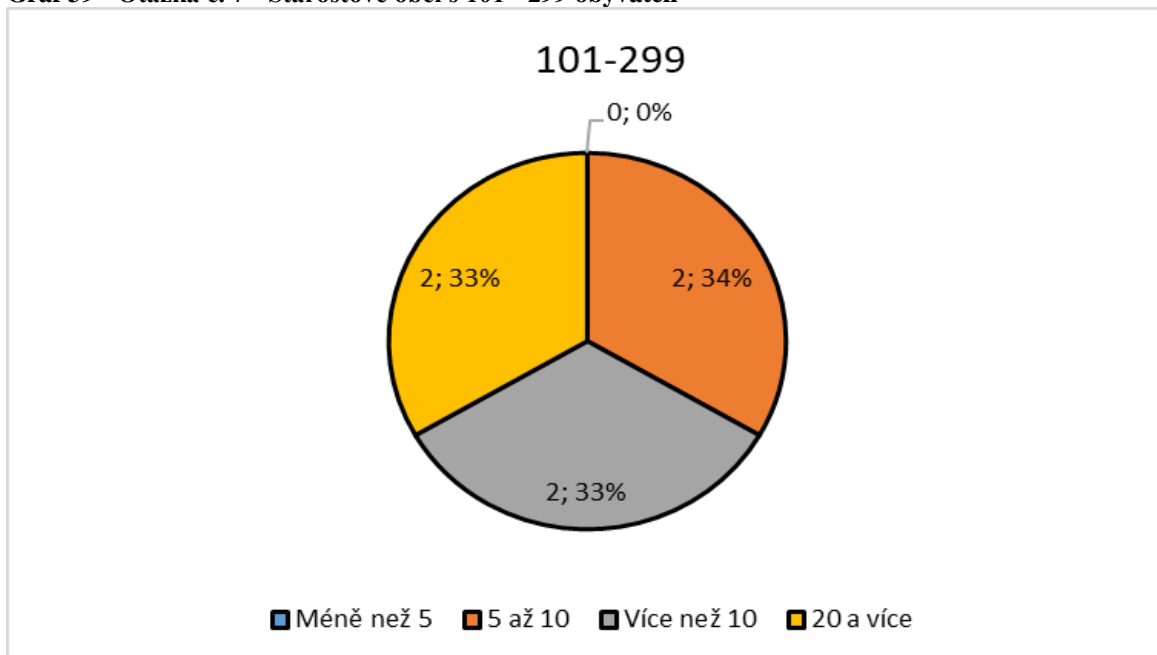
Graf 38 - Otázka č. 7 - Starostové obcí s 0 - 100 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

Z celkového počtu šesti starostů obcí s počtem obyvatel v rozmezí 101 – 299 tráví činností starosty 20 a více hodin týdně 2 starostové, více než 10 hodin touto činností stráví též 2 starostové a též 2 starostové tráví touto činností 5 – 10 hodin týdně (graf č. 39).

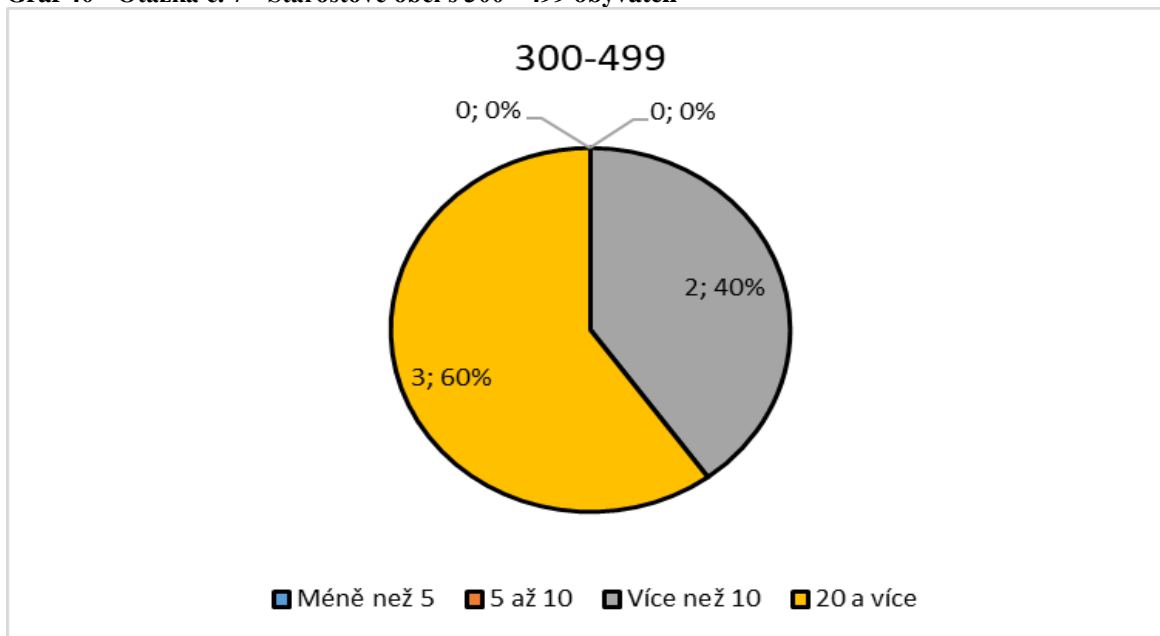
Graf 39 - Otázka č. 7 - Starostové obcí s 101 - 299 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

Z celkového počtu pěti starostů obcí s počtem obyvatel v rozmezí 300 – 499 věnují 3 práci starosty 20 a více hodin týdně a 2 více jak 10 hodin týdně (graf č. 40).

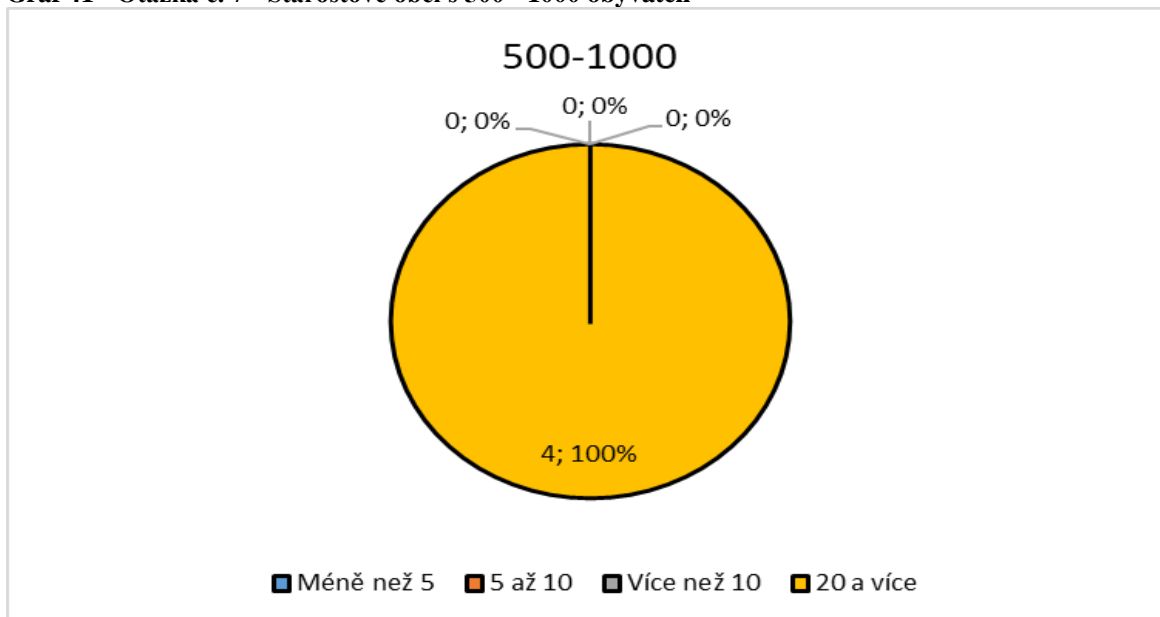
Graf 40 - Otázka č. 7 - Starostové obcí s 300 - 499 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

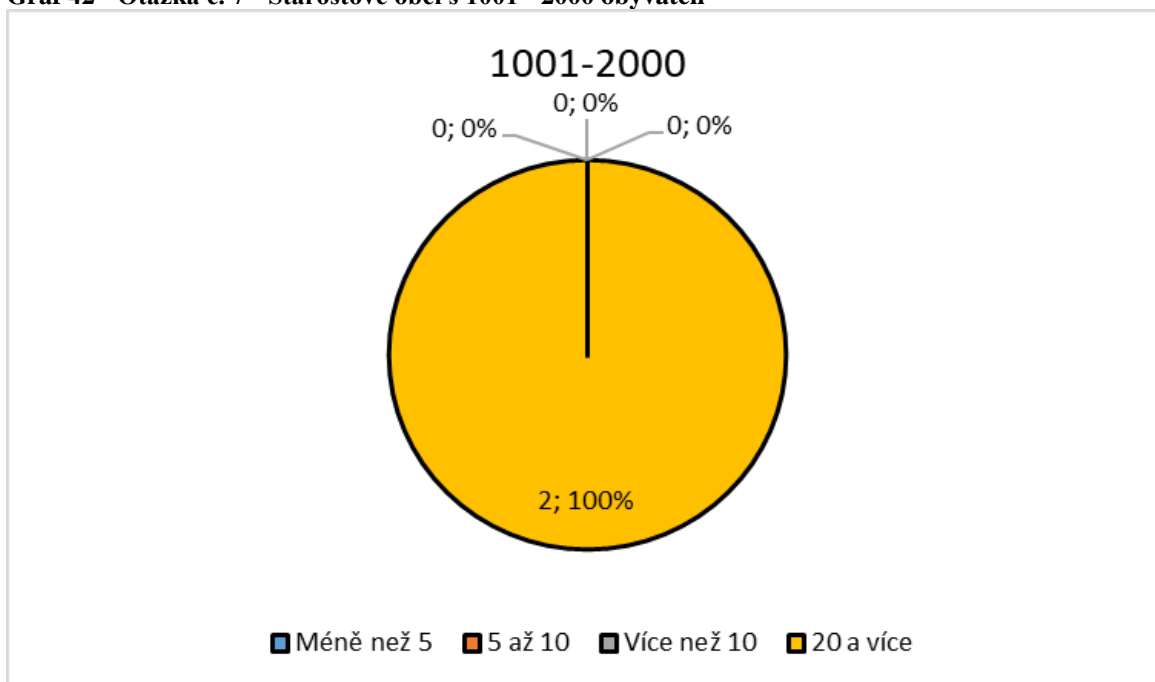
20 a více hodin týdně tráví prací starosty všichni čtyři starostové obcí s počtem obyvatel v rozmezí 500 – 1000 (graf č. 41) oba dva starostové obcí s počtem obyvatel v rozmezí 1001 – 2000 (graf č. 42).

Graf 41 - Otázka č. 7 - Starostové obcí s 500 - 1000 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 42 - Otázka č. 7 - Starostové obcí s 1001 - 2000 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

8. Kde čerpáte znalosti potřebné pro výkon funkce?

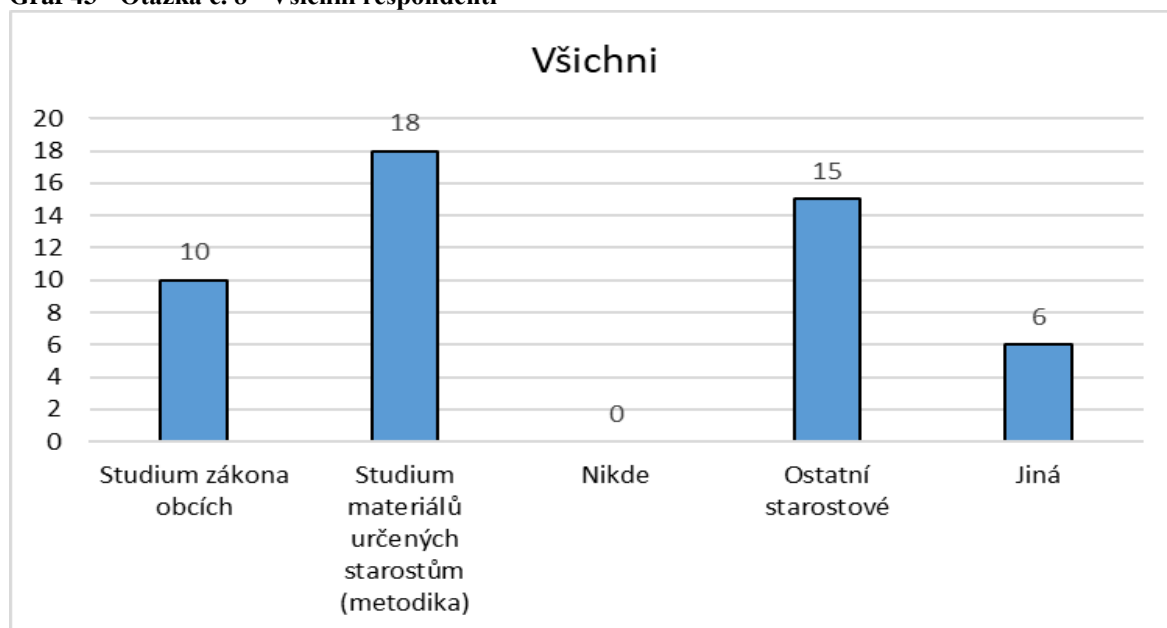
Jak je uvedeno v tabulce č. 9 a grafu č. 43, ze základního předpisu, což je zákon o obcích, čerpá 10 respondentů, oproti tomu 18 respondentů čerpá z metodik a dalších materiálů určených starostům. Od ostatních starostů čerpá znalosti 15 respondentů a 6 respondentů uvedlo i jiné zdroje, jako např. z internetu, tisku, DSO, SMO, SMS apod.

Tabulka 9: Kde čerpáte znalosti potřebné pro výkon funkce?

Kde čerpáte znalosti potřebné pro výkon funkce?						
Odpověď:	0-100	101-299	300-499	500-1000	1001-2000	Všichni
Studium zákona o obcích	1	5	0	3	1	10
Studium materiálů určených starostům (metodika)	2	5	5	4	2	18
Nikde	0	0	0	0	0	0
Ostatní starostové	1	5	5	2	2	15
Jiná	1	0	2	2	1	6

Zdroj: Vlastní zpracování

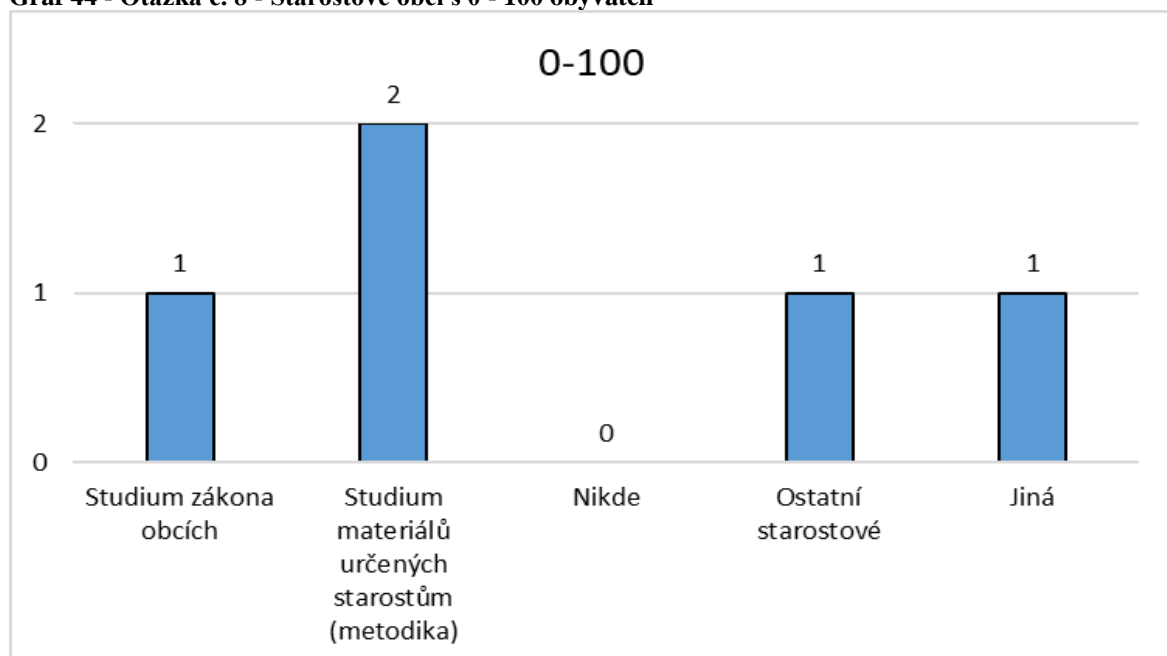
Graf 43 - Otázka č. 8 - Všichni respondenti

Zdroj: Vlastní zpracování

Čerpání znalostí potřebných pro výkon funkce starosty v obcích s počtem obyvatel v rozmezí 100 a méně znázorňuje graf č. 44, kde 1 ze starostů uvedl jako jiné – DSO.

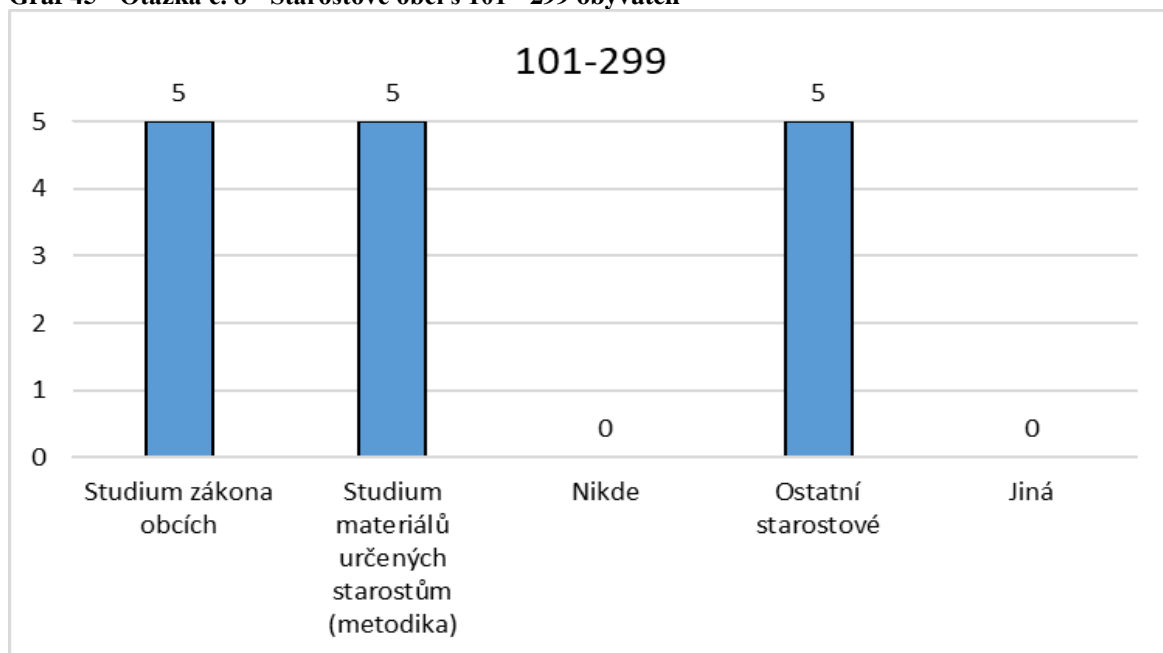
Graf 44 - Otázka č. 8 - Starostové obcí s 0 - 100 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

K čerpání znalostí potřebných k výkonu funkce starosty, jsou odpovědi starostů obcí s počtem obyvatel v rozmezí 101 – 299 znázorněny grafem č. 45.

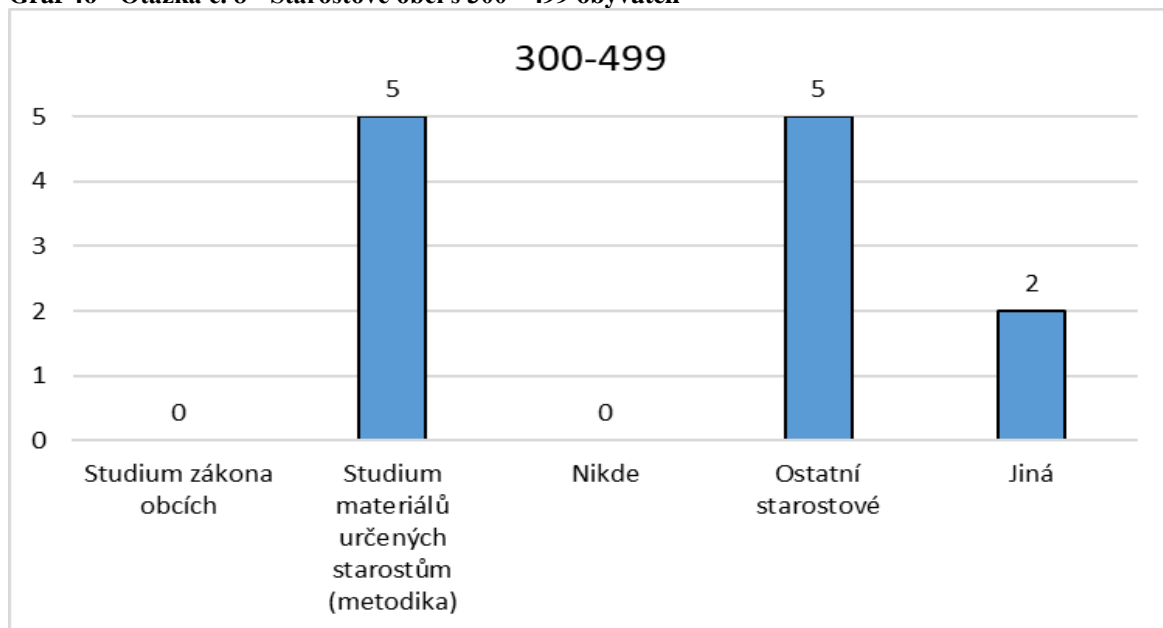
Graf 45 - Otázka č. 8 - Starostové obcí s 101 - 299 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

V grafu č. 46 jsou zaznamenány odpovědi starostů obcí s počtem obyvatel v rozmezí 300 – 499 k otázce čerpání znalostí potřebných pro výkon funkce, kde 2 uvedli možnost jiná a to 1 x internet a 1 x tisk.

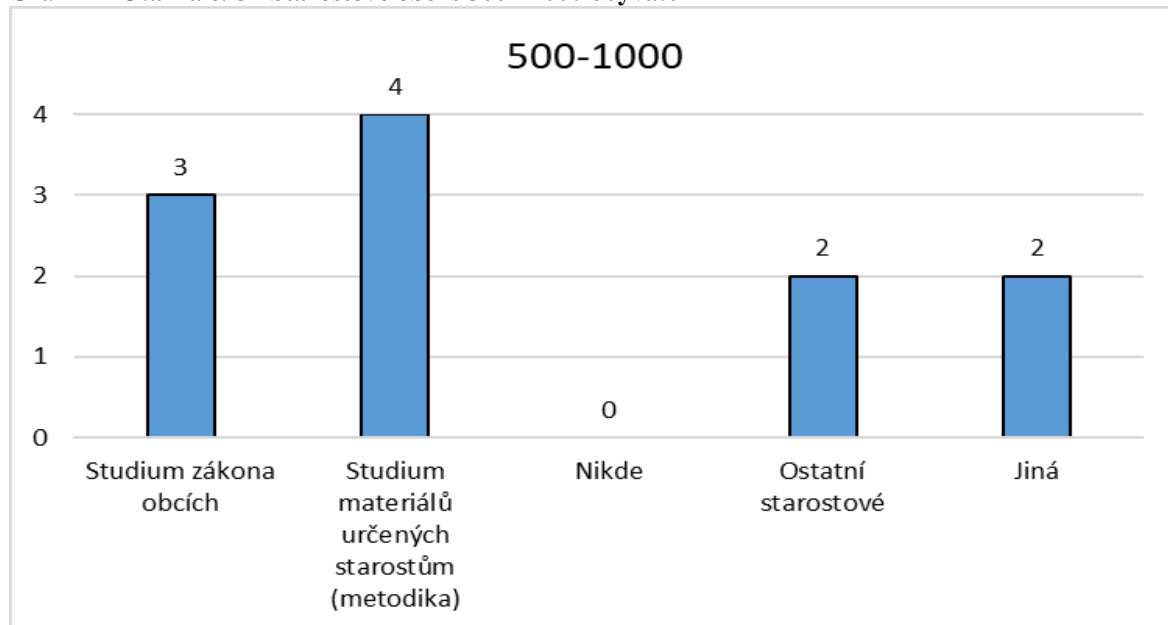
Graf 46 - Otázka č. 8 - Starostové obcí s 300 - 499 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

Odovědi starostů obcí s počtem obyvatel v rozmezí 500 – 1000 na otázku, kde čerpají starostové své znalosti, jsou zaznamenány v grafu č. 47, kdy 1 uvedl jako jiné školení a 1 DSO, SMO, SMS.

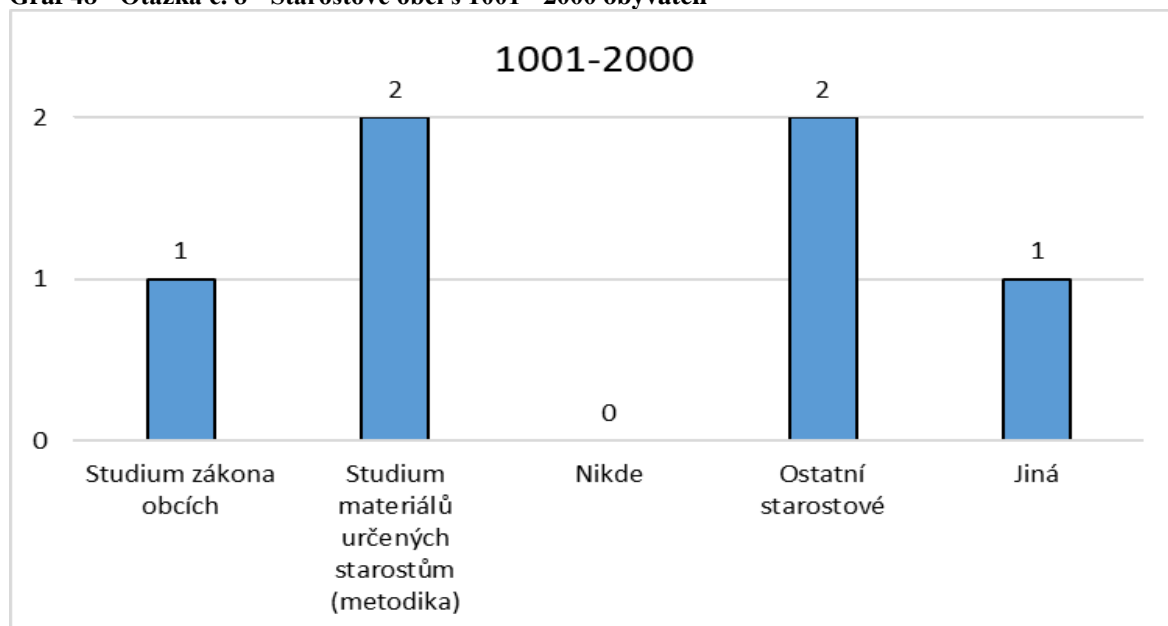
Graf 47 - Otázka č. 8 - Starostové obcí s 500 - 1000 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

Kde čerpají své znalosti starostové obcí s počtem obyvatel v rozmezí 1001 – 2000 uvádí graf č. 48, kdy 1 ze starostů uvedl jako možnost jiné – DSO.

Graf 48 - Otázka č. 8 - Starostové obcí s 1001 - 2000 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

9. Měl by být podle Vás starosta volen přímo?

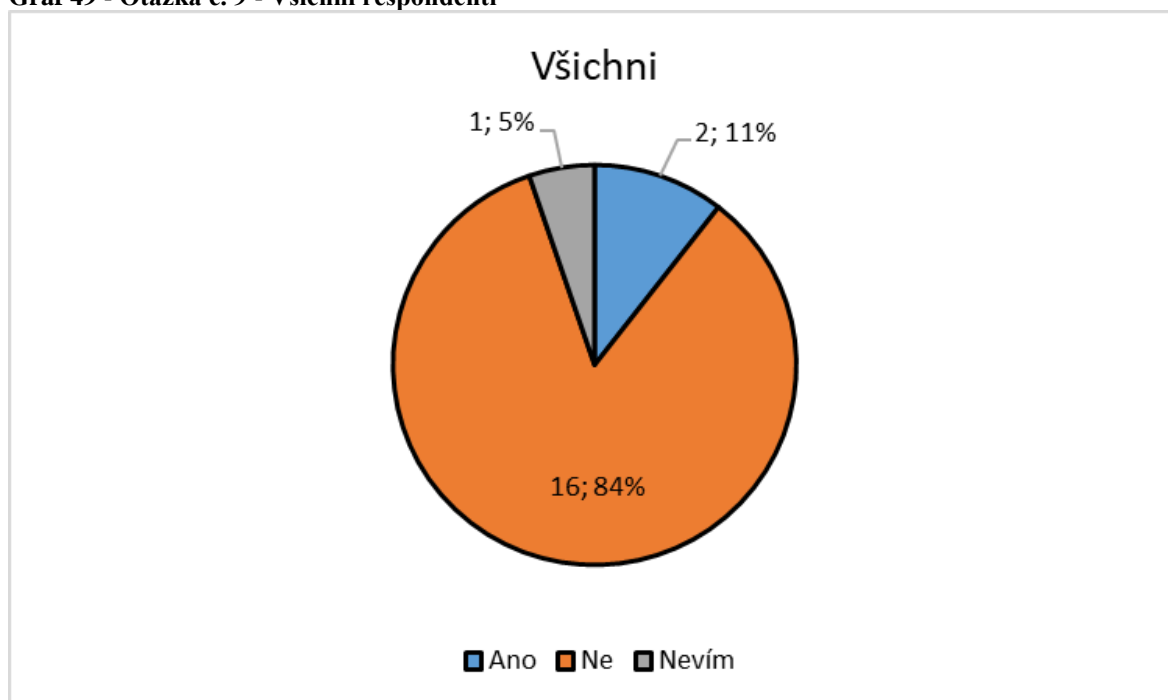
K přímé volbě starosty zaujímá negativní stanovisko 16 respondentů, dva odpověděli, že jsou pro přímou volbu starosty, a jeden neví (tabulka č. 10, graf č. 49).

Tabulka 10: Měl by být podle Vás starosta volen přímo?

Měl by být podle Vás starosta volen přímo?						
Odpověď:	0-100	101-299	300-499	500-1000	1001-2000	Všichni
Ano	1	1	0	0	0	2
Ne	1	5	5	4	1	16
Nevím	0	0	0	0	1	1

Zdroj: Vlastní zpracování

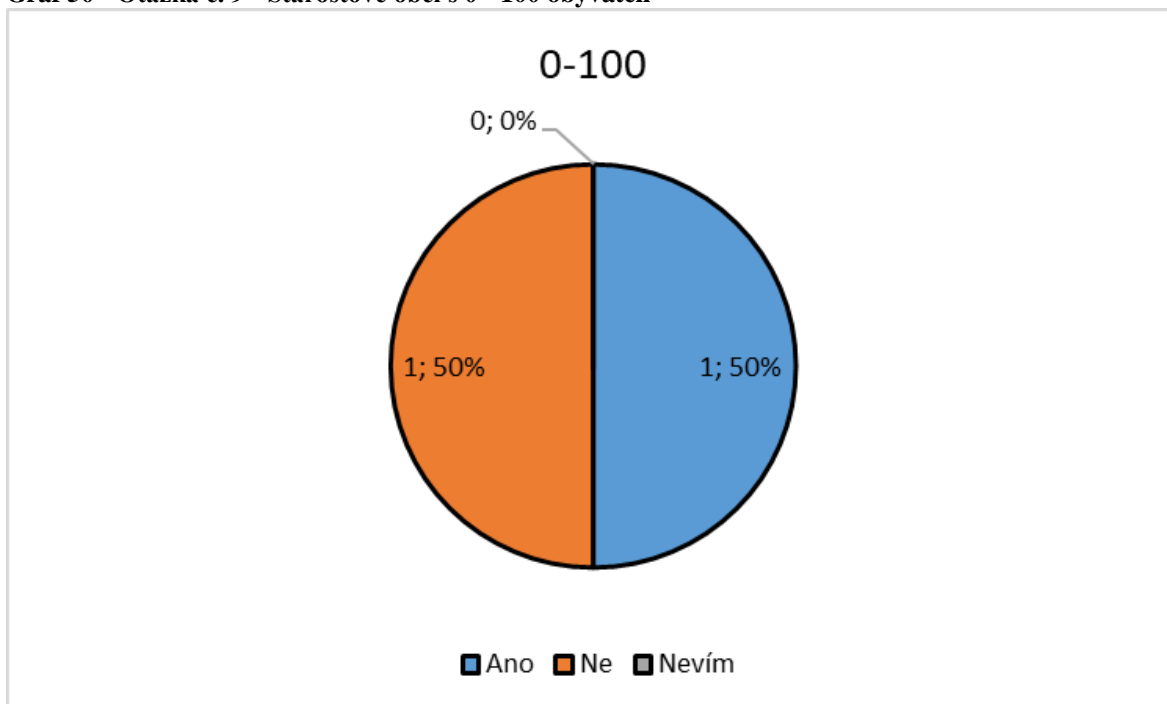
Graf 49 - Otázka č. 9 - Všichni respondenti

Zdroj: Vlastní zpracování

U starostů obcí s počtem obyvatel v rozmezí 100 a méně je 1 pro přímou volbu starosty a 1 je naopak proti přímé volbě starosty (graf č. 50).

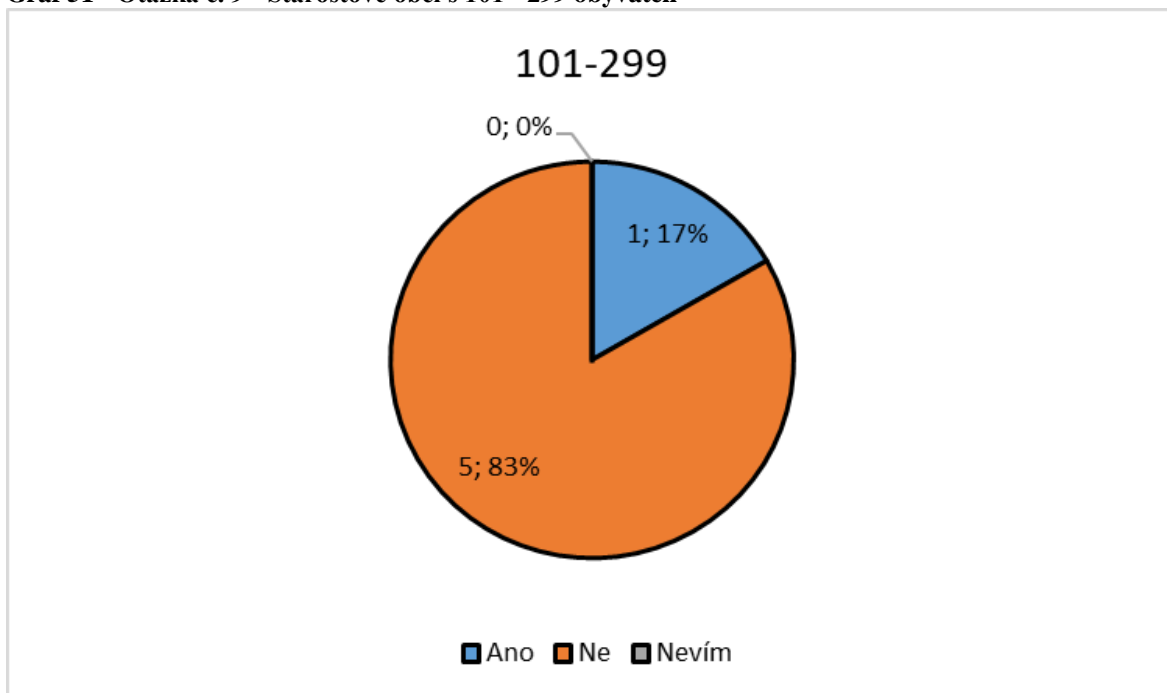
Graf 50 - Otázka č. 9 - Starostové obcí s 0 - 100 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

V obcích s počtem obyvatel v rozmezí 101 – 299 je 5 starostů proti přímé volbě oproti 1, který je pro přímou volbu (graf č. 51).

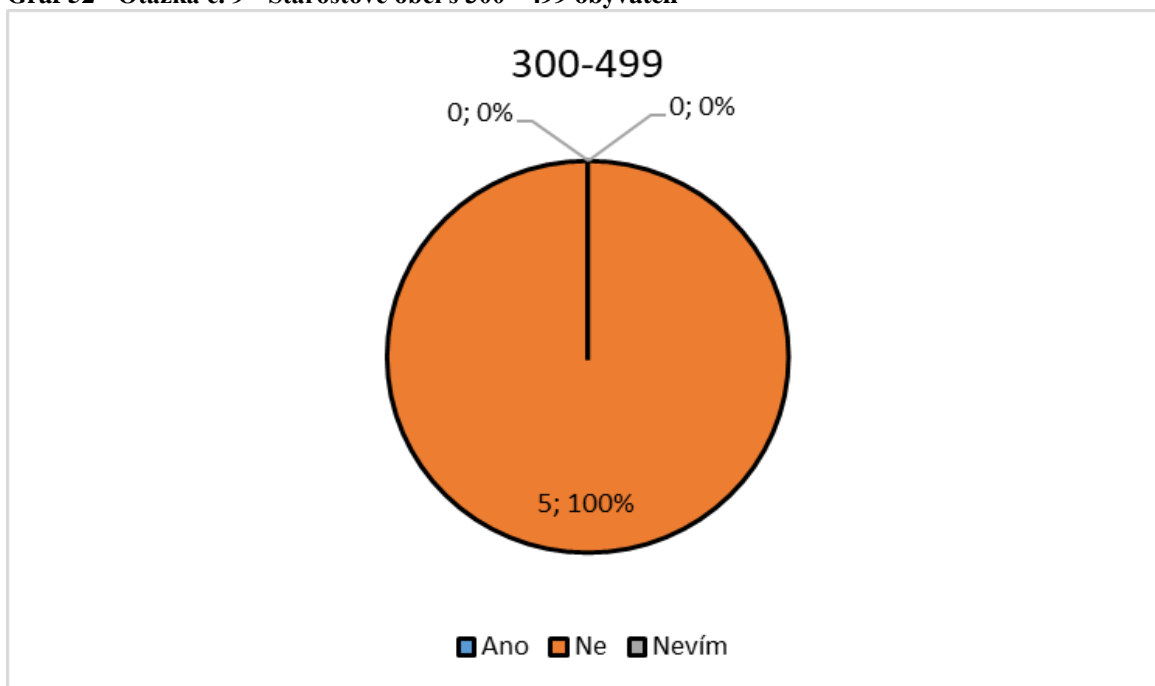
Graf 51 - Otázka č. 9 - Starostové obcí s 101 - 299 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

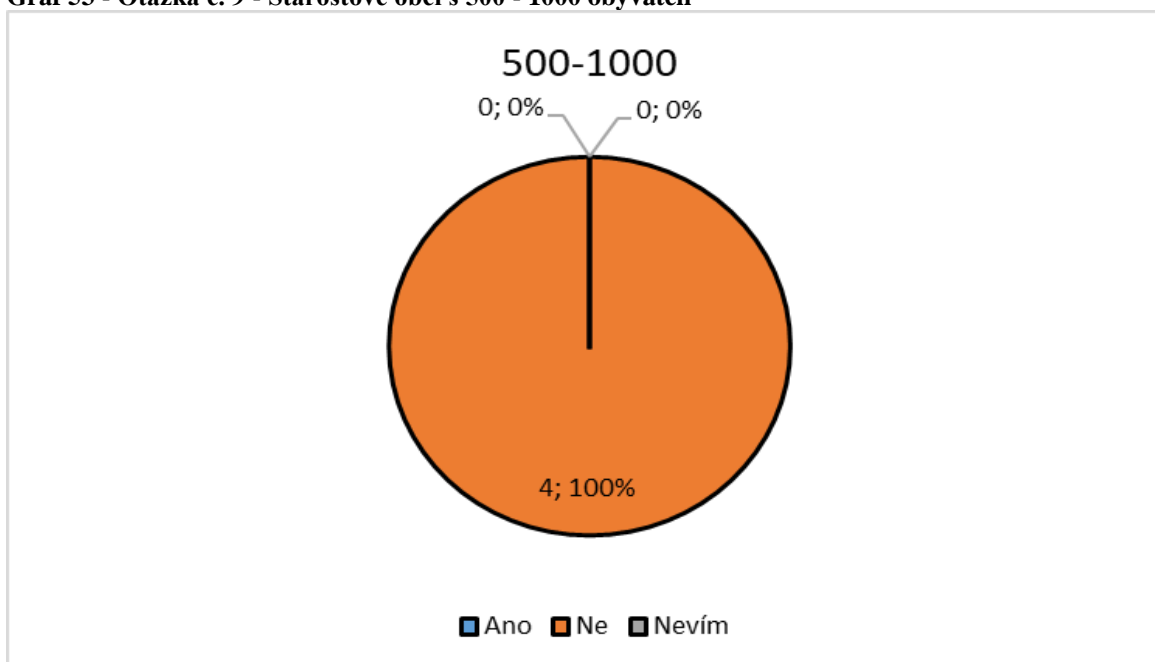
Jednoznačné proti přímé volbě starosty jsou starostové obcí s počtem obyvatel v rozmezí 300 – 499, což je 5 starostů (graf č. 52). A stejně tak jsou proti všichni čtyři starostové obcí s počtem obyvatel v rozmezí 500 – 1000 (graf č. 53).

Graf 52 - Otázka č. 9 - Starostové obcí s 300 - 499 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

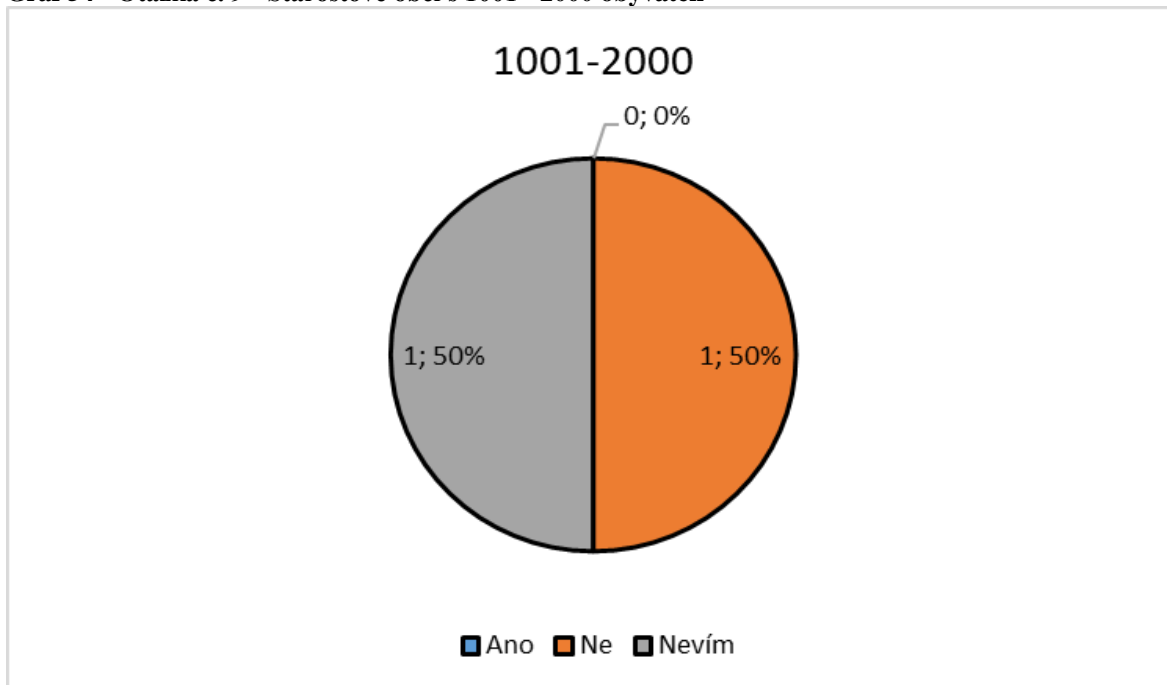
Graf 53 - Otázka č. 9 - Starostové obcí s 500 - 1000 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

U obcí s počtem obyvatel v rozmezí 1001 – 2000 je jeden starosta pro přímou volbu a jeden s přímou volbou starosty nesouhlasí (graf č. 54).

Graf 54 - Otázka č. 9 - Starostové obcí s 1001 - 2000 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

10. Měl by být podle Vás přímo volený starosta odvolatelný občany?

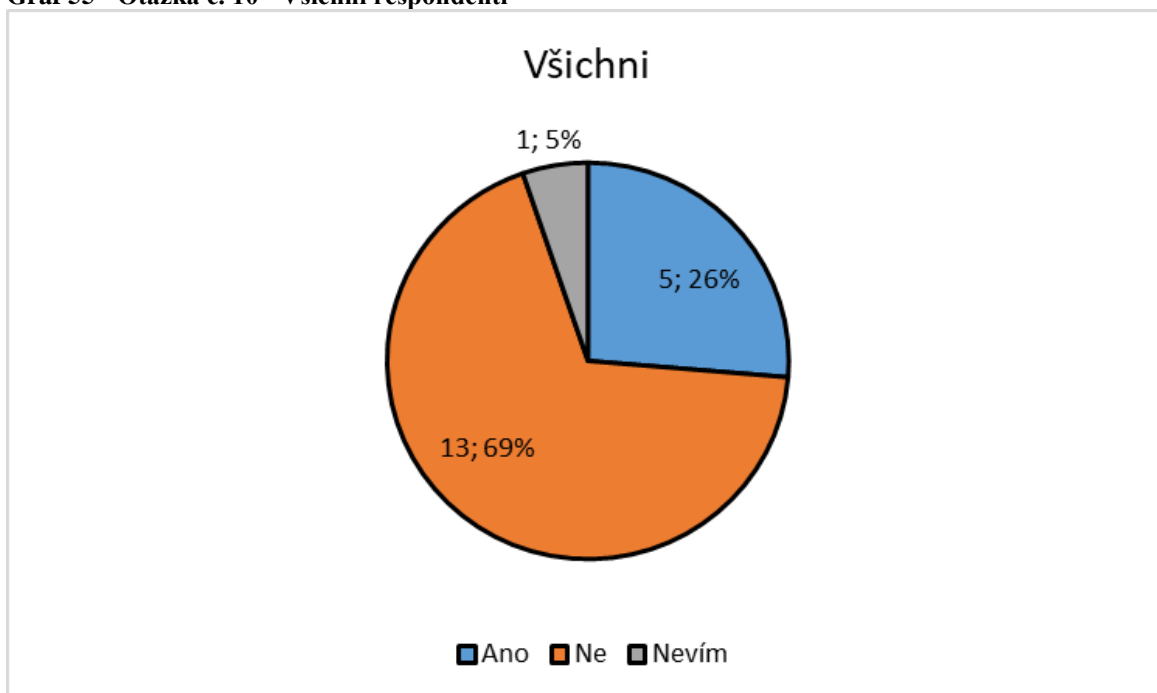
S odvolatelností starosty občany vyslovilo souhlas 5 respondentů, oproti tomu 13 je proti odvolatelnosti a jeden neví (tabulka č. 11, graf č. 55).

Tabulka 11: Měl by být podle Vás přímo volený starosta odvolatelný občany?

Měl by být podle Vás přímo volený starosta odvolatelný občany?						
Odpověď:	0-100	101-299	300-499	500-1000	1001-2000	Všichni
Ano	1	0	2	2	0	5
Ne	1	6	3	2	1	13
Nevím	0	0	0	0	1	1

Zdroj: Vlastní zpracování

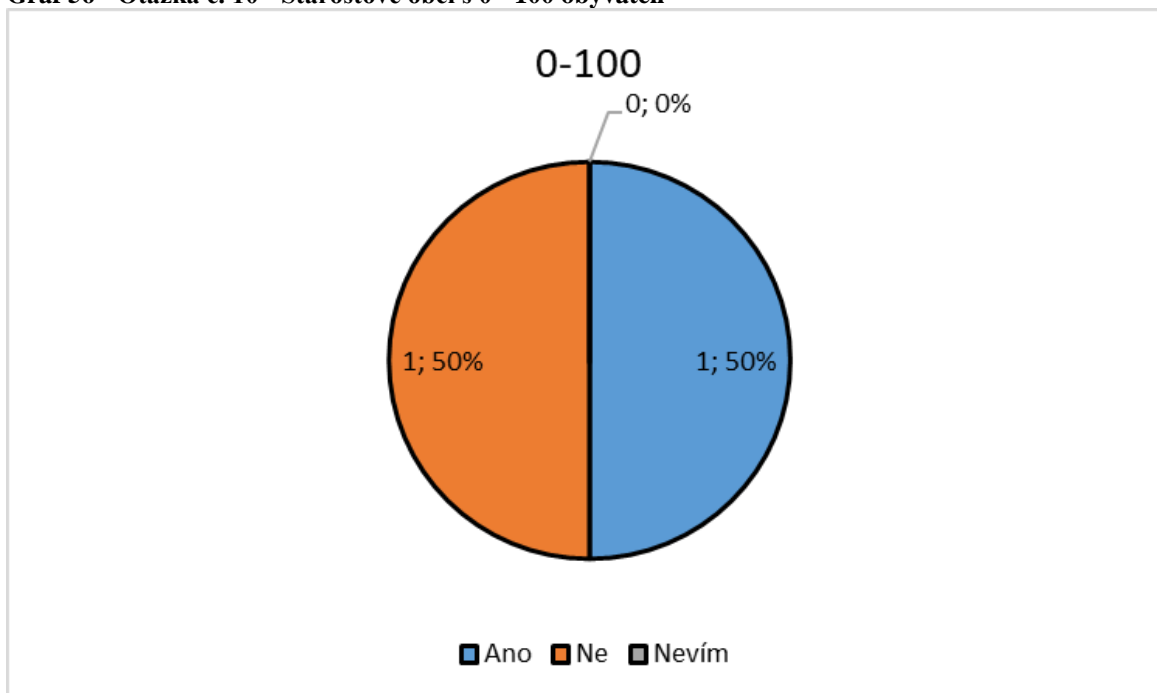
Graf 55 - Otázka č. 10 - Všichni respondenti

Zdroj: Vlastní zpracování

S odvolatelností starosty občany souhlasí 1 z 2 starostů obcí s počtem obyvatel v rozmezí 100 a méně, druhý je proti (graf č. 56).

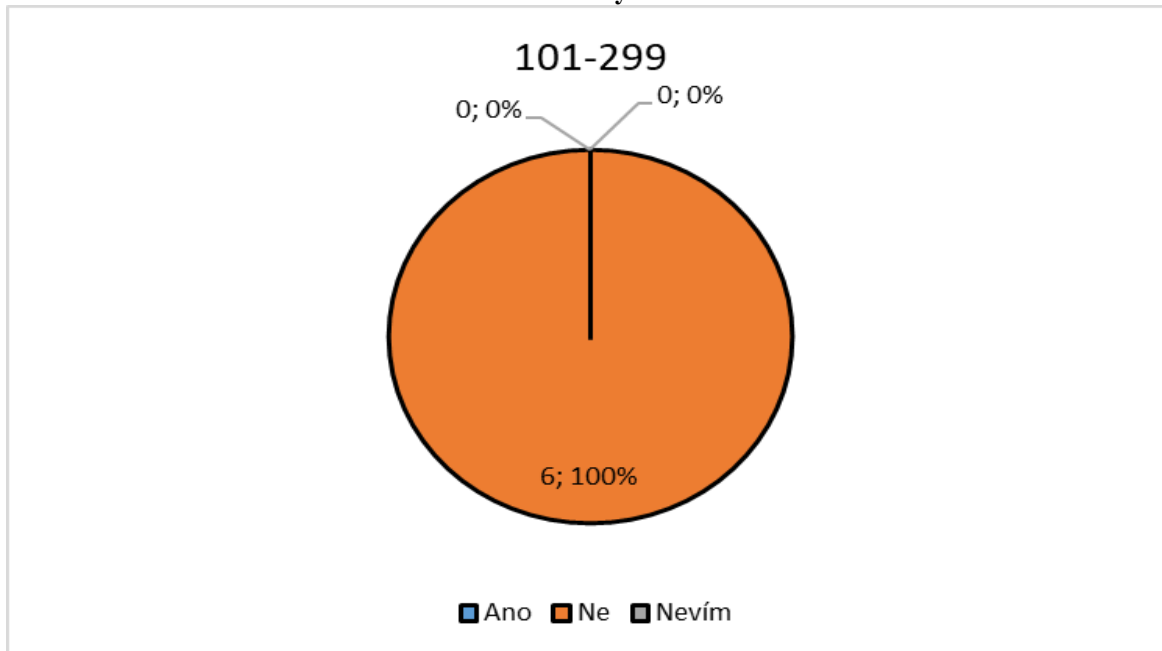
Graf 56 - Otázka č. 10 - Starostové obcí s 0 - 100 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

Všech šest starostů obcí s počtem obyvatel v rozmezí 101 – 299 se domnívá, že starosta by neměl být odvolatelný občany (graf č. 57).

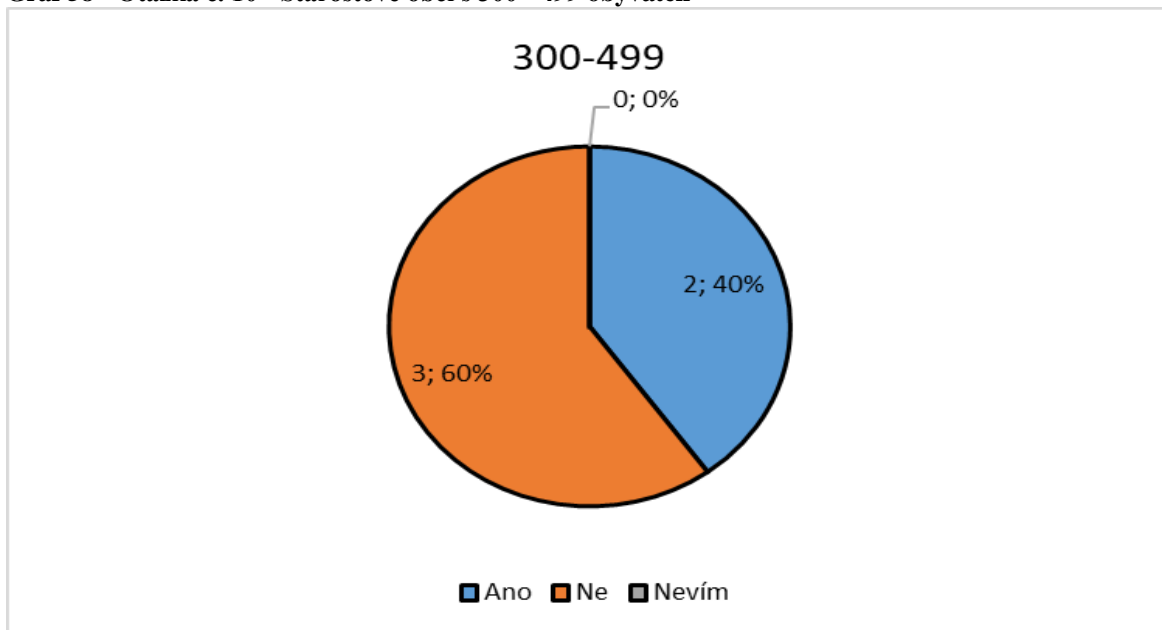
Graf 57 - Otázka č. 10 - Starostové obcí s 101 - 299 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

V obcích s počtem obyvatel v rozmezí 300 – 499 jsou 3 proti odvolatelnosti starosty občany a 2 se domnívají, že by měl být starosta odvolatelný občany (graf č. 58).

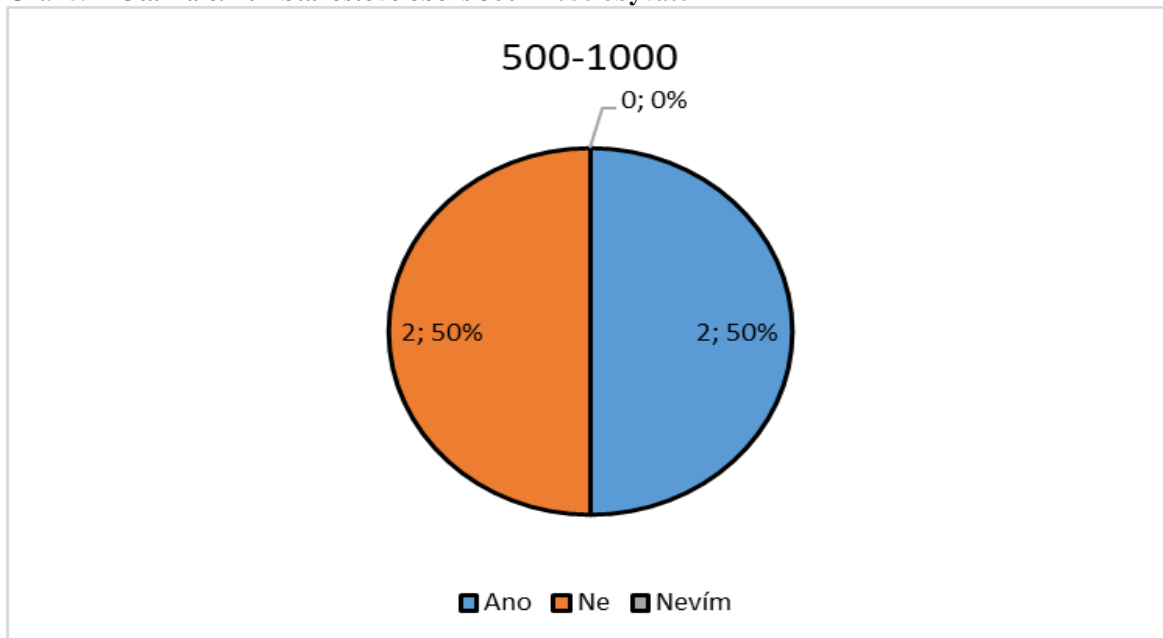
Graf 58 - Otázka č. 10 - Starostové obcí s 300 - 499 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

V obcích s počtem obyvatel v rozmezí 500 – 1000 je ze čtyř starostů ½ pro odvolatelnost občany a stejně tak ½ proti odvolatelnosti (graf č. 59).

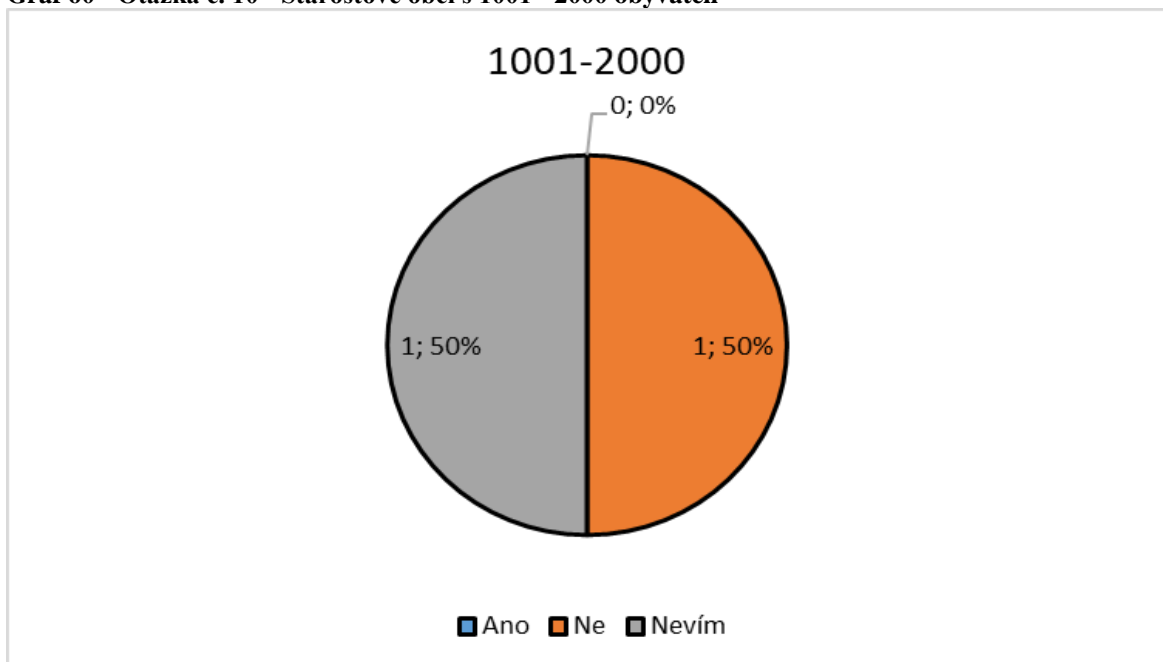
Graf 59 - Otázka č. 10 - Starostové obcí s 500 - 1000 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

U starostů obcí s počtem obyvatel v rozmezí 1001 – 2000 je jeden ze dvou pro odvolatelnost starosty občany a druhý neví (graf č. 60).

Graf 60 - Otázka č. 10 - Starostové obcí s 1001 - 2000 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

11. Má Vaše obec radu?

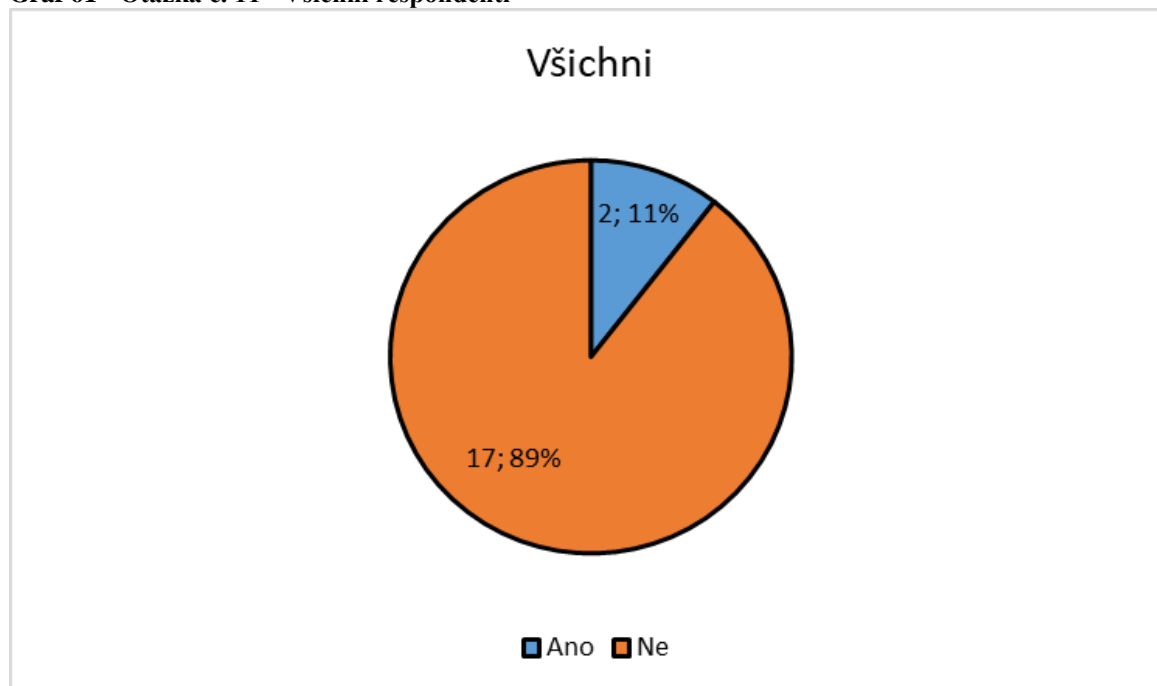
Z celkového počtu odpovědí 19 respondentů vyplývá, že dvě obce radu mají a 17, že jejich obec radu nemá, jak je uvedeno v tabulce č. 12 a grafu č. 61.

Tabulka 12: Má Vaše obec radu?

Má Vaše obec Radu obce?						
Odpověď:	0-100	101-299	300-499	500-1000	1001-2000	Všichni
Ano	0	1	0	0	1	2
Ne	2	5	5	4	1	17

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 61 - Otázka č. 11 - Všichni respondenti

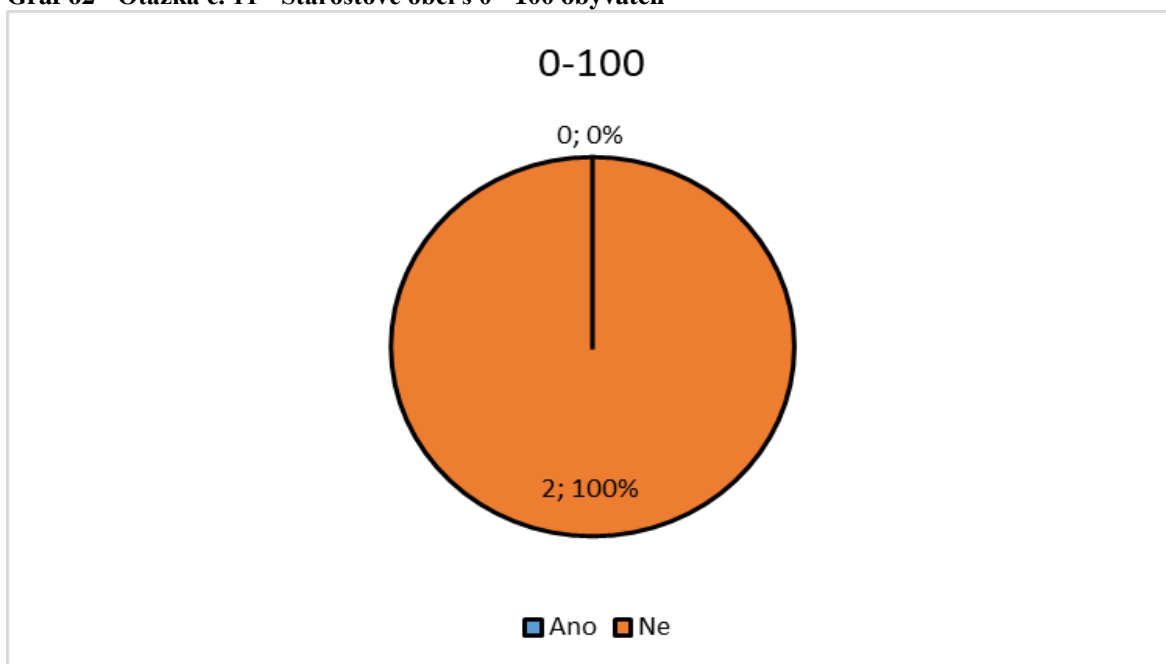

Zdroj: Vlastní zpracování

V obcích s počtem obyvatel v rozmezí 100 a méně odpověděli oba starostové, že radu nemají (graf č. 62).

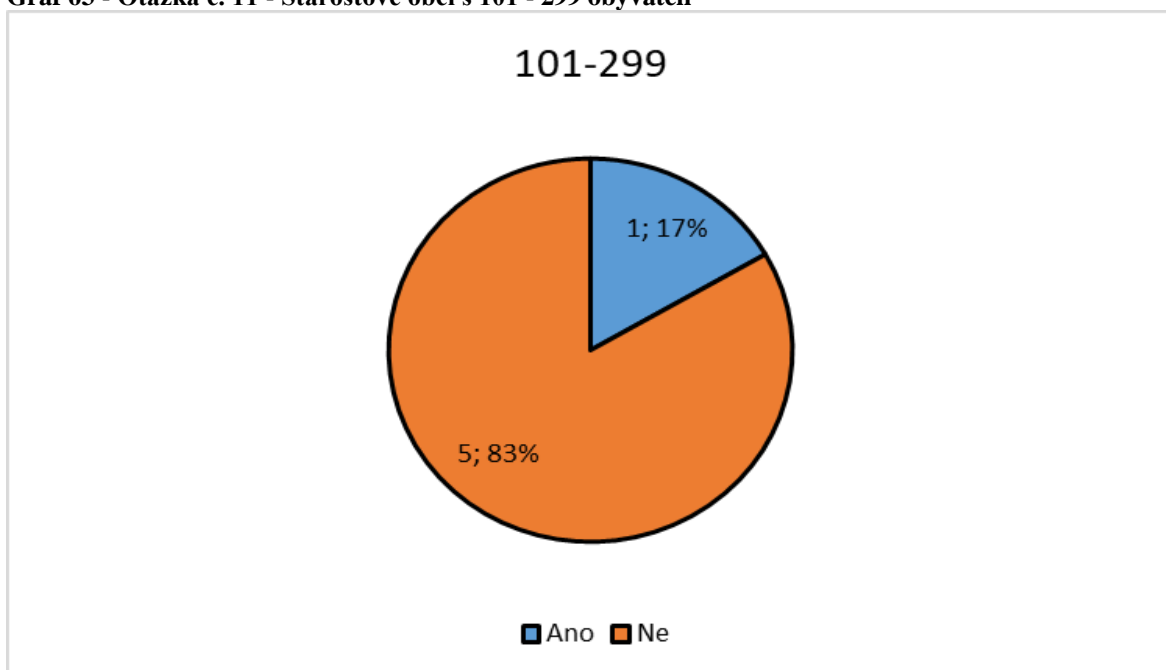
V obcích s počtem obyvatel v rozmezí 101 – 299 ze šesti starostů 5 odpovědělo, že radu nemají, oproti 1, který uvedl, že obec radu má (graf č. 63).

Graf 62 - Otázka č. 11 - Starostové obcí s 0 - 100 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

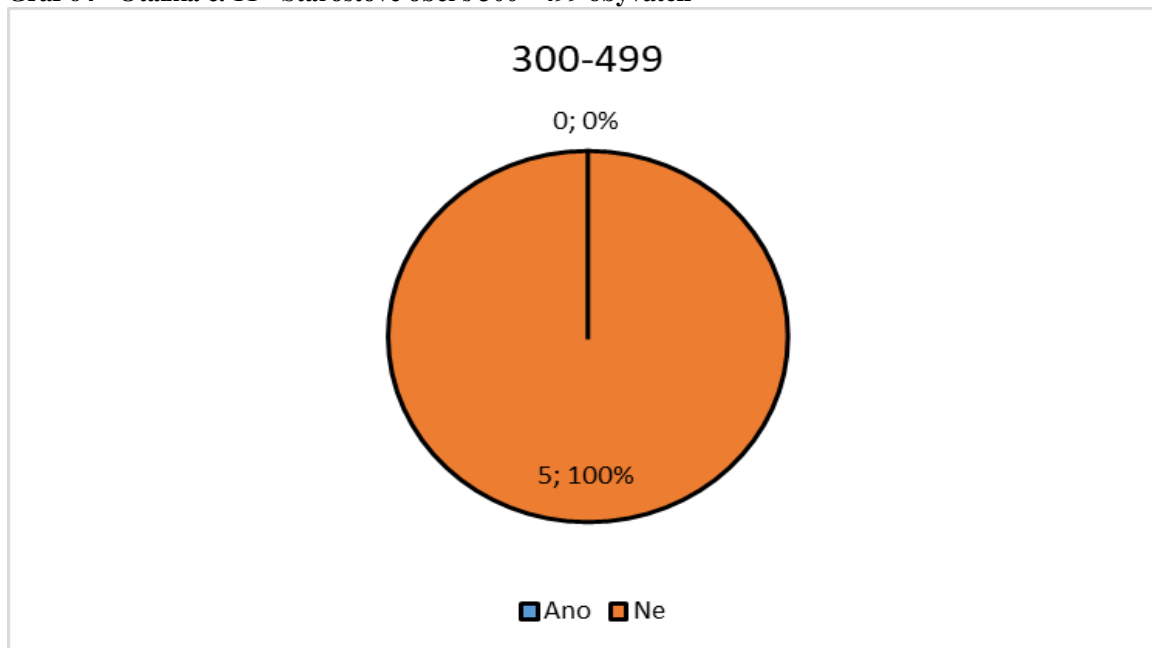
Graf 63 - Otázka č. 11 - Starostové obcí s 101 - 299 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

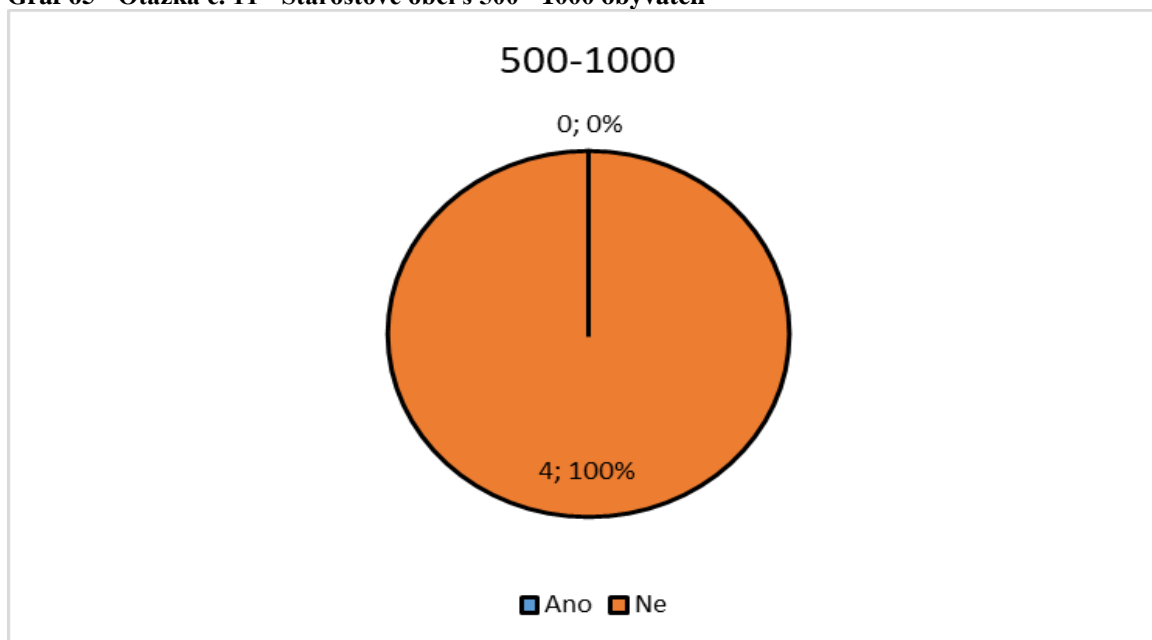
Z níže uvedených grafů vyplývá, že žádná z obcí s počtem obyvatel v rozmezí 300 – 499 radu nemá (graf č. 64) a stejně tak obce s počtem obyvatel v rozmezí 500 – 1000 radu nemají (graf č. 65).

Graf 64 - Otázka č. 11 - Starostové obcí s 300 - 499 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

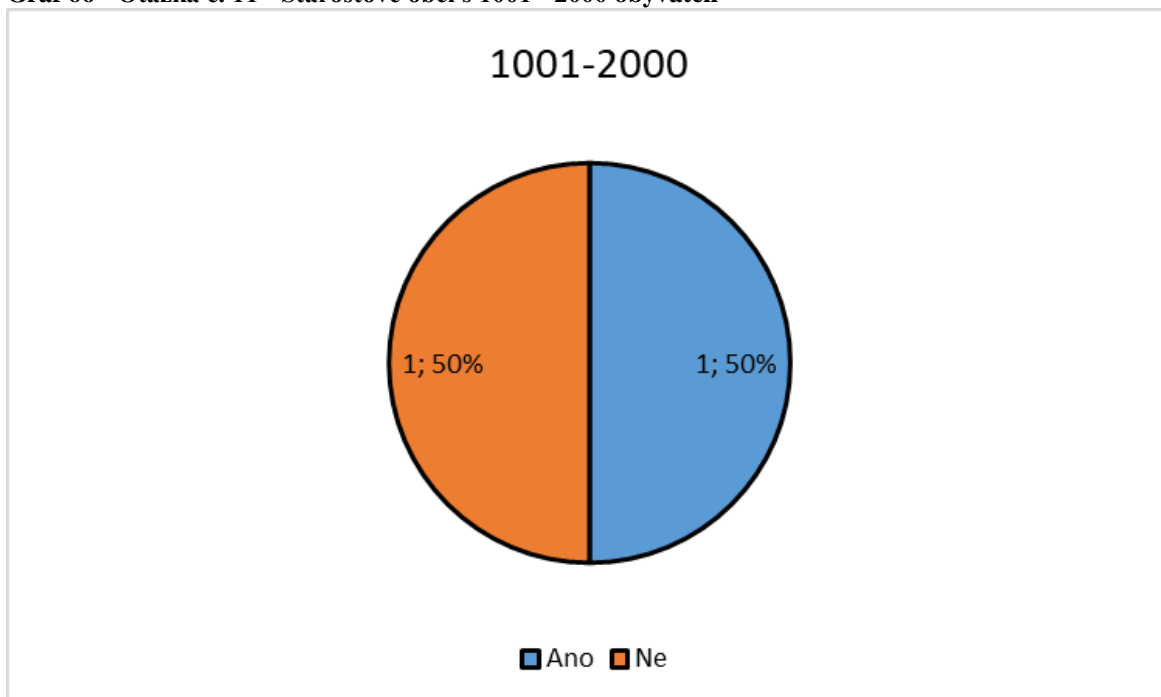
Graf 65 - Otázka č. 11 - Starostové obcí s 500 - 1000 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

V obcích s počtem obyvatel v rozmezí 1001 – 2000 uvedl starosta, že obec radu má, a v druhé obci rada není (graf č. 66).

Graf 66 - Otázka č. 11 - Starostové obcí s 1001 - 2000 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

12. Má Vaše obec tajemníka úřadu?

Na otázku týkající se tajemníka úřadu všichni respondenti, celkem 19, shodně odpověděli, že jejich obec tajemníka úřadu nemá.

13. Jaká má Vaše obec platná nařízení?

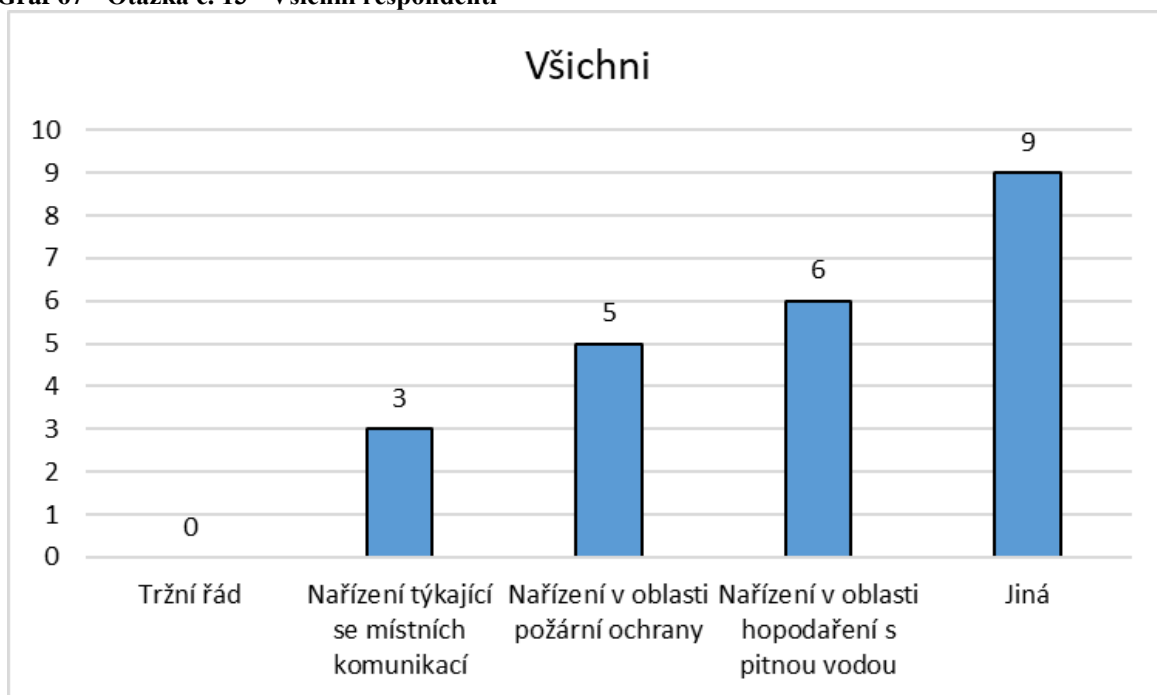
Platná nařízení dotčených obcí zobrazuje tabulka č. 13 a graf č. 67, kdy nejpočetnější skupinou jsou respondenti, kteří ve svých odpovědích uvedli možnost jiná, a to 9 respondentů, z nichž však 8 uvedlo jako možnost jiná = žádná a 1 zákaz podomního prodeje. Druhou skupinou jsou obce, které řeší nařízením oblast hospodaření s pitnou vodou, a to 6, 5 respondentů řeší nařízením oblast požární ochrany a 3 záležitosti týkající se místních komunikací.

Tabulka 13: Jaká má Vaše obec platná nařízení obce?

Jaká má vaše obec platná nařízení obce?						
Odpověď:	0-100	101-299	300-499	500-1000	1001-2000	Všichni
Tržní řád	0	0	0	0	0	0
Nařízení týkající se místních komunikací	0	1	1	1	0	3
Nařízení v oblasti požární ochrany	1	2	1	1	0	5
Nařízení v oblasti hospodaření s pitnou vodou	1	2	3	0	0	6
Jiná	1	1	2	3	2	9

Zdroj: Vlastní zpracování

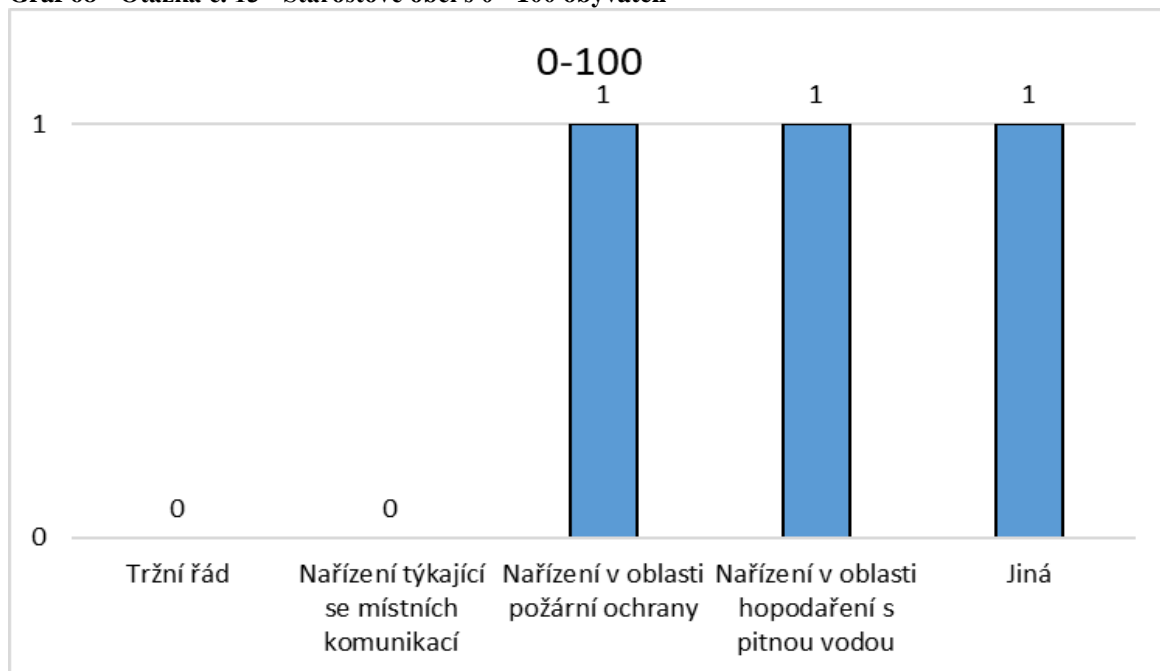
Graf 67 - Otázka č. 13 - Všichni respondenti

Zdroj: Vlastní zpracování

Platná nařízení v obcích s počtem obyvatel v rozmezí 100 a méně uvádí graf č. 68, kde jeden ze starostů uvedl možnost jiná – nemáme žádná platná nařízení a druhá obec má platné nařízení v oblasti požární ochrany a hospodaření s pitnou vodou.

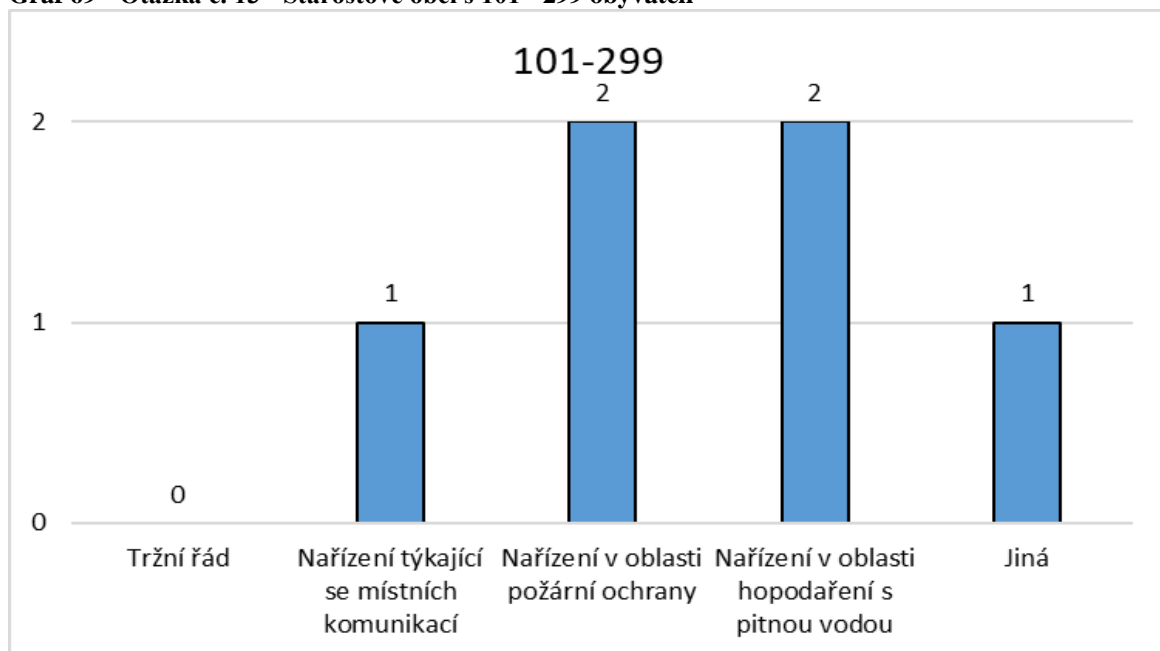
Graf 68 - Otázka č. 13 - Starostové obcí s 0 - 100 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

V obcích s počtem obyvatel v rozmezí 101 – 299 mají 2 obce platné nařízení v oblasti požární ochrany, 2 v oblasti hospodaření s pitnou vodou, 1 v oblasti místních komunikací a 1 ze starostů uvedl jiné – nemáme žádné platné nařízení (graf č. 69).

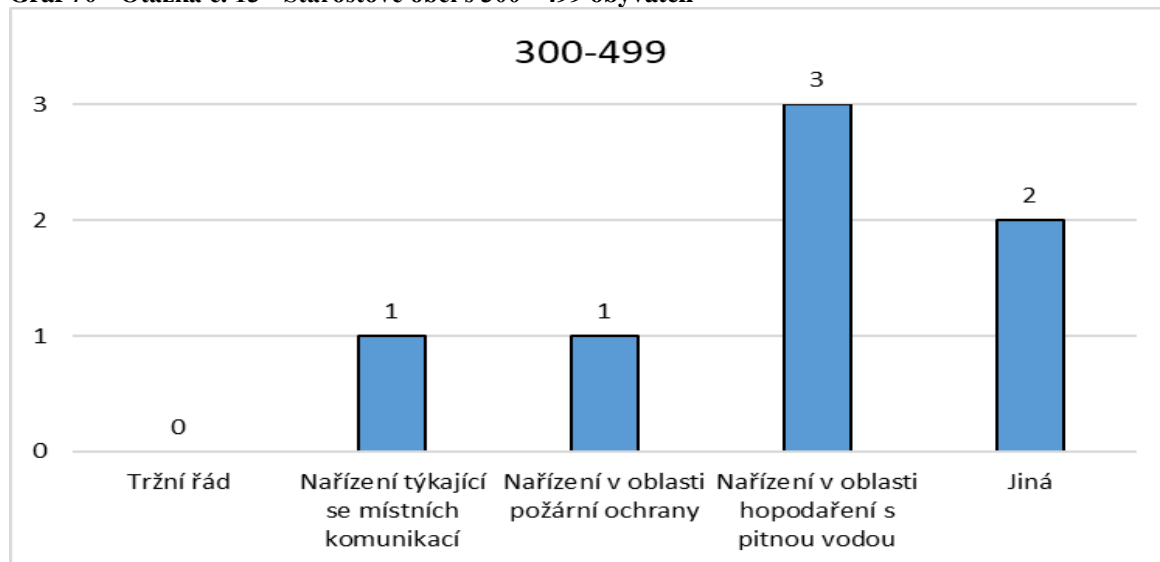
Graf 69 - Otázka č. 13 - Starostové obcí s 101 - 299 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

Nařízení obce v oblasti hospodaření s pitnou vodou mají platná 3 obce s počtem obyvatel v rozmezí 300 – 499, nařízení v oblasti požární ochrany má 1 obec, stejně tak 1 v oblasti místních komunikací a 2 obce nemají žádná platná nařízení – možnost jiná (graf č. 70).

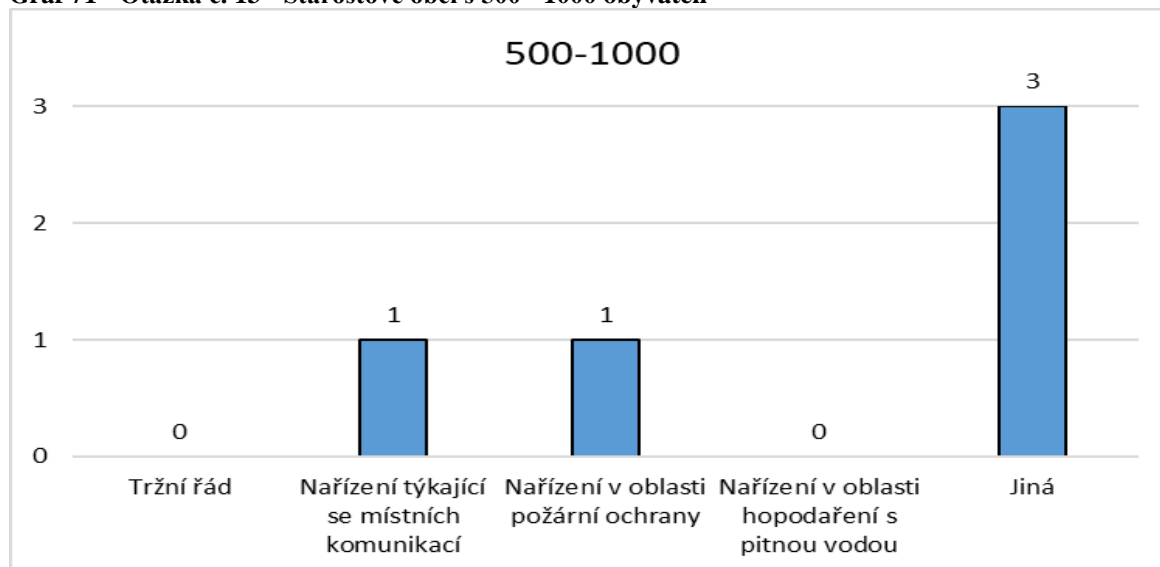
Graf 70 - Otázka č. 13 - Starostové obcí s 300 - 499 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

Jedna obec s počtem obyvatel v rozmezí 500 – 1000 má dvě platná nařízení, a to týkající se místních komunikací a oblasti požární ochrany. Zbylé 3 obce nemají žádná platná nařízení – uvedena možnost jiná (graf č. 71).

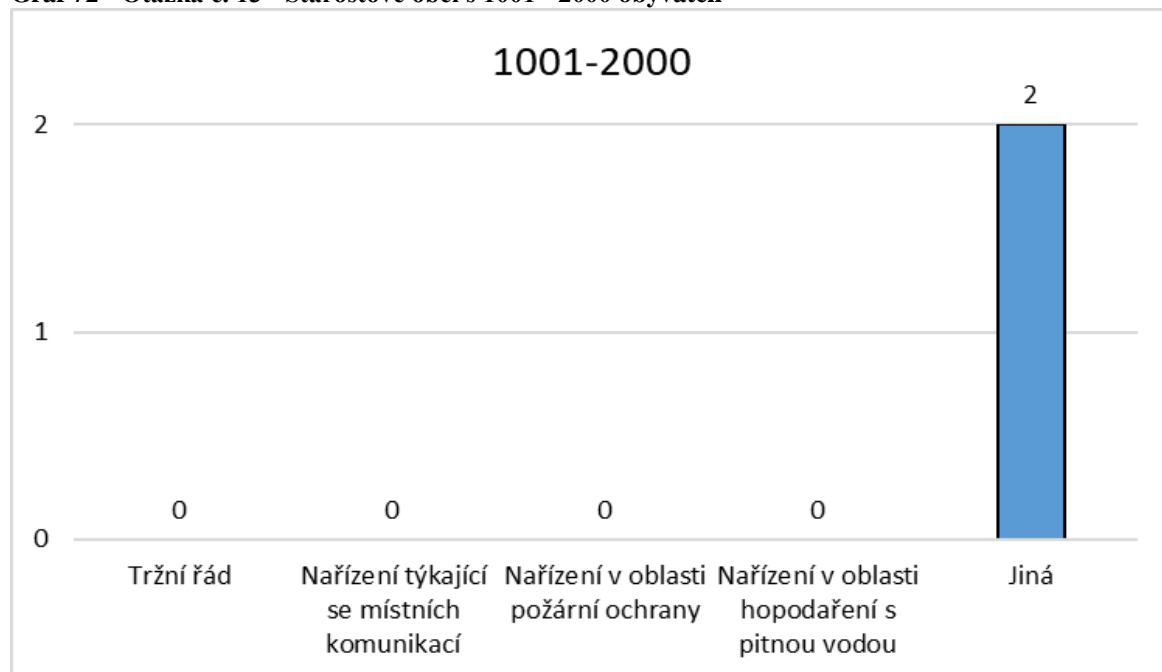
Graf 71 - Otázka č. 13 - Starostové obcí s 500 - 1000 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

Jak je patrné z grafu č. 72, starostové obcí s počtem obyvatel v rozmezí 1001 – 2000 uvedli oba možnosti jiná – 1 x žádná a 1 x zákaz podomního prodeje.

Graf 72 - Otázka č. 13 - Starostové obcí s 1001 - 2000 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

14. Jaké má Vaše obec platné obecně závazné vyhlášky?

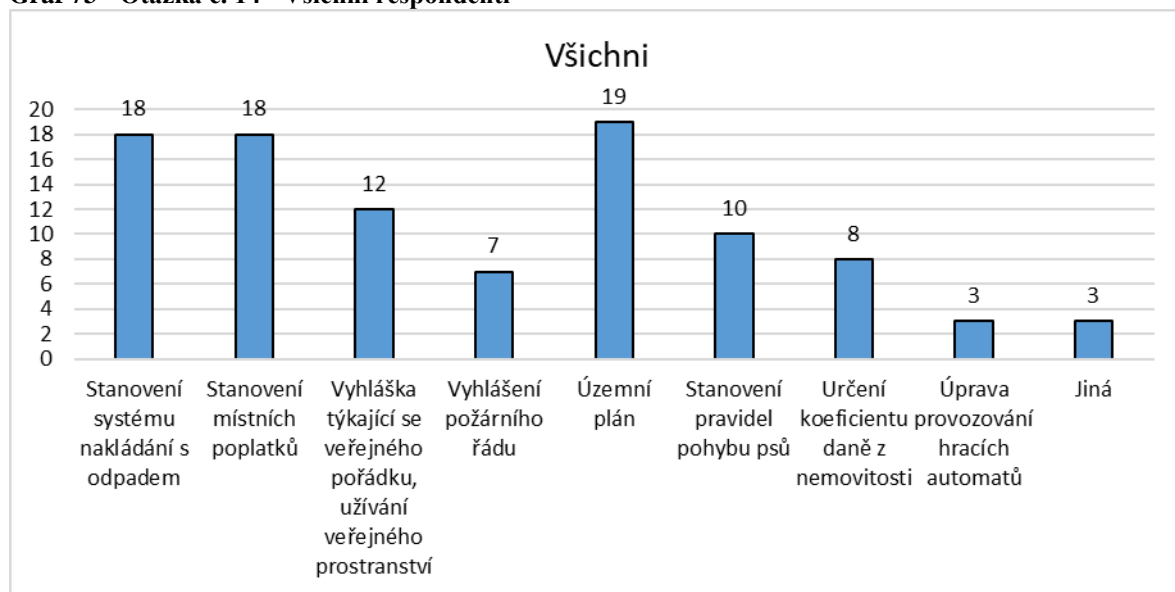
Obecně závazné vyhlášky jsou právní předpisy vydávané obcí v samostatné působnosti k zajištění místních záležitostí veřejného pořádku. V tabulce č. 14 a grafu č. 73 je uveden přehled OZV, které jsou platné v dotčených obcích. Všech 19 respondentů uvedlo, že mají platný územní plán, 18 respondentů má stanoven systém nakládání s odpadem a stanovení místních poplatků, 12 vyhlášku týkající se veřejného pořádku a užívání veřejného prostranství, 10 stanovení pravidel pohybu psů, 8 určení koeficientu daně z nemovitostí, 7 má vyhlášen požární řád, 3 upravují provozování hracích automatů a 3 respondenti uvedli možnost jiná (2 zákaz technoparty a 1 školský obvod, pozn. autorky).

Tabulka 14: Jaké má Vaše obec platné Obecně závazné vyhlášky?

Jaké má Vaše obec platné Obecně závazné vyhlášky?						
Odpověď:	0-100	101-299	300-499	500-1000	1001-2000	Všichni
Stanovení systému nakládání s odpadem	2	5	5	4	2	18
Stanovení místních poplatků	2	6	5	3	2	18
Vyhláška týkající se veřejného pořádku, užívání veřejného prostranství	1	3	3	3	2	12
Vyhlášení požárního řádu	0	1	4	1	1	7
Územní plán	2	6	5	4	2	19
Stanovení pravidel pohybu psů	0	3	4	3	0	10
Určení koeficientu daně z nemovitosti	0	2	2	3	1	8
Úprava provozování hracích automatů	1	2	0	0	0	3
Jiná	0	1	1	0	1	3

Zdroj: Vlastní zpracování

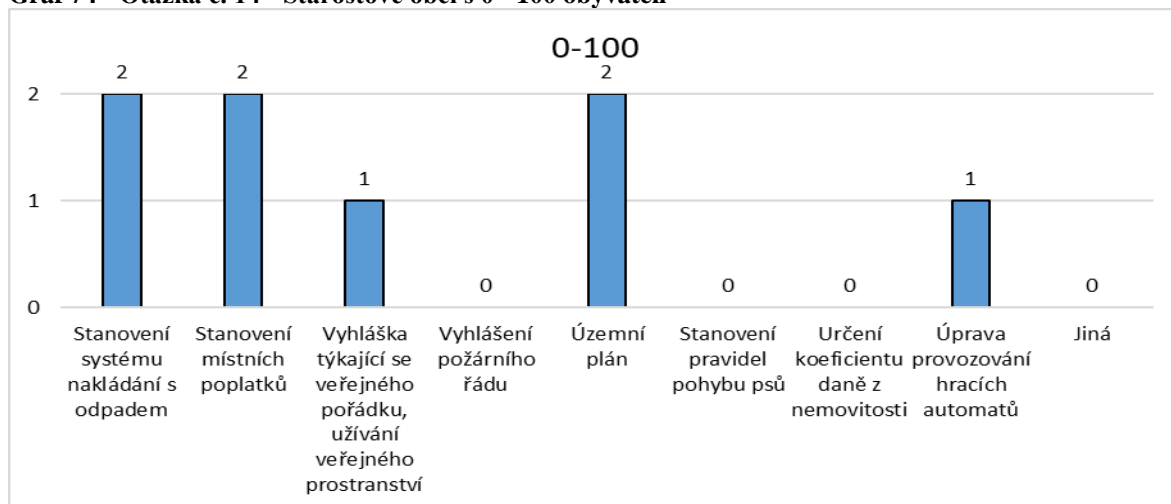
Graf 73 - Otázka č. 14 - Všichni respondenti

Zdroj: Vlastní zpracování

Obě obce s počtem obyvatel v rozmezí 100 a méně mají shodně platné OZV, kterými je stanoven systém nakládání s odpadem, místní poplatky a Územní plán (ÚP). Jedna z obcí má navíc platnou OZV týkající se veřejného pořádku, užívání veřejného prostranství a úpravu provozování hracích automatů (graf č. 74).

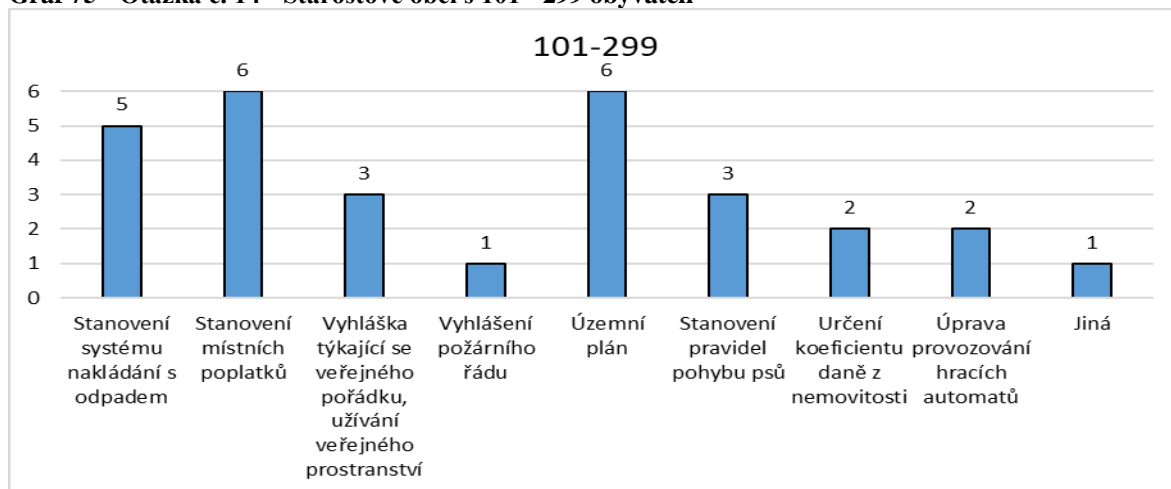
Graf 74 - Otázka č. 14 - Starostové obcí s 0 - 100 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

V obcích s počtem obyvatel v rozmezí 101 – 299 má všech 6 obcí platný ÚP a stanovení místních poplatků, 5 obcí má OZV stanoven systém nakládání s odpadem, 3 mají stanoveny pravidla pohybu psů a OZV týkající se veřejného pořádku, užívání veřejného prostranství, 2 upravují provoz hracích automatů a určují koeficient daně z nemovitosti a 1 má vyhlášen požární řád (graf č. 75).

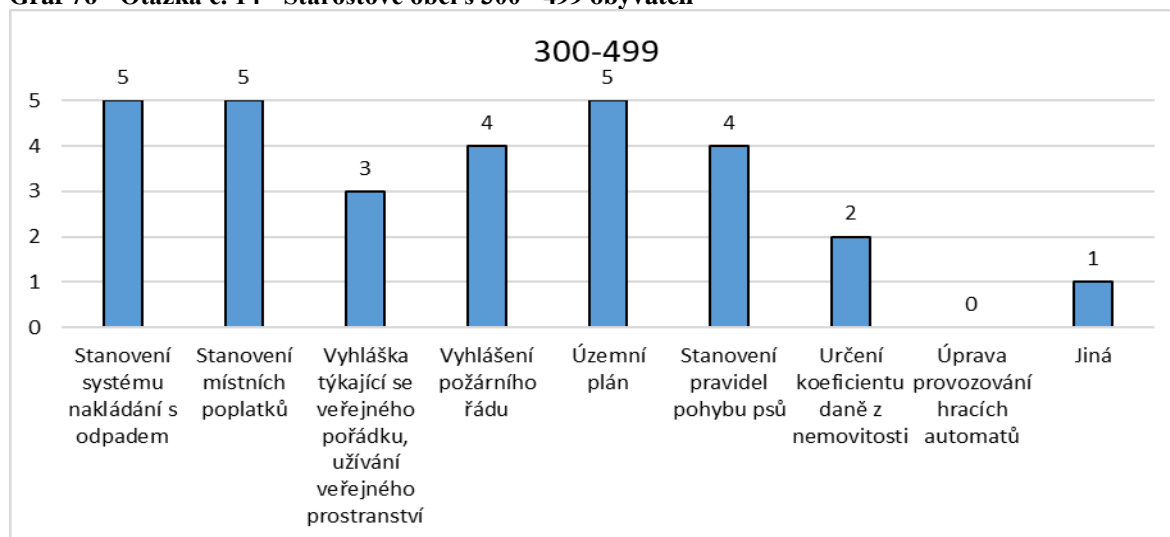
Graf 75 - Otázka č. 14 - Starostové obcí s 101 - 299 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

Všech pět obcí s počtem obyvatel v rozmezí 300 – 499 mají shodně platné OZV pro stanovení systému nakládání s odpadem a místních poplatků a platný ÚP. 4 mají vyhlášen požární řád a stanovena pravidla pohybu psů, 3 obce řeší OZV veřejný pořádek a užívání veřejného prostranství, 2 určují daň z nemovitosti a 1 ze starostů uvedl možnost jiná – poplatek z ubytování (graf č. 76).

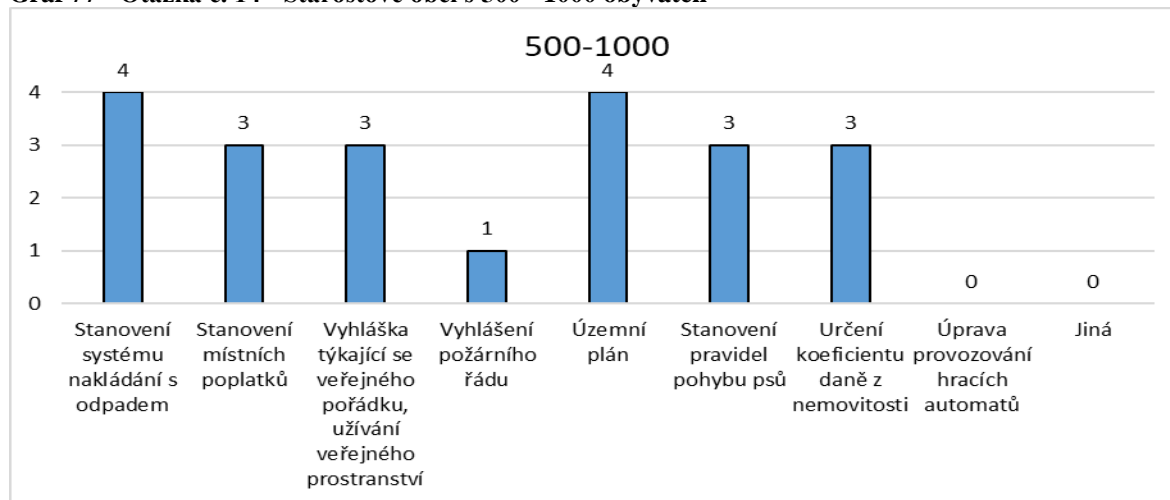
Graf 76 - Otázka č. 14 - Starostové obcí s 300 - 499 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

V obcích s počtem obyvatel v rozmezí 500 – 1000 mají všechny 4 obce platný ÚP a stanoven systém nakládání s odpadem, 3 obce mají stanoveny místní poplatky, pravidla pohybu psů, určen koeficient daně z nemovitosti a OZV řeší veřejný pořádek a užívání veřejného prostranství, 1 z obcí má vyhlášen požární řád (graf č. 77).

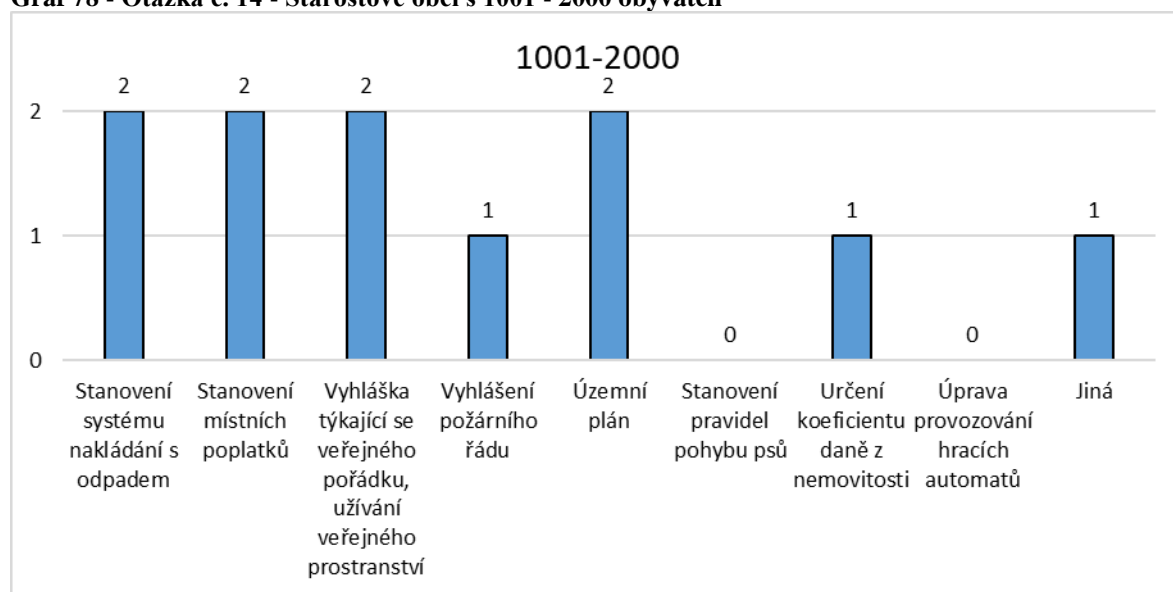
Graf 77 - Otázka č. 14 - Starostové obcí s 500 - 1000 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

Obě obce s počtem obyvatel v rozmezí 1001 – 2000 mají shodně platné následující OZV – stanovení systému nakládání s odpadem, stanovení místních poplatků, týkající se veřejného pořádku a užívání veřejného prostranství a platný ÚP. Jedna z obcí navíc řeší pomocí OZV zákaz technoparty, určuje daň z nemovitosti a má vyhlášen požární řád (graf č. 78).

Graf 78 - Otázka č. 14 - Starostové obcí s 1001 - 2000 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

15. Jaké má Vaše obec uzavřenou veřejnoprávní smlouvu?

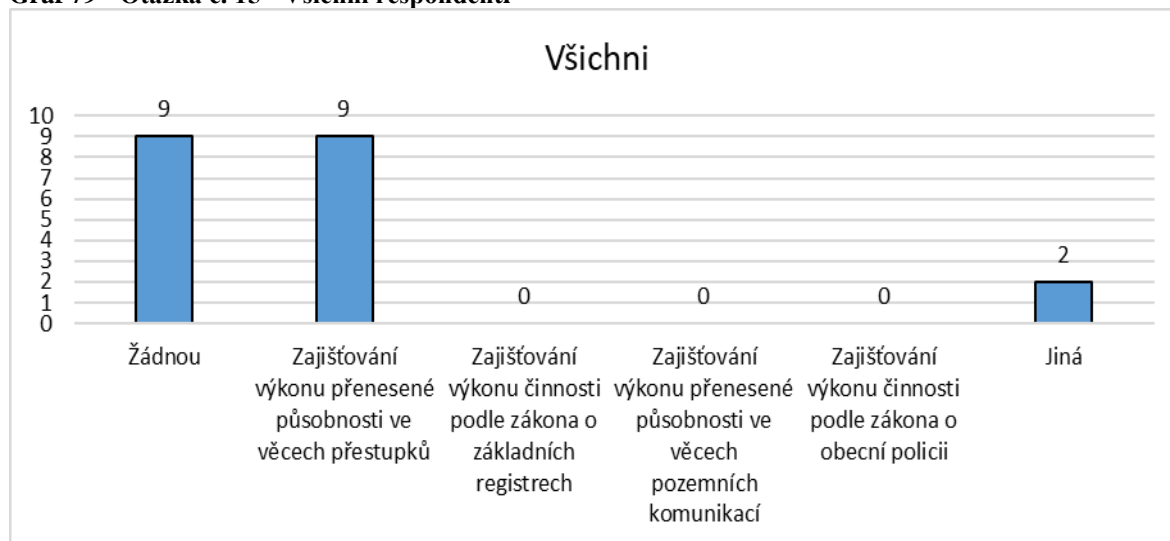
Veřejnoprávní smlouvu uzavřenou k zajišťování přenesené působnosti v oblasti přestupků má uzavřenou 9 respondentů a stejný počet respondentů nemá uzavřenou žádnou veřejnoprávní smlouvu, 2 uvedli jinou (1 investice do ZŠ sousední obce a 1 školský obvod, pozn. autorky), jak je uvedeno v tabulce č. 15 a grafu č. 79.

Tabulka 15: Jakou má Vaše obec uzavřenou veřejnoprávní smlouvu?

Jakou má Vaše obec uzavřenou veřejnoprávní smlouvu?						
Odpověď:	0-100	101-299	300-499	500-1000	1001-2000	Všichni
Žádnou	1	4	2	1	1	9
Zajišťování výkonu přenesené působnosti ve věcech přestupků	1	2	3	2	1	9
Zajišťování výkonu činnosti podle zákona o základních registrech	0	0	0	0	0	0
Zajišťování výkonu přenesené působnosti ve věcech pozemních komunikací	0	0	0	0	0	0
Zajišťování výkonu činnosti podle zákona o obecní policii	0	0	0	0	0	0
Jiná	0	0	0	2	0	2

Zdroj: Vlastní zpracování

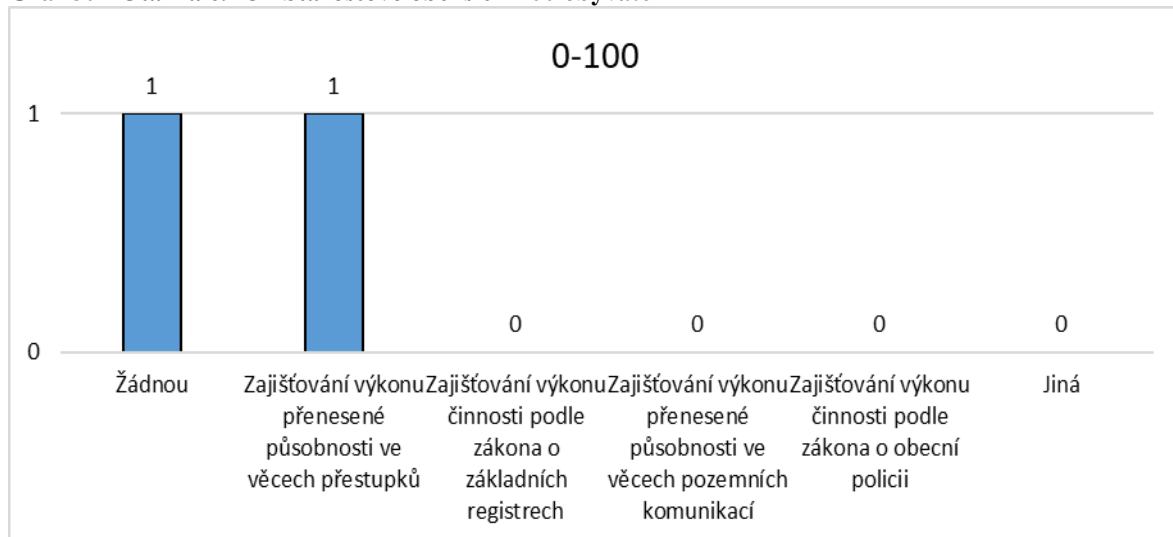
Graf 79 - Otázka č. 15 - Všichni respondenti

Zdroj: Vlastní zpracování

Jedna z obcí s počtem obyvatel v rozmezí 100 a méně má uzavřenou veřejnoprávní smlouvu k zajišťování přenesené působnosti v oblast přestupků, druhá z těchto obcí nemá uzavřenou žádnou veřejnoprávní smlouvu (graf č. 80).

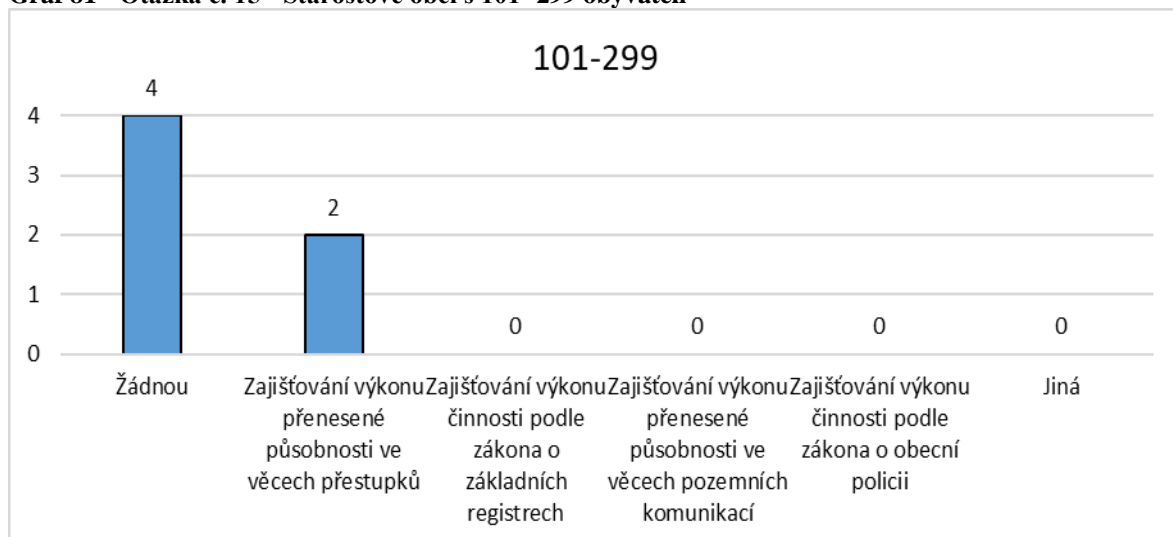
Graf 80 - Otázka č. 15 - Starostové obcí s 0 - 100 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

Z celkového počtu šesti obcí s počtem obyvatel v rozmezí 101 – 299 nemají 4 uzavřenou žádnou veřejnoprávní smlouvu a 2 obce řeší veřejnoprávní smlouvou oblast přestupků (graf č. 81).

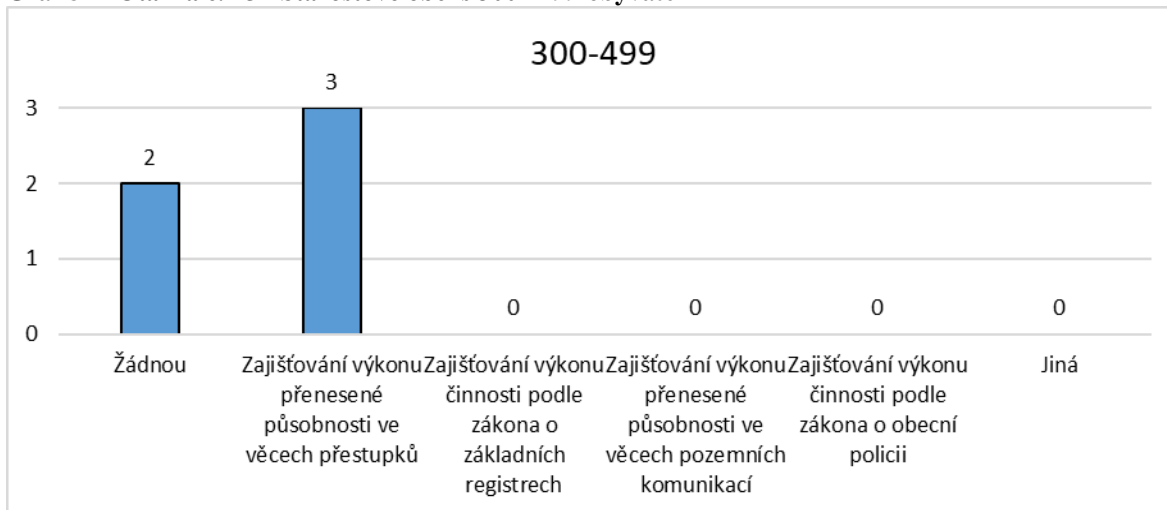
Graf 81 - Otázka č. 15 - Starostové obcí s 101 -299 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

Z celkového počtu pěti obcí s počtem obyvatel v rozmezí 300 – 499 obyvatel nemají 2 žádnou uzavřenou veřejnoprávní smlouvu a 3 obce řeší veřejnoprávní smlouvou oblast přestupků (graf č. 82).

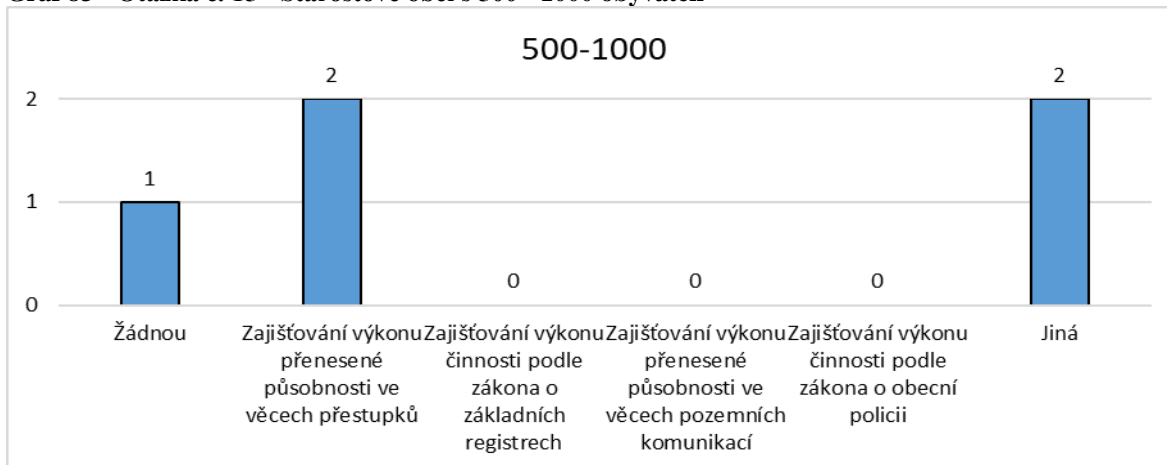
Graf 82 - Otázka č. 15 - Starostové obcí s 300 - 499 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

Z obcí s počtem obyvatel v rozmezí 500 – 1000 uvedl 1 ze starostů, že nemají uzavřenou žádnou veřejnoprávní smlouvu, 2 obce řeší veřejnoprávní smlouvou oblast přestupků, 2 starostové uvedli možnost jiná, z čehož 1 x investice do ZŠ sousední obce a 1 x školský obvod (graf č. 83).

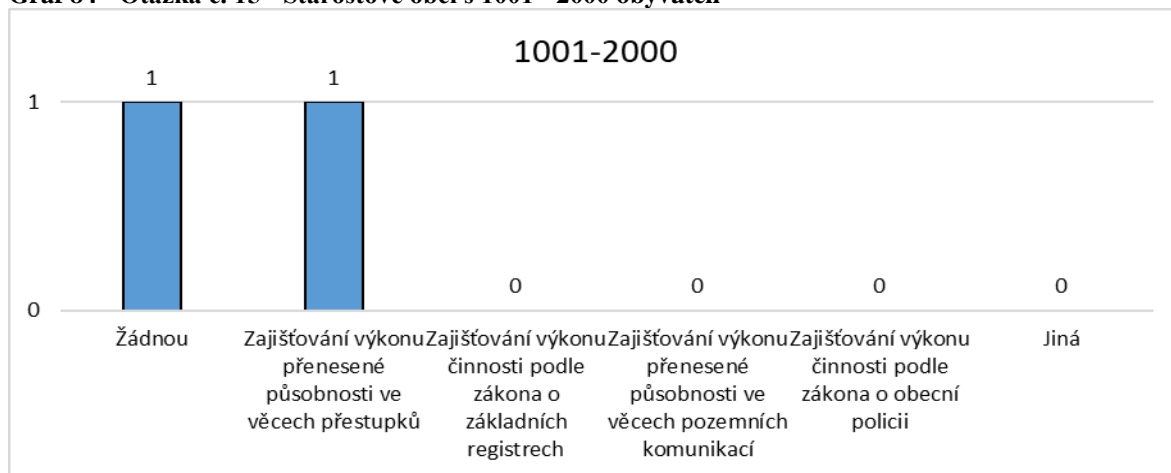
Graf 83 - Otázka č. 15 - Starostové obcí s 500 - 1000 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

Veřejnoprávní smlouvou řeší oblast přestupků jedna z obcí s počtem obyvatel v rozmezí 1001 – 2000, druhá nemá uzavřenou žádnou veřejnoprávní smlouvu (graf č. 84).

Graf 84 - Otázka č. 15 - Starostové obcí s 1001 - 2000 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

16. Jak zvládáte činnosti výkonu státní správy v následujících oblastech?

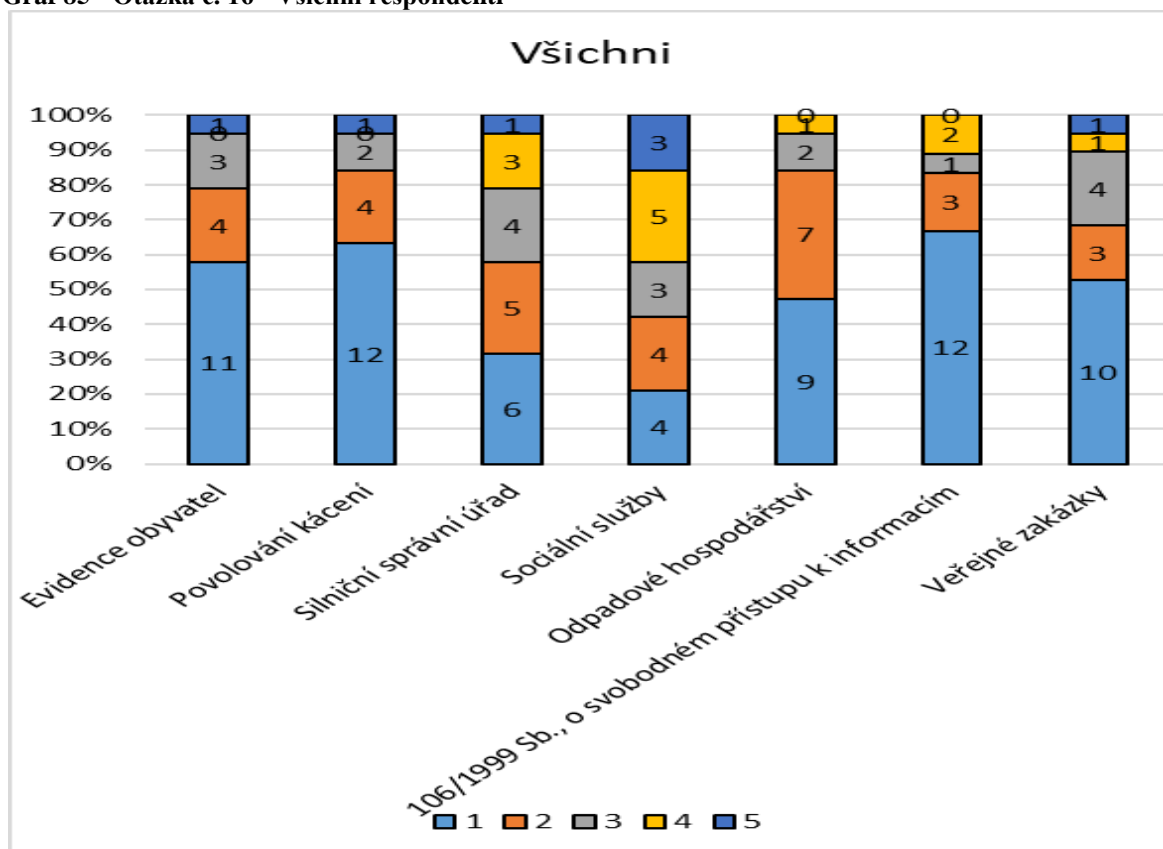
K následujícím oblastem jsou přiřazovány známky, kdy známka 1 označuje „zvládám bez problémů“ a „nezvládám“ označuje známka 5 (tabulka č. 16 a graf č. 85), kde respondenti uvedli k daným oblastem následující ohodnocení – evidence obyvatel (dále je „EO“) na jedničku zvládá 11 starostů, na dvojku 4, na trojku 3 a nezvládá 1. Povolování kácení zvládá na jedničku 12 starostů, na dvojku 4, na trojku 2 a nezvládá 1. Silniční správní úřad na jedničku zvládá 6 starostů, na dvojku 5, na trojku 4, na čtyřku 3 a nezvládá 1. Sociální služby na jedničku zvládají 4, na dvojku též 4, na trojku 3, na čtyřku 5 a nezvládají 3 starostové. Oblast zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „stošestku“) zvládá na jedničku 12 starostů, na dvojku 3, na trojku 1 a na čtyřku 2. Veřejné zakázky na jedničku zvládá 10 starostů, na dvojku 3, na trojku 4, na čtyřku 1 a nezvládá též jeden.

Tabulka 16: Jak zvládáte činnosti výkonu státní správy v následujících oblastech?

Jak zvládáte činnosti výkonu státní správy v následujících oblastech?																														
Počet obyvatel v rozmezí:	0-100					101-299					300-499					500-1000					1001-2000					Všichni				
Oblast:	Známka					Známka					Známka					Známka					Známka									
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Evidence obyvatel	2	0	0	0	0	2	2	2	0	0	1	2	1	0	1	4	0	0	0	0	2	0	0	0	0	11	4	3	0	1
Povolování kácení	2	0	0	0	0	3	1	1	0	1	1	3	1	0	0	4	0	0	0	0	2	0	0	0	0	12	4	2	0	1
Silniční správní úřad	2	0	0	0	0	2	0	2	1	1	0	2	1	2	0	2	2	0	0	0	0	1	1	0	0	6	5	4	3	1
Sociální služby	0	0	0	0	2	2	0	1	2	1	1	0	1	3	0	1	2	1	0	0	0	2	0	0	0	4	4	3	5	3
Odpadové hospodářství	1	1	0	0	0	2	3	1	0	0	2	1	1	1	0	3	1	0	0	0	1	1	0	0	0	9	7	2	1	0
106/1999 Sb., o svobodném	2	0	0	0	0	3	0	1	1	0	2	2	0	1	0	3	1	0	0	0	2	0	0	0	0	12	3	1	2	0
Veřejné zakázky	2	0	0	0	0	4	0	1	1	0	1	2	2	0	0	2	0	1	0	1	1	1	0	0	0	10	3	4	1	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 85 - Otázka č. 16 - Všichni respondenti

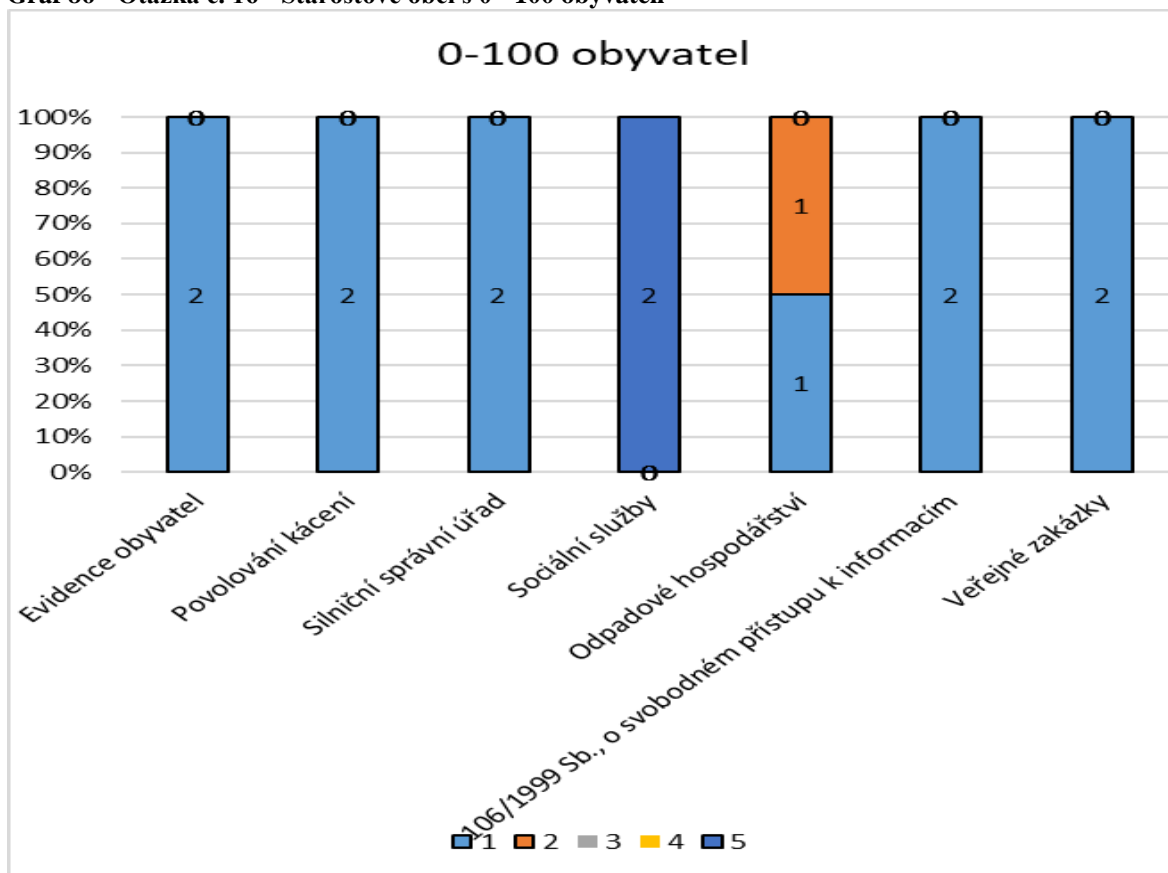

Zdroj: Vlastní zpracování

V obcích s počtem obyvatel v rozmezí 100 a méně zvládají bez problémů, tedy na známku 1, shodně oba starostové následující činnosti – EO, povolování kácení, silniční správní úřad, veřejné zakázky a „stošestku“. Odpadové hospodářství na známku 1 zvládá jeden starosta a druhý na známku 2. Oba shodně uvedli, že oblast sociálních služeb nezvládají (graf č. 86).

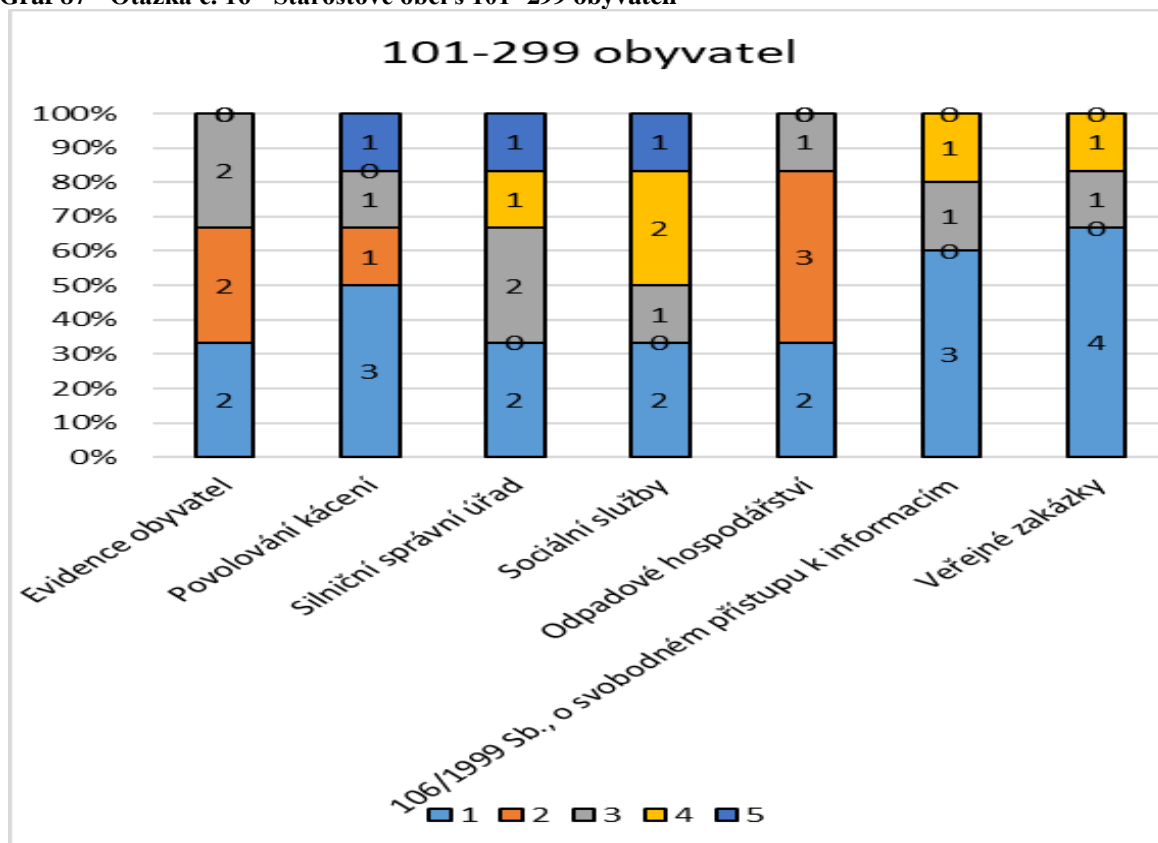
V obcích s počtem obyvatel v rozmezí 101 – 299 zvládají starostové dané činnosti následovně: EO zvládají na jedničku 2, na dvojku 2 a na trojku též 2. Povolování kácení zvládají na jedničku 3, na dvojku 1, na trojku 1 a nezvládá 1. Silniční správní úřad zvládají na jedničku 2, na trojku 2, na čtyřku 1 a nezvládá 1. Sociální služby zvládají na jedničku 2, na trojku 1, na čtyřku 2 a nezvládá 1. Odpadové hospodářství zvládají na jedničku 2, na dvojku 3, na trojku 1. „Stošestku“ zvládají na jedničku 3, na dvojku 1, na trojku 1 a na čtyřku 1. Veřejné zakázky zvládají na jedničku 4, na trojku 1 a na čtyřku 1, jak je uvedeno v grafu č. 87.

Graf 86 - Otázka č. 16 - Starostové obcí s 0 - 100 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 87 - Otázka č. 16 - Starostové obcí s 101 -299 obyvateli

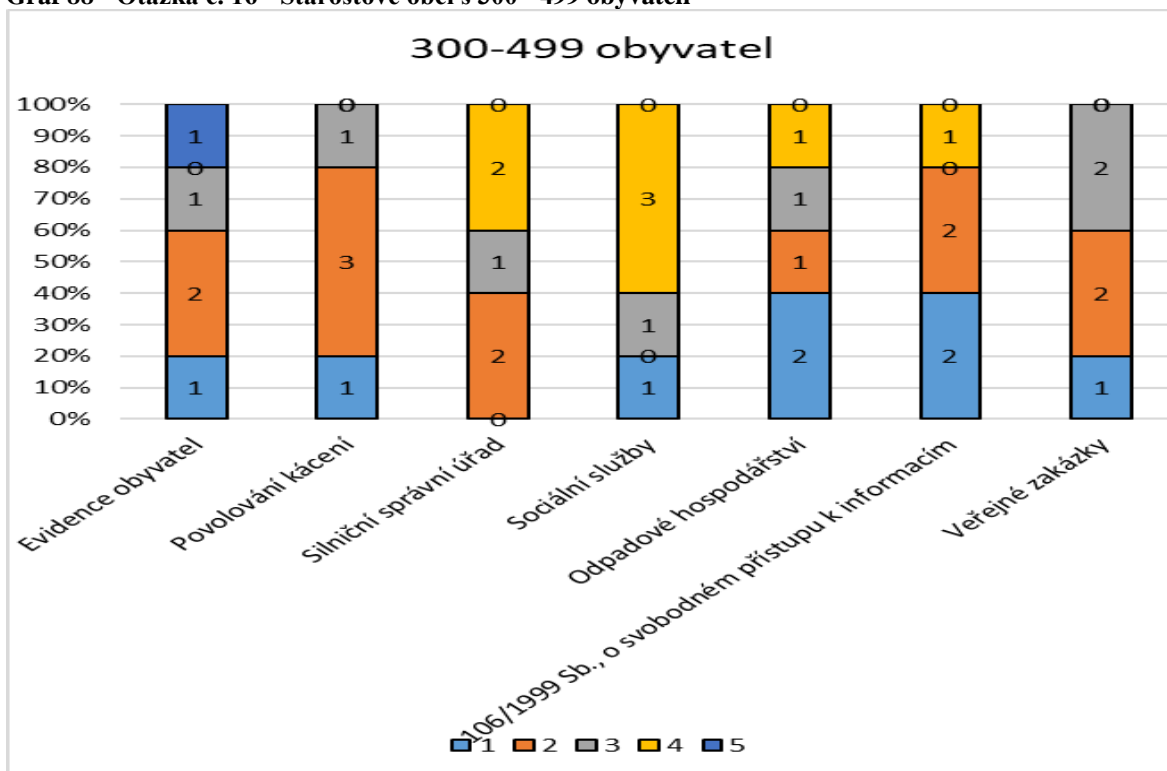

Zdroj: Vlastní zpracování

V obcích s počtem obyvatel v rozmezí 300 – 499 zvládají starostové dané činnosti následovně: EO zvládá na jedničku 1, na dvojku 2, na trojku 1 a nezvládá též 1. Povolování kácení na jedničku zvládá 1, na dvojku 3, na trojku 1. Silniční správní úřad na jedničku nezvládá žádný v pěti starostů, na dvojku 2, na trojku 1, na čtyřku 2. Sociální služby na jedničku zvládá 1, na trojku 1 a na čtyřku 3. Odpadové hospodářství na jedničku zvládají 2 starostové, na dvojku 1, na trojku 1 a na čtyřku též 1. „Stošestku“ zvládají na jedničku 2 starostové, na dvojku též 2 a na trojku 1. Veřejné zakázky na jedničku zvládá 1 starosta na dvojku 2 a na trojku též 2, jak je uvedeno v grafu č. 88.

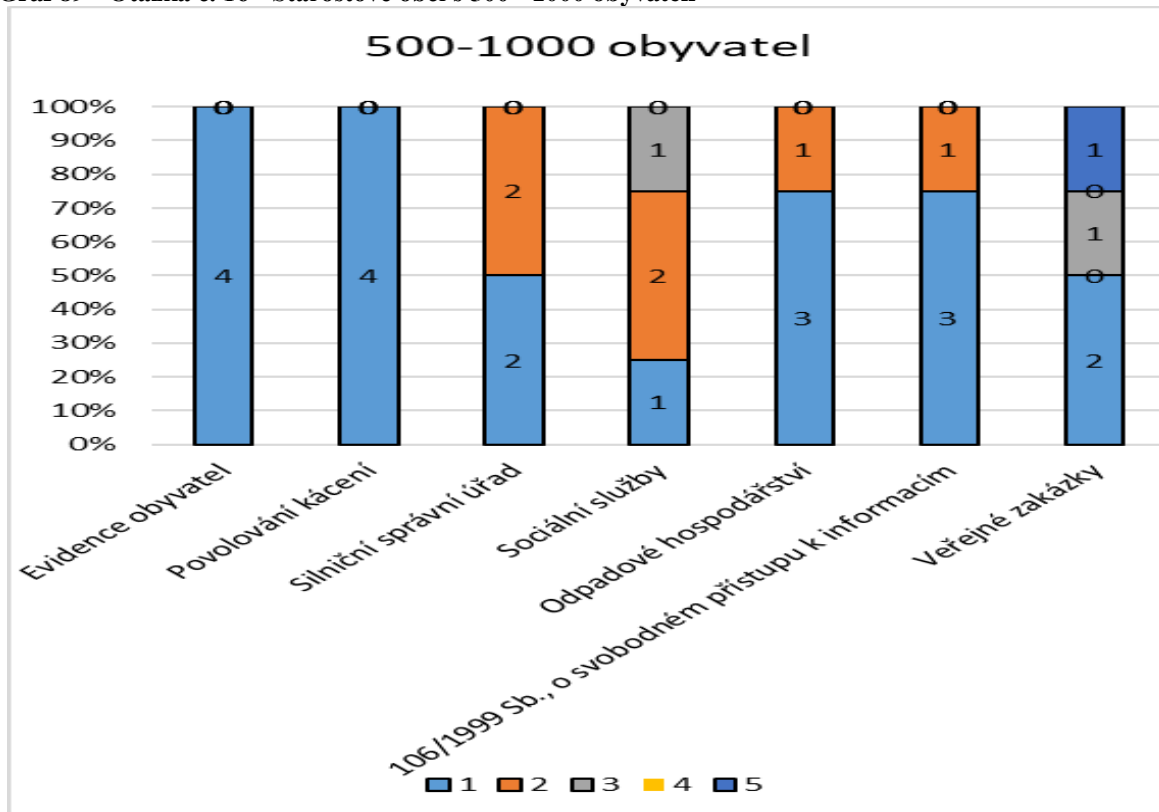
Odpovědi starostů obcí s počtem obyvatel v rozmezí 500 – 1000 k daným činnostem jsou zaznamenány v grafu č. 89, kde EO a povolování kácení zvládají na jedničku všichni 4 starostové. Silniční správní úřad na jedničku zvládají 2, na dvojku též 2.

Graf 88 - Otázka č. 16 - Starostové obcí s 300 - 499 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 89 - Otázka č. 16 - Starostové obcí s 500 - 1000 obyvateli

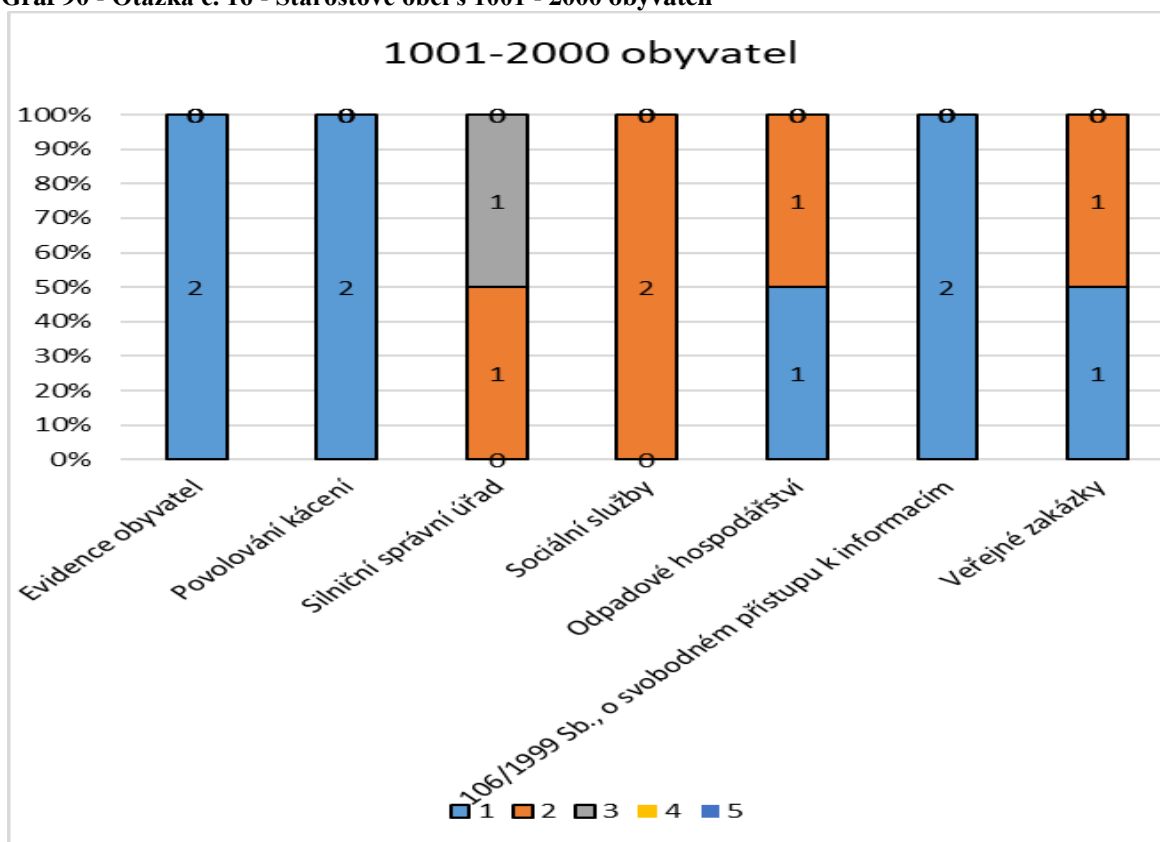

Zdroj: Vlastní zpracování

Sociální služby na jedničku zvládá 1, na dvojku 2 a na trojku 1 starosta. Odpadové hospodářství a „stošestku“ na jedničku zvládají 3 starostové a na dvojku 1. Veřejné zakázky na jedničku zvládají 2 starostové, na trojku 1 a nezvládá též 1.

V obcích s počtem obyvatel v rozmezí 1001 – 2000 oba starostové shodně uvedli, že na jedničku zvládají EO, povolování kácení a „stošestku“, na dvojku sociální služby. Silniční správní úřad na dvojku zvládá 1 a na trojku též 1. Veřejné zakázky zvládá 1 na jedničku a 1 na dvojku (graf č. 90).

Graf 90 - Otázka č. 16 - Starostové obcí s 1001 - 2000 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

17. Jaký způsob u Vás převládá při zvládání činností veřejné správy v následujících oblastech?

Způsob převládající zvládání jednotlivých činností veřejné správy u respondentů je znázorněn v tabulce č. 17 a grafu č. 91, ze kterých je patrné, že většina respondentů činnosti v oblasti veřejné správy zvládá samostatně. Všech 19 respondentů samostatně zvládá evidenci obyvatel (dále jen EO), následuje povolování kácení s 18 respondenty a 1

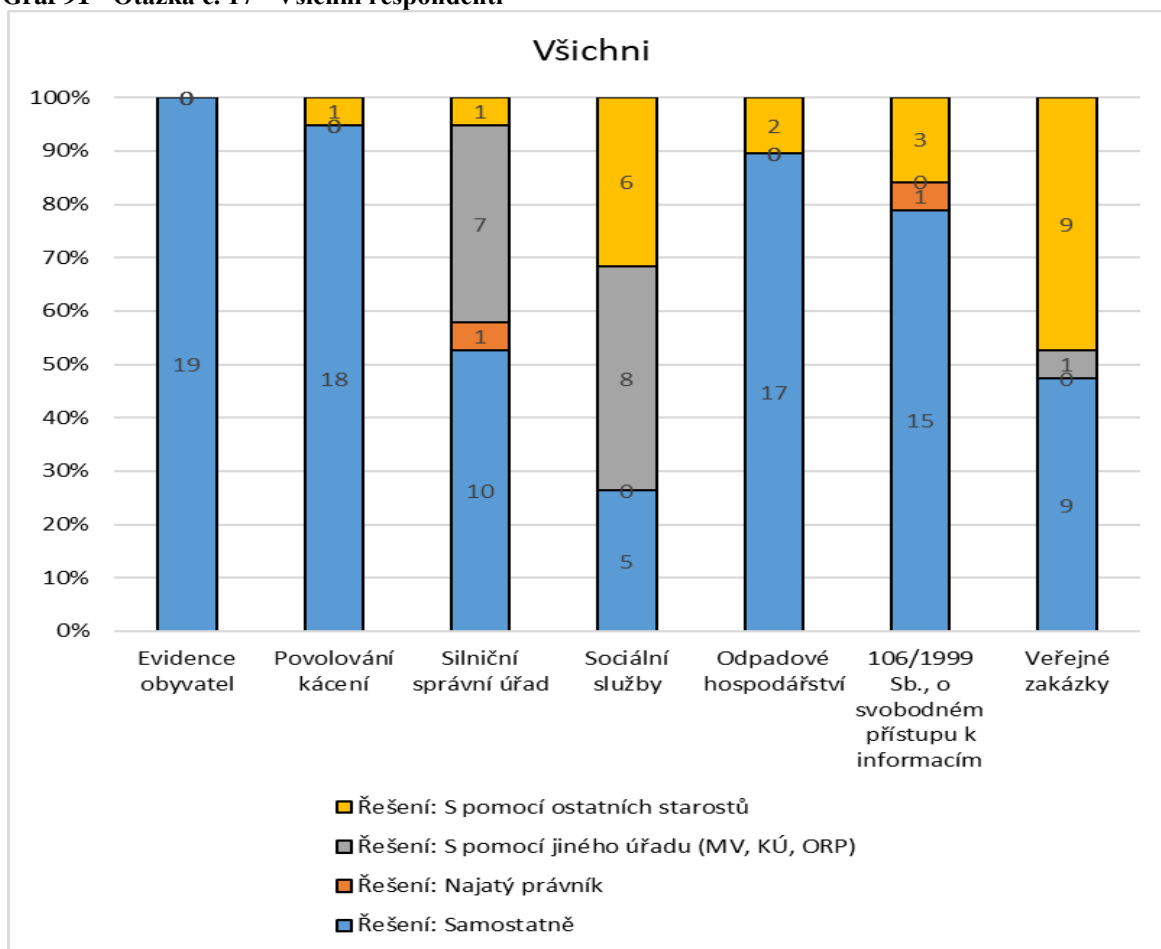
s pomocí ostatních starostů. Odpadové hospodářství zvládá samostatně 17 respondentů a 2 s pomocí ostatních starostů. Problematiku žádostí dle 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím samostatně (dále jen „stošestku“) zvládá 15, 1 s najatým právníkem a 3 s pomocí ostatních starostů. Silniční správní úřad samostatně řeší 10 respondentů, 7 s pomocí jiného úřadu a po 1 s najatým právníkem a ostatními starosty. Veřejné zakázky samostatně zvládá 9 respondentů, stejně tak 9 s pomocí ostatních starostů a 1 s pomocí jiného úřadu. Oblast sociálních služeb zvládá samostatně nejméně respondentů, a to 5, oproti tomu 8 zvládá tuto činnost s pomocí jiného úřadu a s pomocí ostatních starostů 6.

Tabulka 17: Jaký způsob u Vás převládá při zvládání činností veřejné správy v následujících oblastech?

Jaký způsob u Vás převládá při zvládání činností veřejné správy v následujících oblastech?																									
Počet obyvatel v rozmezí:		0-100				101-299				300-499				500-1000				1001-2000				Všichni			
Oblast:	Řešení:				Řešení:				Řešení:				Řešení:				Řešení:				Řešení:				
	Samostatně	Najatý právník	KÚ, ORP)	S pomocí ostatních starostů	Samostatně	Najatý právník	KÚ, ORP)	S pomocí ostatních starostů	Samostatně	Najatý právník	KÚ, ORP)	S pomocí ostatních starostů	Samostatně	Najatý právník	KÚ, ORP)	S pomocí ostatních starostů	Samostatně	Najatý právník	KÚ, ORP)	S pomocí ostatních starostů	Samostatně	Najatý právník	KÚ, ORP)	S pomocí ostatních starostů	
Evidence obyvatel	2	0	0	0	6	0	0	0	5	0	0	0	4	0	0	0	2	0	0	0	19	0	0	0	
Povolování kácení	2	0	0	0	5	0	0	1	5	0	0	0	4	0	0	0	2	0	0	0	18	0	0	1	
Silniční správní úřad	1	0	1	0	2	0	4	0	4	0	1	0	3	0	0	1	0	1	1	0	10	1	7	1	
Sociální služby	0	0	1	1	2	0	2	2	1	0	4	0	1	0	1	2	1	0	0	1	5	0	8	6	
Odpadové hospodářství	1	0	0	1	5	0	0	1	5	0	0	0	4	0	0	0	2	0	0	0	17	0	0	2	
106/1999 Sb., o svobodném přístupu k	2	0	0	0	5	0	0	1	4	0	0	1	2	1	0	1	2	0	0	0	15	1	0	3	
Veřejné zakázky	2	0	0	0	4	0	0	2	1	0	0	4	1	0	0	3	1	0	1	0	9	0	1	9	

Zdroj: Vlastní zpracování

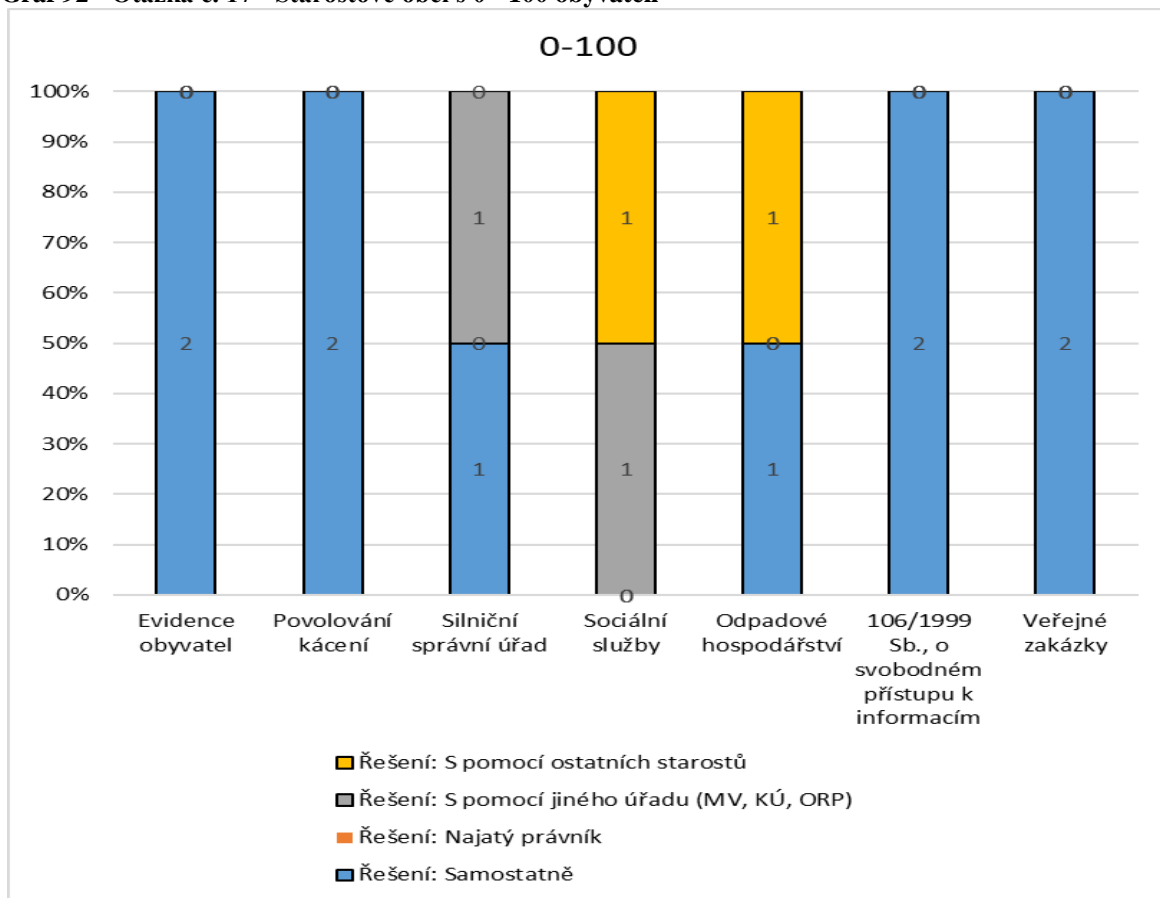
Graf 91 - Otázka č. 17 - Všichni respondenti

Zdroj: Vlastní zpracování

V obcích s počtem obyvatel v rozmezí 100 a méně oba starostové uvedli, že samostatně zvládají EO, povolování kácení, „stošestku“ a veřejné zakázky. Silniční správní úřad zvládá samostatně 1 a druhý tuto oblast zvládá s pomocí jiného úřadu. Sociální služby zvládá 1 ze starostů s pomocí jiného úřadu a druhý s pomocí ostatních starostů. Odpadové hospodářství zvládá jeden ze starostů samostatně a druhý s pomocí ostatních starostů (graf č. 92).

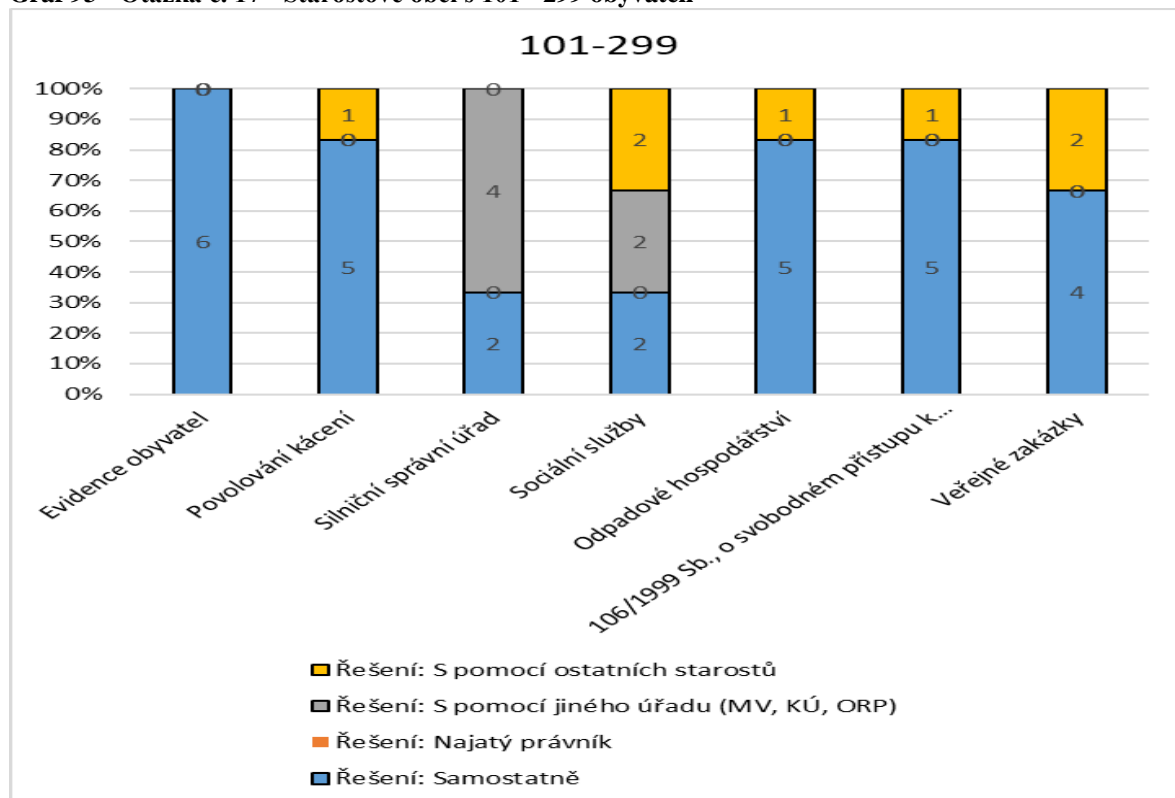
Graf 92 - Otázka č. 17 - Starostové obcí s 0 - 100 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

Samostatně zvládá problematiku EO všech šest starostů obcí s počtem obyvatel v rozmezí 101 – 299 (graf č. 93). Povolování kácení zvládá samostatně 5 starostů a 1 s pomocí ostatních starostů. Silniční správní úřad samostatně zvládají 2 a s pomocí jiného úřadu 4. Sociální služby samostatně zvládají 2, s pomocí jiného úřadu též 2 a stejně tak 2 s pomocí ostatních starostů. Odpadové hospodářství samostatně zvládá 5 starostů a s pomocí ostatních starostů 1. „Stošestku“ samostatně zvládá 5 starostů a 1 s pomocí ostatních starostů. Veřejné zakázky samostatně zvládají 4 starostové a 2 s pomocí ostatních starostů.

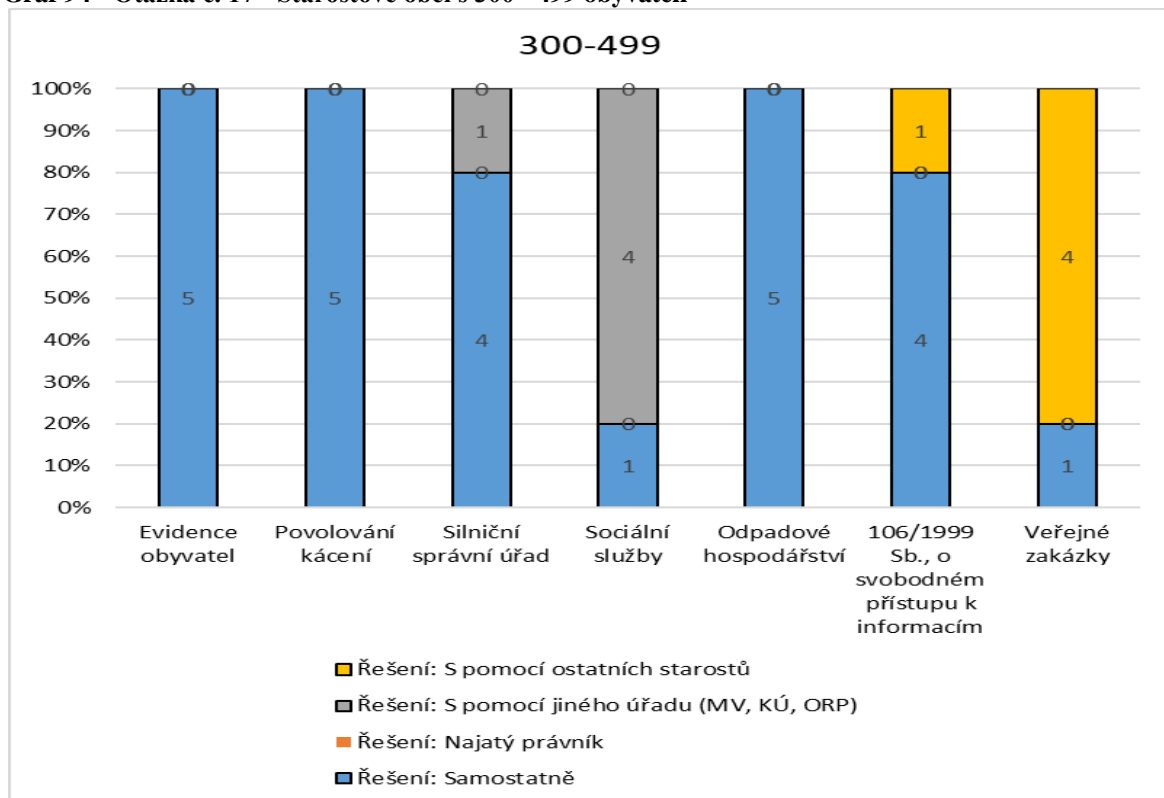
Graf 93 - Otázka č. 17 - Starostové obcí s 101 - 299 obyvateli

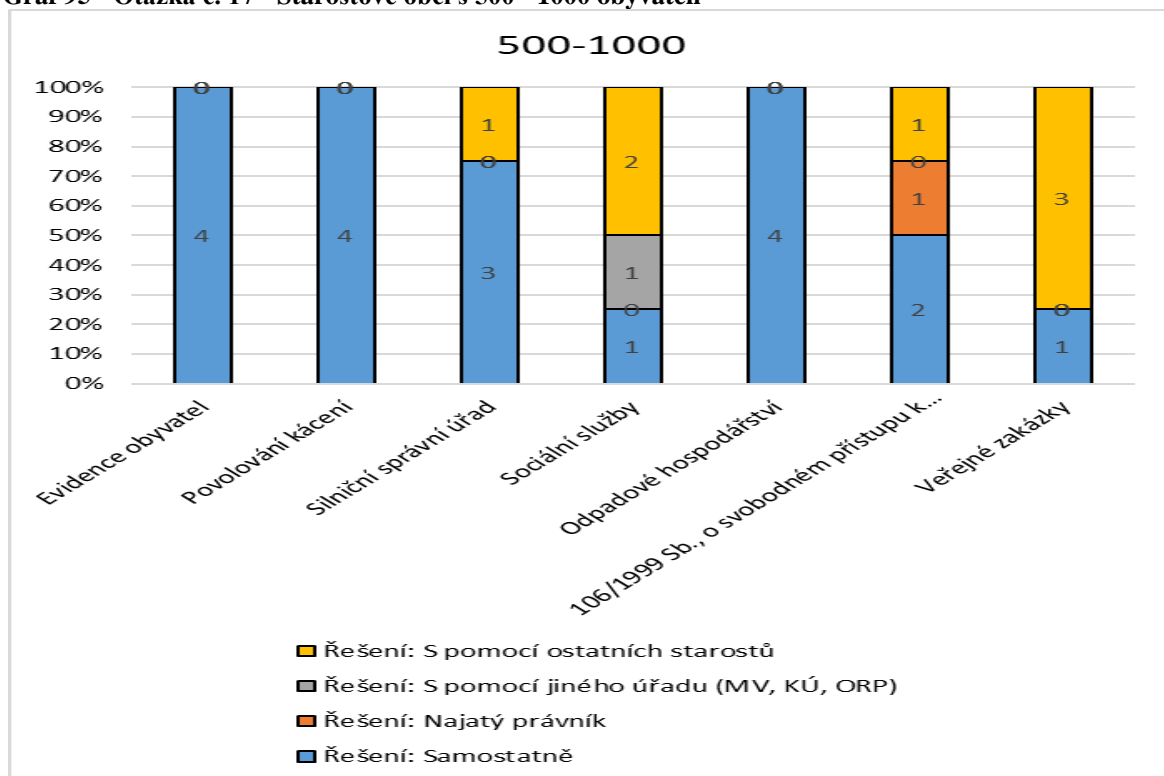
V obcích s počtem obyvatel v rozmezí 300 – 499 samostatně zvládá všech pět starostů EO, povolování kácení a odpadové hospodářství. Silniční správní úřad zvládají samostatně 4 a jeden s pomocí jiného úřadu. Sociální služby samostatně zvládá 1 a ostatní 4 s pomocí jiného úřadu. Problematiku „stošestky“ samostatně zvládají 4 starostové a s pomocí ostatních starostů 1. Veřejné zakázky samostatně zvládá 1 a ostatní 4 tuto oblast zvládají s pomocí ostatních starostů (graf č. 94).

V obcích s počtem obyvatel v rozmezí 500 – 1000 samostatně zvládají všichni čtyři starostové EO, povolování kácení a odpadové hospodářství. Silniční správní úřad samostatně zvládají 3 a s pomocí ostatních starostů 1. Sociální služby zvládá 1 samostatně, 1 s pomocí jiného úřadu a 2 s pomocí ostatních starostů. 2 samostatně zvládají „stošestku“, s pomocí najatého právníka 1 a s pomocí ostatních starostů též 1. Veřejné zakázky zvládají 3 starostové s pomocí ostatních starostů a 1 samostatně (graf č. 95).

Graf 94 - Otázka č. 17 - Starostové obcí s 300 - 499 obyvateli

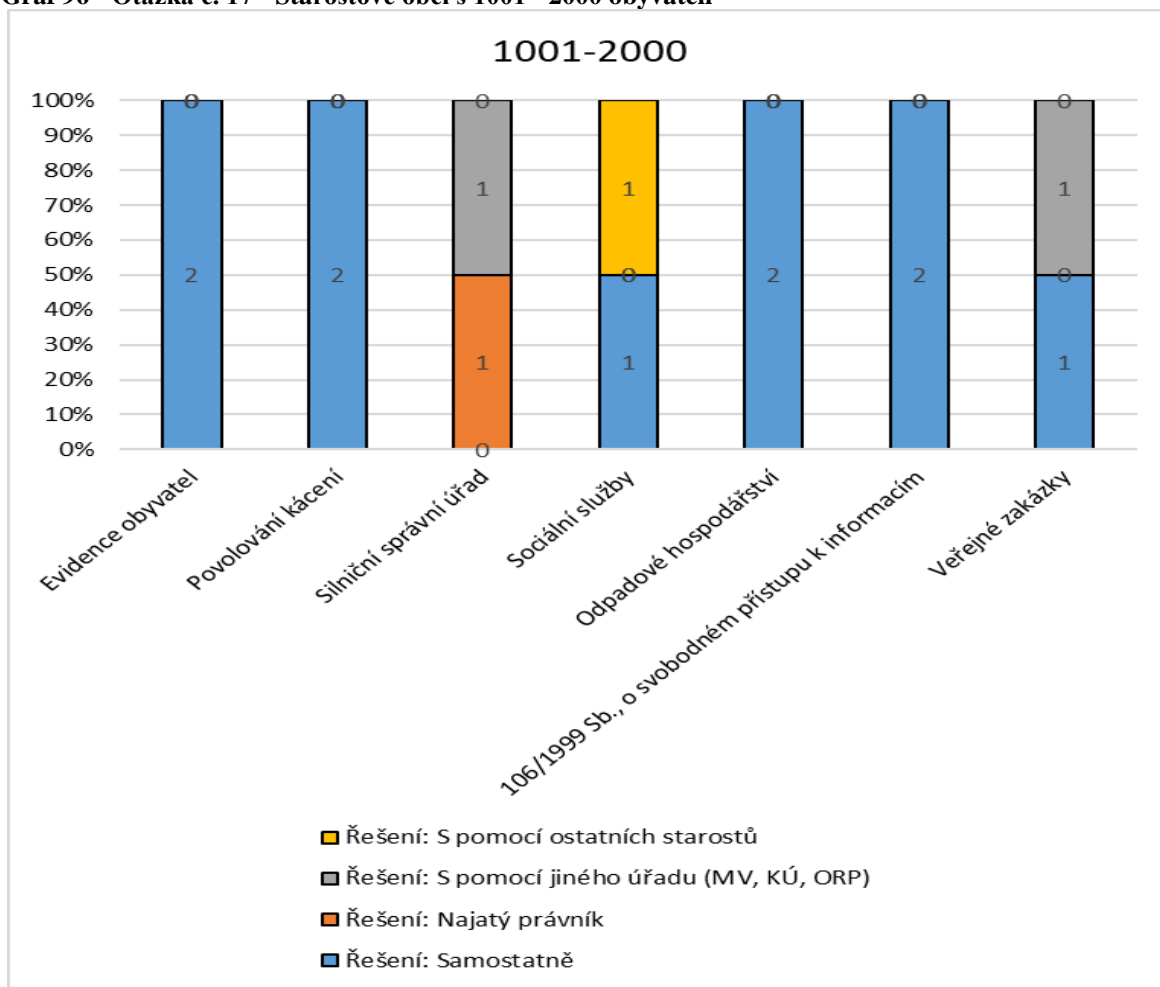

Graf 95 - Otázka č. 17 - Starostové obcí s 500 - 1000 obyvateli

Oba starostové obcí s počtem obyvatel v rozmezí 1001 – 2000 shodně uvedli, že samostatně zvládají EO, povolování kácení, odpadové hospodářství a „stošestku“. Silniční správní úřad zvládá 1 s pomocí jiného úřadu a 1 prostřednictvím najatého právníka. Sociální služby samostatně zvládá 1 a s pomocí ostatních starostů druhý. Veřejné zakázky zvládá samostatně 1 a 1 s pomocí jiného úřadu (graf č. 96).

Graf 96 - Otázka č. 17 - Starostové obcí s 1001 - 2000 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

18. Jak velká je Vaše obec?

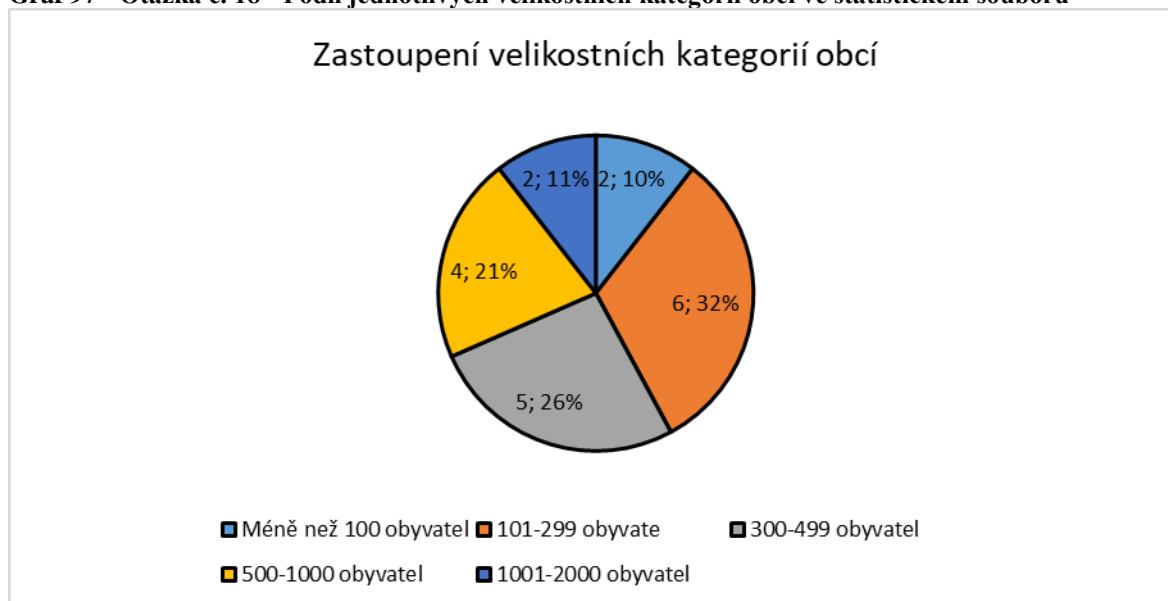
Velikost obce jednotlivých respondentů znázorňuje tabulka č. 18, kdy nejpočetnější skupinou jsou obce s počtem obyvatel v rozmezí 101 – 299, a to 6, následuje 5 obcí s počtem obyvatel v rozmezí 300 – 499, 4 obce v rozmezí 500 – 1000 obyvatel, 2 obce v rozmezí 100 a méně obyvatel a 2 obce v rozmezí 1001 – 2000 obyvatel.

Tabulka 18: Jak velká je Vaše obec?

Jak velká je vaše obec?						
Odpověď:	0-100	101-299	300-499	500-1000	1001-2000	Všichni
Méně než 100 obyvatel	2	0	0	0	0	2
101-299 obyvatel	0	6	0	0	0	6
300-499 obyvatel	0	0	5	0	0	5
500-1000 obyvatel	0	0	0	4	0	4
1001-2000 obyvatel	0	0	0	0	2	2

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 97 - Otázka č. 18 - Podíl jednotlivých velikostních kategorií obcí ve statistickém souboru

Zdroj: Vlastní zpracování

19. Kolik místních částí se nachází ve Vašem správním území?

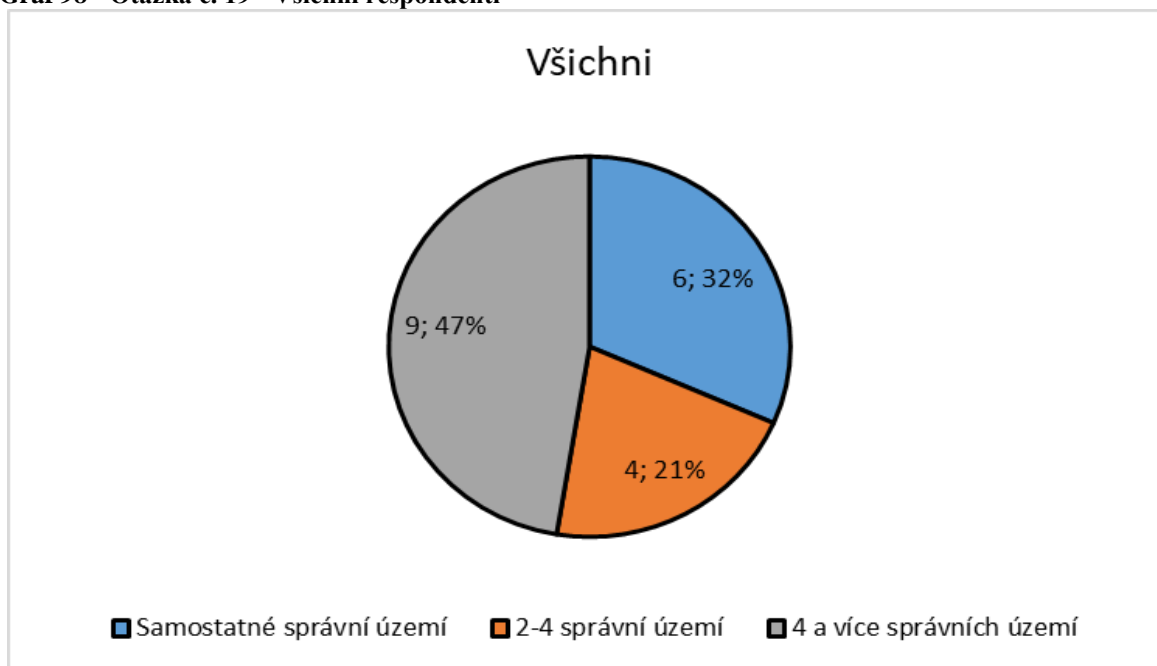
Počty správních území obcí jednotlivých respondentů zaznamenává tabulka č. 19 a graf č. 98, z kterých je patrné, že samostatné správní území spravuje 6 respondentů, 9 respondentů spravuje 4 a více správních území a 4 respondenti 2 - 4 správní území.

Tabulka 19: Kolik místních částí se nachází ve Vašem správním území?

Kolik místních částí se nachází ve Vašem správním území?						
Odpověď:	0-100	101-299	300-499	500-1000	1001-2000	Všichni
Samostatné správní území	2	3	0	1	0	6
2-4 správní území	0	2	1	1	0	4
4 a více správních území	0	1	4	2	2	9

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 98 - Otázka č. 19 - Všichni respondenti

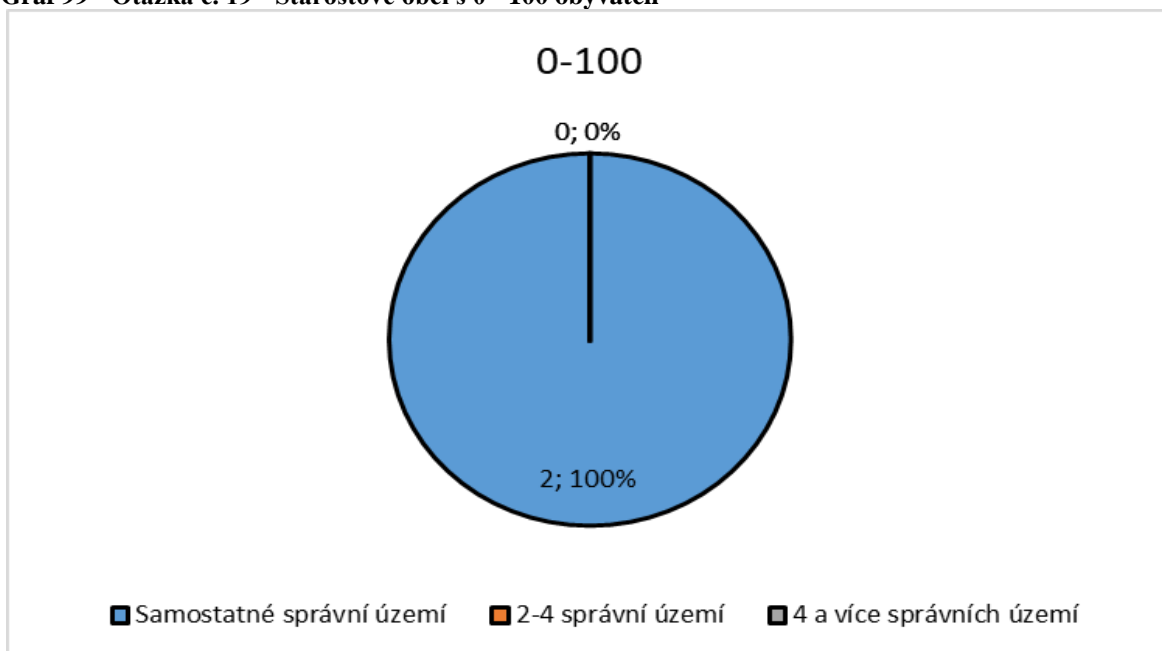

Zdroj: Vlastní zpracování

Samostatné správní území spravují oba starostové obcí s počtem obyvatel v rozmezí 100 a méně (graf č. 99).

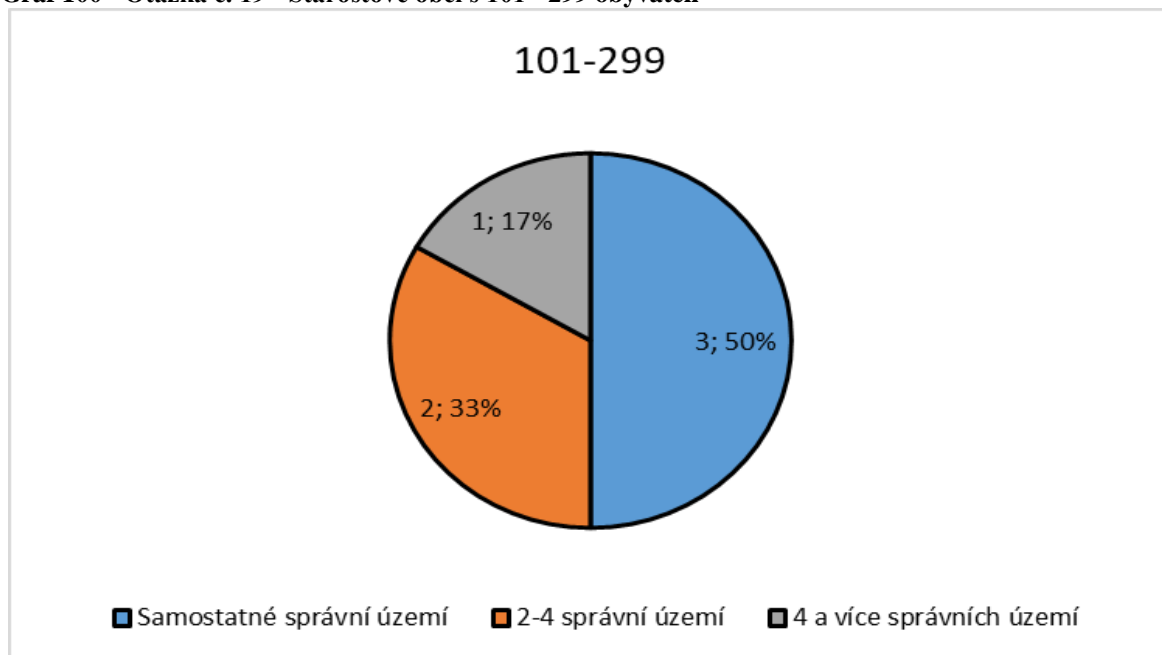
Z celkového počtu šesti starostů obcí s počtem obyvatel v rozmezí 101 – 299 samostatné území spravují 3 starostové, 2 – 4 území spravují 2 starostové a 1 starosta spravuje 4 a více správních území (graf č. 100).

Graf 99 - Otázka č. 19 - Starostové obcí s 0 - 100 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

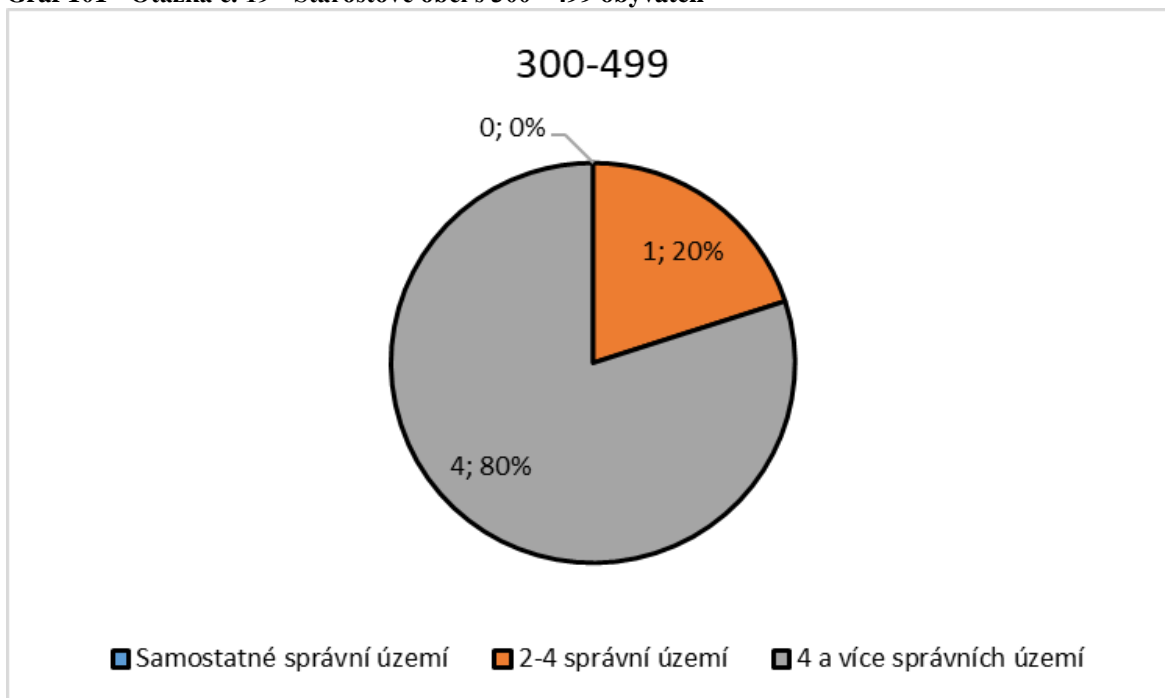
Graf 100 - Otázka č. 19 - Starostové obcí s 101 - 299 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

V obcích s počtem obyvatel v rozmezí 300 – 499 z celkového počtu pěti starostů samostatné správní území spravuje 1 starosta a ostatní 4 spravují 4 a více správních území (graf č. 101).

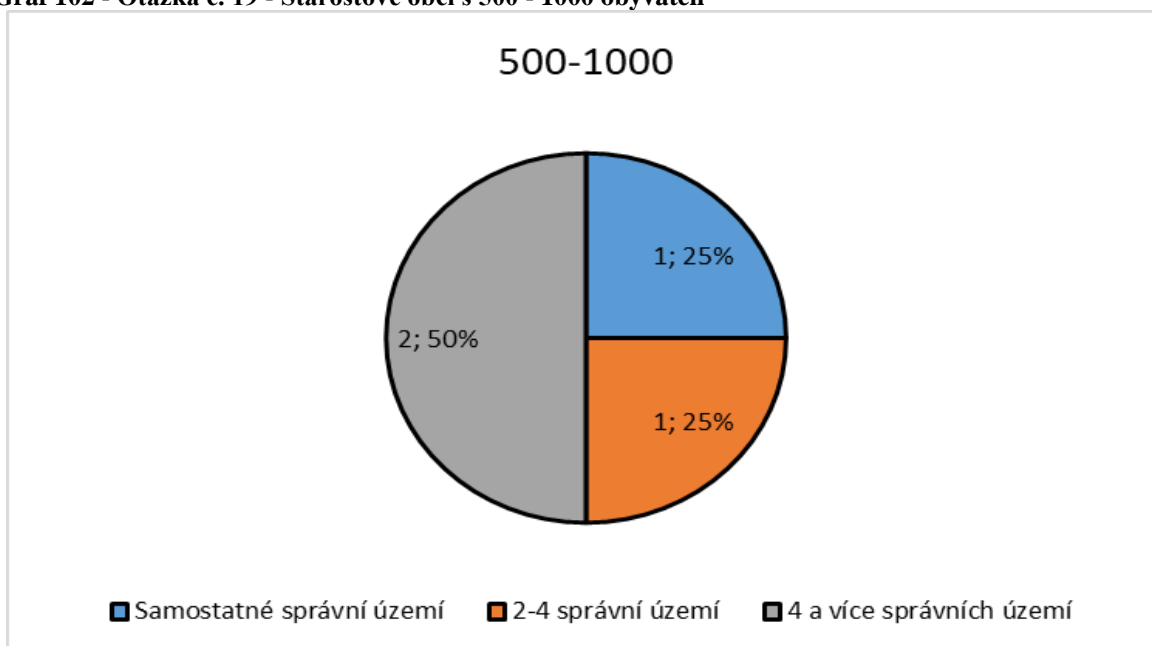
Graf 101 - Otázka č. 19 - Starostové obcí s 300 - 499 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

Ze čtyř starostů obcí s počtem obyvatel v rozmezí 500 – 1000 samostatné správní území spravuje 1 starosta, stejně tak 1 starosta spravuje 2 – 4 správné území a 2 starostové spravují 4 a více správních území (graf č. 102).

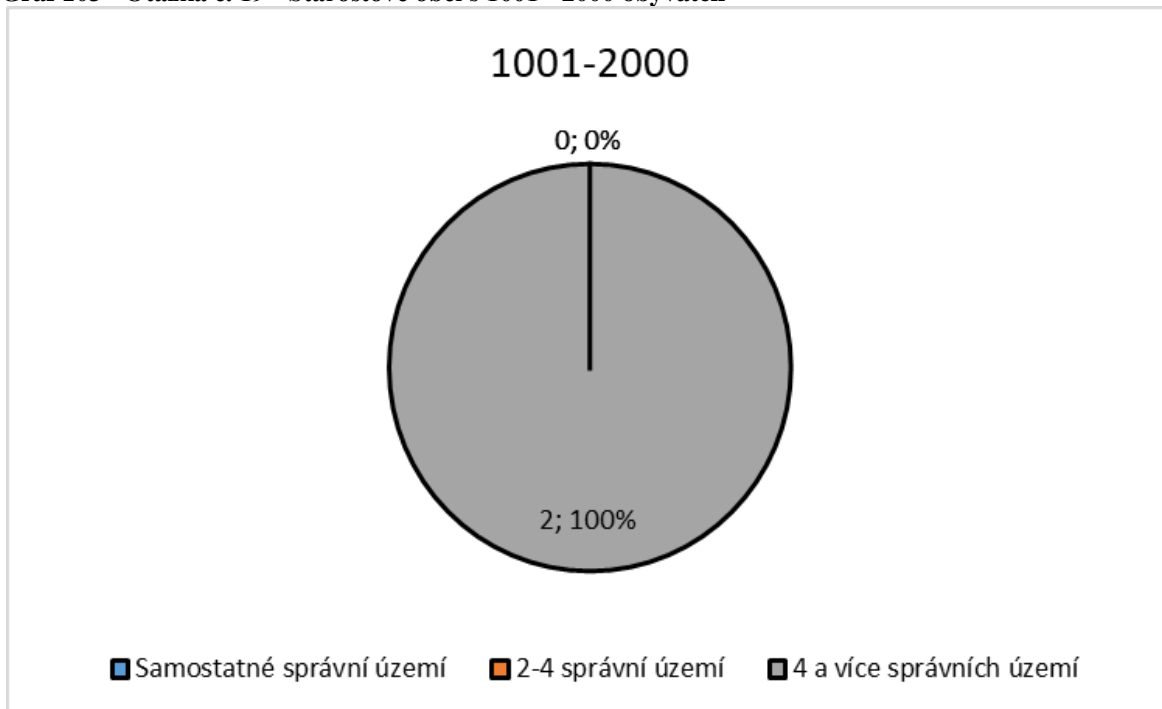
Graf 102 - Otázka č. 19 - Starostové obcí s 500 - 1000 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

Oba starostové obcí s počtem obyvatel v rozmezí 1001 – 2000 spravují 4 a více správních území (graf č. 103).

Graf 103 - Otázka č. 19 - Starostové obcí s 1001 - 2000 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

20. Jaké je Vaše pohlaví?

Jak je patrné z tabulky č. 20 a grafu č. 104, genderové rozdělení respondentů je výrazné. Z celkového počtu 19 respondentů jsou pouze 3 ženy oproti 16 mužům.

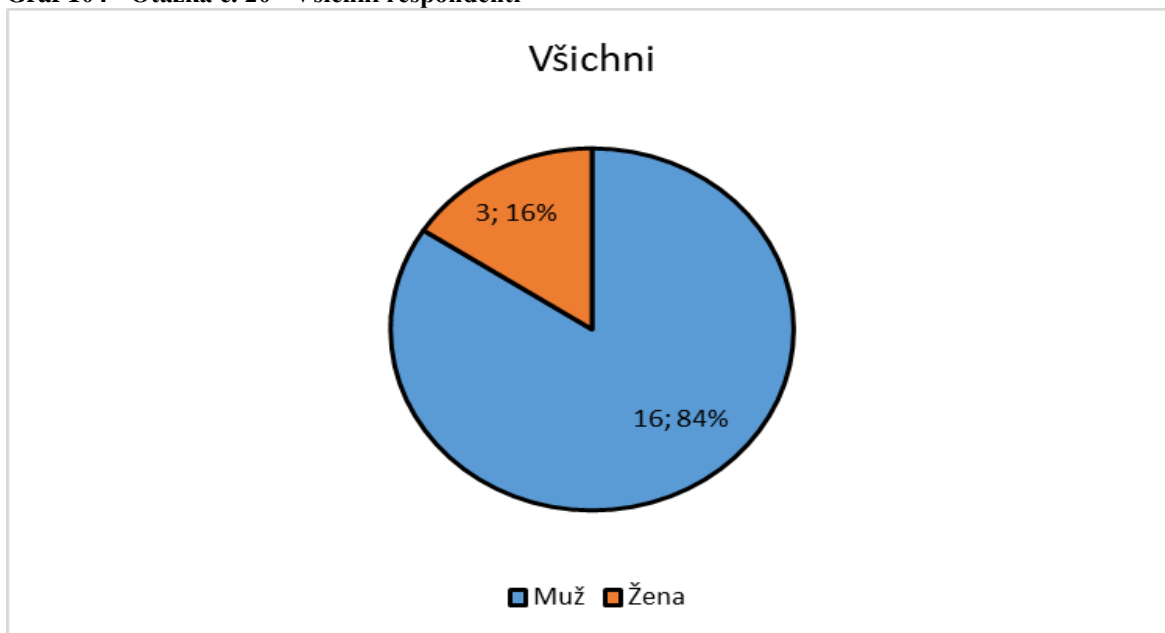
Tabulka 20: Jaké je Vaše pohlaví?

Jaké je Vaše pohlaví?						
Odpověď:	0-100	101-299	300-499	500-1000	1001-2000	Všichni
Muž	0	5	5	4	2	16
Žena	2	1	0	0	0	3

Zdroj: Vlastní zpracování

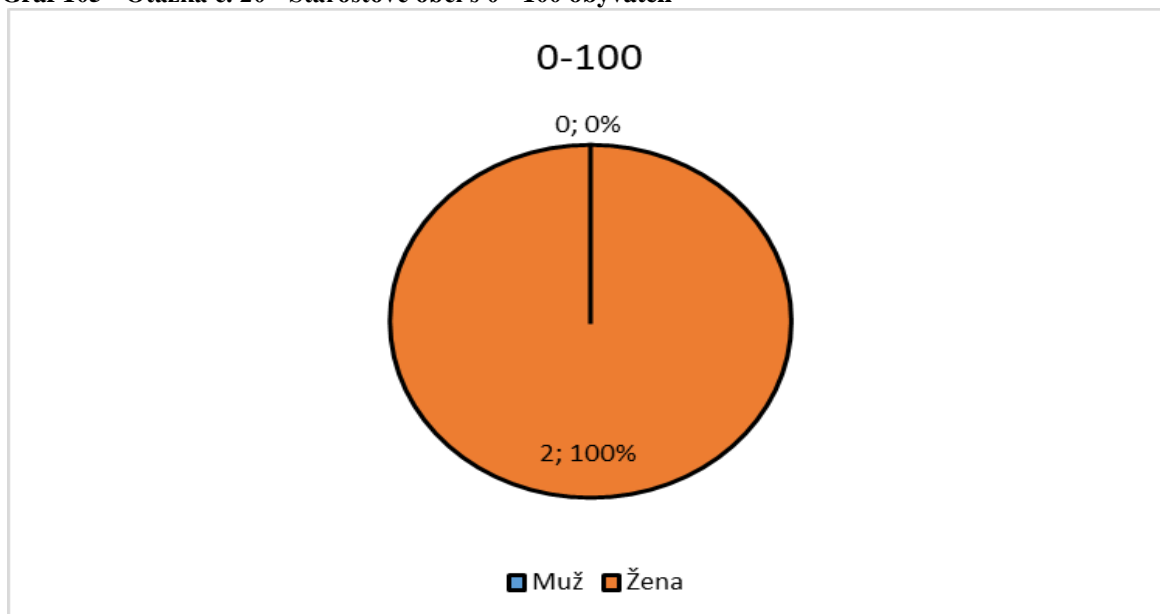
V obou obcích s počtem obyvatel v rozmezí 100 a méně vykonávají funkci starosty ženy (graf č. 105).

Graf 104 - Otázka č. 20 - Všichni respondenti

Zdroj: Vlastní zpracování

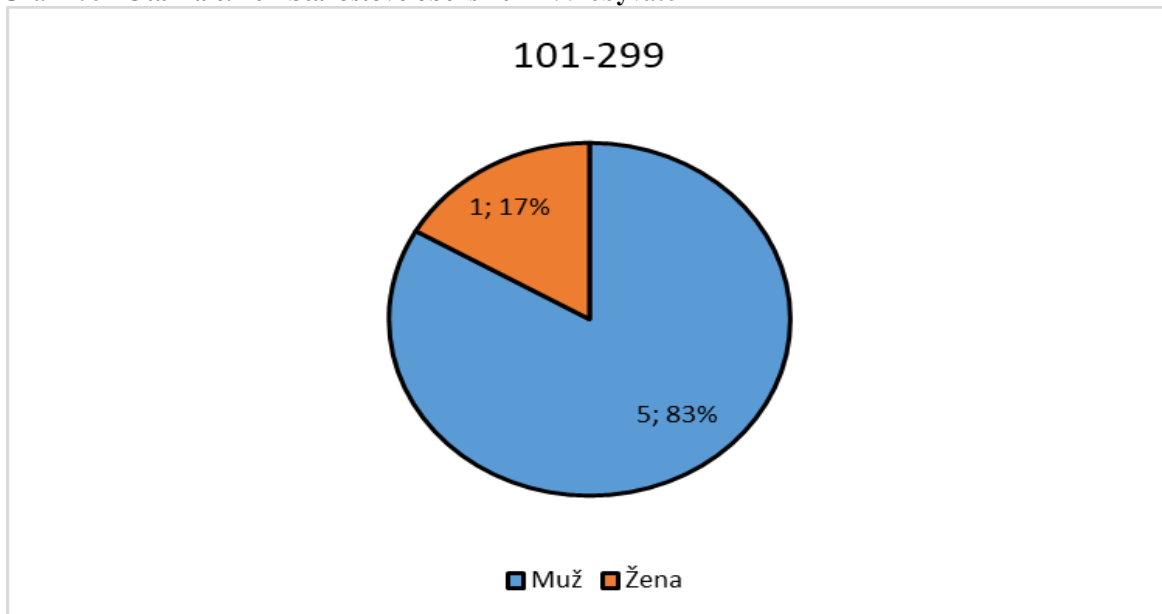
Graf 105 - Otázka č. 20 - Starostové obcí s 0 - 100 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

V obcích s počtem obyvatel v rozmezí 101 – 299 vykonávají funkci starosty muži v pěti obcích z celkem šesti, oproti jedné, kde funkci starosty vykonává žena (graf č. 106).

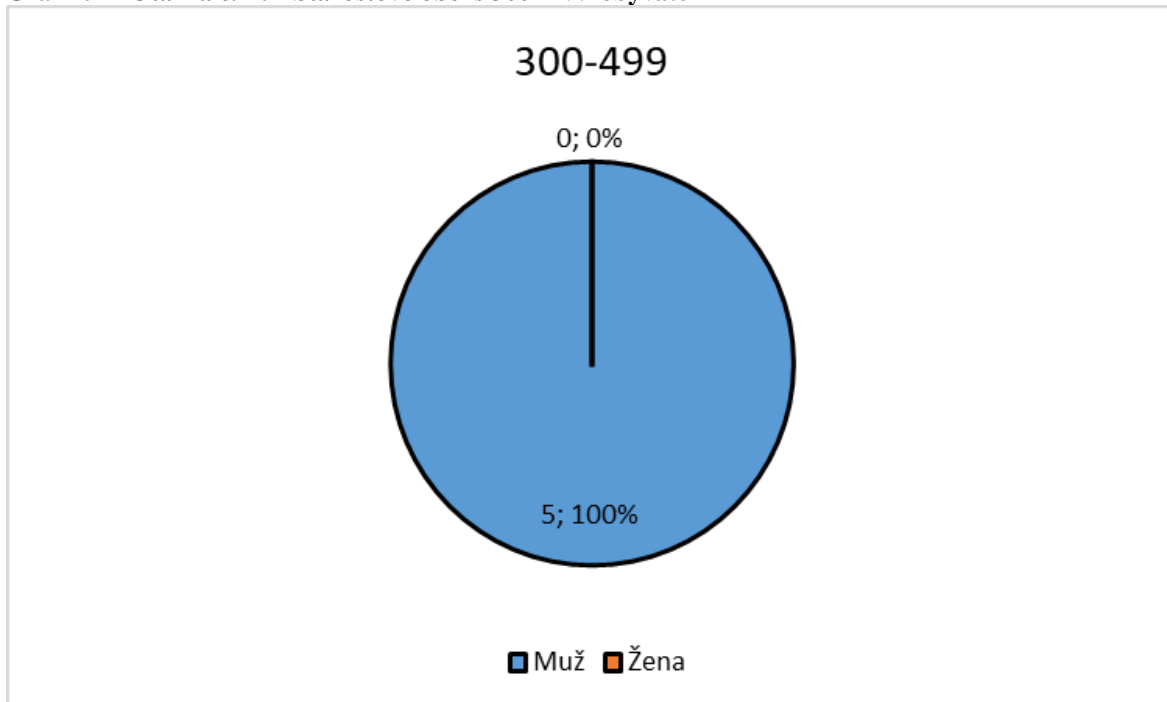
Graf 106 - Otázka č. 20 - Starostové obcí s 101 -299 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

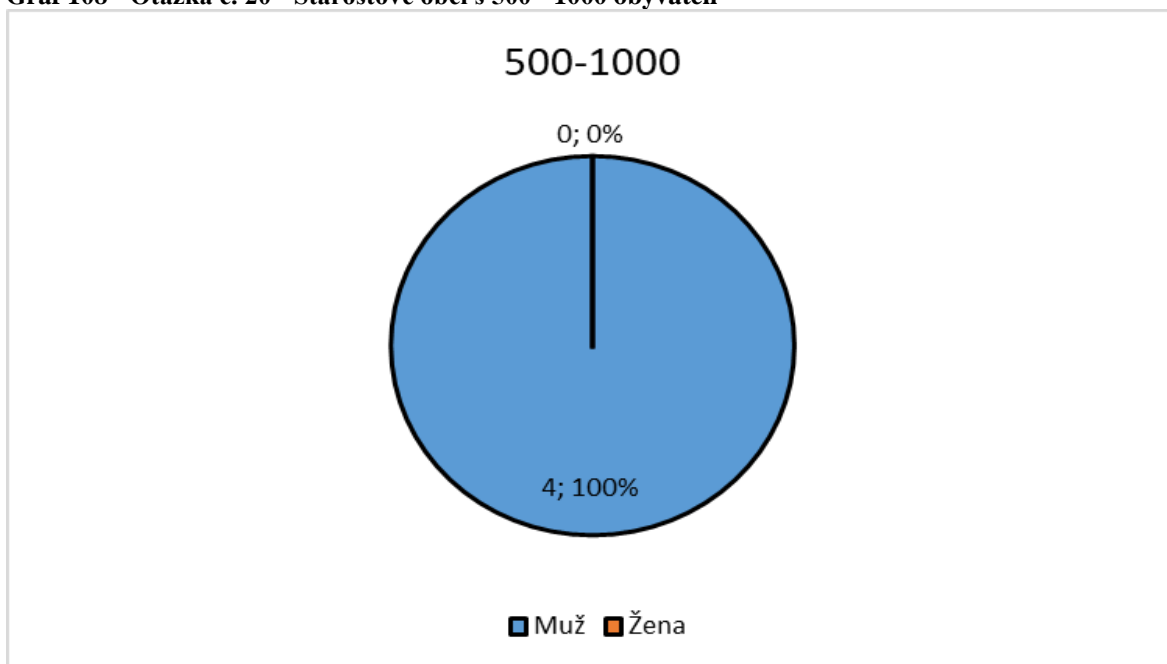
Ve zbývajících obcích vykonávají funkci starosty muži, jak uvádějí následující grafy, obce s počtem obyvatel v rozmezí 300 -499 graf č. 107, obce s počtem obyvatel v rozmezí 500 – 1000 graf č. 108 a obce s počtem obyvatel v rozmezí 1001 – 2000 graf č. 109.

Graf 107 - Otázka č. 20 - Starostové obcí s 300 - 499 obyvateli

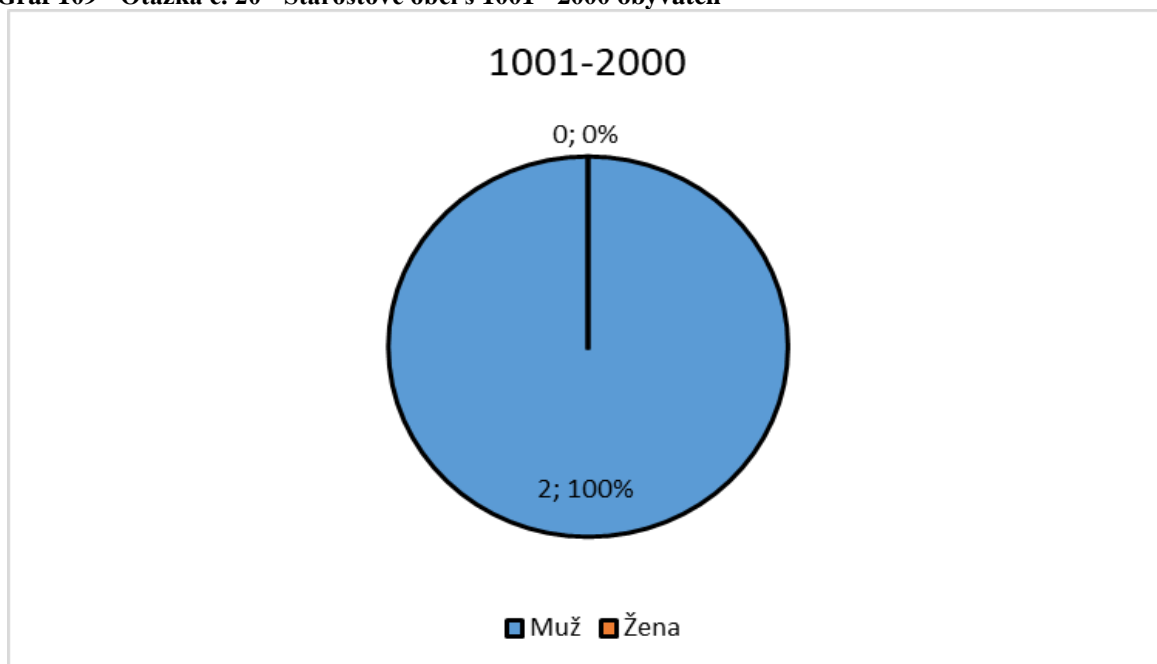
Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 108 - Otázka č. 20 - Starostové obcí s 500 - 1000 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 109 - Otázka č. 20 - Starostové obcí s 1001 - 2000 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

21. Do jaké věkové skupiny patříte?

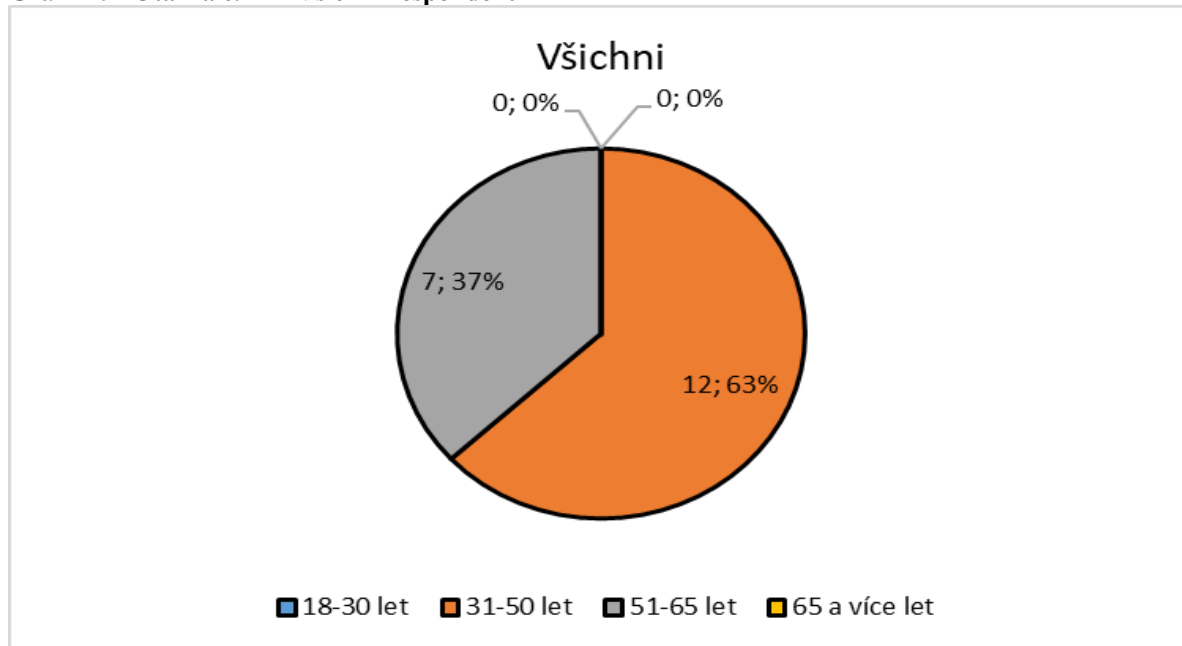
Věkové rozdělení respondentů je znázorněno v tabulce č. 21 a grafu č. 110, kdy nejpočetnější skupinou jsou respondenti ve věku 31 – 50 let, a to 12. Ostatních 7 je ve věku 51 – 65 let.

Tabulka 21: Do jaké věkové kategorie patříte?

Do jaké věkové kategorie patříte?						
Odpověď:	0-100	101-299	300-499	500-1000	1001-2000	Všichni
18-30 let	0	0	0	0	0	0
31-50 let	2	5	3	1	1	12
51-65 let	0	1	2	3	1	7
65 a více let	0	0	0	0	0	0

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 110 - Otázka č. 21 - Všichni respondenti

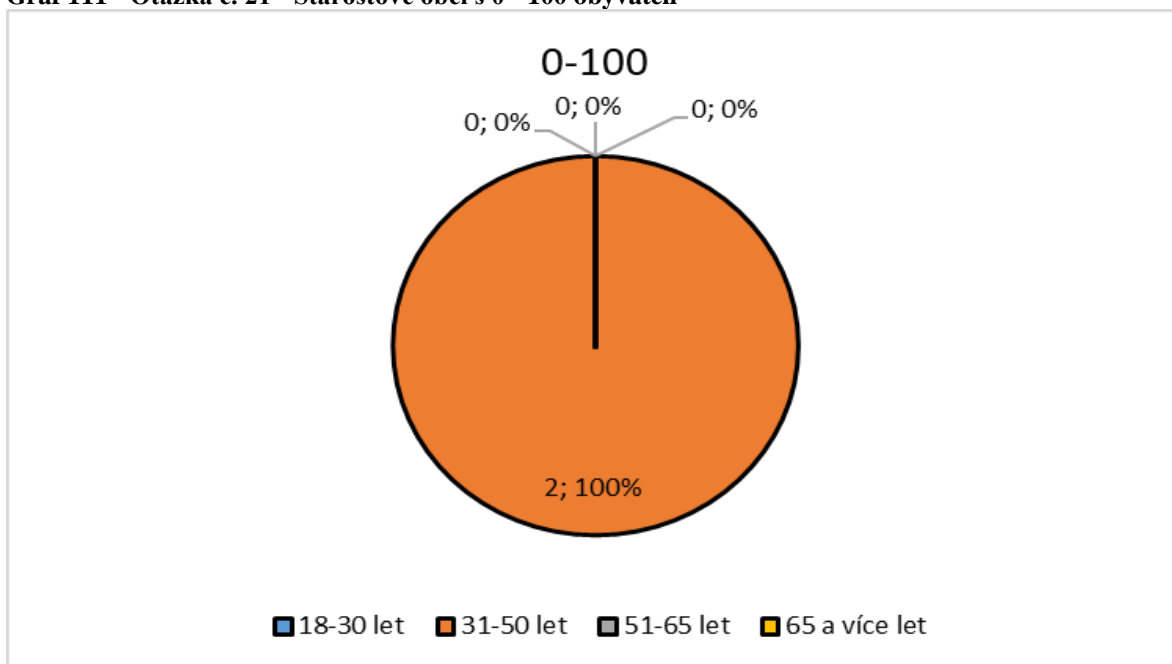

Zdroj: Vlastní zpracování

V obcích s počtem obyvatel v rozmezí 100 a méně je věkové rozmezí starostů v obou obcích 31 – 50 let (graf č. 111).

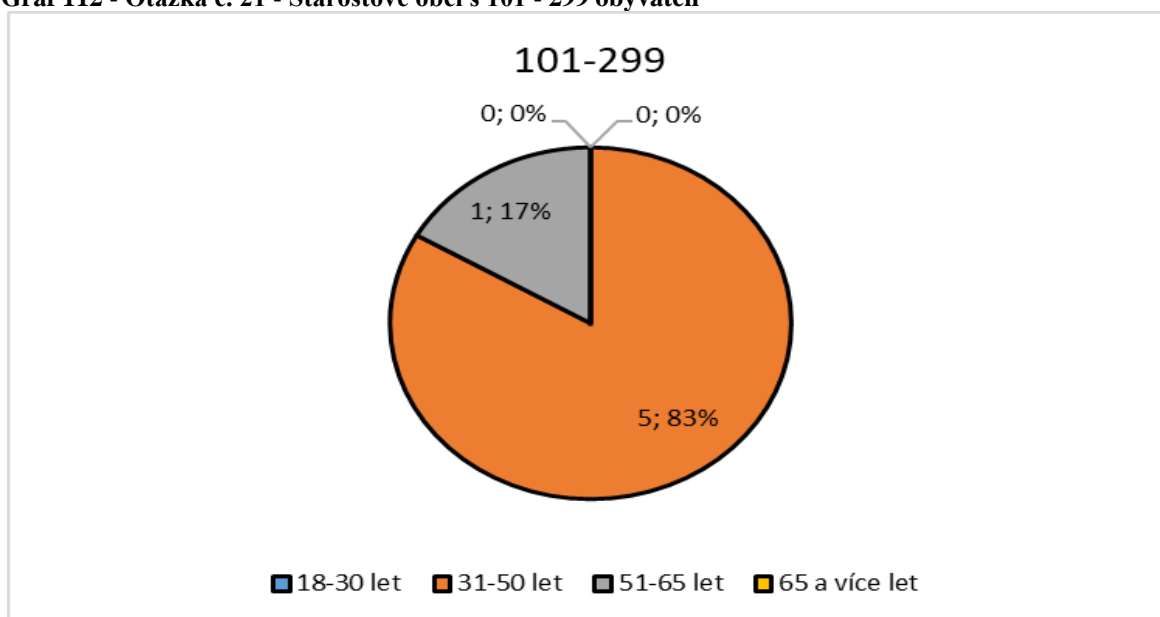
Věkovou skupinu 31 – 50 let v obcích s počtem obyvatel v rozmezí 101 – 299 zastupuje 5 starostů a 1 starosta je ve věkové skupině 51 – 65 let (graf č. 112).

Graf 111 - Otázka č. 21 - Starostové obcí s 0 - 100 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

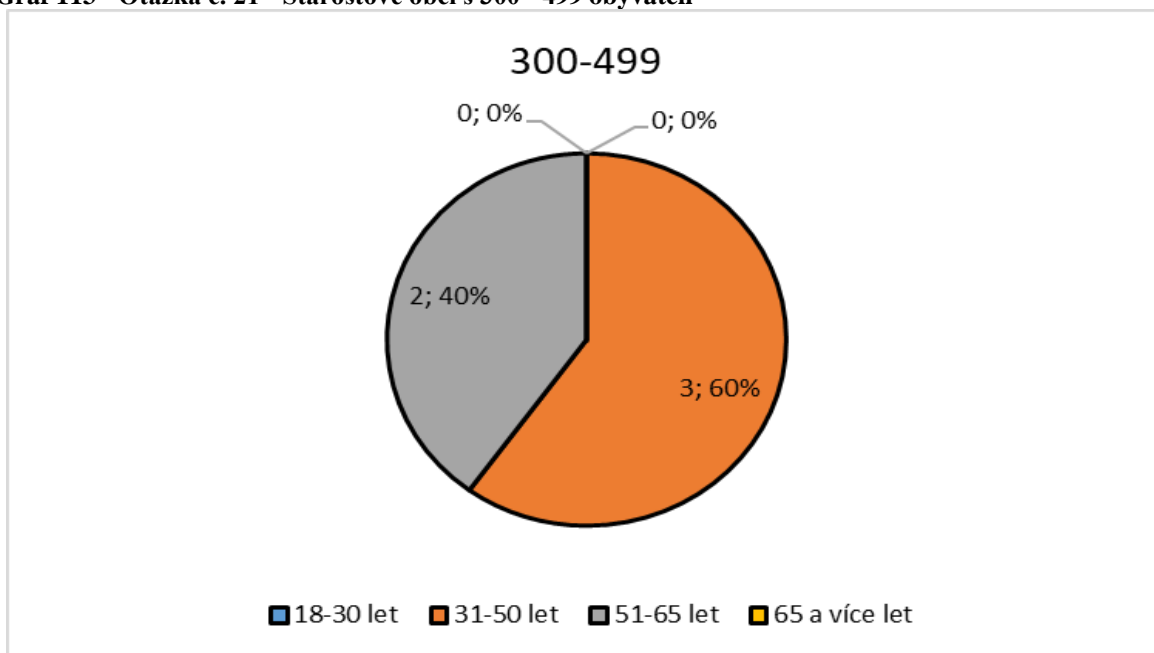
Graf 112 - Otázka č. 21 - Starostové obcí s 101 - 299 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

Věkové skupiny starostů obcí s počtem obyvatel 300 – 499 znázorňuje graf č. 113, kde jsou 3 starostové ve věkové skupině 31 – 50 let a 2 ve věkové skupině 51 – 65 let.

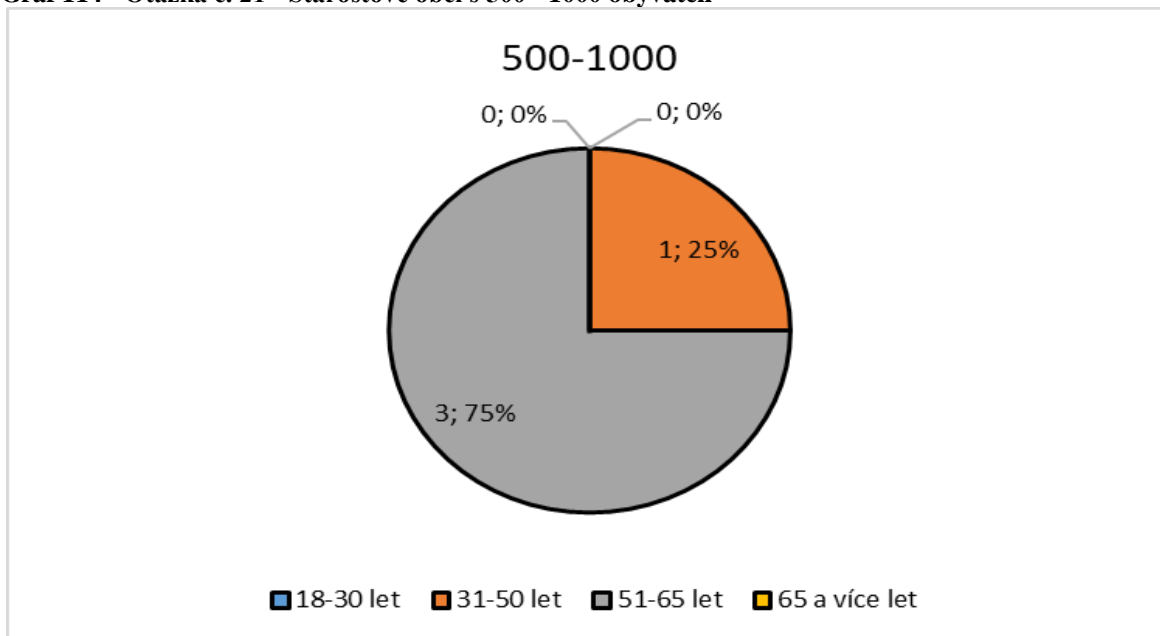
Graf 113 - Otázka č. 21 - Starostové obcí s 300 - 499 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

V obcích s počtem obyvatel v rozmezí 500 – 1000 jsou 3 ve věkové skupině 51 – 65 let a 1 ve věkové skupině 31 – 56 let (graf 114).

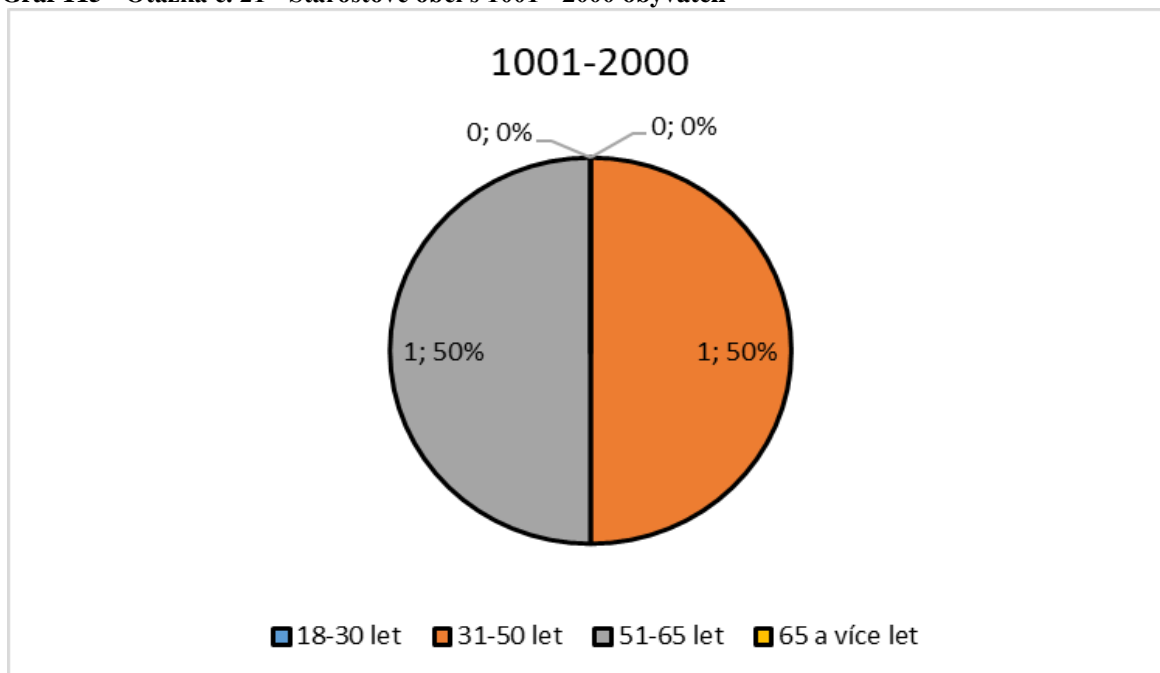
Graf 114 - Otázka č. 21 - Starostové obcí s 500 - 1000 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

Ve věkové skupině 31 – 50 let je 1 starosta obce s počtem obyvatel v rozmezí 1001 – 2000, druhý je ve věkové skupině 51 – 65 let (graf č. 115).

Graf 115 - Otázka č. 21 - Starostové obcí s 1001 - 2000 obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování

5.3 Analýza interview se starosty

Interview se starosty bylo provedeno po jejich předchozím souhlasu v anketním lístku. Starostové se vyjadřovali ke své pravomoci, odpovědnosti i přímé volbě starostů. Odpovědi byly zaznamenány záznamovým zařízením, následně přepsány do formy textu. Text byl následně dotčenými starosty odsouhlasen. Návodem pro interview byl anketní lístek, na základě kterého byly otázky k naplnění stanoveného cíle dále rozvinuty.

V anketním lístku vyslovilo souhlas s interview celkem sedm respondentů ze všech porovnávaných skupin. V průběhu probíhajícího interview dva starostové vyslovili nesouhlas se zpracováním jejich odpovědí. Interview je provedeno s pěti starosty, kdy každý zastupuje porovnávanou skupinu dle počtu obyvatel.

Návod pro interview je přílohou č. 2 této práce. Dotazy jsou pokládány autorkou práce – tazatelkou (dále jen „T“), zaznamenané odpovědi starostů jsou označeny „S“.

5.3.1 Interview se starostkou obce s počtem obyvatel v rozmezí 100 a méně

Vážená paní starostko,
v anketním lístku jste uvedla, že jste ve druhém volebním období neuvolněnou starostkou obce a tento stav nepovažujete za optimální – je vhodné jej změnit, z jakého důvodu?

S: *„Čas, který bych trávila prací pro obec jako uvolněná starostka dnes dělím mezi obec, práci a "doma". Být uvolněnou starostkou na malé obci = tunelování obce, protože rozpočet je nízký a finance se dají využít jinde. Měsíční příspěvek na státní správu = měsíčnímu vývozu kontejneru s bioodpadem nebo částečné odměně pro účetní.“*

T: **Považujete odměňování ne/uvolněných starostů podle počtu obyvatel za spravedlivé?**

S: *„Rozhodně ne. Starosta obce s počtem obyvatel do sta, má stejnou agendu jako starosta s počtem obyvatel 301 a rozdíl v odměně je kolem dvou a půl, třech tisíc. A hlavně záleží na rozpočtu dané obce, kde je rozpočet nižší a je rozumný starosta, nenechá si vyplatit částku dle nařízení vlády, protože na to obec prostě nemá. Ideální stav by byl, kdyby všichni starostové byli uvolnění s pevně danou odměnou, kterou by třeba ze 2/3 vyplácel stát a případné další navýšení by pak bylo v kompetenci samosprávy, tedy zastupitelstva.“*

T: **Na otázku, zda má starosta dostatek pravomocí, jste odpověděla, že ne – posílit. V jakém smyslu?**

S: *„Záleží na úhlu pohledu. Například oprava účelové cesty, tady bych uvítala, kdyby v souladu se zastupitelstvem mohl starosta rozhodnout o nutné a potřebné opravě, prospěšné všem obyvatelům, bez toho, aby se musel doprošovat nadřazených orgánů o povolení něčeho, co z logiky věci vyplývá. Anebo obecněji - v mnoha případech je souhlas obce až na posledním místě a to by rozhodně nemělo být.“*

T: **S pravomocemi starosty souvisí i jeho odpovědnost, na tuto otázku jste odpověděla, že máte odpovědnost přiměřenou. V jakém smyslu?**

S: *„Šla jsem do toho dobrovolně, a když se něco nevydará, mám hlavu na špalku já. Pokud starosta jedná v souladu se zákonem, má odpovědnost přiměřenou. Ve chvíli, kdy byl starosta volen zastupitelstvem a obával se odpovědnosti, nemusel funkci přijmout. Každý člověk se rozhoduje sám za sebe a je odpovědný za své chování.“*

T: **Z anketního lístku vyplynulo, že spolupracujete s DSO, je pro Vás DSO přínosem a proč?**

S: „Je přínosem, zejména při řešení komplikovanějších záležitostí, jako jsou třeba odpovědi na žádosti podle 106 (zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, pozn. autorky), administrace dotací a podobně.“

T: Jste proti přímé volbě starostů, z jakého důvodu?

S: „Pokud bude přímá volba, budou obce bez starostů nebo by mohl být starostou člověk bez zdravého úsudku a v horším případě prospěchář, který by mohl prosazovat pouze své zájmy a zájmy určité skupiny.“

T: Jaký je Váš názor na odvolatelnost starosty občany a proč?

S: „To souvisí s přímou volbou starosty. Občané zvolili zastupitelstvo a to ze svého středu starostu. Pokud mají občané cokoliv proti starostovi, mají oslovit právě zastupitelstvo jako celek. To ale neznamená, že by měl mít starosta menší odpovědnost za svoje chování vůči obyvatelům.“

T: V poslední době se snaží SMO prosadit starostům delší volební období, na šest let. Souhlasíte s prodloužením volebního období, nebo postačuje současný stav, tedy čtyři roky?

S: „Ano, souhlasím. Z vlastní, krátké (smích), zkušenosti vím, že čtyři roky na určité věci nestačí. Zastupitelstvo by mělo mít možnost dodělat projekty, které za čtyři roky rozpracuje a leží na stole. Je celkem běžná praxe, že se zastupitelstvo vymění a jakkoliv dobrý projekt se zruší a začíná se znova. To neprospívá nikomu a zejména ne rozpočtu obce.“

T: A poslední otázka se týká vzdělání starostů. Ve chvíli, kdy jste přijala funkci starostky, jste se stala pomyslným odborníkem v několika oblastech, které s touto funkcí souvisí. Domníváte se, že by starosta měl mít určitý stupeň vzdělání, např. nejméně vysokoškolské?

S: „To je správné označení - pomyslný odborník (smích). V souvislosti s předchozí otázkou musím říci, že škola pro starosty je právě být starostou! Na vzdělání ani tak nezáleží, jde především o důvěru, kterou ve vás okolí vloží, zdravý úsudek, schopnost jednat a současně naslouchat a tzv. selský rozum. Maturita ani vysokoškolský diplom nezaručuje, že daný člověk bude schopným starostou.“

5.3.2 Interview se starostou obce s počtem obyvatel v rozmezí 101 – 299

Vážený pane starosto,
v anketním lístku jste uvedl, že jste ve druhém volebním období neuvolněným starostou obce a tento stav nepovažujete za optimální – je vhodné jej změnit, z jakého důvodu?

S: *„I když jsme malá obec, je na starostu potažmo vedení obce kladena čím dál větší zátěž, kterou zvládat při práci je dnes již velmi obtížné. Nedokážu si představit, že bych to zvládal jako zaměstnanec třeba u malé soukromé společnosti. Takto mohu spoustu věcí vyřídit přes den a potřebné volno si nasloužit v jinou dobu.“*

T: **Považujete odměňování ne/uvolněných starostů podle počtu obyvatel za spravedlivé?**

S: *„Každý z nás to dělá, protože chce nějak přispět rozvoji obce a rozhodně to nedělá pro peníze. Tak bych toto ani nehodnotil.“*

T: **Na otázku, zda má starosta dostatek pravomocí, jste odpověděl, že ne - posílit. V jakém smyslu?**

S: *„Ke spoustě otázek kolem dění v obci má starosta největší přehled, je prvním, na koho se občané obrací, očekávají okamžité rozhodnutí případně nápravu, ale v některých případech jdou věci úředním způsobem řešit jen zdlouhavě a kolikrát bez hmatatelného výsledku.“*

T: **S pravomocemi starosty souvisí i jeho odpovědnost, na tuto otázku jste odpověděl, že máte odpovědnost příliš vysokou. V jakém smyslu?**

S: *„Veškerá rozhodnutí jdou za starostou, na jednu osobu, která dělá činnost při práci je to mnoho.“*

T: **Z anketního lístku vyplynulo, že spolupracujete s DSO, je pro Vás DSO přínosem a proč?**

S: *„Hlavně ve smyslu poradenství, není možné obsáhnout všechny věci v záběru starosty a od toho je svazek, který předá určité zkušenosti a usnadňuje tím výkon funkce.“*

T: **Jste proti přímé volbě starostů, z jakého důvodu?**

S: *„Považuji stávající model za dostatečný.“*

T: **Jaký je Váš názor na odvolatelnost starosty občany a proč?**

S: *„S českou povahou si nedokážu představit řádné fungování obce, pokud by byla tato možnost. Za celý mandát starosty, tedy čtyři roky, by se jich mohlo vystřídat nespočet.“*

T: V poslední době se snaží SMO prosadit starostům delší volební období, na šest let. Souhlasíte s prodloužením volebního období, nebo postačuje současný stav, tedy čtyři roky?

S: „Čtyřleté období je postačující.“

T: A poslední otázka se týká vzdělání starostů. Ve chvíli, kdy jste přijal funkci starosty, jste se stal pomyslným odborníkem v několika oblastech, které s touto funkcí souvisí. Domníváte se, že by starosta měl mít určitý stupeň vzdělání, např. nejméně vysokoškolské?

S: „Vysokoškolské vzdělání nepredikuje to, že starosta bude dobrým starostou, starosta musí především rozumět lidem a svoji funkci vykonávat pro občany a na to nemá vzdělání vliv.“

5.3.3 Interview se starostou obce s počtem obyvatel v rozmezí 300 – 499

Vážený pane starosto,
v anketním lístku jste uvedl, že jste ve třetím volebním období neuvolněným starostou obce a tento stav nepovažujete za optimální, z jakého důvodu?

S: „Starosta velikosti naší obce je již potřebný být uvolněný a ne taky chodit do zaměstnání, bohužel nikdo ze stávajícího zastupitelstva, i když to zastupitelstvo doporučilo, uvolněný být nechce.“

T: Považujete odměňování ne/uvolněných starostů podle počtu obyvatel za spravedlivé?

S: „Zatím nikdo nevymyslel jiný způsob, tak asi ano. Jsem přesvědčen, že starostování v obcích našich velikostí bere člověk jako poslání a nepřemýšlí, ani nemá čas přemýšlet, o výši odměny, kterou za tuto funkci pobírá.“

T: Na otázku, zda má starosta dostatek pravomocí, jste odpověděl, že ne - posílit. V jakém smyslu?

S: „Měl by být více chráněn proti občanům, kteří pokud obec nerozhoduje jen v jejich prospěch, tak používají bohužel zákonné prostředky viz Zákon 106 o poskytnutí informace, či možnosti podat trestní oznámení. Starosta obce je považován v této době za zloděje, či rozkradače peněz daňových poplatníků a jsem přesvědčen i z vlastní zkušenosti, že pokud starostové tuto zkušenost prožijí, tak jim už zbývá pramálo sil, aby pokračovali na plné obrátky ve své další práci. Líbí se mi styl první republiky, kde v zastupitelstvu byl

hospodský, uzenář, cukrář či zástupce jiných živnostníků obce a o starostu si nemohl nikdo „opřít kolo“, jako se to děje v dnešní době.“

T: S pravomocemi starosty souvisí i jeho odpovědnost, na tuto otázku jste odpověděl, že máte odpovědnost příliš vysokou. V jakém smyslu?

S: „Starosta obce je zodpovědný za finanční otázky obce, za všechno, co se v obci děje, vše musí řešit a za vše je zodpovědný. Pokud něco neklapne, odnese to starosta.“

T: Z anketního lístku vyplynulo, že spolupracujete s DSO, je pro Vás DSO přínosem a proč?

S: „DSO CHOPOS je pro nás neuvolněné starosty doslova ostrov naděje, který nám ochotně pomůže se vším, s čím si nevíme rady v dané situaci, která nastává neočekávaně, hlavně jak jsem již výše zmínil, kterou občané nátlakem mají k prosazení svých zájmů i přes nesouhlas zastupitelstva obce. Dále nám vyřizují či doporučují žádosti o dotaci, i když dotace dle mého názoru křiví celý trh s penězi jak z EU, tak ze státní kasy. V neposlední řadě jsou to féroví lidé, na které se můžeme vždy spolehnout.“

T: Jste proti přímé volbě starostů, z jakého důvodu?

S: „Jsem pro to, aby starostu dále volilo zastupitelstvo obce. Určitě v obcích např. do 20.000 obyvatel. V bývalých okresních městech a krajských městech by mohl být volen starosta napřímo.“

T: Jaký je Váš názor na odvolatelnost starosty občany a proč?

S: „Trochu to naráží na to, co jsem výše napsal. Určitě bych občanům nedával další nástroj, kterým by mohli rozložit vedení obcí, jsem přesvědčen, že už jich mají dost. Odvolatelnost starosty bych přenechal zastupitelstvu obce.“

T: V poslední době se snaží SMO prosadit starostům delší volební období, na šest let. Souhlasíte s prodloužením volebního období, nebo postačuje současný stav, tedy čtyři roky?

S: „Myslím si, že to není špatný nápad. Nový starosta, který je zvolen, potřebuje min. 2 roky, než získá základní rozhled či dovednosti a v současné době za další 2 roky může končit.“

T: A poslední otázka se týká vzdělání starostů. Ve chvíli, kdy jste přijal funkci starosty, jste se stal pomyslným odborníkem v několika oblastech, které s touto funkcí souvisí. Domníváte se, že by starosta měl mít určitý stupeň vzdělání, např. nejméně vysokoškolské?

S: „Nejsem přesvědčen, že by musel starosta mít vyšší vzdělání. Potřebuje hodně manažerských schopností ze všech oblastí, dále spolupracující a jednotné zastupitelstvo, které se po výměně názorů nakonec dohodne na jednom způsobu řešení dané problematiky a v neposlední řadě pevné nervy a zdravý selský rozum.“

5.3.4 Interview se starostou obce s počtem obyvatel v rozmezí 501 - 1000

Vážený pane starosto,
v anketním lístku jste uvedl, že jste ve více jak čtvrtém volebním období uvolněným starostou obce a tento stav považujete za optimální, z jakého důvodu?

S: „Spousta zkušeností a cit, které věci jsou důležité a jaké naopak.“

T: Považujete odměňování ne/uvolněných starostů podle počtu obyvatel za spravedlivé?

S: „Nevím, ale systém musí být jasný a srozumitelný, vždy bude někomu vyhovovat a jinému méně.“

T: Na otázku, zda má starosta dostatek pravomocí, jste odpověděl, že ne - posílit. V jakém smyslu?

S: „Například do samosprávy by neměl zasahovat jakýkoliv kontrolní orgán.“

T: S pravomocemi starosty souvisí i jeho odpovědnost, na tuto otázku jste odpověděl, že máte odpovědnost příliš vysokou. V jakém smyslu?

S: „Když si někdo vymyslí agendu a neví na koho delegovat odpovědnost, automaticky to přebírá dle výkladu institucí starosta.“

T: Z anketního lístku vyplynulo, že spolupracujete s DSO, je pro Vás DSO přínosem a proč?

S: „Pomáhají se spoustou opakujících se činností, které nemusíme těžce studovat.“

T: Jste proti přímé volbě starostů, z jakého důvodu?

S: „Hloupost, všichni víme, jak dopadl experiment s přímou volbou prezidenta.“

T: Jaký je Váš názor na odvolatelnost starosty občany a proč?

S: „Taktéž nesmysl, občané mají spoustu neúplných informací a „fake news“ se šíří rychle bez možnosti obrany.“

T: V poslední době se snaží SMO prosadit starostům delší volební období, na šest let. Souhlasíte s prodloužením volebního období, nebo postačuje současný stav, tedy čtyři roky?

S: „Čtyři roky je při dnešní byrokracii málo, za optimální považuji pět let, klidně i šest, ale všechny volby v jeden termín. Odpadli by sběratelé, kteří kandidují na několika úrovních.“

T: A poslední otázka se týká vzdělání starostů. Ve chvíli, kdy jste přijal funkci starosty, jste se stal pomyslným odborníkem v několika oblastech, které s touto funkcí souvisí. Domníváte se, že by starosta měl mít určitý stupeň vzdělání, např. nejméně vysokoškolské?

S: „Je to určitě výhoda.“

5.3.5 Interview se starostou obce s počtem obyvatel v rozmezí 1000 – 2000

Vážený pane starosto,
v anketním lístku jste uvedl, že jste ve druhém volebním období uvolněným starostou obce a tento stav považujete za optimální, z jakého důvodu?

S: „Z důvodu velikosti agendy a časové náročnosti pro optimální výkon funkce.“

T: Považujete odměňování ne/uvolněných starostů podle počtu obyvatel za spravedlivé?

S: „Nikdy jsem se touto otázkou nezabýval, jelikož je to věc, kterou nijak nemohu ovlivnit a stanovení odměn je vždy na rozhodnutí Vlády ČR, která to vždy jistě konzultuje s pověřenými zástupci dalších organizací, tedy pro mě nezajímavé téma k řešení a tedy ani nemohu přesně sdělit, zda je toto odměňování spravedlivé, či nikoliv.“

T: Na otázku, zda má starosta dostatek pravomocí, jste odpověděl, že ano. V jakém smyslu?

S: „V rozsahu pravomocí svěřených mu dle zákona o obcích a jiných zákonů, ať už v rámci samostatné, či přenesené působnosti si myslím, že jsou pravomoci starostů dostačující.“

T: S pravomocemi starosty souvisí i jeho odpovědnost, na tuto otázku jste odpověděl, že máte odpovědnost přiměřenou. V jakém smyslu?

S: „Odpovědnost souvisí nepřímou s pravomocemi starosty, tedy je jasné, že starosta je na úřadě a z titulu své funkce zodpovědný za mnoho věcí, ale samozřejmě není zodpovědný úplně za všechno.“

T: Z anketního lístku vyplynulo, že spolupracujete s DSO, je pro Vás DSO přínosem a proč?

S: „DSO je pro nás jakožto obec přínosem z pohledu spolupráce, výměny zkušeností s ostatními obcemi, možnostmi žádostí a administrativy dotačních prostředků atd.“

T: Jaký je Váš názor na případnou přímou volbu starostů a proč?

S: „Zde je stejná odpověď jako u otázky odměňování starostů, neviděl jsem případný návrh zákona, nedokážu nyní tedy posoudit případná pro a proti, především s ohledem na rozdělení pravomocí starosty a jiných orgánů – Rady, Zastupitelstva. Kdy si myslím, že různá politická „pletichaření“ proti přímo volenému starostovi by se spíše mohla týkat větších měst než malých vesnic.“

T: Jaký je Váš názor na odvolatelnost starosty občany a proč?

S: „Myslím, že je vymyšleno něco, co není třeba měnit, kdy starostu volí a odvolává Zastupitelstvo, tedy v případě nějakého problému si myslím, že by toto i zvládlo a mnohde zvládá Zastupitelstvo, aniž by se vypisovalo nějaké neekonomické referendum, či jak by toto ustanovení bylo nazváno. Přece jen v Zastupitelstvu jsou de facto občané zastoupeni prostřednictvím svých volených zástupců, kterým dali ve volbách důvěru.“

T: V poslední době se snaží SMO prosadit starostům delší volební období, na šest let. Souhlasíte s prodloužením volebního období, nebo postačuje současný stav, tedy čtyři roky?

S: „Myslím, že stávající model je správný a že po čtyřech letech je vždy správné projít volbou. Námitky typu, že za čtyři roky volebního období se nic nedá zvládnout, jsou opět dle mého názoru původem ve velkých městech, kde se politické partaje nedokážou shodnout skoro na ničem, a proto zase vymýšlí tyto změny. Na vesnicích si dovolím tvrdit, že když je třeba opravit kus vodovodu, tak ho bude chtít opravit jak Pepa, tak Franta, který přijde po něm.“

T: A poslední otázka se týká vzdělání starostů. Ve chvíli, kdy jste přijal funkci starosty, jste se stal pomyslným odborníkem v několika oblastech, které s touto funkcí souvisí. Domníváte se, že by starosta měl mít určitý stupeň vzdělání, např. nejméně vysokoškolské?

S: „Nemyslím si, že je nutné, aby musel mít starosta vysokoškolské vzdělání, z jeho pozice je nutné, aby se především průběžně vzdělával v daných oblastech svého okruhu působnosti, a k tomu může mít vzdělání klidně základní.“

5.4 Komparace pohledů starostů na danou problematiku

Po analýzách všech anketních lístků a interview se starosty a jejich rozřídění dle předem stanoveného kritéria, dle počtu obyvatel v obcích, jsou porovnávány obce s počtem obyvatel v rozmezí 1000 a méně. Z celkového počtu 19 navrácených anketních lístků je po rozřídění, dle předem stanoveného kritéria, konečný počet porovnávaných subjektů 17, kdy byly vyřazeny obce s počtem obyvatel v rozmezí 1001 – 2000 (2 obce). Z celkového počtu 5 starostů, kteří poskytli interview, byl vyřazen jeden s počtem obyvatel v rozmezí 1001 – 2000 (1 starosta), zůstávají po rozřídění, dle předem stanoveného kritéria, 4 porovnávané subjekty.

5.4.1 Komparace na základě anketního šetření

K otázce, zda mají starostové dostatek pravomocí, či nikoliv, vyslovilo svůj nesouhlas, tedy nemají dostatek pravomocí – posílit/rozšířit 65 % (11) starostů. Naopak 23 % (4) starostů se domnívá, že mají dostatek pravomocí a nedokáže posoudit 12 % (2), což jsou starostové, kteří svou funkci starosty vykonávají v prvním volebním období.

Jako příliš vysokou svou odpovědnost vnímá 47 % (8) starostů, stejně tak 47 % (8) starostů vnímá svou odpovědnost jako přiměřenou a 6 % (1) nedokáže posoudit, který vykonává svou funkci v prvním volebním období. Nejpočetnější skupinou starostů, kteří považují svou odpovědnost jako přiměřenou, jsou starostové obcí s počtem obyvatel v rozmezí 300 – 499, kdy z celkového počtu 5 starostů jsou 4, kteří svou funkci vykonávají tři a více volebních období a 1, který považuje svou odpovědnost za příliš vysokou, vykonává funkci druhé volební období.

K přímé volbě starostů zaujalo negativní stanovisko 88 % (15) starostů, podle kterých by starosta neměl být volen přímo. Oproti tomu je 12 % (2) starostů pro přímou volbu starosty. Kde 1 ze starostů zastává svou funkci v prvním volebním období v obci s počtem obyvatel v rozmezí 100 a méně a druhý zastává svou funkci též v prvním volebním období v obci s počtem obyvatel v rozmezí 101 – 299.

K otázce přímé volby starosty se vztahuje otázka odvolatelnosti starosty občany. S odvolatelností starosty občany nesouhlasí 71 % (15) starostů. Souhlas s odvolatelností starosty občany vyslovilo 29 % (5) starostů, kteří zastupují 3 ze 4 porovnávaných skupin. Pouze všech 6 starostů obcí s počtem obyvatel v rozmezí 100 – 299 je proti odvolatelnosti starosty občany.

K otázce zvládnání činnosti výkonu státní správy v daných oblastech převládá hodnocení „zvládám bez problémů“, tedy na jedničku, u většiny starostů následovně: oblast EO – 53 % (9), oblast povolování kácení – 59 % (10), silniční správní úřad – 35 % (6), odpadové hospodářství – 47 % (8), „stošestku“ – 59 % (10), veřejné zakázky 47 % (9). Oblast sociálních služeb na jedničku zvládá 23 % (4) starostů, oproti 29 % (5) starostů, kteří hodnotili své zvládnání této činnosti na čtyřku.

Jako převládající způsob při zvládnání činnosti veřejné správy zvolili starostové možnost samostatně u většiny následujících činností: EO – 100 % (17), povolování kácení – 94 % (16), silniční správní úřad – 59 % (10), odpadové hospodářství – 88 % (15), „stošestku“ – 76 % (13). Oproti tomu sociální služby samostatně zvládá pouze 24 % (4), s pomocí jiného úřadu (MV, ORP apod.) 47 % (8) starostů a s pomocí ostatních starostů 29 % (5). Veřejné zakázky samostatně zvládá 47 % (8) starostů, oproti 53 % (9), kteří tuto agendu zvládají s pomocí ostatních starostů.

Stav, kdy jsou starostové ne/uvolnění pro výkon své funkce, považuje 59 % (10) za optimální, tedy zachovat, a 41 % (7) tento stav za optimální spíše nepovažuje – vhodné jej změnit. Pro zachování stavu své funkce jsou všichni 4 starostové obcí s počtem obyvatel v rozmezí 500 – 1000, kteří tráví 20 a více hodin týdně činností starosty. Z pěti starostů obcí s počtem obyvatel v rozmezí 300 – 499 je pouze 1 pro zachování stavu své funkce jako neuvolněné, kdy činností starosty tráví 20 a více hodin týdně a v anketním lístku uvedl poznámku, že jednotlivé agendy činností výkonu státní správy řeší kolegové z OÚ. Z šesti starostů obcí s počtem obyvatel v rozmezí 101 – 299 jsou 4 pro zachování stavu své funkce, z nichž jsou 2 uvolněnými starosty a činností starosty tráví 20 a více hodin týdně, oproti 2 starostům, kteří vykonávají svou funkci jako neuvolnění a činností starosty tráví 5 – 10 hodin týdně. Pro zachování stavu své funkce jako neuvolněné je 1 starostka obce s počtem obyvatel v rozmezí 100 a méně, která činností starosty tráví 5 – 10 hodin týdně. Změnu výkonu funkce by uvítali 4 starostové obcí s počtem obyvatel v rozmezí 300 – 499, kteří svou funkci vykonávají jako neuvolnění, v jednom případě s časovou dotací více jak 10 hodin týdně a 3 s časovou dotací 20 a více hodin týdně. Další 2 starostové obcí s počtem obyvatel v rozmezí 101 – 299 by uvítali změnu výkonu své funkce též z důvodu časové dotace, kdy svou funkci neuvolněného starosty vykonávají 10 i 20 a více hodin. Změnu stavu výkonu své funkce by uvítala i starostka obce s počtem obyvatel v rozmezí

100 a méně, která je pro výkon své funkce neuvolněna a činností starosty tráví 20 a více hodin týdně.

5.4.2 Komparace na základě interview

Pravomoci ze své funkce vyplývající vnímají všichni 4 starostové jako nedostatečné, všichni shodně uvedli možnost posílit/rozšířit.

S pravomocemi starosty souvisí i jeho odpovědnost, kdy 1 starostka obce s počtem obyvatel v rozmezí 100 a méně považuje svou odpovědnost za přiměřenou, oproti ostatním 3 starostům, kteří svou odpovědnost vnímají jako příliš vysokou.

K přímé volbě starosty zaujímají shodně všichni 4 starostové zamítavé stanovisko, se zavedením přímé volby starosty nesouhlasí. Současný model, kdy je starosta volen z řad zastupitelů považují za dostatečný.

Stejně tak všichni 4 starostové nesouhlasí s odvolatelností starosty občany. Stav, kdy starostu odvolává zastupitelstvo, považují za dostatečný. V případě možnosti odvolatelnosti starosty občany predikují možné ohrožení řádného fungování obcí.

K otázce spolupráce s DSO všichni 4 starostové shodně uvedli, že DSO je pro ně přínosem, zejména v oblasti poradenství, administrace dotací apod.

K otázce o možnosti prodloužení volebního období, jak uvažuje SMO, vyjádřil svůj nesouhlas pouze 1 starosta obce s počtem obyvatel v rozmezí 101 – 299. Ostatní starostové názor, že delší volební období by bylo optimální. Starosta obce s počtem obyvatel v rozmezí 500 – 1000 je toho názoru, že čtyři roky jsou pro dnešní byrokracii málo, starosta obce s počtem obyvatel v rozmezí 300 – 499 se domnívá, že nově zvolený starosta potřebuje 2 roky k získání základních dovedností a za 2 další roky může ve funkci končit. Starostka obce s počtem obyvatel v rozmezí 100 a méně je stejného názoru, že jsou čtyři roky na některé záležitosti nedostačující, zejména ve smyslu rozpracovaných projektů, které mnohdy zůstanou nedokončené a dochází ke zbytečnému zatížení rozpočtu obce.

Názory starostů se též liší v otázce odměňování starostů. Starostka obce s počtem obyvatel v rozmezí 100 a méně současný systém odměňování dle počtu obyvatel rozhodně za spravedlivý nepovažuje. Dle jejího názoru starostové menších obcí vykonávají stejnou agendu a rozdíl v odměně je kolem 2500,- - 3000,- Kč, podotýká však, že zejména záleží na povaze starosty, zda trvá na vyplacení dané částky, či nikoliv.

Jako optimální stav výkonu své funkce považuje pouze 1 starosta obce (s počtem obyvatel v rozmezí 500 – 1000), který vykonává funkci jako uvolněný. Ostatní starostové, kteří vykonávají svou funkci jako neuvolnění, považují tento stav za neoptimální, bylo by vhodné jej změnit, a to zejména z důvodu zvětšujících se nároků na starostu a časové náročnosti výkonu funkce.

K otázce dosaženého vzdělání, např. vysokoškolského, zaujímají všichni 4 starostové shodné stanovisko, kdy není důležitý stupeň dosaženého vzdělání, ale je třeba se stále vzdělávat a mít zdravý selský rozum.

5.5 Výsledky, hodnocení, diskuse a doporučení

Při analýze odpovědí respondentů bylo prokázáno, že většina starostů považuje své pravomoci za nedostatečné, uvítali by jejich rozšíření/posílení a to zejména ve smyslu rozhodování ve věcech týkajících se přímo dané obce a jejích občanů. Jsou to starostové, kteří svou funkci vykonávají více jak první volební období a s danou problematikou mají již několikaleté zkušenosti. Dle jejich názorů by do samosprávy dané obce neměl zasahovat jakýkoliv kontrolní orgán a rozhodnutí, která jsou v zájmu obce, jejích občanů a jsou v souladu se zákonem, by neměla být měněna a rušena nadřízeným orgánem. Dále ve smyslu větší ochrany osoby starosty, aby nedocházelo k jeho beztrestnému napadání a v mnoha případech až šikaně, kdy jsou občané nespokojeni s rozhodnutím zastupitelstva dané obce, avšak veškerou zodpovědnost za dané rozhodnutí směřují vůči starostovi, aniž si uvědomují podstatu kolektivního rozhodování zastupitelstva, kterého je starosta rovnocenným členem stejně jako ostatní zastupitelé.

V případě rozšíření či posílení pravomocí starosty, potažmo zastupitelstva, se nabízí otázka, zda by nebylo vhodné tyto rozšířit v případech záležitostí týkajících se např. veřejného pořádku, tedy dodržování OZV. V případě, kdy jsou mnohdy opakovaně pravidla porušována, aby bylo možné porušení těchto pravidel řešit okamžitě se sankcí do určité výše, např. od 200,- Kč do 1000,- Kč ve smyslu 3 x a dost a po vyčerpání těchto možností teprve předat Policii ČR.

S otázkou pravomocí starostů souvisí i odpovědnost vyplývající z jejich funkce. Jako přiměřenou považuje svou odpovědnost polovina dotázaných ve smyslu, když starosta jedná v souladu se zákonem, je odpovědnost přiměřená. Druhá polovina starostů považuje svou odpovědnost za příliš vysokou, kdy odpovídá za veškeré dění v obci a není brán zřetel

na to, že některé záležitosti podléhají rozhodnutí a schválení zastupitelstvu a starosta sám o sobě tato rozhodnutí neovlivní. Dle názoru jednoho ze starostů je odpovědnost příliš vysoká ve smyslu, kdy je vytvořena nová agenda a není jasné, kdo za ni ponese odpovědnost, automaticky padá tato odpovědnost na starosty.

Osobní odpovědnost starosty se snižuje ve všech případech, které podléhají kolektivnímu rozhodování zastupitelstva, a starosta sám s nimi nesouhlasí. Zde je na místě doporučení starostům, aby veškerá rozhodnutí týkající se zejména hospodaření s majetkem obce ponechali na schválení či neschválení zastupitelstva obce.

S možností přímé volby starosty nesouhlasí převážná většina oslovených starostů. Za optimální a dostatečný považují současný stav, kdy je starosta volen z řad zastupitelstva, které vzešlo z volby občanů. Přímou volbu starosty považují za nevhodný experiment, který by mohl ohrozit řádné fungování a další rozvoj obcí. Dle názorů jedné starostky se v případě zavedení přímé volby starosty nabízí možnost, že obce zůstanou bez starostů nebo se starostou stane člověk bez zájmu o obecní záležitosti a bez zdravého rozumu, popřípadě prospěchář prosazující pouze své zájmy či zájmy určité skupiny.

K otázce týkající se odvolatelnosti starosty občany zaujímá převážná většina starostů negativní postoj. Z interview vyplynulo, že s odvolatelností nesouhlasí všichni zúčastnění starostové, kdy není vhodné vkládat do rukou občanů další nástroj k možnému rozkladu vedení obcí. Odvolatelnost starosty by opět ponechali na zastupitelstvu, jak je tomu v současné době, kdy se mohou občané se svým požadavkem obrátit na zastupitelstvo, které o dané věci rozhodne.

K přímé volbě starostů a stejně tak k odvolatelnosti starosty zastává autorka práce shodný názor se starosty. Současný systém volby a odvolatelnosti starosty považuje za optimální a dostačující. Případné experimentování v tomto osvědčeném systému považuje za nástroj sloužící k rozkladu fungujících USC.

Analýzou bylo dále prokázáno, že DSO je pro starosty přínosem, kdy v rámci ankety odpovídali, že vybrané činnosti výkonu státní správy zvládají ve spolupráci s ostatními starosty. Jako přínosnou hodnotí spolupráci s DSO i všichni starostové prostřednictvím interview, kteří největší přínos spatřují v poradenství a administraci zejména dotací.

Starostům v rámci DSO se nabízí doporučení pro prohloubení spolupráce zejména v oblasti poradenství. Po vzájemné dohodě je možné pořádat školení a semináře na

nejpalčivější témata, a to v oblasti samosprávy, či právní poradny, pod vedením odborníků z dané oblasti.

Ke snaze SMO o možném prodloužení volebního období jsou starostové z větší části nakloněni. Uvítali by 5 – 6 leté volební období, kdy považují současné volební období za nedostatečné z důvodu stále narůstající byrokracie. Dle jejich názorů se nově zvolený starosta za dva roky seznámí s agendou a zčásti pronikne do dané problematiky a za další dva roky může ve funkci končit, což není ku prospěchu jak rozpracovaným projektům, tak zejména rozpočtu obcí.

Na základě snahy SMO a souhlasu dotázaných starostů k prodloužení volebního období starostům je na místě tuto snahu SMO podpořit a zasadit se o prodloužení volebního období na šest let, ovšem s tím, že nebude možné kandidovat na více úrovních, popřípadě volby uspořádat současně, tak aby bylo zamezeno možnosti kandidovat na více úrovních.

V otázce dosaženého vzdělání potřebného pro výkon funkce starosty se všichni starostové shodli, že dosažené vzdělání nemá na výkon funkce vliv a nezaručuje, že např. vysokoškolsky vzdělaný starosta bude dobrým starostou. Největší důraz kladou na důvěru, porozumění občanům, dále na zdravý úsudek, schopnost naslouchat, jednat ve prospěch obce a občanů a v neposlední řadě na zdravý selský rozum, na který nemá vzdělání vliv.

Názor autorky práce je totožný s názory ostatních starostů, kdy dosažené vzdělání nemá na výkon funkce vliv. Jako doporučení se zde nabízí stále vzdělávání se starostů v této oblasti a to samostudiem, či v rámci spolupráce s DSO.

Stav, kdy starostové vykonávají svou funkci jako uvolnění, považují tento za optimální. Oproti tomu neuvolnění starostové, kterých je většina z dotázaných, by uvítali změnu výkonu své funkce, a to zejména z důvodu časové náročnosti funkce starosty a zátěže, která je na starosty kladena. Dle názoru jedné starostky je uvolněnost její funkce nemyslitelná, ač je velice časově náročná, kdy činností starostky tráví více jak 20 hodin týdně, zejména z důvodu finančních. Odměna starosty je vyplácena z převážné většiny z rozpočtu obce a dle jejího názoru se vynaložené prostředky na odměnu uvolněného starosty dají využít jiným, pro obec prospěšnějším, způsobem.

Vzhledem k časové náročnosti výkonu funkce starosty se nabízí otázka, zda ponechat v pravomoci zastupitelstva (§ 84 odst. 2 písm. k), zda bude starosta pro výkon své funkce uvolněn či nikoliv. Lze předpokládat, že neuvolněný starosta, který svou funkci vykonává

paralelně se svým zaměstnáním, v mnoha případech není schopen řádně svou funkci vykonávat. Zde se nabízí prostor pro další výzkum, a to ve smyslu změny právní úpravy, zda funkci starosty zavést jako uvolněnou, současně s řešením financování této funkce.

6 Závěr

Na základě analýzy právní úpravy byla vyhodnocena problematika úlohy a postavení starosty malé obce, jeho pravomoci, působnost, odpovědnost, zařazení starosty v systému státní správy a vztah starosty k orgánům obce, a to jak v kontextu historického vývoje, tak současného postavení starosty.

Současná právní úprava podává poměrně ucelený náhled na postavení starosty, jeho pravomoc, působnost i odpovědnost a lze ji považovat v mnoha ohledech za dostačující.

Téma výkonu státní správy na obcích I. typu je otázkou, která je řešena poměrně často, jelikož v České republice je mnoho obcí tohoto typu a každá z nich při výkonu státní správy v rozsahu, v jakém jí byla svěřena, se potýká s mnohými problémy.

V rámci řešení diplomové práce byla provedena obsahová analýza právních textů především z pohledu úlohy a postavení starosty malé obce, jeho pravomoci, působnosti, odpovědnosti a zařazení starosty v systému státní správy a vztahu k orgánům obce, a to jak v kontextu historického vývoje, tak především z pohledu současného postavení.

Přínos práce spočívá z uskutečněné ankety a interview, které měly posoudit subjektivní vnímání současných představitelů pozic starostů vybraného DSO s 21 starosty. Z výsledků provedeného šetření, které komplexně odevzdalo 19 starostů, splnilo předem stanovené parametry popsané v této práci 17 vyplněných anketních lístků, tj. podmínka počtu obyvatel v rozmezí 1 000 a méně, které byly zahrnuty do provedené komparace. Analýza odhaluje nespokojenost oslovených starostů s jejich pravomocemi, kdy by především uvítali jejich rozšíření.

Konkrétní souhrnné požadavky vyplývající z aplikační části práce zahrnují především vnímání rozhodovacích kompetencí, jež jsou v častých případech zpochybňovány, omezovány a protahovány nadřízenými správními orgány, což snižuje autoritu starostů malých obcí zejména z pohledu jejich občanů, jelikož se starosta ve svých výrocích musí dovolávat schválení, popřípadě projednání věcí nadřízenými správními orgány. Tato situace úměrně navyšuje administrativní a časovou náročnost procesů, přičemž některá dovolání sekundárně zvyšují i výdaje obecního rozpočtu.

Dalším výrazným vnímaným nedostatkem současného legislativního rámce je odpovědnost starostů ve svých obcích, a to především v kontextu toho, že velká míra rozhodnutí jest činěna jakožto rozhodnutí zastupitelstva a ačkoliv starosta v některých situacích nemusí být s těmito výroky ztotožněn, většina občanů však vidí za přijatými

opatřeními pouze starostu. Osobní odpovědnost se snižuje ve všech případech, které podléhají kolektivnímu rozhodování zastupitelstev, a starosta sám s nimi nesouhlasí.

Současný stav, kdy je starosta volen a odvoláván zastupitelstvem, považuje většina respondentů za dostatečný a zohledňující demokratické principy. Práce se též zaměřuje na posouzení výkonu funkce starosty z pohledu jeho uvolnění.

Nedílnou součástí této diplomové práce je i diskuze vedoucí k doporučením, které by mohly usnadnit pozici starostů malých obcí. Například doporučení starostům, aby veškerá rozhodnutí týkající se zejména hospodaření s majetkem obce ponechali na schválení či neschválení zastupitelstva obce.

Autorka práce zastává taktéž funkci starostky malé obce, ve většině případů se se závěry analytické části ztotožňuje.

Seznam použitých zdrojů

Literatura

ČMEJREK, J., BEBENÍČEK, V., ČOPIK, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru: [specifika politického života v obcích ČR]*. Praha: Grada, 2010. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-3061-5. s. 240

ČMEJREK, J., KOPŘIVA, R., *Základy veřejné správy*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2007. ISBN 978-80-213-1626-3. s. 126

GERLOCH, A., HŘEBEJK, J., ZOUBEK, V. *Ústavní systém České republiky*. 5. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-423-7. s. 520

HLEDÍKOVÁ, Z., JANÁK, J., DOBEŠ, J. *Dějiny správy v českých zemích: od počátků státu po současnost*. 1. vyd. Praha: NLN, Nakladatelství Lidových novin, 2005. ISBN 80-7106-709-1. s. 568

KOUDELKA, Z. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-665-5. s. 399

KOUDELKA, Z. *Obce a kraje: podle reformy veřejné správy a roce 2001: (včetně textu zákona o obcích, zákona o okrajích a zákona o okresních úřadech)*. 2. aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Linde, 2001. ISBN 80-7201-272-X. s. 423

PAVLÍČEK, V. *Ústavní právo a státověda*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Leges, 2015. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-084-0. s. 1152

PRŮCHA, Petr. *Správní právo: obecná část*. 7., dopl. a aktualiz. vyd., (V nakl. Doplněk2.). Brno: Masarykova univerzita, 2007. ISBN 978-80-7239-207-0. s. 420

SCHELLE, K. *Vývoj české veřejné správy*. Ostrava: Key Publishing, 2008. Právo (Key Publishing). ISBN 978-80-87071-92-2. s. 432

SCHELLE, Karel a kol. *Dějiny české veřejné správy*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-80-7380-203-5. s. 314

SVAZ MĚST A OBCÍ ČR. *Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách v roce 2018*. Praha: SMO 2018. ISBN 978-80-906843-2-4. s. 207

TŘÍSKA, T. *Metodické doporučení k činnosti územních samosprávných celků 12. Rada obce, starosta obce, tajemník obecního úřadu*. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2016. ISBN 978-80-87544-36-5. s. 68

ZOUBEK, V. *Právověda a státověda: úvod do právního a státovědního myšlení*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010. ISBN 978-80-7380-239-4. s. 704

Elektronická kniha

HAVLAN, P., JANEČEK, J., KOPECKÝ, M., PRŮCHA, P. *Zákon o obcích (č. 128/2000 Sb.). Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. EAN 9788075523778. s. 380. Kosmas, dostupné z: <https://www.kosmas.cz/knihy/222924/zakon-o-obcich-c.-128-2000-sb.-.-komentar/>

Internetové zdroje

Sociologická encyklopedie. [online]. Sociologický ústav AV ČR, v.v.i, hlavní editor: Zdeněk R. Nešpor. [cit. 2019-09-11]. Dostupné z: <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Dotazov%C3%A1n%C3%AD>

Charakteristika územní samosprávy – první část [online]. [cit. 2019-05-29]. Dostupné z: <http://www.rokvobci.cz/zpravy-redaktoru/detail/593-charakteristika-uzemni-samospr/>

Analýza výkonu státní správy u obcí se základním rozsahem přenesené působnosti. [online]. © 2019 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena. [cit. 2019-07-19]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/analyza-kompetenci.aspx>

Malé obce – sociologický pohled. [online]. © 2019 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena. [cit. 2019-07-19]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/webpm/clanek/problematika-malych-obci.aspx>

Zákon č. 99/2017 Sb., zákon, kterým se mění zákon o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. [online]. © AION CS, s.r.o. 2010-2019. [cit. 2019-06-26]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2017-99>

Ústava České republiky [online]. [cit. 2019-05-30]. Dostupné z: <http://www.pracepropravniky.cz/zakony/ustava-ceske-republiky-cr-online>

Listina základních práv a svobod [online], [cit. 2019-05-30]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>

Předpis 181/1999 Sb. [online]. [cit. 2019-31-05]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=181&r=1999>

Identifikace kompetencí zatěžujících výkon veřejné správy se zvláštním přihlédnutím k malým obcím. [online] © 2019 Ministerstvo vnitra, všechna práva vyhrazena. [cit. 2019-08-23]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/identifikace-kompetenci-zatezujících-vykon-verejne-spravy-se-zvlastnim-prihlednutim-k-malym-obcim-1-etapa.aspx>

Omezení odpovědnosti starosty. [online]. Alena Spilková 11. 8. 2014. Moderní obec, 2013 Profi Press s. r. o. [cit. 2019-08-30]. Dostupné z: <https://www.moderniobec.cz/omezeni-odpovednosti-starosty/>

Odpovědnost starosty jako statutárního orgánu. [online]. Štrosová Ilona, 13.05.2014. Moderní obec, 2013 Profi Přes s. r. o. [cit. 2019-09-06]. Dostupné z: <https://www.moderniobec.cz/odpovednost-starosty-jako-statutarniho-organu/>

Metodické doporučení k činnosti územních samosprávných celků 12. Rada obce, starosta obce, tajemník obecního úřadu. [online]. © 2019 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena. [cit. 2019-09-05]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/odk2/clanek/metodicke-materialy-k-zakonnym-zmocnenim.aspx>

Analýza zavedení přímé volby starostů. [online]. © 2019 Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2019-09-05]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/odk2/clanek/informace-oz-moznosti-zavedeni-prime-volby-starostu-v-cr.aspx>

Přímá volba starostů – co možná nevíte. [online]. Copyright © 2019 Svaz měst a obcí České republiky. [cit. 2019-09-05]. Dostupné z: <http://www.smocr.cz/cz/oblasti-cinnosti/sprava-obce/prima-volba-starostu-co-mozna-nevite.aspx>

Starostové menších obcí s přímou volbou nesouhlasí. [online]. Jan Martinek, 6. 8. 2016. In: Novinky.cz, Copyright © 2003-2019 Borgis a.s., Copyright © 2019 Seznam.cz a.s., Copyright © ČTK, DPA, Reuters a fotobanka Profimedia. [cit. 2019-10-11]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/domaci/clanek/starostove-mensich-obci-s-primou-volbou-nesouhlasi-40003912>

Právní předpisy

č. 1/1993 Sb., Zákon Ústava České republiky. [online]. © 2019 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena. [cit. 2019-09-05]. Dostupné z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=1/1993&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

č. 159/2006 Sb., Zákon o střetu zájmů. © 2019 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena. [cit. 2019-09-05]. Dostupné z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=159/2006&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

č. 130/2000 Sb., Zákon o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů. © 2019 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena. [cit. 2019-09-05]. Dostupné z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=130/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

č. 128/2000 Sb., Zákon o obcích (obecní zřízení). © 2019 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena. [cit. 2019-09-05]. Dostupné z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=128/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

č. 359/1999 Sb., Zákon o sociálně právní ochraně dětí. © 2019 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena. [cit. 2019-09-05]. Dostupné z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=359/1999&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

č. 254/2001 Sb., Zákon o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon). © 2019 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena. [cit. 2019-09-05].

Dostupné z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=254/2001&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

č. 250/2016 Sb., Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. © 2019 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena. [cit. 2019-09-05]. Dostupné z:

https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=250/2016&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

č. 22/2004 Sb., Zákon o místním referendu a o změně některých zákonů. © 2019 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena. [cit. 2019-09-05].

Dostupné z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=22/2004&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

č. 491/2001 Sb., Zákon o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů. © 2019 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena. [cit. 2019-09-05].

Dostupné z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=491/2001&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

č. 240/2000 Sb., Zákon o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). © 2019 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena. [cit. 2019-09-05].

Dostupné z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=240/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

č. 239/2000 Sb., Zákon o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. © 2019 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena. [cit. 2019-09-05].

Dostupné z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=239/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

č. 553/1991 Sb., Zákon České národní rady o obecní policii. © 2019 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena. [cit. 2019-09-05]. Dostupné z:

https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=553/1991&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

č. 106/1999 Sb., Zákon o svobodném přístupu k informacím. © 2019 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena. [cit. 2019-09-05]. Dostupné z:

https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=106/1999&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

č. 202/2018 Sb., Nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 318/2017 Sb., o výši odměn členů zastupitelstev územních samosprávných celků. © 2019 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena. [cit. 2019-09-05]. Dostupné z:

https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=202/2018&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

č. 181/1999 Sb., Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o přijetí Evropské charty místní samosprávy. © 2019 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena. [cit.

2019-09-05]. Dostupné z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=181/1999&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

7 Přílohy

Příloha č. 1: Záznamový list pro názory starostů

Vážené starostky, vážení starostové,
věnujte prosím několik minut svého času vyplnění následujícího anketního lístku.

Provádím empirický výzkum zaměřený na postavení starostů malých obcí v rámci DSO CHOPOS, jehož smyslem je získat data pro diplomovou práci. Budu se Vás ptát na Vaši praxi ve funkci starosty. Odpovědi, které mi sdělíte, jsou zcela důvěrné a anonymní a zpracovány budou hromadně s odpověďmi ostatních respondentů. Jedná se o vědecký výzkum, při němž mají Vaše pravdivé odpovědi velkou cenu.

Velmi Vám děkuji za spolupráci při výzkumu
Iveta Bártová, starostka Český Šternberk

1. Funkci starosty vykonáváte jako:

(Vyberte jednu odpověď)

- Uvolněný
- Neuvolněný

2. Počet volebních období ve funkci

(Vyberte jednu odpověď)

- První
- Druhé
- Třetí
- Čtyři a více

3. Dosažené vzdělání

(Vyberte jednu odpověď)

- Základní
- Střední bez maturity
- Střední s maturitou
- Vysokoškolské

4. Považujete stav, kdy jste ne/uvolněným starostou za optimální?

(Vyberte jednu odpověď)

- Ano - zachovat
- Spíše ne – vhodné změnit
- Ne – změnit

5. Domníváte se, že máte jako starosta dostatek pravomocí?

(Vyberte jednu odpověď)

- Ano
- Nevím – nedokáži posoudit
- Ne - posílit/rozšířit
- Příliš – omezit

6. Jak vnímáte odpovědnost vyplývající z funkce starosty?

(Vyberte jednu odpověď)

- Přiměřenou
- Příliš vysokou
- Nedokáži posoudit

7. Kolik hodin týdně v průměru strávíte činností starosty?

(Vyberte jednu odpověď)

- Méně než 5
- 5 - 10
- Více než 10
- 20 a více

8. Kde čerpáte znalosti potřebné pro výkon funkce?

(Vyberte jednu nebo více odpovědí)

- Studium zákona o obcích
- Studium materiálů určených starostům (metodika)
- Nikde
- Ostatní starostové

Jiná...

9. Měl by být podle Vás starosta volen přímo?

(Vyberte jednu odpověď)

- Ano
- Ne
- Nevím

10. Měl by být podle Vás přímo volený starosta odvolatelný občany?
(Vyberte jednu odpověď)

- Ano
 Ne
 Nevím

11. Má Vaše obec Radu obce?
(Vyberte jednu odpověď)

- Ano
 Ne

12. Má Vaše obec tajemníka úřadu?
(Vyberte jednu odpověď)

- Ano
 Ne

13. Jaká má Vaše obec platná Nařízení obce?
(Vyberte jednu nebo více odpovědí)

- Tržní řád
 Nařízení týkající se místních komunikací
 Nařízení v oblasti požární ochrany
 Nařízení v oblasti hospodaření s pitnou vodou
Jiná...

14. Jaké má Vaše obec platné Obecně závazné vyhlášky?
(Vyberte jednu nebo více odpovědí)

- Stanovení systému nakládání s odpadem
 Stanovení místních poplatků
 Vyhláška týkající se veřejného pořádku, užívání veřejného prostranství
 Vyhlášení požárního řádu
 Územní plán
 Stanovení pravidel pohybu psů
 Určení koeficientu daně z nemovitostí
 Úprava provozování hracích automatů
Jiná...

15. Jakou má Vaše obec uzavřenou veřejnoprávní smlouvu?

(Vyberte jednu nebo více odpovědí)

- Žádnou
 - Zajišťování výkonu přenesené působnosti ve věcech přestupků
 - Zajišťování výkonu činnosti podle zákona o základních registrech
 - Zajišťování výkonu přenesené působnosti ve věcech pozemních komunikací
 - Zajišťování výkonu činností podle zákona o obecní policii
- Jiná...

16. Jak zvládáte činnosti výkonu státní správy v následujících oblastech?

(Vyberte jednu odpověď v každém řádku - skóre 1 označuje „zvládám bez problémů“ a skóre 5 označuje „nezvládám“)

	1	2	3	4	5
Evidence obyvatel	☐	☐	☐	☐	☐
Povolování kácení	☐	☐	☐	☐	☐
Silniční správní úřad	☐	☐	☐	☐	☐
Sociální služby	☐	☐	☐	☐	☐
Odpadové hospodářství	☐	☐	☐	☐	☐
106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím	☐	☐	☐	☐	☐
Veřejné zakázky	☐	☐	☐	☐	☐

17. Jaký způsob u Vás převládá při zvládnání činností veřejné správy v následujících oblastech?

(Vyberte jednu odpověď v každém řádku)

	Samostatně	Najatý právník	S pomocí jiného jiného úřadu (MV,kraj,ORP)	S pomocí ostatních starostů
Evidence obyvatel	☐	☐	☐	☐
Povolování kácení	☐	☐	☐	☐
Silniční správní úřad	☐	☐	☐	☐
Sociální služby	☐	☐	☐	☐
Odpadové hospodářství	☐	☐	☐	☐
106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím	☐	☐	☐	☐
Veřejné zakázky	☐	☐	☐	☐

18. Jak velká je Vaše obec?

(Vyberte jednu odpověď)

- Méně než 100 obyvatel
- 101 - 299 obyvatel
- 300 – 499 obyvatel
- 500 – 1000 obyvatel
- 1001 – 2000 obyvatel

19. Kolik místních částí se nachází ve Vašem správním území?

(Vyberte jednu odpověď)

- Samostatné správní území
- 2 – 4 správní území
- 4 – více správních území

20. Jaké je Vaše pohlaví?

(Vyberte jednu odpověď)

- Muž
 Žena

21. Do jaké věkové kategorie patříte?

(Vyberte jednu odpověď)

- 18 – 30 let
 31 – 50 let
 51 – 65 let
 65 let a více

V případě, že jste ochotná/ý mi pro účely šetření poskytnout rozhovor týkající se postavení starosty malé obce, uveďte, prosím, níže Váš emailový kontakt.

.....

Příloha č. 2: Návod k interview

Vážená paní starostko/pane starosto,

1. v anketním lístku jste uvedl/a, že jste ve volebním období ne/uvolněným (ne/uvolněnou) starostou (starostkou) obce a tento stav ne/považujete za optimální – je vhodné jej změnit, z jakého důvodu?
2. Považujete odměňování ne/uvolněných starostů podle počtu obyvatel za spravedlivé?
3. Na otázku, zda má starosta dostatek pravomocí, jste odpověděl/a, že
V jakém smyslu?
4. S pravomocemi starosty souvisí i jeho odpovědnost, na tuto otázku jste odpověděl/a, že máte odpovědnost ne/přiměřenou. V jakém smyslu?
5. Z anketního lístku vyplynulo, že ne/spolupracujete s DSO, je pro Vás DSO přínosem a proč?
6. Jste pro/ti přímé volbě starostů, z jakého důvodu?
7. Stejně tak jste pro/ti odvolatelnosti starosty občany, proč?
8. V poslední době se snaží SMO prosadit starostům delší volební období, na šest let. Souhlasíte s prodloužením volebního období, nebo postačuje současný stav, tedy čtyři roky?
9. A poslední otázka se týká vzdělání starostů. Ve chvíli, kdy jste přijal/a funkci starosty/ky, jste se stal/a pomyslným odborníkem v několika oblastech, které s touto funkcí souvisí. Domníváte se, že by starosta měl mít určitý stupeň vzdělání, např. nejméně vysokoškolské?